Vol. II

Book 2

17th March, 1983

Thursday,

26 Phalgun, 1904 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS.

		PAGES.
1.	Oral Answers to Questions ...	83—103
2.	Short Notice Questions and Answers ...	104—113
3.	Matters under Rule 329:	
	re: Eviction of Nagarjuna Sagar Engineering College students from the existing hostels ...	113—115
	re: Loss of Jawar crop in West Godavari district due to introduction of CHs 9 variety of Jawar by Andhra Pradesh Seed Development Corporation ...	115—116
4.	Calling Attention Matters:	
	re: Firing accident at Bodham village of Rajam taluk, Srikakulam district ...	116—117
	re: Closure of Bapatla Agriculture College ...	117—118
	re: Purchase of Virginia tobacco by the Central S.T.C. ...	118—125
5.	Papers Laid on the Table ...	125—126
6.	Government Bills:	
	Sri Krishna Devaraya University (Amendment) Bill, 1983 (Introduced) ...	126
	The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Amending Bill, 1983 (Introduced) ...	126

[Contd. on 3 cover.

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH AT THE GOVERNMENT REGIONAL PRESS, KURNOOL.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS.

Speaker:

Sri T. Satyanarayana.

Deputy Speaker:

Panel of Chairmen:

1. Sri N. Venkataratnam.
2. Sri M. Padmanabham.
3. Sri Ch. V. Ramajogaiah.
4. Smt. Grandhi Madhavi.
5. Sri M. Narayana Rao.
6. Smt. M. Swarajyam.

Secretary:

Sri E. Sadasiva Reddy.

Deputy Secretary:

Sri M. Viswanadham.

Assistant Secretaries:

1. Sri A. V. G. Krishna Murthy.
2. Sri N. Pattabhirama Rao.
3. Sri C. Venkatesam.
4. Sri M. V. Subrahmanya Sastry.
5. Sri P. Satyanarayana Sastry.
6. Sri P.V.K.L.N.V. Raghava Sarma.
7. Sri K. V. N. Appa Rao.
8. Sri V. V. Subrahmanyam.

Chief Reporter:

PAGES

7. Statutory Resolution:
re: Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Ordinance, 1983 ... 127

8. Government Bill:
Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1983 (Passed) 127—165

9. Announcement:
re: Leader and Deputy Leader of Sanjay Vichar Manch Party ... 165
re: Election of Deputy Speaker ... 165—166

10. Statutory Resolution:
re: Disapproving the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Ordinance, 1983 ... 166

11. Government Bill:
Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Bill, 1983 (Passed) ... 166—178

12. Statutory Resolution:
re: Disapproving the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulations of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Ordinance, 1983 ... 178

13. Government Bill:
The Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Bill, 1983 ... 178—202

14. Message from the Legislative Council ... 202—203

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Sixth Day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Thursday, the 17th March 1983.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair.)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

Establishment of Women's University in the State.

51—

*82-Q.—Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy (Pulivendla):—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to establish a Women's University in the State; and

(b) if so, the details therefor?

Minister for Education (Sri Ananda Gajapathi Raju):—

(a) Yes, Sir.

(b) Government have constituted a committee with Sri Avula Sambasiva Rao, Vice-Chancellor, Andhra University as Chairman, to work out the details regarding the establishment of the Women's University. The Committee expected to give its report by the end of March 1983.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

డా వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:—అధ్యక్షా, మంత్రి గారు శ్రీ ఆవుల సాంబశివరావు గారితో ఒక కమిటి వేస్తామన్నారు. to go into details of all aspects of opening this woman's University. మరి ఈ యూనివర్సిటి ఎక్కడఉండాలనే స్థల నిర్ణయం కమిటి చేస్తుందా? లేక ముఖ్యమంత్రిగారా లేక మంత్రి గారు చేస్తారా? పేరు ఏది ఉంచాలనే దాన్ని కమిటి సూచిస్తుందా? లేక మంత్రి గారు కాని ముఖ్యమంత్రి కాని చేస్తారా? ఈ కమిటిలో మెంబర్స్ అటువంటి యూనివర్సిటి చూసివచ్చి, ఏ కోర్సెస్ పెట్టాలను కుంటున్నారు? అకడమిక్కా వొకేషనల్ కోర్సెసా? ఓపెన్ స్కూల్స్‌లోకి పోవడానికి ప్రభుత్వం ఈ కమిటిని నిర్దేశించారా? ఇది అవసరముగ లేదా అనవసరము, మంచిదని లేదా చెడ్డదని యు.జి.సి. తెలిపిందా?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, The Committee has yet to finalise its Report. Once the Report is finalised we will take a decision (the Government will take a decision) of all aspects of Women's University.

Sri M. Venkaiah Naidu (Udayagiri):—Sir, what is the main aim of the Government that prompted the Government to establish a Mahila University? మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు మహిళల విద్యకు అంటె వాళ్ళ స్కూల్సులో కళాశాలల్లో చదువుకుంటున్నారు కదా. దీనికి పథకాలు ఉన్నాయి. ప్రత్యేకంగా మహిళా విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా మహిళలకు వచ్చే వసతులేమిటి? అలాంటివి ఉంటే మంత్రిగారు చెప్పాలి. Regarding the other details as to how it will function, and where will it be located—all these things, as the Hon'ble Minister said that it would be decided by the Committee. But what prompted the Government and what is the aim behind it? That is my question.

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, the aim behind establishing the Women's University is—that women have long been neglected section of the population. Even their literacy rate is low. We want to give this opportunity to them and we want to better their condition by looking after atleast the Women University, which would be the first in that direction of giving women an equal opportunity.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Sir, how the Mahila University will better the conditions of the women? ఈ మహిళా విశ్వవిద్యాలయం వలన ప్రత్యేకంగా లిగే వసతులేమిటి? Let the Minister enlight us.

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, as you know, the courses which are going to be put in this Women's University are all mostly job-oriented and the women would better their conditions in to-day's society.

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—నేను అడిగిన మొదటి ప్రశ్న ఉమెన్ యూనివర్సిటి గురించి కమిటి అప్పాయింట్ చేశారా? దాని ఆస్పెక్ట్స్ ఏమిటి? లొకేషన్ గురించి చెప్పకుండ కమిటిని వేశామని, అది నిర్ణయిస్తుందని చెప్పారు. యూనివర్సిటి స్థల

నిర్ణయం, పేరు కమిటియే నిర్ణయిస్తుందా? మరి ముఖ్యమంత్రి గారు తిరుపతిలో పెట్టడానికి అనౌన్స్ చేశారు. ఎందుకు? యు.జి.సి.కి గవర్నమెంటు ఏమైనా రాసిందా? డైరెక్షన్స్ గురించి రిప్లయి వచ్చిందా?

Sri P Ananda Gajapathi Raju:—Sir, regarding the location of the University, it is seemingly observed that Tirupathi might be a good location because of certain infrastructure facilities. That is why this decision was taken. Regarding the U.G.C.'s aid—after the Committee's report is finalised, we will definitely approach the University Grants Commission for assistance.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పోయిన సంవత్సరం జూన్, జూలైలో ఈ మహిళా యూనివర్సిటి విషయంలో యు.జి.సి.కి ఏమైన లెటర్ రాసిందా? యు జి.సి. దానిని కన్సిడర్ చేసిందా?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, we have not corresponded with the U G C., as yet, because we are waiting for the Report. Once the Report comes, then we will definitely correspond with the University Grants Commission.

Dr. Y. S. Raja Sekhara Reddy:—Sir, I have got a definite information that the Andhra Pradesh Government. అంటే గతప్రభుత్వం జూన్, జూలైలో యు.జి.సి.కి రాసిన లెటర్‌కు రిప్లయి వచ్చింది. ప్రభుత్వం అడిగిన విషయం వాస్తవమా, కాదా? వాళ్ళు కన్సిడర్ చేసిన తరువాత రిప్లయి వచ్చిన విషయం వాస్తవం కాదా? and they have given their considered opinion to our Government in the month of December. Is it a fact or not? I am putting this very specific question and also in that particular communication from the U.G.C., after their consideration they said that—"establishing of a separate University for women is not all desirable because atleast at the level of University Education, we want equal opportunities to be given without discriminating caste, creed or any such thing, etc."

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, regarding the U.G.C's feeling that "such a University should not be brought into existance"—after the Report comes, we would like to correspond with them and tell them about the imperative necessity for starting such University for the benefit of the women.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి:—నేను అడిగిన దానికి సరైన సమాధానము రాలేదు. Did they receive the letter or not?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, rightly speaking, I am not aware of the related correspondence which took place between the Government and the U.G.C. and I will definitely find out and place it, if the Hon'ble Members are so desirous.

Dr. Y. S. Raja Sekhara Reddy:—Sir, will you please postpone this question? If the Hon'ble Minister does not have the information, it is O.K.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీకు ఏ ఇన్‌ఫర్మేషన్ కావాలి?

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—మేము సప్లిమెంటరీస్ అడగడానికి అవకాశం ఇవ్వాలా లేదా? యు.జి.సి.కి లెటర్ వ్రాసారా? లేదా? అన్న దానికే మంత్రిగారి దగ్గర ఇన్‌ఫర్మేషన్ లేకపోతే ఎట్లా? అటువంటప్పుడు క్వశ్చన్ పోస్ట్‌పోన్ చేయండి. but if you feel that it is the relevant supplementary, it is the duty of the Government or the Minister to answer it on the Floor of the Assembly. This is a starred question. మేము అడిగిన సప్లిమెంటరి క్వశ్చన్కు సమాధానం ఇవ్వాలి. If you would have admitted it as Unstarred Question, then we would have taken on its face value of the reply whatever the Government have given. But when it is a Starred Question, మేము సప్లిమెంటరీలు అడగడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. మాకు సరైన సమాధానం ఇవ్వాలి. is it not the duty of the Hon'ble Speaker atleast to postpone the question and give us also the chances for putting some more supplementaries at a later date?

Mr. Speaker:—There is no necessity to postpone the question and the Minister will give the answer.

Dr. Y. S. Raja Sekhara Reddy:—Sir, This is Starred Question and we must be given opportunity to put supplementaries.

నిర్మాణాల శాఖమంత్రి (శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి):—ఫర్దర్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ కావాలంటే తరువాత ఫర్నిష్ చేస్తారు. క్వశ్చన్ పోస్టుపోన్ చేయడం న్యాయం కాదు.

Dr. Y. S. Raja Sekhara Reddy:—Sir, this is a very relevant thing. Don't you give us some opportunity to put supplementaries? If you don't feel so, it is O.K.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇన్‌ఫర్మేషన్ కావాలంటే తరువాత ఇస్తామన్నారు కదా?

Sri M. Omkar (Narasampet):—Sir, while welcoming the move of the Government in this regard, I would like to know whether any such institutions are established elsewhere in our country and if so what are their experiences?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, the U.G.C. Chairman, Mrs. Madhuri Shah has established such an institute but nevertheless it has not come to that fruition which we wanted to take up in Andhra Pradesh.

Conducting of Third World Telugu Conference.

52—

*106-Q.—Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy:—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to conduct the Third World Telugu Conference by the Government; and

(b) if so, the venue and the time by which it will be conducted?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—(a) There is no such proposal at present before the Government.

(b) Does not arise.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి:—ఇంతకు ముందు నార్త్ అమెరికా తెలుగు వారు వచ్చినప్పుడు ఈ సంవత్సరం 4వ నార్త్ ఇండియన్ తెలుగు కాన్ఫరెన్స్‌కు ముఖ్యమంత్రి గారిని ఆహ్వానిస్తూ మూడవ ప్రపంచ తెలుగు మహా సభలు వాషింగ్‌టన్‌లో గాని అమెరికాలో మరెక్కడన్నా గాని జరుపడానికి అడిగిన మాట వాస్తవమా?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, the Telugu Association of North America sent an invitation letter but the State Government has nothing to do with it—because neither are we organising anything nor any venue has been fixed. The Telugu Association of North America has announced that the 4th North America Telugu Conference will be held in Washington D.C., during May 28th and 29th of 1983. But we have nothing to do with it. The State Government has nothing to do with it and therefore we have no involvement at all.

శ్రీ వి.నాగేశ్వరరావు (నందిగామ):—నార్త్ అమెరికా తెలుగు అసోసియేషన్ వారు ఇన్విటేషన్ పంపారు అన్నారు. నార్త్ అమెరికాలో ఉన్న తెలుగువారు అక్కడ నుంచి ఎక్కువ మొత్తాలతో వచ్చి పరిశ్రమలు పెట్టడానికి వస్తామన్న ఆహ్వానాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారికి అందచేసారా?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, the Hon'ble Chief Minister has only sent a message and he has not said that. Actually speaking we have nothing to do with the whole effort. We do not want to commit the same mistake which was committed last time in the name of the propagation of Telugu to the world.

శ్రీ వి.నాగేశ్వరరావు:—కానే కాదు అధ్యక్షా. తిరుపతయ్యగారు వచ్చిన సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు అమెరికా సందర్శించిన సందర్భంలో ఆర్థికంగా సంపాదించిన తెలుగు వారితో చర్చలు జరిపిన పిదప మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు పెట్టడానికి అవకాశం ఉందని వారన్న విషయం వాస్తవమా?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Sir, regarding the assistance to be given to the State Government for starting industries, I rquest the Hon'ble Member to put a separate question in this regard and it will be answered.

Mr. Speaker:—As the Minister is not here, I am postponing the Question No. 53, i.e., 154. He took my permission.

(Interruptions.)

Sri M. Venkaiah Naidu:—Sir, he took your permission to go to Tanguturu and he came back. He is very much here. All the people who have gone with him, they have also c ome back,

మినిస్టర్ గారు ఎవ్వాంటి. సభకు ఆలస్యంగా వచ్చేటప్పుడు ముందుగా స్పీకర్ గారి అనుమతి తీసుకోవాలి. ఏ కారణాల వలన రాలేకపోయారో స్పష్టంగా చెప్పాలి. Suppose he is not able to reach Hyderabad to-day, he must contact the Hon'ble Speaker or the Legislature Office to postpone the same or he must say that he wants some more time to be given to him. That is the practice.

Mr. Speaker:—The next question (S. No. 54—Q. 90) is also post-poned, as the Health Minister took my permission.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Sir, is the Minister not well?

Mr. Speaker:—I have received a letter and I will read it. "I have some very urgent work on 17th March 1983 for which my presence is inevitable. There are some questions and other business posted for me in the Assembly. I shall be grateful if you kindly postpone the question on 23rd March 1983. I also request you to kindly permit me to leave the station.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Sir, we will protest this. ఏ కారణా వల్ల రాలేదో స్పష్టంగా చెప్పాలి.

Mr. Speaker:—He said that there was inevitable work.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalwakurthi):—Sir, I would like to draw your attention to another practice in this House that the Minister should obtain the consent of the Member who put the question for getting the same postponed. That is the practice. If the Member does not know the question has been postponed at the request of the Speaker, it will be highly embarrassing.

Mr. Speaker:—Where is that Rule? I don't think there is any such rule that the Minister should necesarily get the consent of the Member. The Minister cannot postpone. He can ask me.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, that is a convention.

శ్రీ ఎం.ఓంకార్:—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా మీరు సత్సంప్రదాయాలు సృష్టించడంలో ఉండాలి. ముఖ్యమంత్రి అయినా మీ పర్మిషన్ ద్వారా వెళ్లాలి. మీరా విషయాన్ని సభకు తెలియచేయాలి. ఇక ముందైనా మీ పర్మిషన్ ద్వారానే ఎవరైనా వెళ్లాలి. "ఈ రకంగా నేను ఉండడం లేదు. ఈ క్వశ్చన్ పోస్ట్‌పోన్ చేయండి" అవి వారడిగితే నాకు అభ్యంతరం లేదు. స్పీకర్ పర్మిషన్ తీసుకోవాలని చెప్పాను. నాకు చెప్పిన మాట వాస్తవం. కాని వ్రాత పూర్వకంగా సభ్యుడి అనుమతి తీసుకుని వెళ్లాలి.

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి):—అనివార్యముగా వచ్చినందుకు క్షమించాలి అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—మంత్రిగారు టంగుటూరు వెళ్లి వచ్చారు కాబట్టి క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత తాజా సమాచారముతో ఒక స్టేటుమెంటు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—తరువాత చూద్దాము.

Abnormal Increase of Rates for Chemical Fertilisers and Pesticides.

53—

*154-Q.—Sri Vasantha Nageswara Rao:—Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether Government are aware of the fact that rates for Chemical Fertilisers and Pesticides have been increased abnormally;

(b) if so, whether the Government will take suitable steps to provide subsidy to the Agriculturists; and

(c) if not, the reasons therefor?

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి):—

(ఎ) ఎరువులు:—కేంద్ర ప్రభుత్వం 1957, ఎరువుల నియంత్రణ ఉత్తరువులోని నిబంధనల క్రింద శాసన పరంగా నిర్ణయించిన ప్రకారం రసాయనిక ఎరువుల విక్రయ ధరలు 11-7-1981 తేదీ నుండి పెరిగాయి. ఈ విషయము కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిధిలోనిది.

క్రిమి సంహారక మందులు:—1981-82 సంవత్సరంతో పోల్చి చూచి నట్లయితే క్రిమి సంహారక మందుల ధరలు పెరిగాయి. వాటి ధరలపై చట్టరీత్యా నియంత్రణ లేదు.

(బి) ధరల పెరుగుదల మూలంగా రసాయనిక ఎరువులను గాని క్రిమి సంహారక మందులనుగాని సబ్సిడీ పై విక్రయించే ప్రతిపాదన ఏది లేదు.

(సి) రాష్ట్రంలో రసాయనిక ఎరువులు, క్రిమి సంహారకమందుల మొత్తం వ్యాపారం సంవత్సరానికి దాదాపు రూ. 400/- కోట్లు. 10 శాతం సబ్సిడీ ఇవ్వాలని తలంచినా సంవత్సరానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ 40 కోట్లు భరించవలసి ఉంటుంది. ప్రస్తుత రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి దృష్ట్యా రసాయనిక ఎరువులకు గాని లేదా క్రిమి సంహారక మందులకుగాని సబ్సిడీ విక్రయం గురించి పరిశీలించడం సాధ్యం కాదు. అలాంటి అవకాశమే లేదు.

అంతేకాక, వ్యవసాయ ధరల సంఘం. కేంద్ర ప్రభుత్వం వివిధ వ్యవసాయ సరకులకు మద్దతు ధరలు నిర్ణయించే సమయంలో పెరిగిన వ్యవసాయ పరికరాల ధరలను పరిశీలనలోనికి తీసుకొనేటట్లు చూస్తున్నారు.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:—కేంద్రంలో జనతాపార్టీ అధికారంలో వుండగా ఆర్థిక మంత్రిగా వుండిన శ్రీ చరణ్‌సింగ్‌గారు ఎరువులకు సబ్సిడి యిచ్చి రైతులను ఆదుకొన్న విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని రసాయనిక ఎరువులయిన నైట్రోజన్, సూపర్‌ఫాస్ఫేట్ మొదలైన ఎరువులకు మన రాష్ట్రములో ఎక్కువ వాడకము వుంది కనుక రైతులకు సబ్సిడీ యిచ్చే ప్రతిపాదనఏమైనా ఆలోచిస్తారా? క్రిమి సంహారక మందు అసలు రేటు 300 లు అయితే బయట బజారులో రూ. 1000 లు వుంది. విపరీతమైన బ్లాక్ మార్కెట్ జరిగే అవకాశం వుంది. ఈ ధరను అదుపు చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—క్వాలిటీ కంట్రోల్ ద్వారా కల్తీ మందులు అమ్మకుండా పటిష్టమైన చర్యలను తీసుకొంటున్నాము. నిఘా విభాగమును ఏర్పాటు చేసి కల్తీ మందులు అమ్మకుండాను, బ్లాక్ మార్కెట్ చేయకుండాను చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:—సమితులలో పురుగుల మందు సబ్సిడీ రేటుపైన యిచ్చే పరిస్థితి వుంది. ఆ సబ్సిడీని ప్రభుత్వం భరిస్తున్నదా? లేక కంపెనీ భరిస్తున్నదా? ప్రభుత్వమే భరిస్తూవుంటే నైట్రోజన్‌పైన కూడ సబ్సిడీ ప్రకటించటానికి నిర్ణయం తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి సమితులకు పంపే ఎరువుల మీద సబ్సిడీ యిస్తున్న పరిస్థితి లేదు. కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాల క్రింద కొత్త విత్తనాలు పెట్టేటపుడు కాని, డెవలప్‌మెంటు కొరకు కాని కొంత సబ్సిడీ ఏర్పాటు చేస్తారు. ఈ సబ్సిడీ ఎరువులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వంద్వారా పంపిణి చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు—2) :—సబ్సిడీ యివ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పే ప్రతిపాదన ఏమైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వద్ద వున్నదా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—రైతుల పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సబ్సిడీ యివ్వాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరుతుంది. సభ్యుల తీర్మానముద్వారా అప్పుడప్పుడు జరుగుతూనే వుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—క్రిమి సంహారక మందులు అసలు రేటుకంటె ఎక్కువకు అమ్ముతున్నారు. దీనిని అదుపుచేయాలంటే ఎసెన్షియల్ కమాడిటీస్ ఆక్టు క్రిందకు రావాలి. అదుపు చేయటానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ఎసెన్షియల్ కమాడిటీస్ ఆక్టును అమెండ్ చేసి దీనిని దానిక్రింద చేరుస్తున్నారా? దీని కోసము ప్రత్యేకమైన బిల్లును తీసుకువచ్చే ప్రతిపాదన ఏమైనా వుందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—క్రిమి సంహారక మందులకు సంబంధించి ఆక్టు వుందని తెలుసుకొన్నాను. ప్రస్తుతం వున్న అమలు విధానమును పూర్తిగా పరిశీలించలేదు. కంట్రోల్ కొనసాగుతున్నది. ఎఫూ విభాగమును ఏర్పాటు చేయడానికి సభ్యుల నుంచి సూచలను తీసుకోవడమే గాకుండా ప్రభుత్వం కూడ చర్యలు తీసుకొంటుంది.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం:—క్రిమి సంహారక మందుల కల్తీ చట్టము క్రింద ఏమైనా కేసులు ముకే చేశారా? చర్య తీసుకొన్న సందర్భము ఏమైనా ప్రభుత్వ దృష్టిలో వుందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఇంతవరకు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొన్న సందర్భం నా గమనములోకి రాలేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—కనీసం 10 పెర్సెంటు సబ్సిడీ యివ్వాలన్నా 40 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. భారముగా వుంది కనుక ఈ ప్రతిపాదనను పరిశీలించడం జరగలేదని చెప్పారు. అఖిల పక్ష కమిటీల నాయకత్వములో జరుగుతున్న ఉద్యమాలలో ఇది కూడ వస్తున్నది. అందువల్ల ఆర్థిక వనరులను పెంచుకొని రైతు కు సబ్సిడీ యిచ్చే విషయం పునరాలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వనరులు పెరిగినపుడు తప్పనిసరిగా ఇది పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది.

Distribution of Ground-Nut Seeds and Fertilisers to Farmers at Subsidised Rates in Drought Proned Areas.

54—

*30-Q.—Sri G. Muddu Krishnama Naidu (Puttur):—Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Ground-nut seeds and fertilizers were distributed to farmers on subsidised rates in Drought Prone Districts like Chittoor;

(b) if so, the rates and the basis on which the distribution was made; and

(c) whether it is a fact that the distribution in Puttur Samithi and Karvetinagaram Samithi was not run properly?

(శ్రీ కె. జానారెడ్డి):—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం క్రింద షెడ్యూలు కులాలు, తెగలు కలుపుకొని రైతులందరకు వేరుసెనగ విత్తనాలు టన్ను ఒక్కింటికి రూ. 1,000/- రేటు చొప్పున సాధారణ సబ్సిడీ ఇచ్చారు. దానికి అదనంగా, అనావృష్టి సహాయ కార్యక్రమం క్రింద రైతులందరికి సబ్సిడీగా టన్ను ఒక్కింటికి రూ. 1,500/- ల చొప్పున

ఈ క్రింది ప్రాధాన్యత క్రమంలో మినీకిట్లు నిర్వహించటానికి అనావృష్టి సహాయ కార్యక్రమం క్రింద అందరు రైతులకు ఉచితంగా కూడా (100 శాతం సబ్సిడీ) విత్తనాలు సరఫరా చేశారు.

(1) షెడ్యూలు కులాలు
(2) షెడ్యూలు తెగలు
(3) చిన్న రైతులు
(4) సన్నకారు రైతులు
(5) ఇతరులు

2/3 సబ్సిడీపై ఎరువుల సరఫరాను చిన్న, సన్నకారు రైతులకు పరిమితం చేశారు.

(సి) కాదండీ, పంపిణీ సక్రమంగానే జరిగింది.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:—ఎరువులు సక్రమంగా పంపిణీ జరిగాయని మంత్రిగారు చెప్పారు, కాని చాలా గ్రామాలలో జరగలేదు. కరణాలు, ప్రభుత్వ
9-00 a. m. ఉద్యోగులు కుమ్మక్కు అయి బ్లాకులో అమ్ముకున్నారు. వాటిపై విచారణ జరపటానికి ఒక కమిటి వేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—తగిన ఆరోపణలు సభ్యులు నాకు వ్రాసి పంపితే నేను దర్యాప్తు జరిపించి చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ డి. ఎల్. రవీంద్రరెడ్డి (మైదుకూరు) :—రాయలసీమ జిల్లాలో సక్రమంగా పంపిణీ జరగలేదని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా, వస్తే దానిపై సమగ్రంగా దర్యాప్తు చేయిస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—ప్రశ్న అడిగింది చిత్తూరు జిల్లాలోని పుత్తూరు, కార్వేటినగరం సమితులలో జరిగిన విషయం గురించి. గౌరవ సభ్యులు మొత్తం రాయలసీమ పరిస్థితి అడుగుతున్నారు. ఎక్కడ ఏ అవకతవకలు జరిగాయో వారు ఏవైనా ఆరోపణలు వ్రాసి పంపితే తప్పనిసరిగా దర్యాప్తు జరిపిస్తాను.

శ్రీ సి. హెచ్. జంగారెడ్డి (శ్యాంపేట) :—మొత్తం సబ్సిడీ ఎమౌంట్ ఎంత?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—పుత్తూరులో 2 లక్షల 60 వేలు, కార్వేటినగరంలో 70 వేల 632 రూపాయలు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వేరుసెనగ నూనె ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేస్తే 15 కోట్లు ఇస్తామని ఇటీవల కురియన్ వచ్చినప్పుడు ఒక ప్రతిపాదన చేశారు. కనుక ఇక్కడ 2 లక్షల పై చిలుకు ఎకరాలలో వేరుసెనగ పండించటానికి సబ్సిడీ ఎరువులు, సబ్సిడీ విత్తనాలు ఇచ్చి ఆ ఫ్యాక్టరిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు తీసుకువచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వున్నదా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—ఆ ఫ్యాక్టరీని మన రాష్ట్రానికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రాజెక్టు రిపోర్టు తయారు చేయటానికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ టి. ఎన్. శ్రీనివాసరెడ్డి (తంబళ్లపల్లి) :—చిత్తూరు జిల్లాలో మూడు సంవత్సరాలుగా వేరుసెనగ పంట లేనందువల్ల రైతులకు విత్తనాలు లేవు. జూన్, జులై మాసాలలోనైనా ప్రభుత్వం విత్తనాలను సబ్సిడీ రేట్లకు రైతులకు అందచేస్తుందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—సబ్సిడీపై విత్తనాలు సప్లయి చేసే స్కీము కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా జరుగుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఇంతవరకు ఎంత సబ్సిడీ క్రింద ఇచ్చింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇంతవరకు ఎలాంటి సమాచారమూ రాలేదు. అది వచ్చిన తరువాత వివరించగలను.

క్వశ్చన్స్ 55, 56 పోస్ట్‌పోన్డ్ టు 23-3-83

Duplicate Tickets in Bhagyalakshmi Lottery Schemes.

57—

*223-Q—Sri M. Omkar:—Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Bhagya Lakshmi Lottery Scheme is being conducted by the State Government;

(b) whether any duplicate tickets were found in all the series;

(c) whether it is also a fact that in the year 1981 of Ugadi Bumper Ticket No. AC 619307, Code No. 88K got a price of Rs. 1,000;

(d) whether the said amount was paid to the claimant;

(e) if not, the reasons therefor;

(f) whether the Director, State Lotteries has received a letter from Sri M. Omkar, M.L.A. during August, September 1982 in connection with the payment of the prize amount; and

(g) if so, the action taken thereon?

ఆర్థిక శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్. భాస్కరరావు) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) లేదండీ. అన్ని సీరీసులలో కాదు.

(సి) అవునండీ. కోడ్ నెం. 88 కె ఎసి 619307 నెంబరు టిక్కెట్టుకు రు. 1,000/- బహుమతి వచ్చింది.

(డి) లేదండీ.

(ఇ) అదే వరుస నెం. కోడ్ నెం. తో బహుమతి పొందిన టికెట్టు ఇంకొకటి అందింది. ఒక దానికి మించి బహుమతి పొందిన టికెట్టులు వచ్చి నందున వాటిని ప్రస్తుతం సాంకేతికపరంగా పరిశీలించడం జరుగుతున్నది.

(ఎఫ్) లేదండీ.

(జి) ఇది ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఒకే నెంబరు గల టిక్కెట్లు రెండు ఎలా ముద్రించ బడ్డాయి? ఇందులో ఫ్రాడ్ జరిగిందా? ఇందులో జరిగిన కుంభకోణం ఏమిటి? నేను వ్రాసిన ఉత్తరం ముట్టలేదని చెప్పారు. ఫయిల్సుకు ఫయిల్సు గాయిబ్ అయినట్లు ఉత్తరాలు కూడా గాయిబ్ అవుతున్నాయా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— రాష్ట్ర లాటరి టిక్కెట్లు చాలా స్ట్రిక్ట్‌గా, సెక్యూరిటితో ప్రింట్ అవుతాయి. కోడ్ నెంబర్‌తో సహా ప్రింట్ అయిన తరువాత సీక్రెట్ కోడ్ నెంబరుతో కంపేర్ చేసి చూస్తారు. "A. Shanti Lal, Bangalore Sub-Agency—33136 at Bangalore on 26th March 1981." ఒక టిక్కెట్టుపై ఏజన్సీ సీల్ వుంది. రెండవ టిక్కెట్టుపై లేదు. సీల్ వున్న టిక్కెట్లపై వీరాంజనేయులు అనే ఆయనకు వేయి రూపాయలు వచ్చింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఇది 1981 వ సంవత్సరంలో జరిగింది. ఈ రోజు వరకూ నిర్ణయం జరగకుండా, న్యాయంగా రావలసిన వ్యక్తికి డబ్బు రాకుండా చేయడంలో వున్న ఔచిత్యం ఏమిటి? ఎమ్. ఎల్. ఎ. గా నేను వ్రాసిన ఉత్తరంకు అతీగతీ లేకుండా వుండటం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఆఫీసరును అడిగితే వారు వ్రాసిన ఉత్తరం రాలేదని చెప్పారు. ఎక్కడ మిస్ అయినదో తప్పకుండా తెలుసుకుంటాను. మరొక లెటర్ ఇచ్చినా తగిన చర్య తీసుకుంటాను. రెండు నెంబర్లు రావడానికి వీలులేదు. ఎక్కడో పొరబాటు జరిగింది. ఇంకా డబ్బు ఇవ్వలేదని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఈ టికెట్టు యిన్నాళ్ళు ఎందుకు ఆలస్యం జరిగిందని గౌరవసభ్యులు అడుగుతున్నారు, దానిని ఫొరెన్సిక్ డిపార్టుమెంటుకు పంపి ఎంక్వయిరీ చేయించడం, దానికి దీనికి ట్యాలీ అయిందా లేదా అదంతా చూడడం జరుగుతూవుంటుంది. అలాంటి జాప్యం ముందు జరగకుండా చూస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఫోరెన్సిక్ డిపార్టుమెంటు వారు ఆ రెండు టికెట్లు ఒకే రకమైనటువంటివి, నిజమైనటువంటివి అని చెప్పారా?

Sri N. Bhaskera Rao:—On verification from the sales, it is found that these tickets have been sold to so and so. I have examined the lottery tickets mentioned above as items 1 and 2 and I find that there are no signs of tampering on any of the tickets where the series are printed and the blocks used are one and the same. This is the report.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు :— స్పెక్యులేషను మనస్తత్వాన్ని పెంచే ఈ లాటరీ సిస్టమ్‌ను రద్దు చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానిక వుందా? కాకపోతే దానివల్ల ప్రభుత్వానికి సమకూడిన వనరులు ఏమిటో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు :— ఇది పాలసీకి సంబంధించింది. అయినప్పటికి దానిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారు మేము చర్చించుకోవడం జరిగింది, ఈ మధ్యన ఒక మీటింగులో డ్రా జరిగినప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. మనం ఈ లాటరీస్‌ను కండక్ట్ చేయకపోతే ఇతర రాష్ట్రాలవారు వారి లాటరీ టిక్కట్లను మన రాష్ట్రములో అమ్ముతారు, మనకు వచ్చే డబ్బు అంతా వారికి పోతుంది. కాబట్టి నడుపు తున్నామని మనవి చేస్తున్నాము. దానివల్ల వచ్చే వనరులు ఎంత అని అడిగారు. సుమారు కోటి 94 వేల 659 రూపాయల 99 పైసలు, యిప్పటికి వచ్చినట్లు నాకు కాగితాల ద్వారా ఆఫీసర్లు చెప్పారు. అప్పటి నుండి ఇప్పటికి దగ్గఱ దగ్గఱ కోటి రూపాయల నెట్ ప్రాఫిట్ అని చెబుతున్నాను. దీని ద్వారా స్పెక్యు లేషను మనస్తత్వమును ఎంకరేజ్ చేసినట్లు కాదా అంటున్నాను. మానవుడికి స్పెక్యులేషను మనస్తత్వమును ప్రభుత్వం ఎంకరేజ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. అది వారిలోనే వుంటుంది. మలచుకోవలసిన బాధ్యత వారిలోనే వుంటుంది. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :— వారు విధాన నిర్ణయము అని చెప్పారు. దాని గురించి యిదివరకు చర్చ జరిగింది. కోటి పై చిలుకు మొత్తం వసూలు అయింది. లాభం మాత్రం వచ్చింది కాదు -- 5 సంవత్సరాలలో — ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటున్నారు. రెండు టికెట్లు దొరికినమాట వాస్తవమని. ఇది ఒకటే కేసు. అంటే దొరికినకేసు దొరకనివి ఎన్ని వున్నవి? ఈ కేసు దొరికి రెండు సంవత్సరాలు అయింది. ఎందుకు యిలా జరిగిందో మీరు దర్యాప్తు చేసినా కారణాలు తెలియకపోతే యికముందు తెలుస్తాయనే గ్యారంటీ ఏమిటి? ఈ ప్రశ్న వేసిన సభ్యుడు, సమాధానం వింటున్న సభ ఏమి చేయాలి?

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు:— నా దృష్టికి యిప్పటికి వచ్చింది ఒక కేసు అని చెప్పాను. అసలు కేసులు వున్నవో లేవో నేను ఎట్లా చెప్పగలను? ఏది ఏమైనప్పటికి యిలాంటి పొరపాట్లు ముందు జరగవని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కేసులో మాత్రము వారు యిచ్చిన ఫోరెన్సిక్ రిపోర్టును ఆధారము చేసుకొని యింకా ఫర్దర్ ఎంక్వయిరీ చేయించి జెనియన్‌నెస్ ఎస్టాబ్లిష్ చేయడానికి ఆలస్యం అయింది. ఒక విషయం. ఇందులో యిన్వాల్వ్ అయిన ఎమవుంటు వేయి రూపాయలు మాత్రమే. దానికి ఎవరో వెనుకాల వుండి దీనిని పట్టించుకొని ఏదో చేస్తున్నారని అనుకోవడానికి లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy:—Please try to appreciate our point. Sir, it is not a question the amount nor even the payment that has to be made. It is a question of fundamental principle involved in the organisation of lotteries. If duplicate tickets could be found and could be found with

impunity, then the whole credibility of lottery is destroyed. Therefore the Government should do something to burst this racket and rebuild its credibility.

Sri N. Bhaskara Rao:—I do agree that the amount involved is not that much that matters here. అలాంటి లూప్‌హోల్ లేకుండా తప్పకుండా దానిని టైటన్ చేయాలనే దానిలో గౌరవసభ్యులతో ఏకీభవిస్తున్నానని చెబుతున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యులు:— ఒక కేసు కావచ్చు. ఎంతో మందికి ఎన్నో కోట్ల రూపాయల విలువచేసే టికెట్లు అమ్మి వుండవచ్చు. వాటి మీద సమగ్ర దర్యాప్తు చేసి చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు:— వచ్చిన కేసు ఫర్దరు ఎంక్వయిరీలో వుంది. దాని జనియన్‌నెస్ ఎస్టాబ్లిష్ కావాలని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి:— ఎమవుంటు కొద్దిగా వుందన్నారు కాబట్టి యిద్దరికి పేమెంటు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం ఏముంది? వేయిరూపాయల చొప్పున యిద్దరికి యిచ్చి తరువాత ఎంక్వయిరీ చేయండి, టెక్నికల్‌గా తరువాత చూచుకోవచ్చు.

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు:— ఎమవుంటు కొద్దిగా వుందని చెప్పిన భావం కాంటెక్స్ట్ వేరు. కొద్దిగా వుంది కాబట్టి ఎవరికి దొరికితే వారికి యివ్వాలంటే కష్టము.

శ్రీ ఎ. జి. కృష్ణ (ఇబ్రహీంపట్నం):— లాటరీ డ్రా అయిన తరువాత లాటరీ వచ్చిన వారినుండి ప్రభుత్వం యిన్కంటాక్స్ వసూలు చేస్తున్నదా?

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు:— అది యిన్కంటాక్స్‌కు సంబంధించింది, అధికారులు కలక్ట్ చేస్తారు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:— విధానానికి సంబంధించిన విషయం ఒకటి, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ యిన్కంటాక్స్ అంటే అధికారులు కేంద్రం చూస్తుంది అంటున్నారు. కలక్షను ఎంత జరిగిందంటే కోటి 94 వేలు ఏదో చెబుతున్నారు. అధికారులు అని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. నాకు వచ్చిన అనుమానం ఏమంటే, మంత్రిగారు సభలో సమాధానం చదువుతున్నారంటే it is his answer. He cannot say that the officers have given this information. According to the information given అంటే is he finding any doubt about his answer? అలాంటి సమాధానాలను సభలో చెప్పవచ్చా? రెండవది, లాటరీ టికెట్ జనియున్‌నెస్ గురించి డవుట్ ఎర్ర అయిందన్నారు. ఏ ఏజెన్సీ దర్యాప్తు జరిపింది. మీరు లాటరీ డిపార్టుమెంటును అప్పజెప్పితే అంతా బాగుంది, చిన్న పొరపాటు జరిగింది, యికముందు జరగకుండా చూస్తాం అంటారు. **Was this matter entrusted to C. B., C. I. D**ా

any investigation agency? When was it referred and what are their findings? ఫైనల్‌గా పోరిన్సిక్ వారు ఒరిజినల్ అని చెప్పారు గాబట్టి వారికి ఏమవుంటు యిచ్చివేయండి.. What prevents you from giving money to them?

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు: నేను చెప్పే సమాధానాలు బాధ్యతతో చెబుతున్నానని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది, ఎవరు ఎంక్వయిరీ చేశారంటే సిస్టం ప్రకారం ఎవరెవరు చేయాలి ఏమిటి అనేది అధికారులచేత ఫోరిన్సిక్ డిపార్టుమెంటుకు పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయించడం వగైరా సక్రమంగా జరుగుతోందని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు: — లాటరీ వచ్చిన వారికి వేయి రూపాయలు యిస్తారా అంటే దానికి సమాధానం చెప్పలేదు. దాని జనియన్‌నెస్ గురించి ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నామన్నారు. అసలు దీనివల్ల బోగస్ టికట్లు పబ్లిష్ చేసి బయట అమ్ముతున్నారనేది తేలిపోయింది. రెండు టికట్లు వున్నాయంటే అందులో ఒకటి డూప్లికేటు వుండాలి. అంటే లార్జ్ స్కేల్‌లో జరుగుతూ వుండాలి. లార్జ్ స్కేల్‌లో ఈ లాటరీ టికట్లు తయారు చేసి ఎవరైతే అమ్ముతున్నారో వారి విషయము కనుక్కోవాలి. పోరిన్సిక్ డిపార్టుమెంటుకు పోయిందంటే ఈ పర్టిక్యులర్ టికటు గురించి. బోగస్ లాటరీ టికట్లను ప్రింటు చేసిన దాని గురించి ప్రభుత్వం యిప్పటివరకు దర్యాప్తు చేసిందా అంటే దానికి సమాధానం చెప్పకుండా దాటవేస్తే ఎట్లా?

శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు: అధ్యక్షా, అలాంటి కంప్లైంట్సు ఏమీ రాలేదు. మొత్తంగా టికట్లు అన్ని బోగస్‌గా తయారు చేశారని ఎవరైనా చెబితే తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాము. తగు చర్య కూడ తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:— ఆ వెయ్యి రూపాయలు ఆయనకు వచ్చేట్లు చూడండి.

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు:— గౌరవసభ్యులు లెటరు వ్రాస్తామని అన్నారు కదా? వ్రాయండి, వ్రాసిన తరువాత చూద్దాము.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్: — లెటరు విషయం అనవసరం. లెటర్సు ఒకటి కాకపోతే 10 వ్రాస్తాము అనుకోండి. ఆ టికెట్ డూప్లికేట్ అవునా కాదా, బోగస్ అవునా కాదా అనేది తరువాత చూసుకోండి. ఈ వ్యక్తి నిజాయితీగల వాడు కనుక ఆ వెయ్యి రూపాయలు ఇచ్చివేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు:— ఆంజనేయులుగారికి ఇవ్వమంటారా?

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్: -- నేను ఎవరి గురించి అయితే ప్రశ్న వేసానో వారికి ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు:-- ఇద్దరికి చెరొక వెయ్యి రూపాయలు ఇమ్మని సెలక్టు చేస్తాను. తరువాత చూసుకోవచ్చును మిగిలిన విషయాలు.

Drought Condition in Chittoor District.

58—

*28-Q.—Sri G. Muddu Krishnama Naidu:—Will the Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the rain fall in Chittoor district is far less and drought conditions are prevailing; and

(b) if so, the measures that are being taken by the Government to help the drought-hit people?

రెవిన్యూ, పౌర సరఫరాల శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. మహేంద్రనాద్)

(ఎ) అవునండీ

(బి) అనావృష్టి సహాయక చర్యలు చేపట్టడానికి గాను చిన్నతరహా నీటిపారుదల, మధ్యతరహా నీటిపారుదల, గ్రామీణ పనులు గ్రామీణ నీటిసరఫరా, రోడ్ల పనులు మొదలగు వాటి క్రింద రూ. 568.37 లక్షలు ఇప్పటి వరకు విడుదల చేయడమైనది.

శ్రీ జి. ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు:—అధ్యక్షా, ప్రతి గ్రామంలో 100 మంది జనాభాకు ఒక బోరు వేస్తామని ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. మా దగ్గర బోర్లు వేయలేదు. చిత్తూరులో కరువు పరిస్థితి ఎక్కువ ఉంది. శిస్తురద్దు చేయడం కాని స్టుడెంట్సు ఫీజు రద్దు చేయడం కాని పశు గ్రాసమునకు కాని ఏమైనా చేసారా? కరువు నివారణ చర్యలుగా క్రొత్తగా టాంక్సు ఏమైనా ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. మహేంద్ర నాధ్:-- ఇటీవల నేను అక్కడికి స్వయంగా వెళ్లి సమీక్షా సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఈ కరువు పరిస్థితులపైన పరిశీలించడం జరిగింది. కావలసిన తక్షణ చర్యలు తీసుకోమని కలెక్టరుగారిని, ఇతర అధికారులను కోరడం జరిగింది. ఇప్పుడు సభ్యులు కొన్ని వివరాలు కోరారు. అవి చెబుతాను. మైనరు ఇరిగేషనుకు కోటి 44 లక్షల 66 వేల రు.లు, మీడియం ఇరిగేషనుకు 47 లక్షల రు. లు, రూరల్ వర్క్సుకు రు. 51 లక్షలు, రూరల్ వాటర్ సప్లయికు 2 కోట్ల 31 లక్షలు అర్బన్ వాటర్ సప్లయికు 8 లక్షలు, పి. డబ్ల్యు. డి. రోడ్సుకు రు. 2 కోట్ల 50 లక్షలు అగ్రికల్చర్ సాయిల్ కన్సర్వేషను వర్క్సుకు 4 లక్షలు, సోషల్‌ఫారెస్ట్రీకి 12 లక్షల 71 వేలు, కమ్యూనిటీ ఇరిగేషను వెల్సు—ఎ. పి. ఐ. డి. సి.కి 20 లక్షలు, ఎ. పి. షెడ్యూల్డు కాస్టు కోఆపరేటివ్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషనుకు 31 లక్షల 50 వేలు. ఈ రకంగా మొత్తం 5 కోట్ల 68 లక్షల 37 వేలు ఖర్చు చేయడానికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు :— బోర్ వెల్ వేయడం గురించి అడిగితే మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు. శిస్తు రద్దు, స్టుడెంట్సు ఫీజు రద్దు విషయం పశుగ్రాసం గురించి ఏమి చెప్పలేదు. వాటి గురించి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— రూరల్ వాటర్ సప్లయి క్రింద రు. 2 కోట్ల 31 లక్షలు ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎమ్. కాశిరెడ్డి (కనిగిరి):—గ్రామాలలో గడ్డి సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది శువులకు ఫాడర్ సమస్య గురించి ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఫాడర్ సప్లయికి నాన్ ప్లాన్ క్రింద కోటి 33 లక్షల 35 వేల రు. లు ఇవ్వడం జరిగింది.

Acquisition of Land for Eleru Project.

59—

*1-(B) Q.—Sarvasri Raja Kanna Babu (Anakapalli) and P. Ashok Gajapathi Raju (Vijiyanagaram):—Will the Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that land was acquired for Eleru Project (Steel Plant Water Supply Canal) and if so, the cost of the acquisition being fixed on rates which were prevelant 20 years back;

(b) the steps taken by the Government to pay compensation on existing rates; and

(c) if not, the reasons therefor?

నిర్మాణాల శాఖమంత్రి (శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి) :—

(ఎ, బి) అవునండి. ఏలేరు ప్రాజెక్టుకు భూమి సేకరిస్తున్నారు. భూసేకరణ చట్టంలోని 4 (1) విభాగం క్రింద ముసాయిదా ప్రకటన ప్రచురితమైన తేదినాటి మార్కెటు విలువలను బట్టి మాత్రమే నష్టపరిహారం చెల్లిస్తున్నారు. 20 సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న రేట్లు ప్రకారం కాదు.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ సిహెచ్. రంగారావు (ఏలూరు) :— అధ్యక్షా, ఎన్. సూర్యనారాయణ అనే వ్యక్తి దీనిని గురించి హై కోర్టులో రిట్ దాఖలు చేసినట్లు తెలిసింది. ఆయనకు ఫేవరబుల్‌గా జడ్జిమెంటు వచ్చినట్లు తెలిసింది. దానిమీద ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లిందా? అది ఏమైనా పెండింగులో ఉందా?

*శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— అటువంటిది కోర్టులో ఉన్నట్లు నా దగ్గర ఇన్ఫర్మేషను లేదు. లాండు ఎక్విజిషను ఏ పరిస్థితులలో ఎందుకు ఆలస్యం అయిందంటే గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు 1981 లో వ్రాసారు. ఏమని అంటే 1–4–1977 వాడు ఉన్నటువంటి రేట్ల ప్రకారం చేస్తామని అన్నారు. దానివి ప్రభుత్వం ఆలోచించి 20–6–1982న జవాబు ఇచ్చింది. ఏ పరిస్థితులలో కూడా డ్రాఫ్ట్ నోటిఫికేషను పబ్లిష్ చేసే రోజుకు ఏ మార్కెట్ రేటు ఉంటే ఆ మార్కెట్ రేటు ఇవ్వాలని ఖచ్చితమైన ఆదేశాలు ఇచ్చింది. అప్పటినుంచి లాండు ఎక్విజిషను పని బాగా జరుగుతున్నది. వారికి కంపెన్సేషను ఇస్తున్నారు.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :—(వునుకూరు) మార్కెట్ రేటు ప్రకారం కంపెన్‌సేషను ఇస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు ఆ మార్కెట్ రేటు అనేది రిజిస్ట్రేషను స్టాంపు డ్యూటీ ప్రకారం గవర్నమెంటు నిర్ణయించే మార్కెట్ వాల్యూయా లేక ఎగ్జిస్టెన్సులో ఉండే మార్కెట్ వాల్యూయా?

*శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— ఏ పరిస్థితులలో కూడా రిజిస్ట్రేషన్సు బట్టే నిర్ణయం జరుగుతుంది కాని మార్కెట్ వాల్యూ అనేది నిర్ణయించడానికి వేరే మార్గం లేదు కదా అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. అశోక గజపతి రాజు :— ఈ ప్రాజక్టుకు అనకాపల్లి తాలూకాలోని, సబ్బవరం తాలూకాలోని భూమి సేకరించడం జరిగింది చాలా సంవత్సరాల క్రితం. ఇంత వరకు కంపెన్‌సేషను ఇవ్వలేదు. హై కోర్టు జడ్జిమెంటు ప్రకారం ఆ రైతులకు కంపెన్‌సేషను ఇప్పిస్తారా ?

*శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— వారు అడిగింది — విశాఖపట్టణం జిల్లా నుంచి డి అండ్ డిడి పబ్లిష్ అయి అవార్డు పాస్ై కంపెన్‌సేషను కూడా పే చేయడం జరిగింది. 243 ఎకరాల 16 సెంట్సుకు పొసెషను తీసుకున్నారు. ఇంకా 598 ఎకరాల 92 సెంట్సుకు పొసెషను తీసు న్నాము. డి అండ్ డిడి పబ్లిష్ అయి అవార్డు అయిన తరువాత పొసెషను తీసుకోనడం జరిగింది. కాని కంపెన్‌సేషను ఇవ్వలేదు. 598 ఎకరాల 92 సెంట్లలో 58 ఎకరాల 67 సెంట్లకు కంపెన్‌సేషను ఈ నెలాఖరు లోపల ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మిగిలిన దానికి వీలైనంత తొందరలో విశాఖపట్టణంలో భూమి సేకరించడం దానికి కంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

9-30 a.m. శ్రీమతి గ్రంధి మాధవి (విశాఖపట్టణము) : లాండు ఎక్విజిషను క్రింద ఇచ్చే కాంపెన్‌సేషను చాల తక్కువ రేటు ఇస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఉన్న రేటు ఇవ్వడం లేదు. లాండు ఎక్విజిషన్ ఏక్టు ప్రకారం పాత రేట్లు ఇచ్చే అవకాశం ఉ ది కాబట్టి ఆ ఏక్టు మార్చడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి ఏమైనా ఉందా ?

*శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :—డ్రాఫ్టు నోటిఫికేషను ప్రకటించిన నాటికి ఏ మార్కెట్ వాల్యు ఉంటుందో ఆ వాల్యు తప్పకుండా ఇస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జంగారెడ్డి :— మంత్రిగారు చాల సాంకేతికంగా జవాబు చెప్పారు. 4 (1) నోటిఫికేషను ఇచ్చిన పది సంవత్సరాలకు కూడా పేమెంటు జరగడం లేదు. దీనిని ఒక సంవత్సరం లోపల ఇచ్చేట్టు ఆర్డరు ఇస్తారా ? మూడు సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న రేటుని ఏవరేజి చేసి ఫిక్సు చేస్తున్నారు. 4(1) నోటిఫికేషను ఇచ్చిన డేటుకి ఏ రేటు ఉంటే ఆ రేటు ఎప్రూవ్ చేయమని కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇస్తారా ?

*శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— నాకు తెలిసినంతవరకు ఆ ప్రక్కన ఉన్న భూములు మూడు సంవత్సరాల క్రితము నుంచి అమ్మబడిన రేట్లను సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో ఉన్న డాక్యుమెంట్ల ప్రకారం ఏవరేజి చేసి చేస్తూ ఉంటారు. 4 (1) నోటిఫికేషన్ నాడు మార్కెట్ వాల్యు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని వీలైనంత వరకు

రైతులకు అన్యాయం జరగకూడదు అనే నా కోరిక కాబట్టి రెవిన్యూ మంత్రి గారు నేను చర్చించుకున్నాము. ఏదైనా ఈ లాండు ఎక్విజిషను ఏక్టుకి సవరణ తెచ్చేందుకు వారు ప్రయత్నిస్తున్నారు. రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా చూసే దానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. జంగా రెడ్డి :— ఏక్టుకి సవరణ అక్కరలేదు. ఇది ఎప్రూవ్ చేయడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధీనంలోనే ఉంది కాబట్టి 4 (1) నోటిఫికేషను డేటుకి ఉన్న రేటుని ఎప్రూవ్ చేయమని కలెక్టర్లకు ఆదేశం ఇస్తారా ?

*శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— తప్పకుండా పరిశీలన జరుగుతుంది. రివెన్యూ శాఖ నేను మాట్లాడి రైతులకు అన్యాయం జరగకుండా చేస్తాము.

శ్రీ విశ్వంకరరావు వెంకటరత్నం :— నోటిఫికేషను పబ్లిష్ అయిన నాటికి పేమెంటు చేసే డేటుకి మధ్య 5, 6 సంవత్సరాలు అవుతున్నది. ఈ లోపుగా మార్కెట్ రేటు విపరీతంగా పెరిగిపోతోంది. అందువల్లనే గవర్నమెంటులో లాండు ఎక్విజిషను అంటే రైతులు ఎవరు ముందుకు రావడం లేదు. పేమెంటు చేసే నాటికి ఉన్నటువంటి మార్కెట్ రేటు పరిగణన లోనికి తీసుకొని ఆ ఎమౌంట్ ఇవ్వాలి అని ఈ మధ్య కోర్టు జడ్జిమెంటు కూడా వచ్చినది. పి. ఎ. చౌదరి గారి జడ్జిమెంటు ఉన్నది. అది దృష్టిలో పెట్టుకుని పేమెంటు నాటికి ఉన్న రేటు ఇవ్వాలి. సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో రేటు అంటే మనకు తెలుసు. డాక్యుమెంట్లు చాల తక్కువగా వ్రాసుకుంటారు. అట్లా కాకుండా కలెక్టరు, తాశీల్‌దారు, రివెన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు అక్కడ ఎంక్వయిర్ చేసి నిర్ణయం చేసే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— సబ్ రిజిస్ట్రారు కార్యాలయంలో ఉన్న రికార్డులపైన ప్రభుత్వం ఆధారపడ వలసిన బాధ్యత ఉంది. కాని సంసార న్యాయం అంటే లిమిటు ఉండదు. పైగా రివెన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు మీద ఆధారపడితే ఎంత ఘోరమైన పరిస్థితి వస్తుందో సీనియర్ లెజిస్లేటరు అయిన వారికి తెలుసు. రైతుకి అన్యాయం జరగకుండా న్యాయం జరిగేటట్లు రివెన్యూ శాఖతో సంప్రదించి చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ విశ్వంకరరావు వెంకటరత్నం :— పేమెంటు చేసే డేటుకి రెండు సంవత్సరాల ముందు ఏవరేజి తీసుకుంటే ఏమైనా న్యాయం జరుగుతుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— డ్రాఫ్టు నోటిఫికేషను అయిన తరువాత తొందరలో డిక్లరేషన్సు తీసుకుని ఎవార్డు పాస్ చేసేట్లు చేసి వెంటనే భూమి స్వాధీనం చేసుకుని తొందరగా కాంపెన్సేషన్ పే చేసేట్లు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :— 15, 20 సంవత్సరాల క్రితం నిర్ణయించబడ్డ రేటు వారికి ఈనాడు పే చేస్తే రైతులకు చాల నష్టము జరుగుతోంది. మీరు ఏదైనా పిరియడ్ ఫిక్సు చేసి ఒక సంవత్సరములోనో రెండు సంవత్సరాలలోనో పే చేయిస్తామని నిర్ణయం తీసుకోవాలి. అట్లా చేస్తారా ?

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— ఏ పరిస్థితిలోను 20 సంవత్సరాల తరువాత ఇవ్వడంలేదు. డ్రాఫ్టు నోటిఫికేషను నాడు మార్కెట్ వాల్యు మూడు సంవత్సరాలు వాల్యు చేసి వారు న్యాయంగా ధర నిర్ణయిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

Cases Booked by Vigilance Squad of Civil Supplies Department.

60—

*203-Q.—Sri Koneru Nageswara Rao (Kothagudem):—Will the Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) The number of cases booked by the Vigilance Squad of the Civil Supplies Department against the Fair Price Shop Dealers in the State for resorting to under weighment, during the financial year 982-83; and

(b) whether there is any proposal to strengthen the Vigilance quad by increasing their number?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—

(ఎ) చౌకధరల దుకాణందార్లు తక్కువ తూకం వేసినట్లు, పౌర సరఫరాల శాఖ నిఘా విభాగపు అధికార్లు కేసులేవీ నమోదు చేయలేదు.

(బి) అవునండి.

శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావు :— వారికి ఇచ్చిన కోటా సరిగా గ్రామాలకు పంపిణీ కావడం లేదు. పట్టణాలలో అమ్ముకుని సొమ్ము చేసుకుంటారు. అటువంటి వారి మీద ప్రభుత్వం గట్టి చర్య తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— దానికి ఒక ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటు ఉంది. ఇది తూనికలు కొలతలకు సంబంధించినది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి చంద్రశేఖర రెడ్డి (వెంకటగిరి) :— ప్రయివేటు వ్యక్తులు లారీలతో తీసుకుపోతున్నట్లు పేపరులో వచ్చినది. ఫోటోస్టాటు కాపీలు తీసి మీకు పంపాము. దాని పైన చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— అది సెపరేటు ప్రశ్న పంపితే తప్పక పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :— నిఘా విభాగము ఉండి కూడా అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. దానికి మేము ఫోటో స్టాటు కాపీలు పంపించినాము. దాని మీద ఏమైనా చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— తప్పక తీసుకుంటాము.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అసలు కేసులు ఏమీ నమోదు చేయలేదు అన్నారు. చాల విచారకరం. అసలు రాష్ట్రంలో రామ రాజ్యం స్థాపించబడిందా ?

లేక మీా నిఘా విభాగము వారు సరిగా పని చేయడం లేదా ? ఎక్కడ చూస్తే అక్క పంచదార, కిరసనాయిలు బ్లాకులో అమ్ముతున్నారు, లీటరు 5 రూపాయలకు అమ్ము తున్నారు అంటే ఎక్కడా కేసులు లేవు అంటే ఎట్లా ?

శ్రీ సి. జంగా రెడ్డి :- అసలు ప్రశ్నకు ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— అది వేరే ప్రశ్న.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, గ్రామాలలో ఈ తూనికలు, కొలతలు చాలా తక్కువగా ఉంటున్నాయని యెన్నో ఫిర్యాదులు తాలూకా ఆఫీసులలో తహశిల్దార్లకు యిస్తున్నప్పటికి దీనిమీద తహశిల్దార్లు చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. చిల్లర కొట్లమీాద దాడి చేయడం తప్ప యెన్నో గ్రామాలనుంచి రిపోర్టులు వచ్చినప్పటికీ ఒక కేసు కూడా నమోదు చేయడం లేదు. అసలు ఈ నిఘావిభాగం పనిచేస్తున్నదా అని ఈ సభకు అనిపిస్తున్నది. కనుక ఈ నిఘా విభాగం బాగా పని చేసి యెక్కువగా కేసులు నమోదు చేయిస్తారా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఈ విజిలెన్స్ విభాగం వారు చాలా ఖచ్చితంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఒక ఫెర్ ప్రైస్ షాప్స్ వ్యవహారం మాత్రం పరిశీలించలేదు. ఇక ముందు అవసరం అయితే ఈ కార్యక్రమం కూడా వారిని చూడమని ఆదేశాలు యిస్తాము.

శ్రీ ఎం. ఎం. జె. థామస్ చౌదరి (ఓిచ్‌పల్లి) :— ఏవైతే ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ ఉన్నాయో అవి కొన్ని ఊళ్ళలో హరిజనులకు యివ్వాలని, కొన్ని ఊళ్ళలో గిరిజనులకు యివ్వాలని వారు లేకపోతే ఆ షాప్స్ యివ్వకూడదని, అట్లాగే పెండింగులో పెట్టి సరఫరా చేయకుండా ఉన్నారన్నది నిజమేనా ? అటువంటి రిజర్వేషన్ ఉందా ?

మిష్టర్ స్పీకర్ :- మీారు ప్రశ్నకు సంబంధించి అడగండి.

శ్రీ పి. అప్పల నాయుడు (పరవాడ) :- ఈ పవుర సరఫరాల విషయంలో తాలూకాలలో అడ్వయిజరీ కమిటీలు సమావేశమయినప్పుడు ప్రతి ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్‌లో తూకం తక్కువ ఎస్తున్నదని అక్కడ ఆర్.డి. ఓ. లను అడిగితే వారు చెప్పేదేమిటంటే ఫుడ్ కార్పొరేషన్ నుంచి తర్వాత కోఆపరేటివ్ గోడౌన్స్ నుంచి అక్కడనే మొత్తం మీాద తక్కువ వస్తున్నది కాబట్టి యిక్కడ దుకాణాలలో తక్కువ చేస్తునట్లు సమాధానం చెప్పినారు. దానిమీాద ఆర్. డి. ఓ. లను చర్య తీసుకోవలసిందిగా అడిగితే నేటి వరకు చర్య తీసుకోలేదు. దానిని గురించి ఫుడ్ కార్పొరేషన్ కాని కోఆపరేటివ్ సంస్థలు యిటువంటి గవర్నమెంటు సంస్థలలో తూకం తక్కువ రాకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాంథ్ :— ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించింది కాకపోయినా పరిశీలిస్తాము.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS.

Evasion of Entertainment Tax by Owners of Cinema Theatres.

60-A—

S.N.Q. No. 411-L—Sarvasri M. Omkar, N. Raghava Reddy (Nakrekal), Smt. M. Swarajyam (Tungathurthy), Sri M. Ram Kishan Rao (Khammam) and Sri M. Yerraiah Reddy (Bhadrachalam).—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government received a Memorandum from the Municipal Councillors of Nellore town in Nellore district on 5th March 1983 in regard to evasion of entertainment tax to the tune of about Rs. 50 lakhs to the Nellore Municipality besides the similar evasion to the Government by the owners of many other Cinema Theatres in the State;

(b) if so, the action taken thereon;

(c) whether it is a fact that such evasions are taking place in all parts of our State to the tune of about Rs. 100 crores per annum; and

(d) if so, the action taken thereon?

ఆర్థిక శాఖా మంత్రి (శ్రీ. ఎన్ భాస్కరరావు)

(ఎ) అవునండీ.

(బి) ఈ విషయాన్ని దర్యాప్తు చేసి 15 రోజులలో నివేదిక సమర్పించవలసిందని నెల్లూరు డిప్యూటి కమీషనరు (సి. టి.)ను ఆదేశించటం జరిగింది.

(సి, డి) కొంత మేరకు పన్ను ఎగవేత జరుగుతున్నది. కాని సంవత్సరానికి రూ. 100 కోట్లు మేరకు వుండదు. ప్రతి థియేటరు ఎంత మేరకు నిండుతుంటుందో వివరాలు తయారు చేయవలసిందని, చాలా తక్కువగా నిండుతున్నట్లు చూపే థియేటర్లపై గట్టి నిఘా వుంచి తరచు తనిఖీలు చేయవలసిందని అందరు అధికార్లకు ఉత్తరువులు జారీ చేశారు. తప్పు చేసిన అధికార్లపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. వాణిజ్య పన్నుల శాఖ డిప్యూటీ కమీషనర్లు, కమీషనరు ప్రతి నెలా వినోదపు పన్ను అధికార్ల పనిని సమీక్షిస్తున్నారు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— ఈ నెల్లూరు విషయమై మీరు ప్రత్యేకంగా తీసుకున్న చర్య యేమిటి? రాష్ట్ర మొత్తం మీద సంవత్సరానికి సుమారు రూ. 100 కోట్లు ఆదాయం రాగలిగినటువంటి దానికి స్థానిక అధికారులతో కుమ్మక్కు అయి సాగిస్తున్న మోసము. కనుక దీనిమీద పగడబందీగా అదుపు ఉంచడానికి వనర్లు పెంచడానికి హవుస్‌కమిటీని వేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు:— ఈ నెల్లూరు థియేటరు గురించి నాకు పిటీషనులు తీసుకొని వచ్చి యిచ్చినారు. డిపారు మెంటుకు కాపీ కూడా యిచ్చినారు. దానిని వెంటనే 15 రోజులలో ఎంక్వయిరీ చేయవలసిందిగా ఆఫీసరును అడిగినాను. ఇక్కడ

అధికారులు కూర్చుని ఒక స్ట్రేటజీ తీసి ఆ థియేటరును రెయిడ్ చేసినారు. దానిని రెయిడ్‌చేసి ఎంబ్రా ఎగ్జిబిటర్ యెవరయితే ఉన్నారో ఆ సినిమా థియేటరు ఆయన 29-10-1982 నుంచి 4-3-1983 వరకు రెగ్యులర్ షోస్ నడుపుకుంటూనే డూప్లికేట్ కాపీలతో ఈ విధంగా దుర్వినియోగం చేసినారని రుజువయింది. ఆయన కూడా ఇష్యూడ్ సెపరేట్ చెక్స్ అని ఒప్పుకున్నాడు. దీని మొత్తం రూ. 55,720-82 పైసలు అని తేలింది. ఇంతకుముందే 10 నిమిషముల ముందే నాకు రిపోర్టు చేరింది. ఇట్లా రెయిడ్ చేసినామని ఆఫీసరు, చెప్పినారని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి పిటిషను ద్వారా చక్కటి యిన్ఫర్మేషన్ యిచ్చినారు. వెంటనే చర్య తీసుకున్నామని సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— రాష్ట్ర వ్యాపితంగా మనము సుమారు రూ. 100 కోట్లు రాగలిగినటువంటి దానిని వీరు కాజేస్తున్నారు. కేవలం ఒక అధికారిని యిద్దరు అధికార్లను పురమాయించడం వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఎక్కువగా క్రింది అధికారులతో కుమ్మక్కుఅయి ఈ మోసం బహిరంగంగా సాగుతోంది. కనుక ఒక హవుస్ కమిటీని వేయడానికి అంగీకరిస్తారా? అధికారులు పెద్ద అని చెప్పడంలేదు. ప్రభుత్వం యొక్క హేండ్స్ స్ట్రెన్‌థెన్ చేసుకోవడానికి హవుస్ కమిటీని వేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు:— మనకు 1981-82 లో రూ. 25,79,000లు వచ్చింది. దీనిలో రూ. 100 కోట్లు వస్తుందనే దానిలో పెద్దగా వాస్తవం లేదని నాకు ఆఫీసర్స్ చెప్పినారు. నేను డిస్కస్ చేసినాను. ఈ మధ్యన స్లేబ్‌సిస్టమ్ ఇంట్రడ్యూస్ చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల టాక్సెస్ కలెక్షన్ ఇంప్రూవ్ అయింది. 19,000 థియేటర్స్ ఉన్నాయి. నీటి అన్నిటిలో స్లేబ్ పద్ధతి ఉంటె బాగుంటుందని ఒక వాదన వచ్చింది. ఇప్పటికే 25,000 లోపు జనాభా ఉన్న పట్టణాలలో స్లేబ్ సిస్టమ్ పెట్టినారు. ఇది థియేటరు నడిపినటువంటి వారు అయితే హయ్యెస్ట్ టాక్స్ 13½ పర్సంటు, 14½ పర్సంటు పే చేయవలసి ఉంటుంది. థియేటరు నడపనటువంటి వారు అయితే యింకొక పద్ధతి ఉంది. దీని ప్రకారం 12½ పర్సంటు, 9 పర్సంటు పే చేస్తూ ఉంటారు. ఇది పట్టణాన్ని బట్టి ఉంటుంది. ఈ విధంగా నడుస్తూ ఉంటుంది. ఇదంతా సరిచేసి ఒకే పద్ధతిన యంత్రాంగం నడిపించాలని ఆలోచనలో ఉంది. స్లాబ్ పద్ధతిని అన్ని థియేటర్లకు మొత్తం రాష్ట్రం అంతటా పెడితే బాగుంటుందని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది. కనుక హవుస్ కమిటీని వేయడం మంచిదికాదని నా భావన.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:— ఇప్పుడెవరయితే మున్సిపల్ కౌన్సిలర్స్‌కు పిటిషనులు యిచ్చినారో వారిచ్చిన పిటిషన్‌లో ప్రభుత్వానికి అందిన ఫిర్యాదు ఎవరి మీద చేసినారు? అది తెలియజేస్తారా? నెల్లూరులో సినిమా హాలుపై నదాడి జరిపినారంటున్నారు. ఆ దాడి జరిపిన సినిమాహాలు పేరు యేమిటి? ఆ యజమాని యెవరు? వారు డూప్లికేటు టిక్కట్లు ప్రింట్‌చేశారని రుజువయిందన్నారు. ప్రభుత్వం వారి లైసెన్స్ కేన్సిల్ చేస్తారా? ఏ చర్య తీసుకున్నారు సభకు తెలియజేయమనండి. సినిమా థియేటర్స్ పైన సర్‌ప్రైజ్ చెక్ చేసేదానికోసం మున్సిపాలిటీస్‌కు అధికారం యిచ్చి చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎన్.భాస్కరరావు:—ఈ రిపోర్టు యిప్పుడే అందింది. దీనిమీద తగు చర్యలు తర్వాత యేమి తీసుకుంటామనేది ఆఫీసర్సునుపిలిపించి ఆలోచనచేసి ఫైనల్‌గా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఆ పిటీషన్‌లో ఈ జియా టాకీస్ అనే వారు ఈ విధంగా ఎవేడ్ చేస్తున్నారని తెలియజేసినారు. వారి మీదనే రెయిడ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం.వెంకయ్యనాయుడు:— నెల్లూరుటౌన్‌లో జియా టాకీస్ అనేది లేదు. రాత్రిపూట యేమైనావేరే ఫిలిమ్స్ వేస్తున్నారా యేమిటి?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు:— ఆ టాకీస్ పేరు తర్వాత చెబుతాను. ఈ రిపోర్టు యిప్పుడే అందింది. తమ ముందు పెడితే మంచిదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. శ్లాబ్ సిస్టము మీద అన్ని థియేటర్లకు అప్లయి చేసినప్పుడు ఇలాంటి చిక్కులు ఇక ముందు జరగవు. ఎందుకంటె కంపోజిషన్‌కు వాళ్ళు ఒక అగ్రిమెంటు ఇస్తారు. సినిమా నడిపినా నడపకపోయినా మేము ఇంత టాక్స్ పే చేస్తామని వాళ్ళు ఒక అగ్రిమెంటు ఇస్తారు అలాంటప్పుడు యావరేజి మీద 5 లేక 3 సంవత్సరాలక్రో వాళ్ళు థియేటర్లు తీసుకొని ఎన్ని సీట్లున్నాయో ఆ సీట్లను ఆధారము చేసుకొని యావరేజి మీద టాక్స్ రేటు నిర్ణయం చేసినప్పుడు......

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:— మంత్రి గారు విషయాన్ని సప్రెస్ చేస్తున్నారు. యిచ్చిన మెమొరాండములో ఏ ఆరోపణ చేశారు అని అడిగితే ఏ థియేటరు మీద దాడి చేశారు? నాకు ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇప్పుడే వచ్చిందంటే నేను అర్థముచేసుకోగలను. **I can understand. What is the memorandum?** నెల్లూరుకు సంబంధించిన మునిసిపల్ కౌన్సిలర్స్ "50 లక్షల రూపాయల పన్ను ఎగవేశారు,, అని ఫిర్యాదు చేశారాఅని అన్నారు. ఎవరిపైన ఆరోపణ చేశారు? దానిలోని కంటెంట్స్ ఏమి అని మంత్రి గారిని అడుగుతూ వుంటే, అది చెప్పకుండా, శ్లాబ్‌సిస్టం గురించి చెబితే సరిపోతుందా? **What are the contents of the memorandum? Will the Government accept to empower the Municipality also to make surprise checks and take appropriate action?** దీనికి స్పెసిఫిక్ సమాధానము చెప్పించండి. **If he does not have the information it may be postponed.**

Sri N. Bhaskara Rao:—I will read out the memorandum:—

నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు టవున్ మునిసిపల్ చైర్మన్, మరియు మునిసిపల్ కౌన్సిలర్స్ వినోదపు పన్ను సక్రమ వసూళ్ళ విషయంలో తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి అందజేస్తున్న మెమొరాండము.

నెల్లూరు పట్టణ వైశాల్యము, దానితోబాటు జనాభా పెరిగినట్లు సినిమా థియేటర్లసంఖ్య కూడా పెరిగింది. ప్రజల అవసరాలు కూడా పెరిగినాయి. అనేకంగా నూతన కాలనీలు వెలుస్తున్నాయి. విద్య, వైద్యం, రోడ్లు, లైట్లు వీటికి తగినన్ని నిధులు అవసరము. మునిసిపాలిటీ రాబడి సంవత్సరానికి 2 కోట్ల 25 లక్షలు రూపాయలు వుంది. సినిమా హాలుల యజమానులు రోజుకు మూడు ఆటల స్థానే 5 ఆటల వరకు వేస్తున్నారు. లాభాలు సంపాదించుకొంటున్నారు. కాని న్యాయంగా చెల్లించవలసిన వినో

దవు పన్ను దానితోబాటు అడ్వర్టైజ్‌మెంట్ పన్ను సక్రమంగా చెల్లించడం లేదు. అనేక అక్రమ పద్ధతులద్వారా పన్నులు ఎగవేతకు పాల్పడుతున్నారు. రోజూ వేసిన ఆటలకు సంబంధించిన వివరాలు డెయిలీ లెక్కల రిపోర్టులో చూపడం లేదు. హాల్ గేట్ల వద్ద టికెట్స్‌ను చించకుండా టికెట్లకు బదులుగా కూపన్లు యివ్వడం జరుగుచున్నది. సక్రమంగా పన్నులు వేయడానికి గాను ప్రత్యేకంగా నియమించబడిన అసిస్టెంట్ కమ్మర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసరు యజమానులతో లాలోచి అయిపోవడంవల్ల, నిలువుదోపిడి యథేచ్ఛగా జరుగుచున్నది. 5–12–81న ఈ విషయంపై కరపత్రాలద్వారా వూరేగింపుద్వారా ప్రభుత్వానికి, లధికారుల దృష్టికితీసుకొని రావడం జరిగింది. శ్లాబ్ రేట్లను నిర్ణయించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, నెల్లూరు మునిసిపల్ కౌన్సిల్లో తీర్మానము ఆమోదించి వుంది. 2–1–82 న నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరుగారు వాణిజ్య పన్నుల జిల్లా అధికారులతోకూడా కలిసి ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలోకూడా మేము పాల్గొని, పన్నుల ఎగవేతలో సినిమాహాళ్ల యజమానులు చేస్తున్న అక్రమాలను సోదాహరణగా ఎత్తి చూపడమైనది. కనుక సదరు వినోదపుపన్ను ఎగవేత గురించి సక్రమంగా, అవసరమైతే, ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపాలిటి చట్టాన్ని సవరించి, తద్వారానైనా, శ్లాబ్ రేట్లను నిర్ణయించేటట్లుచూసి, సక్రమంగా వినోదపుపన్ను వసూలు అయ్యేటట్లు, తద్వారా మునిసిపాలిటి రాబడిని పెంచాలని చెప్పినారు. ఇందు వెంట వారు 18 సినిమా హాళ్ల గురించి చెప్పారు. ఆటకు నెలకు మునిసిపాలిటీ వారికి చెల్లించవలసిన ఎమౌంట్ గురించి వ్రాశారు. ఈ విధంగా చైర్మన్, మునిసిపల్ కౌన్సిలర్సు అర్జీ పెట్టారు. అర్జీ తేది మూడు లేక నాలుగవ తేదీననో పెట్టినారు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్‌రెడ్డి:—మంత్రి గారు హోం వర్క్ చేసి రావాలి. కాని బెంచిమీద నుండి He can't talk across the table with Officials. He is experienced. I don't want to tell him on record.

Sri N. Bhaskara Rao;—I am only seeking clarification.

Sri S. Jaipal Reddy:—He can't seek clarification, Sir. మునిసిపల్ అథారిటీస్ కూడా సర్‌ప్రయిజ్ చెక్ చేయటానికి అధికారాలిస్తారాయని ప్రశ్న వేశారు. శ్లాబ్ సిస్టం మీద రేట్లను ఇంట్రడ్యూజ్ చేయటానికి మేము పరిశీలన చేస్తున్నామంటే, వారు పరిశీలన చేయవచ్చు, నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. ఈ కంప్లయింట్ కేవలము థియేటర్లపైననే కాదు. కమ్మర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్లపైన. వారి కంప్లయింట్, పైన ఇది నిజమేనని రెయిడ్ ద్వారా ఇది తేలింది. సంబంధించిన కమ్మర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్లపైన ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్య ఏమి?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :—వారిని సస్పెండ్ చేశాము. వారి పేరు అర్జునరావు, అసిస్టెంటు కమ్మర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసరు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :— మునిసిపాలిటీలకు యిచ్చే అధికారాలు గురించి అడిగాను.

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :—మునిసిపాలిటీకి అధికారము ఇచ్చేది ఆలోచన చేయాలి. ఇక్కడ నిర్ణయం చెప్పేది కాదు.

శ్రీ జి. ప్రకాశరావు :—శ్లాబ్ పద్ధతి ప్రవేశపెడతామని మంత్రిగారు అన్నారు. శ్లాబ్ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలంటే ప్రీవియస్ కలెక్షన్స్‌తోటి శ్లాబ్ పద్ధతి పెడతారు. లేకపోతే దీనివల్ల కొన్ని కోట్లు నష్టము వచ్చేది వుంది. అది పెట్టేముందు, లక్షలు పెట్టి సినిమా హాల్సును తీసుకొని అగ్రిమెంటుతోటి వెళ్ళతారు. కమ్మర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్లముందు టాక్స్ కట్టేటప్పుడు అగ్రిమెంటు కాపీని పెట్టరు. లక్షకు తీసుకొని పోయిన సినిమాకు 70 వేలు మాత్రమే వసూలు చూపిస్తారు. అంటే వారం – 15 రోజులలో 30 వేలు లాస్ చూపిస్తున్నారు. అంటే సినిమామీద వారం – 15 రోజులకు 60–50 వేలు చూపిస్తున్నారు. నెలకు అగ్రిమెంటు ప్రకారం చూస్తే లక్ష లాస్ చూపిస్తున్నారు. అంటే సంవత్సరానికి 12 లక్షలు లాస్‌తో థియేటర్ల వాళ్ళు ఎట్లా నడుపుతారు. శ్లాబ్ సిస్టం పెట్టేముందు, కమ్మర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్లకు అగ్రిమెంటు కాపీ చూపించేటట్లు చేయాలి. లేకపోతే శ్లాబ్ సిస్టం పెట్టినా కూడా లాభము జరగదు. ఎక్స్‌పర్ట్సును కూర్చోపెట్టి దీనిని పరిశీలించాలి. లేకపోతే లాస్ వచ్చే అవకాశముంది.

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన సలహాను మేము తీసుకొంటాము.

60-B—

Closure of Factories at Chirala and Parchur by I.L.T.D. Tobacco Company.

S.N.Q. No. 410-J—Sarvasri Vasanta Nageswara Rao, Smt. M. Swarajyam, Sarvasri M. Ram Kishan Rao, M. Omkar, M. Yerraiah Reddy, N. Raghava Reddy, Ch. Sambu (Chirala), V. V. Narayana Reddy (Markapur), P. Koteswara Rao (Ongole). K. Bhaskara Rao (Achanta), M. Kasireddy, Md. Rajab Ali (Sujatha Nagar), B. Bhupati Rao (Palair), V. Abbaiah (Burgampahad) and G. Mallesh (Asifabad):— Will the Minister for Labour be pleased to state:

(a) whether it is a fact that about 6,000 workers have lost their jobs as the I.L.T.D. Tobacco Company has closed down its factories at Chirala and Parchur;

(b) whether it is also a fact that the workers who lost their jobs are on strike; and

(c) if so, the steps taken by the Government in this regard?

కార్మిక, ఉపాధి కల్పన శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు):—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) 1-2-83 వ తేదీని డిపోలు మూసివేశారు. పనివారలు సమ్మె చేయడం లేదు. ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన వ్యక్తులలో సుమారు 60 మంది ఫ్యాక్టరీ ప్రాంగణంలో వుండి కదిలిరావడం లేదు వారిని ఖాళీ చేయించడానికి యాజమాన్యం ఏలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు.

(సి) నేను యాజమాన్యంతోను, కార్మికుల సంఘంతోను ఉమ్మడి సమావేశాలు జరిపాను. ఈ శాఖల మూసివేతను వాయిదా వేయవలసిందని యాజమాన్యాన్ని కోరాను. కాని యిందుకు అంగీకరించడానికి వారు తమ అశక్తతను వెల్లడించారు.

యూనిట్ల మూసివేత నోటీసును సవాలు చేస్తూ కార్మికులు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టులో ఒక రిట్ పిటిషనును దాఖలు చేశారు. అది కోర్టు విచారణలో వున్నది.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీలో చీరాల డిపో ఫ్యాక్టరీ మూసివేయడంవల్ల కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోయినమాట వాస్తవమేనా? ఎందుకు క్లోజ్ చేశారో స్పష్టంగా చెప్పగలరా? వారికి ఉపాధి కల్పించడంలో ప్రభుత్వము తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి? అవసరమైతే చట్టాలను మార్చడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా? ఉపాధి కోల్పోయిన 6 వేల మంది ఉద్యోగులకు ఉద్యోగవకాశాలు కల్పిస్తారా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :— ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీలో 6 వేల మంది పని చేస్తున్నారు. అది వాస్తవమే కాని, వారు సీజనల్ వర్కర్స్. అందులో 240 వర్కర్స్ పర్మనెంట్ వర్కర్స్‌గా వున్నారు. ఆ 240 మంది ఉద్యోగాలు పోయాయి. ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో వున్న కంపెనీలు బంద్‌చేసి వుంటే, సుప్రీంకోర్టు తీర్మానం ప్రకారం వారిపైన చర్య తీసుకోడానికి అవకాశాలు లేవు.

10-00 a. m.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—అసలు లేబరు యాక్టును అనుసరించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది. నిర్దాక్షిణ్యంగా టొబాకో కంపెనీవారు 6 వేలమంది వర్కర్సును తొలగించిన తరువాత ఈ విషయంలో యాజమాన్యంమీద చర్యలు తీసుకోవడానికి చట్టప్రకారం అవకాశం లేదు అంటున్నారు. అవసరమైతే చట్టాన్ని మార్పు చేయడానికి ఏమైనా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—తొలగింపబడిన 6,000 మంది కూడా సీజనల్ వర్కర్సు అని యింతకుముందే చెప్పాను. ఈ విషయంలో మేనేజిమెంటువారితో చర్చలు జరపడానికి ఈరోజు మధ్యాహ్నం ఏర్పాటు చేసాను. వర్కర్సును ఉద్యోగం లోకి తీసుకోవడం విషయంలో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఏ కారణాలువల్ల ఆ వర్కర్సును ఫ్యాక్టరీ నుండి తీసివేసారు. ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీకి చాలా లాభాలు వస్తున్నాయి కాబట్టి వారిని తీసివేయవలసిన అవసరం లేదు కదా?

(బి) 1-2-83 న తేదీన డిపోలు మూసివేశారు. పనివారలు సమ్మె చేయడం లేదు. ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన వ్యక్తులలో సుమారు 60 మంది ఫ్యాక్టరీ ప్రాంగణంలో వుండి కదిలిరావడం లేదు వారిని ఖాళీ చేయించడానికి యాజమాన్యం ఏలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు.

(సి) నేను యాజమాన్యంతోను, కార్మికుల సంఘంతోను ఉమ్మడి సమావేశాలు జరిపాను. ఈ శాఖల మూసివేతను వాయిదా వేయవలసిందని యాజమాన్యాన్ని కోరాను. కాని యిందుకు అంగీకరించడానికి వారు తమ అశక్తతను వెల్లడించారు.

యూనిట్ల మూసివేత నోటీసును సవాలు చేస్తూ కార్మికులు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టులో ఒక రిట్ పిటిషనును దాఖలు చేశారు. అది కోర్టు విచారణలో వున్నది.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీలో చీరాల డిపో ఫ్యాక్టరీ మూసివేయడంవల్ల కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోయినమాట వాస్తవమేనా? ఎందుకు క్లోజ్ చేశారో స్పష్టంగా చెప్పగలరా? వారికి ఉపాధి కల్పించడంలో ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలేమిటి? అవసరమైతే చట్టాలను మార్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఉపాధి కోల్పోయిన 6 వేల మంది ఉద్యోగులకు ఉద్యోగవకాశాలు కల్పిస్తారా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :— ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీలో 6 వేల మంది పని చేస్తున్నారు. అది వాస్తవమే కాని, వారు సీజనల్ వర్కర్స్. అందులో 240 వర్కర్స్ పర్మనెంట్ వర్కర్స్‌గా వున్నారు. ఆ 240 మంది ఉద్యోగాలు పోయాయి. ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో వున్న కంపెనీలు బంద్‌చేసి వుంటే, సుప్రీంకోర్టు తీర్మానం ప్రకారం వారిపైన చర్య తీసుకోడానికి అవకాశాలు లేవు.

10-00 a. m.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—అసలు లేబరు యాక్టును అనుసరించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది. నిర్దాక్షిణ్యంగా టొబాకో కంపెనీవారు 6 వేలమంది వర్కర్సును తొలగించిన తరువాత ఈ విషయంలో యాజమాన్యంమీద చర్యలు తీసుకోవడానికి చట్టప్రకారం అవకాశం లేదు అంటున్నారు. అవసరమైతే చట్టాన్ని మార్పు చేయడానికి ఏమైనా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :-తొలగించబడిన 6,000 మంది కూడా సీజనల్ వర్కర్సు అని యింతకుముందే చెప్పాను. ఈ విషయంలో మేనేజిమెంటువారితో చర్చలు జరపడానికి ఈరోజు మధ్యాహ్నం ఏర్పాటు చేసాను. వర్కర్సును ఉద్యోగంలోకి తీసుకోవడం విషయంలో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ఏ కారణాలువల్ల ఆ వర్కర్సును ఫ్యాక్టరీ నుండి తీసివేసారు. ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీకి చాలా లాభాలు వస్తున్నాయి కాబట్టి వారిని తీసివేయవలసిన అవసరం లేదు కదా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :- ఆ ఏరియాల పొగాకు పండడంలేదని తగినంత పొగాకు కొనడానికి లభ్యం కావడంలేదని ఉద్దేశ్యంతో ఆ కంపెనీవారు ఆ కంపెనీని బంద్ చేసినట్లు రిపోర్టు యిచ్చారు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్అలీ :-మంత్రిగారు సమాధానంలో 6,000 మంది కూడా సీజనల్ వర్కర్సు అన్నారు. సీజనల్ కార్మికుల లీసివేయడం విషయంలో సుప్రీంకోర్టులో ఉన్న దృష్ట్యా ఏమీ చేయలేమంటున్నారు. ఇపుడు 248 వర్కర్సుకు కూడా పెర్మనెంటువారికి పనిలేకుండా పోయింది. చట్టపరిధిలో ఉన్న 240 వర్కర్సు విషయంలో ఏమిచేస్తున్నారనేది మంత్రిగారి సమాధానంలో లేదు.

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—అది సుప్రీమ్‌కోర్టులో కాదు ఉన్నది. హైకోర్టులో ఉంది. అయినా 248 వర్కర్సును తప్పకుండా తీసుకోవాలనే విషయంలో ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఆ విషయంలోనే ఈ రోజుకూడా మీటింగు ఏర్పాటు చేయబడింది.

శ్రీ ఎం.ఓంకార్ :—మంత్రిగారు శ్రద్ధతీసుకుంటున్నందుకు వారికి అభినందనలు కాని అసలు పాయింటు ఏమిటంటే యిది క్రొత్త సమస్యకాదు. 6,000 వర్కర్సు సీజనల్ వర్కర్సుగా తప్ప టొబాకో కంపెనీలలో శాశ్వతంగా తక్కువమంది ఉంటారు. ఇపుడు ఎల్.డి.సి. లు. మొదలైనవారు తప్ప అందరూ సీజనల్ వర్కర్సుగానే ఉంటారు. కాని వారికి చట్టరీత్యా ఒక గారెంటీ ఉంది. ఇపుడు సమస్యఏమిటంటే జి.ఎల్.టి. యంత్రాలు ప్రవేశపెట్టడంవల్ల వారినందరినీ వదలించుకోవాలని మేనేజిమెంటు వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నమాట వాస్తవమా? అంతేకాకుండా వారు బినామి కంపెనీలు పెట్టి క్యూరింగు అక్కడ చేయించుకుంటూ ఈ వర్కర్సును తొలగించుకోవడానికి చూస్తున్న మాట వాస్తవమా? ఈ వర్కర్సు కంపెనీల ముందు ఉద్యోగాలకోసం వైటాయింపు చేస్తున్నారు. మొన్న జరిగిన టంగుటూరు ఫైరింగులో కూడా ఈ వర్కర్సు ఉన్నారు. 7, 8 తేదీలలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ జి.యల.టి. యంత్రాలు ప్రవేశపెట్టడంవల్ల వర్కర్సును నిరుద్యోగులు కాకుండా చూస్తామని హామీ యిచ్చారు. ఆ హామీని అమలు చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—మెమోరాండం యిచ్చిన తరువాత రోజున ముఖ్య మంత్రిగారిని వర్కర్సు కలవడం జరిగింది. వారితో చర్చలు జరపడం జరిగింది. ఇక్కడ లాఠీ చార్జి ప్రసక్తి రాదు ఇపుడు మేనేజిమెంటువారు ఈ విషయంలో చర్చలకు వచ్చారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని చర్చలలో పాల్గొనవలసిందిగా కోరాను. వారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. ఆ 240 మంది వర్కర్సు విషయం సాల్వ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఇది 240 మందిని తిరిగి ఉద్యోగంలో పెట్టడం సమస్య కాదు. ఇది 6,000 మందికి సంబంధించిన వర్కర్సు సమస్య. ఈ సమస్యకు వే అవుట్ ఒకటే ఉంది. ఈ సమస్యమీద అక్కడ సమితులలో, మునిసిపాలిటీలలో, జిల్లా

పరిష్కారంగా ప్రత్యేకంగా పెర్కొన్నారు కూడా చేసారు. అయినా లాభంలేకపోయింది. ప్రభుత్వం కార్మికుల వైపున నిలబడి వారికి పోలీసు సహాయం అందజేస్తే 24 గంటలలో కార్మికులే వారి కోర్కెలను సాధించుకుంటారు.

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—పొగాకు కంపెనీలవారు ఈ సీజనల్ వర్కర్సును తీసుకోకపోతే వారిమీద చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారము లేదు. తరువాత పోలీసులను లా అండ్ ఆర్డరు కాపాడుటకు మాత్రమే అక్కడ ఉంచాలి. అక్కడ ఏమీ దౌర్జన్యకాండ జరుగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వమునకు ఉంది కాబట్టి ఆ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ జి.హనుమంతరావు :—అసలు పొగాకు కంపెనీలలో 300 రోజులూ పని ఉండదు. అక్కడ సీజనల్ వర్కర్సు మాత్రమే ఉంటుంది. కాబట్టి చట్టాన్ని సవరించి అయినా ఈ కార్మికుల సమస్యను పరిష్కరించాలి కాబట్టి లీగల్ డిపార్టుమెంటువారి ఒపీనియన్ తీసుకుంటారా? ఈ కంపెనీలవారు తీవ్రమైన లాభాలు పొంది 20 సంవత్సరాల పాటు క్రాప్ లేకపోయినా హోండ్లింగ్ సెంటర్సు నడుపుతున్నారు. అందువల్ల చట్టాన్ని మార్చి ఆ బ్రాంచీలను ఎత్తివేయకుండా చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు: ఇది సెంట్రల్ చట్టము పరిధిలోనికి వస్తుంది కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారము లేదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : —పెంచిన వేజస్ 12 రూపాయలు చొప్పున కూడా ఇవ్వకుండా కార్మికులకు అన్యాయం జరుగుతుంది. కంపెనీలు పారిశ్రామీకరణ చేసి అందులోని వారి ఉద్యోగులను చేయాలనే కుటిలయత్నంతో అట్లాగు జరిగింది. దీనిమీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :— దీనివిషయం యింతకుముందు చెప్పాను. ఏమైనా కార్మికులకు అన్యాయం జరుగకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఈ రోజుకూడా ప్రయత్నం జరుపబడింది. ప్రయత్నం సాధ్యం అవుతుందీ లేనిదీ వేచిచూస్తే తెలుస్తుంది.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా చర్యలు తీసుకునే ఈ ఐ.ఎల్.టి.డి. కంపెనీకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిస్తున్న వసరులను విత్‌డ్రా చేసుకునే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—అటువంటిది ఏమీలేదు.

శ్రీ బి.హెచ్. భూపతిరావు :—ఈ టొబాకో ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికులు మూడు బస్సులలో వచ్చి ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారిని కలుసుకున్నపుడు ముఖ్యమంత్రిగారు వారికి హామీ యివ్వడం జరిగింది. అప్పటినుంచీ కూడా కార్మికులు నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నారు. అయినా కంపెనీవారు ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వం కూడా ఏమీ చేయడంలేదు. ఫ్యాక్టరీలు తిరిగి తెరవని పక్షంలో ఉద్యోగులకు పని కల్పిస్తారా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—కార్మికులు మూడు బి. స్ట్రేలో వచ్చి ముఖ్యమంత్రి గారికి విన్నపము చేసిన తరువాతనే ఈ విషయంలో ప్రయత్నములు జరుగుతున్నవి. ఈ రోజుకూడా మీటింగు ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. తరువాత వర్కర్సును తీసుకోక పోతే వేరే ఏర్పాట్లు ఏవీ చేయలేదు. అదికూడా మేనేజిమెంటువారితో కలిసి ఆలోచన చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుదు :—మేనేజిమెంటు వారు వీరందరిని సీజనల్ వర్కర్సు అన్నారు. వారు సీజనల్ వర్కర్సు అవునా కాదా అనే దానిపై ప్రభుత్వం వారు ఏమైనా చేసారా? పొగాకు ఆపరేషన్సు అనేవి సీజనల్ ఆపరేషన్సు. సక్సెసివ్‌గా ప్రతి సంవత్సరం ఒకే వ్యక్తిని తిరిగి అప్పాయింట్ చేస్తూంటారు. అటువంటి వారికి తీసివేసినప్పుడు ఏదైనా కాంపెన్సేషను ఇవ్వడమో, తిరిగి పునరావాసం కల్పించడమో జరగాలి. అందుకు బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకుని చేయవలసి ఉంది. ఆ ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎం.రామచంద్రరావు :—ఆ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. పునరావాసం కల్పించేటప్పుడు ఉద్యోగం కోల్పోయిన వారికి ముందు ఇస్తారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఎంతమంది వర్కర్లను తిరిగి తీసుకుంటామని మేనేజి మెంటు హామీ ఇచ్చారు?

శ్రీ ఎం.రామచంద్రరావు:—వారు పెట్టబోయే కంపెనీ పై ఆధారపడి ఉంటుంది.

శ్రీ బి.హెచ్.భూపతిరావు :—కార్మికులను ఎందుకు తగ్గించారంటే పొగాకు పండలే దన్నారు. గత సంవత్సరం పండించిన దానికి ఈ సంవత్సరం పండిన దానికి తేడా ఎంత? ఈ ఆరు వేల మందికి పని కల్పించాలని ప్రభుత్వానికి అభిప్రాయం ఉన్నట్లయితే ప్రభుత్వం ఒక పని చేయవచ్చు. ఐ.ఎల్.టి.డి. కంపెనీ వారు తాము పొగాకు కొనుగోలు చేయకుండా బినామీ కంపెనీల ద్వారా చేస్తున్న కొనుగోళ్లను ఆపివేస్తే 6 వేల మందికి ఉద్యోగాలు కల్పించవచ్చును. 1981–82 లో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఇదే విధంగా కార్మికులకు ఉద్యోగం పోయినప్పుడు తిరిగి తీసుకునేట్లు చేసారు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఎందుకుచేయలేకపోతున్నది? తెలుగు దేశ ప్రభుత్వం అంటే ఐఎల్‌టిడి వారికి కోపమా?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—1983–84 లో కంపెనీ నడపాలనే ఉద్దేశంతో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వారిని తీసి వేసిన మాట వాస్తవం కాదు. మా ప్రయత్నాలు సఫలం అవుతాయనే ఉద్దేశం ఉంది. ఐఎల్‌టిడి వారు వేరే కంపెనీల ద్వారా కొంటున్నారు అన్నారు. ఆ విషయం తెలుసు కుని చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ సి హెచ్. భూపతిరావు :—వారికి ఇస్తున్న కరెంటు, నీరు బంద్ చేయవచ్చును. కార్మికులను వారు తీసుకోకపోతే నీరు, కరెంటు ఎందుకు బంద్ చేయకూడదు? ప్రభుత్వం గట్టిగా ఉంటే లేబర్ మంత్రిగారు ఆరు వేల మంధికి పని కల్పించవచ్చును,

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—ఇంతకు ముందే సంప్రదింపులు జరిపేటప్పుడు క్రొత్త కంపెనీ పెట్టుకుంటే వీరిని తీసుకుంటేనే కరెంటు, నీరు ఇస్తామని లైసెన్సు ఇస్తామని లేకపోతే ప్రభుత్వం సహకరించేది లేదని చెప్పడం జరిగింది. దానిపై చర్చలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—ఈ సమస్యపై ఇరువైపులా ఏకాభిప్రాయం ఉంది. తీసివేయబడిన వారు 240 మంది కారు, ఆరు వేల మంది. వారందరు స్త్రీ కార్మికులు. ఎందుకు క్లోజ్‌చేసారు అనే దానికి మిగతా మిత్రులు చెప్పారు— జిఎల్‌టి మెషిన్స్ కొని పెట్టారు. వాటిని ఇన్‌స్టాల్ చేసారు. ఉద్యోగులను తీసివేసి ఆ మెషిన్స్‌తో పని చేయించుకోవాలని వారి ఉద్దేశం. ఈ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఇంత తీవ్రమైన సమస్య గురించి ప్రభుత్వం యొక్క సమగ్రమైన వైఖరి ఏమిటి? పరిష్కార మార్గం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—ఆ కంపెనీ వారు మోడర్నైజ్ చేసుకోడానికి క్రొత్త మెషిన్సు పెట్టారని జయపాల్‌రెడ్డి గారు చెప్పారు. అదేమిటో మా దృష్టికి రాలేదు. ఇటువంటి విషయాల్లో చర్య తీసుకుని తగిన రీతిగా కార్మికులకు న్యాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెబుతున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy:—When the Members on either side of the House expressed grave concern, the Minister should also display the equal amount of concern. What is the approach or understanding?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— మంత్రి గారి ఉద్దేశాన్ని శంకించడంలేదు. ప్రభుత్వం ఇచ్చే సదుపాయాలను ఆపుచేయడం, పోలీసు సహాయాన్ని ఉపసంహరించుకోడం, ఈ విధంగా చేస్తే 24 గంటలలో సమస్యపరిష్కారం అవుతుంది. రు. 15 లు కూలి ఎగవేయడానికి బినామీ కంపెనీలలో తక్కువ కూలికి పని చేయించుకుంటున్నారు. జిఎల్‌టి యంత్రాల ద్వారా మాన్యువల్ లేబర్ లేకుండా చేస్తారు. ఆరు వేల మందిని బైటకు పంపారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— సాయంకాలం జరిగే చర్చలలో ప్రకాశం జిల్లా శాసన సభ్యులను కూడా పిలుస్తారా ?

శ్రీ ఎం. రామచంద్రరావు :—ఇంటరెస్ట్ ఉంటే మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు రావచ్చును.

MATTERS UNDER RULE 329.

re: Eviction of Nagarjunasagar Engineering College students from the existing Hostels.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—నాగార్జున ఇంజనీరింగు కాలేజి లోని విద్యార్థులకు స్వంత హాస్టల్సు వసతి లేనందున పాలిటెక్నిక్ విద్యార్థుల హాస్టలులోనే ఇప్పటివరకు ఉంటూ వచ్చారు. వారు త్వరలోనే వేరే ఏర్పాటు చేసుకుని వెళ్లిపోతామని

అన్నారు. 1983 ఫిబ్రవరి 28 నాటికి ... చేస్తా ... చెప్పడంజరిగింది. సెమిస్టర్ ఎగ్జామినేషన్సు జరుగుతున్నాయి, భాక్ చస్తే వేరే వసతి లేదు కనుక ఇబ్బందిగా ఉంటుంది కనుక ఉంటాం ... వాటి ... బజారులో పడివేసి బైటకు నెట్టివేసారు. పాలిటెక్నిక్ ఎడ్యుకేషన్ల ... ఇంజనీరింగు కాలేజి విద్యార్థుల మధ్య అవాంఛనీయమైన రీతిలో ఘర్షణ జరిగింది. ... సంతోషం. వారందరు బైటకు వచ్చారు. సెమిస్టర్ ఎగ్జామినేషన్లు ... యాయి క్లాసు రూములు పడక గదులైనాయి. సెల్ఫ్ ... ప్రకటించ ... పరిష్కారం అవుతుందా? ఒకవైపు సెమిస్టర్ ఎగ్జామినేషన్లు ఆగిపోయాయి. ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకుంటే తప్ప ఈ సంవత్సరం చదువు పోతుంది. ... మూలమైన సమస్య ఏమిటి? 1965 లో డైరెక్టర్ ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ ఆధ్వర్యంలో ఈ కాలేజిని పెట్టారు. జవహర్లాలు టెక్నలాజికల్ యూనివర్శిటి 1972 లో స్థాపించి, తరువాత డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ఎడ్యుకేషన్ యాజమాన్యం క్రింద దీని ... అనుబంధం చేసారు. దురదృష్టం ఏమిటంటే—కావలసిన కండిషన్లు నెరవేర్చ ... పోడం ... యుజిసి నుంచి రికగ్నిషను రాలేదు. చాలా నష్టాలు పడవలసి వచ్చింది. గ్రాంట్లు రావడానికి కొన్ని మినిమం రిక్వైర్మెంట్సు పూర్తి చేయాలి. తగినంత భూమి ఉండాలి, భవనాలుఉండాలి, హాస్టలు ఉండాలి, వర్క్ షాప్ వంటివి ఉండాలి. ప్రభుత్వం రెండు కోట్ల రూపాయిలు విడుదల చేయవలసి ఉండగా కేవలం 35 లక్షలు మాత్రమే ... చేసారు. ఏనుగు వంటికి జీలకర్ర పాయి మాదిరి అయినది. యుజిసి గ్రాంట్లు ... కావలసిన రిక్వైర్మెంట్సు పూర్తి చేయాలి. హాస్టలు, వర్క్ షాప్, లేబొరటరిలు కన్స్ట్రక్షన్ పూర్తి కావాలి. వందలాది విద్యార్థులకు వసతి కల్పించడానికి హాస్టలు అవసరం. ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరం వారికి దెబ్బ తినకుండా ఉండాలంటే వాళ్ళకు వసతి కల్పించి సెమిస్టరు నష్టపడకుండా చూస్తే తప్ప ఈ సంవత్సరం ... ఇంకా దురదృష్టకరమైన సంఘటనలు జరుగలేదు. ... వెళ్లి ప్రమాదం తప్పింది. సంతోషం. 18 వ తారీఖు లోపల పరిష్కారం చేయాలి. 48 గంటలలో ఏమీ తేల్చకపోతే ఫైరింగు వరకు వెళ్ళేటట్లు పరిస్థితులున్నాయి వారికి హాస్టలు వసతి కల్పించాలి. సెమిస్టరు కాపాడాలి. యుజిసి గ్రాంట్లు పొందడానికి అవసరమైన మిగిలిన ఏర్పాటు చేయాలి. సమగ్రమైన ప్రకటన చేయ ... కోరుతున్నాను.

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Definitely we will take necessary steps to see that the hostel accommodation is made for these boys. The alternative arrangement of accommodation have almost been finalised.

Regarding the academic work, it was postponed for some time. This academic work will begin from 21st March 1983.

Sri M. Omkar:—I am unable to understand the answer. According to our Hon'ble Minister's statement, no concrete steps have been taken to provide hostel accommodation to the students. Unless that is provided, how can these students continue their studies and where should they stay? What is the alternative arrangement? The Polytechnic students will not allow them to reside in their hostels.

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—Regarding the alternative arrangement, as I told you, it is in the final stage. I will inform the Hon'ble the details later.

Sri M. Omkar:—Exactly on that point only, I want the answer. This has been promised by the authorities since 1972. We are in 1983. Today, again the answer is—"It is yet in final stage" Is it the solution?

Mr. Speaker:—After finalisation, he will inform you.

Sri M. Omkar:—On February 28th, the Engineering students were driven out of the Polytechnic hostel. Till today, you have not made any arrangements. You say it is at final stage. How long it will take?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—A private building at Gun Foundry is being finalised by the Vice-Chancellor of the J.N.T.U.C. Within a couple of days, the agreement will be finalised.

Sri M. Omkar:—Will the Hon'ble Minister assure that the present academic year will not go waste and that Semister examination will be conducted as per the schedule?

Sri P. Ananda Gajapathi Raju:—As I mentioned earlier, the schedule has been slightly disturbed because of this problem. The regular academic year will start from 21st March 1983.

re: Loss of Jawar crop in West Godavary district due to introduction of CHS-9 variety of Jawar by the Andhra Pradesh Seed Development Corporation

శ్రీ కె. భాస్కర రావు:—అధ్యక్షా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో లంక భూములలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సీడ్ డెవలప్‌మెంటు కార్పరేషను వారు సంకర జొన్న మొక్క జొన్న విత్తనాల ఉత్పత్తి కార్యక్రమం చేపట్టి ఇంతవరకు సిహెచ్‌ఎస్–6 వెరైటీని ఇస్తూ వచ్చారు. ఈ సంవత్సరం సి హెచ్ ఎస్.--9 అనే హైబ్రీడ్ రకాన్ని ఇంట్రడ్యూస్ చేసారు. ఈ వెరైటీ ఆ ప్రాంతానికి క్రొత్తది. సుమారు 1300 ఎకరాలలో ప్రవేశ పెట్టారు. రైతులకు దీని విషయంలో అనుభవం లేదు. ఈ కార్యక్రమం చాలా వ్యయ ప్రయాసంతో కూడినది. ఎంతో సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అవసరం. దీనిని టెస్ట్ క్రాప్‌గా కొన్ని ప్రాంతాలలో వేసి అక్కడ ఫలితాలను చూచి మిగతా ప్రాంతంలో వేసినా బాగుండేది. ఇంకా ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో క్రొత్తవిత్తనం వేయించారు. దీని మూలంగా అక్కడి పంట పూర్తిగా సర్వ నాశనమైనది. దీనికి బాధ్యులైన అధికారులు ఎవరు? హెక్టరుకు పెట్టుబడి రు. 4000 లు ఐయినది. బాంకులు కొంత ఇచ్చినా రు. 3200 లు చేతి పెట్టుబడి అయినది. ఇంత పెట్టుబడి పెట్టితే పైసా ఆదాయం లేకుండా ఉంది. మొత్తం 36లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టారు. అందులో 16 లక్షలు బ్యాంకులుఇచ్చాయి. పంట వర్షాధారం కావడం వల్ల వర్షాలు లేక నాశనమైనది. ఆ రైతులకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న సహాయం ఏమిటి?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—తణుకు ప్రాంతములో సి. ఎస్. హెచ్. 9 వ వంగడము తక్కువ దిగుబడి రావడానికి గల కారణము పుప్పొడి వున్న సమయములో మంచు పడడమే. దానివల్ల పరపరాగ సంపర్కము జరగక గింజ పట్టక తక్కువ దిగుబడి వచ్చింది అని నిపుణులు కనుగొన్నారు.

శ్రీ కె. భాస్కరరావు:—కొత్త వంగడాలు యిచ్చే టపుడు విత్తనాల సంస్థ పరిశోధన చేయకుండా తణుకు ప్రాంతములో లంకలలో ఎట్లా ఇంట్రడ్యూస్ చేశారు? కొత్తవంగడాన్ని ఇంట్రడ్యూస్ చేయటానికి గవర్నమెంటునుంచి సీడ్ కార్పొరేషన్ అధికారమును తీసుకొన్నదా? ఏవిధమైన టెస్ట్సు చేయకుండా శ్రీకాళహస్తిలో వాడార అని గోదావరి లంకలలో ఎందుకు ఇంట్రడ్యూస్ చేశారు?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—గతములో ఈ వంగడమును శ్రీకాళహస్తిలో ఉత్పత్తి చేయడం జరిగింది. 9,10 క్వింటాల్స్ దిగుబడి వచ్చింది. సాధారణముగా సి. ఎస్. హెచ్. 5 తణుకు ప్రాంతములో, 9 శ్రీకాళహస్తి ప్రాంతములో పెంచాలని ఈ సంస్థ నిర్ణయించినది. అయినప్పటికి ఈ 9 కూడా బాగా వస్తుందనే ఉద్దేశ్యముతో తణుకు ప్రాంతములోని రైతు ప్రతినిధులు కొందరు ఈ సంస్థను వత్తిడి చేసి అక్కడ కూడ సరఫరా చేయాలని కోరడమువల్ల సరఫరా చేయడం జరిగింది అక్టోబరు మొదటి వారములో నాటడమువల్ల పుప్పొడిపైన మంచు పడుటవల్ల గింజపట్టక దిగుబడి తక్కువ అయినది. గింజ పట్టడం లేదని ఆరోపణ వచ్చిన వెంటనే ఆ సంస్థ నిపుణులు వెళ్లి కావలసిన చర్యలను తీసుకొన్నప్పటికి గింజ పట్టడం తక్కువ అయినది.

CALLING ATTENTION MATTERS.

re: Firing accident on 24th February 1982.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్:- శ్రీకాకుళంజిల్లా, రాజం తాలూకా బొద్దం గ్రామంలో 24-2-1983 తేదీ మధ్యాహ్నం 2-30 గంటలకు ఒక అగ్నిప్రమాదం సంభవించింది. అందులో 418 పూరిళ్లు ధ్వంసమైనాయి. ఆ సంఘటనలో స్వర్గీయ మేస్త్రీ చిన్నవాని భార్య దాదాపు 70 సంవత్సరాల వయస్సుగల శ్రీమతి ఎండమూరి మంగమ్మ మేస్త్రీచిన్నవాడు అనే 10 సంవత్సరాల బాలుడు సజీవంగా దహనమైనారు. అంతేకాక 21 పందులు కూడ అగ్నికి ఆహుతి అయ్యాయి. రూ. 10,01,366 ల ప్రయివేటు ఆస్తి నష్టం అయినట్లు అంచనా.

సమాచారం అందినవెంటనే, రాజం తహసిల్దారు, పాలకొండ రెవిన్యూ డివిజను అధికారి, శ్రీకాకుళం జాయింటు కలెక్టరు ప్రమాద స్థలాన్ని సందర్శించారు. రూ.61,875 ల నగదు సహాయం మంజూరు చేశారు. అగ్నిబాధితులకు రూ. 9,935 విలువుగల బియ్యం, కిరోసిను, బట్టలు మొదలగునవి పంపిణీ చేశారు. రాజం తదితర గ్రామాలలోని స్థానిక దాతలు కూడ సహాయంచేశారు.

ప్రభుత్వ పోరంబోకు భూములలో లభ్యంగావున్న తాటిఆకులు, తాటిచెట్లు అర్హులైన బాధితులకు సరఫరా చేయవలసిందిగా రాజం తాహసిల్దారును కలెక్టరు ఆదేశించారు. బాధితులకు వెదురు సరఫరా చేయవలసిందిగా శ్రీకాకుళం జిల్లా అటవీ అధికారిని కూడ కోరడమైనది. పై సహాయాలకు అదనంగా ఆ కుటుంబంలో బ్రతికివున్న ఎండమూరి మేస్త్రీ చిన్నవాడు కుమారుడు శ్రీ ఎండమూరి అప్పన్నకు జిల్లా కలెక్టరు రూ. 500/- సహాయం మంజూరు చేశారు.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :—మధ్యాహ్నము పూట ఎవరూ యింటివద్ద లేని టైములో సంభవించుటవలన ఎక్కువ వస్తువులను కాపాడుకొనేదానికి వీలులేక పోయింది. విత్తనాలు, వ్యవసాయ ఖర్చులకోసము బ్యాంక్‌నుంచి ఋణసహాయం అందించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ అగ్ని ప్రమాదములో ఇళ్ళు పోగొట్టుకొన్న వారిలో చేనేత కార్మికులు ఎక్కువగా వున్నారు. వారి మరమగ్గాలు యితర సామాన్లు కాలిపోయినవి. పాత పద్ధతి ప్రకారము యింటికి రు. 150 లు ఇచ్చారు. పశువుల శాలలు కాలిపోతే పరిగణలోకి తీసుకొనలేదు. వాటికి కూడ రు. 150 లు పొందే అవకాశం వుందా లేదా? బ్యాంక్‌లోన్ సహాయములో కట్టుకొన్న 4, 5 కిళ్లీ బడ్డీలు కాలిపోయినవి. రు 150 లు వారికి కూడ వర్తించేదానికి చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాద్: —ఈ విషయాలన్నిటిని పరిశీలించి ఒక నివేదిక యివ్వాలని జిల్లా కలెక్టరును కోరుతాను. రు. 150 లు సరిపోవు అంటున్నారు. కలెక్టరు నివేదిక వచ్చిన తరువాత అన్ని విషయాలు పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ టి. సీరారాం (ఆముదాల వలస) :—బొద్దం గ్రామములో ఫైర్‌యాక్సిడెంట్ జరిగి చాల రోజులైనది. తమరు కూడ పోయి చూశారు. ఎలాంటి సహాయాన్ని అందించక కాలక్షేపము చేస్తున్నారు. సహాయక చర్యలు ఏమి తీసుకొనబోతున్నారు? 428 యిళ్ళు కాలిపోయాయి. ఆలస్యము చేయడములో అర్థము లేదు. వెంటనే ఏమి చర్యలు తీసుకొనబోతున్నారో చెప్పాలి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—ఈ రోజే కలెక్టరుతో మాట్లాడి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటాము.

re: Cosure of Bapatla Agriculture College.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—అధ్యక్షా, 2–3–83 నుండి 13–3–83 వరకు మూసివేయబడిన బాపట్ల వ్యవసాయ కళాశాల 14–3–83 నుండి తెరువబడింది.

Sri M. Narayana Rao:—Sir, because of the simple fight between some students, the hostel was closed, since long time. The students have been sent out from the hostel and as the examination is fast approaching, the parents are very much worried. Therefore the action taken by the Government to re-open the College, may please be explained.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఇద్దరు విద్యార్థుల మధ్య వచ్చిన దగాదా, రెండు గ్రూపుల మధ్య దగాదాగా తయారై కాలేజి వాతావరణం చెడిపోవడం వల్ల వాళ్ళకు దారి తీసే పరిస్థితి కూడా ఏర్పడిన కారణంగా ఆ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ అక్కడ ప్రశాంత వాతావరణం ఏర్పడడానికి కొంత వ్యవధి ఇవ్వటానికి కాలేజిని మూసివేశారు. పిదప యూనివర్శిటీ వైస్ ఛాన్సలర్ వచ్చి కాలేజిని వెంటనే ఓపెన్ చేయాలి, మెజారిటీ విద్యార్థులు సఫర్ కాకూడదు అని హెచ్చరించడం వల్ల 14 వ తేదీ కాలేజి ఓపెన్ చేయడం జరిగింది.

re: Purchase of Virginia tobacco by the Central S.T.C.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : పొగాకు కొనుగోలు చేసే ప్రధాన బాధ్యత కేంద్రప్రభుత్వం కలిగియున్నదని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. అయితే స్టేట్ టొబాకో బోర్డు ద్వారా రైతుల ప్రయోజనాలు కాపాడటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన కృషి సాగిస్తుందని హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. నాగేశ్వరరావు :—పొగాకుకు సంబంధించి మొన్న ఉభయ సభలలో జరిగిన సంఘటనలపై ఇక్కడ జరిగిన చర్చ అందరికీ తెలుసు. పొగాకు కొనే బాధ్యత కేంద్రప్రభుత్వంపై, బోర్డుపై వుంది. ఈ విషయంలో కేంద్ర ఎస్. టి. సి. ని రంగంలోకి దించి వారి ద్వారా పొగాకును కొనుగోలు చేయించడానికి ఒత్తిడి తీసుకురావడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందా? అందుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ యం. ఓంకార్ : అధ్యక్షా, పొగాకు కొనుగోలు సంబంధంపైనే రైతులు ఆందోళన జరపడం, ఫయిరింగ్ వరకూ వెళ్లటం మనకు తెలిసినదే. మంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్లి ఏవో కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నారని పత్రికలలో వచ్చింది. ఈ సందర్భంలో నైనా వారు ఇది కేంద్రప్రభుత్వ బాధ్యత అని ఒక్కమాటలో ముగించకుండా సమగ్రమైన స్టేటుమెంటు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—పొగాకును కొనడం కేంద్ర ప్రభుత్వ బాధ్యత, మా చేతుల్లో ఏమీ లేదు అన్న ఒక్కమాటే మంత్రిగారి సమాధానమా? ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరలు కంపెనీలు ఇవ్వడం లేదు. కంపెనీలు కొనటానికి సిద్ధంగా లేరు. బ్రాంచీలు తెరవడం లేదు. నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో కొనుగోలు కేంద్రాలు కొనడం లేదు. నా నియోజకవర్గం ఉదయగిరిలో ఏ కంపెనీ కూడా పొగాకు కొనడం లేదు. ఈ విషయం టొబాకో బోర్డు దృష్టికి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. దానిగురించి రైతులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. దీనిపై ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటుందో మంత్రిగారు చెప్పాలి. ఇంతవరకు ఎన్ని క్వింటాల్స్ కొన్నారో ప్రభుత్వం వద్ద లెక్కలు వున్నాయా అని అడుగుతున్నాను. నిన్న రైతులు కొనుగోలు కేంద్రాలు తెరవాలనే ఆందోళన చేశారు. దానిపై మంత్రిగారు ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—సెంట్రల్ ఎస్. టి. సి. ని రంగములోకి దించి రైతులను ఆదుకోటానికి తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటో చెప్పాలి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—ఈ విషయంలో పొగాకు రైతులగురించి ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషి సభ్యులకు తెలిసేంది కనుక క్లుప్తంగా చెప్పాను. కేంద్రప్రభుత్వం ధరలు నిర్ణయించి, బోర్డు ద్వారా కొనుగోలు చేస్తుంది. పొగాకు ట్రేడ్ వారి కంట్రోలులో వుంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం జోక్యం కల్గించుకొనే అవకాశాలు తక్కువగా వున్నాయి. అయినా గత 20, 30 సంవత్సరాలుగా వున్న ప్రభుత్వం ఈ సమస్య అప్పటి నుండి వుంటున్నప్పటికీ, పొగాకు రైతుల బాధలను తీర్చటానికి ఎటువంటి ఏర్పాట్లూ చేసి వుండలేదు. అందుకని ఏదైనా వారియొక్క అన్యాయాన్నిఅరికట్టడానికి కొన్నియాక్టివిటీస్ తయారు చేసుకుంటూ పోతున్న పరిస్థితులలో వెంటనే చేపట్టడానికి ఏదైనా మార్గం ఏర్పడుతుంది. మేము హాఫ్ సీజనులో వచ్చి గత నెల రోజుల్లో పరిపూర్ణంగా పూర్తి చేయడానికి కొన్ని యిబ్బందులు వున్నవి. తగినటువంటి సాధనసంపత్తులు లేవు. రెండవది, ఈ మార్కెట్లను కంట్రోలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారాలు లేవు. అయినప్పటికి మన రాష్ట్రములో వున్నటువంటి పొగాకు రైతులు పడుతున్న యిబ్బందులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించడానికి తీవ్రమైనటువంటి కృషి చేస్తున్నది. దాని కొరకు గత ఫిబ్రవరి 4 నాడు ట్రేడర్స్, రైతు ప్రతినిధుల సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఒక విధమైనటువంటి రాజీ మార్గముతో కొంత ట్రేడర్సును ఒప్పించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పించడం జరిగింది. ఆ తరువాత 9, 10 తేదిలలో ముఖ్య మంత్రిగారి ఎదుట వారందరిని సమావేశపరచడం జరిగింది. ఎస్ టి సి ద్వారా కొనమని చెప్పి గత 4 వ తేదీనాడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీ వెళ్లినప్పుడు వాణిజ్య మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత నిన్న 15 నాడు ఎస్ టి సి రంగములోకి రావాలి లేకపోతే పొగాకు రైతుల పరిస్థితి ఈ విధంగా వుంటుందని చెప్పడం జరిగింది. అదే విధంగా 21 నాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధిని కేంద్రముకు పంపించి ఎస్ టి సి ద్వారా కొనుగోలు చేయడానికి కావలసిన వత్తిడి చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. సెంటర్సు ఓపెన్ చేయలేదన్నారు, ముందే చెప్పాను. వున్న విషయాలు అన్ని. అయినప్పటికీ రాష్ట్రానికి వున్నటువంటి అధికారాలను వుపయోగించి ట్రేడర్సు గ్రేడింగు ప్రాపర్‌గా చేయడానికి సెంటర్సు ఓపెన్ చేయడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. బోర్డు వారు నిర్ణయించినటువంటి 1425 రూపాయల ధరను అమలు చేయకపోతే వారి మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తనకున్న అధికారాలను వుపయోగిస్తుందని హెచ్చరించడం జరిగింది. హెచ్చరించిన మరుక్షణమే మొన్న లేబరు ఆఫీసర్లు మెయిట్స్ అండ్ మెజర్సు ఆఫీసర్సు చేత వారు చేస్తున్నటువంటి అవకతవకల మీద రేడ్ చేయించి కేసులు బుక్ చేయించడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వ చర్య వల్ల భయకంపితులై వారు రంగములోకి దిగడానికి సిద్ధంగా వున్నారు. ఈ కాల్పులు జరిగిన తరువాత గుంటూరు,ఒంగోలు,టంగుటూరు

ప్రాంతాలను తిరిగి వర్తకులను సమావేశపరచి 1250 నుండి 1450 రూపాయలకు కొనుగోలు చేసేదానికి గాను- లో గ్రేడ్ పొగాకును-ఐ ఎల్ టి డి, నేషనల్ గోల్డ్, నవభారత్ కంపెనీలు సెంటర్సు ఏర్పాటు చేసి మధ్యదళారీల ద్వారా గాకుండా నేరుగా రైతాంగమునుండి కొనాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వున్న అధికార పరిధిలో వారిని బెదిరించి అదిరించి మొత్తం సెంటర్సు ఏర్పాటు చేయడానికి ఆదేశించాం. బహుశః ఈ రోజు నుండి సెంటర్సు ఏర్పాటు చేయడానికి వారు రంగంలోకి దిగి వుంటారని భావిస్తున్నాను. అదే విధంగా 1250 నుండి 1450 రూపాయలకు నమ్మి పనాటు కొనడమే గాకుండా సౌత్ జీవ్ ఏరియాస్‌లో లైటు సాయిల్స్‌లో వేసినటువంటి పొగాకుకు దీని కంటే 40 50 రూపాయలు ఎక్కువ ఇవ్వడానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఏమైనప్పటికి పొగాకు ఎగుమతి లోపాలవల్ల, ఎక్కువ ఉత్పత్తి అయిన దృష్ట్యా, క్రెడిట్సు పైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కంట్రోలు లేని దృష్ట్యా, హాఫ్ సీజనులో మేము వచ్చిన దృష్ట్యా, వున్న పరిస్థితులలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చిక్కులు ఎదుర్కొంటున్నప్పటికి ఎస్ టి సి ద్వారా కొనుగోలు చేయడానికి కావలసిన చర్య తీసుకుంటునే మార్క్‌ఫెడ్ ద్వారా గాని మార్కెటు కమిటీస్ ద్వారా గాని కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు ద్వారా వారికి అప్పులు యిప్పించి వారి సరుకును ఏదైనా వేర్‌హవుస్‌లో నిలవ వుంచి ధర వచ్చినప్పుడు అమ్ముకునే విధానం ఏదైనా ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని ఆలోచిస్తున్నది. దానికి ఈ రోజు కమిటీని ఏర్పాటుచేశాము. సమగ్రంగా ఆలోచించిన తరువాత ఆర్గనైజేషన్ మెథడ్స్ సరిగా ఆలోచించి ఆ తరువాత వివరణ యివ్వడం జరుగుతుందని తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ యం.వెంకయ్యనాయుడు: —వారు చెప్పిన దానిలో కొత్త పాయింటు ఏమంటే మార్క్‌ఫెడ్ ద్వారా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుల ద్వారా అప్పులు యిప్పించి స్టోరేజ్ ఫెసిలిటీస్ కల్పించే విషయం. మార్కెటులో కొనకపోతే ఏమి చేయాలనే విషయం ఆలోచిస్తామన్నారు. ఈ విషయాన్ని గురించి అటు ప్రక్కన వున్నవారు. యిటు ప్రక్కనవున్న వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు. 17 వ తేదీన కమిటి వేస్తే ఎప్పుడు మీట్ అయ్యేది. వారు ఎప్పుడు రిపోర్టు యిచ్చేది. జనవరి 5 నుండి పొగాకు మార్కెట్‌లోకి వచ్చింది. విపరీతంగా ఎండలు పెరుగుతున్నవి. తడి ఆరిపోతే పొగాకు పరిస్థితి ఏమి అవుతుందో తమకు తెలుసు. అప్పుడే ఫైర్ యాక్సిడెంట్సు గురించి వింటున్నాము. ఇది అంతా తడికెల క్రింద వుంటుంది. ఎప్పుడు ఏమి జరిగినా ప్రాణాపాయము. ఎక్కువ. రోజులు రైతులు వుంచుకోలేరనే విషయం జానారెడ్డిగారికి బాగా తెలుసు. వారు ఆ ప్రాంతాలకు విన్నమొన్న వెళ్లి వచ్చారు. ఈ వేసిన కమిటీలో ఆఫీసర్లే వుంటారు గాబట్టి యివాళనో రేపో కూర్చుని ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి, మేము కొంటున్నాం, స్టోరేజ్ ఫెసిలిటీస్ యిచ్చి లోన్సు యిస్తున్నామని చెప్పినప్పుడు మార్కెటు మెరుగు పడే అవకాశం వుంది. దాని గురించి ఒకటి రెండు రోజుల్లో నిర్ణయం తీసుకొని సభకు తెలియజేస్తారా? రెండవది, ఇంతకు ముందు ఏమి చేసేవారు అంటే ఏరోజుకారోజు సాయంత్రం డిస్ట్రిక్ట్ అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్సు ఏ ఏ సెంటర్సులో ఎంత కొన్నారు, ఏ ఏ కంపెనీలవారు సెంటర్స్ ఓపెన్ చేశారు అవేది స్టేటు గవర్నమెంటుకు పంపిస్తూ వుండేవారు. అట్లా పంపిస్తే చెక్ వుంటుందనే భయం వుంటుంది. అలాంటివని మంత్రిగారు చేస్తారా? ఈ రిపోర్టులను తెప్పించుకొని సంబంధిత శాసనసభ్యులతో

పిరియాడికల్‌గా చర్చలు జరిపితే వారి మీద కొంత కంట్రోలు వుండే అవకాశం వుంది. పోతే వారు 40, 50 రూపాయలు అన్నారు. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీ నుండి లైటు సాయిలు పొగాకుకు పది రూపాయలు యిప్పిస్తామని టుబాకో బోర్డు చేర్మెన్‌తో మాట్లాడినారు. వారు అంగీకరించారని హామీ యిస్తే, యిప్పుడు 40, 50 రూపాయలు అని చెబితే కాంట్రడిక్టింగ్ స్టేటుమెంటు అవుతుంది. These are con rac ic ory sta emen's to he advantage of tne traders.

అందువల్ల ఈ విషయంలో స్పష్టమైన ప్రకటన చేయుమని మంత్రిగారిని కోరు తున్నాను. నిన్న వారు వెళ్లి వచ్చారు, జరిగిన సంఘటన గురించి ఏమీ చెప్ప లేదు. పోలీసు జులుం యింకా కొనసాగుతున్నదని యివాళ పత్రికలలో వచ్చింది. ఏమీ లేకుండా చేస్తామని నిన్న చెప్పారు, ఇంకా కొనసాగుతున్నది. హాస్పిటల్‌కు వెళ్లి దెబ్బలు తిన్నవారిని కొడుతున్నారు, పేపర్లలో ఈ వార్తలు వస్తున్నవి. ఫైరింగ్ యాక్సిడెంటు గురించి ఈ నాడు పత్రిక వ్రాస్తే దానిని అక్కడ అమ్మకుండా చేస్తే ఆ ఏజంటు వచ్చి మంత్రిగారికి ఫిర్యాదు చేసుకున్నట్లు పత్రికల్లో వార్త వచ్చింది. ఇట్లా జరిగితే పత్రికా స్వేచ్ఛ, ప్రజాస్వామ్య స్వేచ్ఛ ఎట్లా కాపాడుతారు. పత్రికలు అమ్మకుండా చేస్తుంటే న్యాయ విచారణ సక్రమంగా జరుగుతుందంటే ఎలా నమ్ముమంటారు? మంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్లి వచ్చారు, ఆ విషయం మీద చెబుతారా?

శ్రీ కె.జానారెడ్డి:—గ్రేడింగు విషయంలో జరుగుతున్నటు వంటి అవకతవకలు చూడడానికి పొగాకు రోజువారీ ఎంత కొనుగోలు చేస్తున్నారనేది చూడడానికి తగు విధంగా అగ్రికల్చర్ సిబ్బందిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గ్రేడింగు విషయములో రైతులకు వ్యాపారస్తులకు వచ్చే తగాదాలను ఆరోపణలను చూడడానికి సిబ్బందిని వేయడం జరిగింది. ఆరోపణలు వస్తే ఆ సిబ్బంది వెంటనే అక్కడికి వెళ్లి రైతులకు సహాయం చేయడానికి తగినటువంటి పాయింట్సువద్ద సిబ్బంది ఏర్పాట్లు చేయడం జరిగింది. పొగాకు బోర్డు ప్రతినిధులందరు సహకరించాలని ఆదేశించడం జరిగింది. ఇప్పటికి సుమారు 40 పర్సెంటు పొగాకు కొనుగోలు జరిగినట్లు సమాచారం అందింది. ఈ అల్లరి మూలంగా, ఆందోళన మూలంగా రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లేనిదానివల్ల చర్య తీసుకునే పరిస్థితులు యిప్పటివరకు ఆగినవి. బహుశః ప్రశాంత వాతావరణం ఏర్పడిందని భావిస్తున్నాను. ఒకటి రెండు మాసాల్లో చాలావరకు కొనుగోలు కావచ్చుని చెబుతున్నాను. ఏ రోజు ఏ సెంటరులో ఎంత కొనుగోలు అయ్యేది తెలుపుమని మేము ఆదేశించాము. వారం రోజులకు ఒకసారి నేను ఆ వివరాలు కూడ ప్రకటిస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు:—కమిటీ వేసామని అన్నారు. ఆ కమిటీ ఈ వేళ, రేపు—రెండు రోజులలో నివేదిక పూర్తి అయ్యేట్లు చూస్తారా? అచ్చట ఇప్పటికి దారుణాలు జరుగుతున్నాయి. నార్మల్ పరిస్థితి లేదు. ఈనాడు దిన పత్రిక కూడా అమ్మకుండా చేస్తున్నారు. ఆ వ్యక్తులు ఎవరు? వారిమీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? 11-00 a. m

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఇందాకా మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానంలో ఈ సంవత్సరం ఉత్పత్తి ఎక్కువైందనే అభిప్రాయం వ్యక్తం చేసినారు. సరైన సమాచారం వారికి అందలేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో మొత్తం 130 మిలియన్ కేజీల పొగాకు కన్నా ఎక్కువ పండలేదు. 60, 70 మిలియన్ కేజీల ఎక్స్‌పోర్టు ఉంటుంది. ఎక్స్‌పోర్టు అయిన తరువాత 50 మిలియన్ కేజీల పొగాకును డొమెస్టిక్ పర్పస్ కోసం గోల్డెన్ కంపెనీ, ఐ.ఎల్.టి.డి., ఫేషర్ కంపెని, నవభారత్ కంపెని కొంటే రాష్ట్రంలో ఒక పొగాకు ఉండదు. కాని ఈ రైతులలో ఉన్నటువంటి చివరి రక్తపు బొట్టు త్రాగాలని బ్లడ్‌సక్కర్స్‌గా ఆర్టిఫిషియల్‌గా ఈ పరిస్థితిని క్రియేట్ చేస్తున్నారు. ఈ సంక్షోభం నుంచి ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలంటే ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో ఉన్న ఎస్‌టిసి, మార్కెఫెడ్‌లలో కొనిపించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని అంటే పరిస్థితి చక్కబడుతుంది. రైతుల రక్తం పీల్చుకొని త్రాగడానికి వీలు లేని పరిస్థితులు ప్రభుత్వం కలుగజేయకపోతే మాలో ఉన్నటువంటి చివరి రక్తపు బొట్టును కూడా పీల్చుకున్న మిత్తపెట్టుదారులు త్రాగే పరిస్థితి ఉంది. ఎందరి ప్రాణాలు బలిగొన్నా వారి హృదయాలు కరగడం లేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆదుకోకపోతే ఈ రైతాంగానికి మోక్షం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. వెంటనే ఎస్. టి. సి. ని రంగంలోకి దించే ఆలోచన ఉందని మంత్రిగారు ప్రకటించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. హెచ్. బావిరి రాను : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారికి కంపెని యాజమాన్యానికి జరిగిన ఒప్పందాన్ని 7వ తేదిన అమలు చేయడానికి టంగుటూరు ఐఎల్‌టిడి కంపెని బ్రాంచిలో రైతులు 500 చెక్కులు పెట్టారు. నేను నిన్న రింగ్ రోడ్డులోని 9 గ్రామాలు తిరిగి వచ్చాను. ఈ నాటికి అక్కడ భీభత్సం జరుగుతున్నది. 500 చెక్కులు పెడితే 4 చెక్కులకు మాత్రమే 1400 రేటు వేసారు. మిగిలిన 496 చెక్కులకు 300 నుంచి 700 వేసారు. ఆ 500 చెక్కులు ఆ ప్లాట్‌ఫారం మీద ఉన్నాయి. రైతులు 8వ తేదిన జిల్లా కలెక్టరుకు రిపోర్టు ఇవ్వడానికి వెళితే ఆయన బైటకు రాకుండా 9వ తేదిన వస్తామని చెప్పారు. 9వ తేదీన రాలేదు. స్థానికంగా ఉన్న ఆర్.డి.ఓ. గారు వెళ్లి అవి తీసుకొని వచ్చి జిల్లా కలెక్టరుగారికి చూపించారు. ఆయన కూడా యాక్షను తీసుకోలేదు. 10వ తేదిన ముఖ్యమంత్రిగారికి, వ్యవసాయ శాఖామాత్యులకు టెలిగ్రామ్స్ ఇచ్చారు. అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితులలో మరునాడు అక్కడ 93 చెక్కులు పెట్టారు. ఏ రేటు వేస్తారోనని. 93 చెక్కులలో 3 చెక్కులు 1400 వేసారు. మిగిలిన 90 చెక్కులకు 300 నుంచి 650 మాత్రమే వేసారు. 4 చెక్‌లకు 1100 ఇచ్చారు. ఈనాడు టంగుటూరు ఐఎల్‌టిడి బ్రాంచిలో ఉన్న పరిస్థితి ఇది. 14 వ తేదిన జరిగిన దురదృష్టకరమైన సంఘటన గురించి ఇక్కడ చర్చ జరిగింది. నేను నిన్న రింగ్ రోడ్డు లో ఉన్న గ్రామాల ప్రజలంతా చెప్పారు. పోలీసులు అక్కడ స్వైర విహారం చేసారు. అక్కడున్నటువంటి పోలీసు అధికారులు నారాయణస్వామి, సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు సింగ్‌ద్వారా ఈ దారుణకాండ జరిగింది. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన పొగాకు రేట్లు కంపెని యాజమాన్యం అమలు జరుపలేదు కనుక అక్కడి రైతులు చెప్పుకొనడానికి వస్తే దౌర్జన్యం జరిగి ఈ ఘటన జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—అధ్యక్షా, శ్రీ వెంకయ్య నాయుడుగారు మార్కుఫెడ్, ఎన్‌టిసి, మిగిలిన సంస్థలుద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పొగాకు కొనుగోలు చేసే ఆలోచన చేయాలని చెప్పారు. దాని తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాం. సభ్యులందరికి తెలుసు. దీనిని ప్రభుత్వం ఏవిధంగా కొనాలి,కొని ఏమి చేయాలి, ఏ విధంగా ప్రోసెస్ చేయాలి, అనేటటువంటిది ఉంది. తగినటువంటి బయర్సు లేరు, గ్రేడర్సు లేరు, అర్గనైజేషన్ మెతడ్సు లేవు. ఈ ట్రేడ్‌కు సంబంధించి ఇదివరకటి ప్రభుత్వం ఏమైనా కొంత ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరు ఏర్పాటు చేసిన పరిస్థితులు లేవు. ఈ పరిస్థితులన్ని గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. ప్రభుత్వానికి తీవ్రమైన ఆవేదన ఉంది. ఏదో రకంగా రైతులను ఆదుకొని కొనుగోలు చేయాలనే ఉద్దేశం ఉంది, అవసరమైతే అన్ని రకాలుగా చర్యలు తీసుకొన డానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మార్కుఫెడ్ పరిస్థితి ఏమి ఉంది, కోఆపరేటివ్ సొసైటీల పరిస్థితి ఏమి ఉంది, తమ కందరికి తెలుసు. గవర్నమెంటునుంచి ఫైనాన్సెస్ ఏవిధంగా చేయాలనేటటువంటిది ఆలోచించి ఆ ప్రయత్నం చేసినా కూడా లో గ్రేడ్ పొగాకు మాత్రమే కొనగలుగుతాము. లేకపోతే వారికి అప్పు రూపంలో ఏర్పాటుచేసి గొడౌన్‌లో సరుకు పెట్టుకొని అధిక ధర వచ్చినప్పుడు అమ్ముకునే పరిస్థితులు కలుగజేయాలని మాత్రమే ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది కొనుగోలు చేయడానికి ఎక్స్‌పోర్టు ఆర్డర్సు లేవు. కొనుగోలు చేసే పద్ధతులు తెలియవు. ఉన్నట్లుగా ఈ సీజనులో ప్రభుత్వానికి అది సాధ్యం కాదు. అప్పు ఇచ్చి సరుకు పెట్టుకునే మార్గాన్ని అన్వేషించడానికి 2,3 రోజులలో ఆలోచన చేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

అక్కడ జరిగిన పోలీసు కాల్పుల గురించి, అక్కడ జరుగుతున్న విషయాల గురించి గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. చీఫ్ మినిస్టరుగారు అక్కడ 100 రు.లు ఎక్కువ ఇమ్మని అన్నారు, ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పినదానికి కాంట్రాడిక్షనుగా ఉందని చెప్పారు. కాంట్రడిక్షను అయిన స్టేట్‌మెంటు ఏమీ కాదు. సభ్యులందరికి తెలుసు. మనపరిధిలో ఏవిధంగా బలవంతం చేయాలో అది అంతా చేస్తున్నాము. 50 కాదు, 100 కాదు, 200 కాదు. ఆ పరిస్థితులనుబట్టి ఏ రకంగా రైతుకు గిట్టుబాటు అయితే ఆ మార్గంలో పరిస్థితి కొనసాగిస్తున్నామని సభ్యులందరికి తెలుసు. ఈ సంవత్సరం నాణ్యత లేదు. సౌత్ అండ్ డీప్ సౌత్ ఏరియా లలో వర్షాలు పడక ఆకు నాణ్యత తగ్గిపోయిండి, మందం తగ్గిపోయింది, ప్రోపర్ గ్రేడింగు చేయలేదు. దానివల్ల ఇప్పుడు 1600, 1700 రేటును వేయడానికి వీలులేదనే భావన వారిలో ఉంది. కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి రెడ్ సాయిల్‌లోని పొగాకుకు ఎక్కువ ధర వేసారు కనుక ఈ సంవత్సరం ఎందుకు వేయడం లేదనే భావన రైతులలో ఉంది. రైతుల ఉత్పత్తి ఖర్చుల దృష్ట్యా ఇక్కడ 1400 రేటు వేస్తున్నప్పుడు ఆ రేంజిని దృష్టిలో ఉంచుకొని రైతుకు ఎక్కువ రేటు ఇవ్వాలని హెచ్చరించడం కాదు, కొంత ఒప్పించడం కూడా జరిగింది. టంగుటూరులో ఉన్న 144వ సెక్షనును నేను వెళ్లిన తరువాత తొలగించడం జరిగింది. అక్కడున్నటువంటి పోలీసును విత్‌డ్రా చేయడం జరిగింది. పోలీసుద్వారా అక్కడ ఇప్పుడు ఎటువంటి భయభ్రాంతులు లేవని మనవిచేస్తున్నాను. నేను స్వయంగా అక్కడ ఏర్పాటు చేసిన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. మాల కొండయ్య (కొండపి) :—అధ్యక్షా, నేను జానా రెడ్డిగారు అక్కడికి వెళ్ళాము. అచ్చటి ప్రజలు చెప్పిన విషయాలు చాలా హృదయ విదారకంగా ఉన్నాయి అక్కడ జానా రెడ్డిగారు కఠిన చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు. కాని వారు ఇక్కడ ఆ పోలీసులమీద చర్య తీసుకున్నట్లు ప్రకటన చేయలేదు. చట్ట వ్యతిరేకంగా వారు కాల్పులు చేసారు. అనేకమందిని హింసించి చంపారు. రోడ్డుమీద ఉన్నటువంటి వారిని కాకుండా గ్రామానికి రెండు మైళ్ల దూరంలో ఉన్న హరిజన వాడలోకి పోయి జనాన్ని ఇళ్లనుంచి తీసుకొని వచ్చి కొట్టారు. కల్లు చెట్లు ఉన్నాయి. పోయి కల్లు తీసుకునే వారిని కుండలు క్రిందకు దింపించి పోలీసులు ఆ కల్లు త్రాగి వారిని కొట్టి తరిమారు. ఈ విధంగా పోలీసులు చేసిన అత్యాచారాలకు పోలీసుల మీద చర్య తీసుకుంటామని జానారెడ్డిగారు సభాముఖంగా అక్కడ చెప్పి వచ్చి ఉన్నారు. కాని ఇక్కడ వారి మీద ఏమైనా చర్య తీసుకున్నట్లు కనీసం ఏమి చర్య తీసుకున్నారో చెప్పలేదు. ......

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు :— ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేసిన తరువాత పరిమిలా అక్కడ పోలీసులు ఏమిచేశారు, ఏమి జరిగింది వారి ప్రవర్తన ఎట్లా ఉంది అనే దానికి మళ్ళీ రూలు 329 క్రింద వ్రాసి ఇవ్వమంటారా ? మంత్రిగారు అక్కడికి వెళ్లి వచ్చారు. గౌరవ సభ్యులు కూడా అక్కడకు వెళ్లారు.......

(ఇంటరప్షన్స్.)

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— పొగాకు విషయంలోనుండి వచ్చినటువంటి సమస్య కాబట్టి ఆ విషయాలు అన్నీ స్పష్టంగా విశదీకరించడం జరిగింది. ఎస్. టి. సి. తో కొనుగోలు చేయించడానికి తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. రేపో ఎల్లుండో ఢిల్లీ పోయి కేంద్ర వాణిజ్య మంత్రిగారితో సంప్రదించి ఆ వివరాలను ఇక్కడ ఉన్న పరిస్థితులను రైతుల ఆందోళనను పరిస్థితులను వారికి గుర్తు చేస్తూ వారి యొక్క బాధ్యతను వారికి గుర్తు చేస్తూ వారికి విజ్ఞప్తి చేసి వారిని కొనుగోలులో తప్పనిసరిగా దించుతామని మనవి చేశాను. అదే విధంగా మార్క్ ఫెడ్ కోపరేటివ్ సంస్థలకు వారికి ఏ విధంగా సాధ్యం అవుతుందో వివరాలు పరిశీలించి రెండు మూడు రోజులలో తెలియజేస్తామని అంటున్నాము. ఒక ప్రక్కన ఈ పని చేస్తున్నాము. ఇంకో ప్రక్కన అన్ని కార్పొరేషనులు కూడా దళారీలు లేకుండా రైతుల దగ్గరికి నేరుగా పోవాలని చెప్పి కోరడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర ఒప్పుకున్న ప్రకారం 1250 నుంచి 1400 రూపాయల వరకు రేటుతో కొనుగోలు చేయడానికి ఏర్పాటు జరిగింది. రేపటినుంచి వారు మొత్తం పాయింట్లలో కొనుగోలు ప్రారంభం చేస్తారని భావిస్తున్నాను. అక్కడ పోలీసు కాల్పులు అక్కడ ఉన్న వాతావరణం భయ భ్రాంతులు వాటిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పి ఉంటారని నేను భావిస్తున్నాను. దానిపైన తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి విచారణ సంఘం నియమించడం జరిగింది. విచారణ సంఘం వారు ఇచ్చిన రిపోర్టు ఆధారంగా చర్యలు ఉంటాయి. అక్కడ ప్రశాంత వాతావరణాన్ని నెలకొల్పడానికి కావలసినటువంటి చర్యలు తీసుకోబడతాయి. అక్కడ స్వయంగా తిరిగి నష్టపడిన వారికి సహాయం చేయడం

జరిగింది. అందరిని విడుదల చేయడం జరిగింది. పోలీసులను విత్‌డ్రా చేయడం జరిగింది. టంగుటూరులోని పోలీసు సిబ్బందినంతా ఒంగోలులో ఉండమని అవసరమైతేనే వెళ్లాలని ఆదేశించడం జరిగింది. అవసరమైనంత వరకే పోలీసు స్టేషనులో ఉంది తప్ప మిగతా సిబ్బంది ఒంగోలుకి వెళ్ళింది. ఇప్పుడు అక్కడ ప్రశాంత వాతావరణం ఉంటుంది. కాని దుస్సంఘటన జరిగిన బాధ క్రోధం కసి ఆవేదన చాల ఉంటుంది. విచారణలో వెల్లడి అయిన తరువాత నేరస్తులపై కటిన చర్యలు తీసుకోబడతాయని అనుభవ శాలురైన సభ్యులందరికి తెలుసని మనవిచేస్తున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

AMENDMENT TO RULE 28 OF ANDHRA PRADESH CO-OPERATIVE SOCIETIES RULES.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :–1964 వ సం. ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘముల నియమావళిలోని 28 వ నియమమునకు ఆహార మరియు వ్యవసాయ (సహకార) శాఖవారి 24-2-1983 తేదీగల జి. ఓ. ఎం. ఎస్. నెం.61లో జారీ చేయబడి 24–2–1983వ తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్ అసాధారణ గెజిటు 1 వ భాగమునకు నియమముల అనుబంధము నందు ప్రచురితమైనట్టి సవరణ ప్రతిని 1965 సం. ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘముల చట్టంలోని 130 సెక్షను యొక్క (2) సబ్‌సెక్షను ననుసరించి వలసిన రీతిగా సభ సమక్షమున ఉంచుతున్నాను.

AMENDMENTS TO THE ANDHRA PRADESH INDIAN LIQUOR (STORAGE IN BOND) RULES, 1969.

2. Minister for Excise (Sri T. Jeevan Reddy):—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Indian Liquor (Storage in Bond) Rules, 1969 issued in G.O. Ms. No. 1382, Revenue (E), dated 27th September 1982 and published in the Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette, dated 16th December 1982 as required under sub-section (4) of section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

3. Sir, I further beg to lay on the Table a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Indian Liquor (Storage in Bond) Rules, 1969 issued in G.O. Ms. No. 1406, Revenue (E), dated 4th October 1982 and published in Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette, dated 18th November 1982, as required under sub-section (4) of section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

AMENDMENT TO THE ANDHRA PRADESH DISTILLERY RULES, 1970.

4. Sir, I further beg to lay on the Table a copy of the amendment to the Andhra Pradesh Distillery Rules, 1970 issued in G.O. Ms. No. 1407, Revenue (E), dated 4th October 1982 and published in the

Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette, dated 18th November 1982 as required under sub-section (4) of section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

AMENDMENT TO THE ANDHRA PRADESH BREWERY RULES, 1970.

5. Sir, I further beg to lay on the Table a copy of the amendment to the Andhra Pradesh Brewery Rules, 1970 issued in G.O. Ms. No. 1408, Revenue (E), dated 4th October 1982 and published in the Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette, dated 18th November 1982, as required under sub-section (4) of section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

Mr. Speaker:—Papers laid.

GOVERNMENT BILLS.

1. SRI KRISHNA DEVARAYA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1983.

Minister for Education (Sri P. Ananda Gajapathi Raju):—Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce Sri Krishna Devaraya University (Amendment) Bill, 1983."

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is:

"That leave be granted to introduce Sri Krishna Devaraya University (Amendment) Bill, 1983."

(Pause.)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

2. THE HYDERABAD MUNICIPAL CORPORATIONS (AMENDMENT) AMENDING BILL, 1983.

Minister for Excise (Sri T. Jeevan Reddy):—Sir, on behalf of the Minister for Law and Municipalities, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Amending Bill, 1983."

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is:

"That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Amending Bill, 1983."

(Pause.)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

STATUTORY RESOLUTION.

re: Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Ordinance, 1983 (Ordinance No. 4 of 1983).

Sri M. Omkar:—Sir, I beg to move:

"This House disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Ordinance, 1983 (Andhra Pradesh Ordinance No. 4 of 1983) promulgated by the Governor on 1st February 1983."

Mr. Speaker:—Resolution moved.

GOVERNMENT BILL.

THE ANDHRA PRADESH PANCHAYAT SAMITHIS AND ZILLA PARISHADS (AMENDMENT) BILL, 1983 (L.A. BILL No. 1 OF 1983).

Minister for Panchayati Raj (Sri K. Ramachandra Rao):—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1983 be taken into consideration."

Mr. Speaker:—Motion moved.

Now we will have discussion both on the Bill and the Resolution. Mr. Omkar will initiate the discussion.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—అధ్యక్షా, మొట్టమొదట ఒక విషయం చెప్పవలసి ఉంది. ఈ బిల్లు యొక్క స్పిరిట్‌లో నేను యేకీభవిస్తున్నప్పటికీ యిది చట్టరూపం దాల్చడానికి ఆర్డినెన్స్ రూపములో తీసుకువచ్చిన పద్ధతికి పూర్తిగా వ్యతిరేకం. అది యెందుకు, యే విధంగా అనే విషయాన్ని చెప్పే ముందు గత అనుభవాన్ని ఒకసారి పరిశీలించుకోవలసి ఉంది. 1978 లో 9 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడితే 1979 లో 19 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడినాయి. 1980లో 10 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడినాయి. 1981లో 39 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడినాయి. అయితే 1982 లో 11 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడినాయి. 1983 లో సుమారు ఒక నెలలోనే 5 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడినాయి. ఒక నెలలోనే 5 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడితే ఆ తర్వాత మిగిలిన 11 నెలల్లో యెన్ని ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయబడతాయి? అప్పుడు యే రకంగా ఉంటుందనేది వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ఇది కూడా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మాదిరిగా ఆర్డినెన్స్‌ల ప్రభుత్వం అయిపోతోంది. శాసన సభా హక్కులకు, అధికారాలకు భంగం వాటిల్లుతోంది. అందువల్ల దీనిని మొగ్గలోనే అరికట్టవలసి ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో దీనికి స్టేట్యూటరీ రిజల్యూషన్ మూవ్ చేసినాను. ఆ వివరాలలోనికి వెళ్ళే ముందు చట్ట

రీత్యా ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్న అధికారాన్ని పరిశీలించవలసి ఉంటుంది. భారత రాజ్యాంగ చట్టంలోని ఆర్టికల్ 213 క్లాజ్ 1 క్రింద ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను జారీ చేసినాము. అయితే చట్ట రీత్యా వారికి అధికారం లేదని అనడం లేదు. అందులో ఒక భాగంలో రెండు అంశాలు ఉన్నాయి. 1. శాసన సభ లేక ఉభయ శాసన సభలు సమావేశంలో లేని సమయంలో అది కూడా యెప్పుడంటే

(Sri N. Venkataratnam in the Chair.)

"The Governor is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action, he may promulgate such ordinances as the circumstances appear to him to require........"

అంటే శాసన సభను వెనువెంటనే సమావేశపరచడానికి వీలులేని అసాధారణ పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు మాత్రమే వెనువెంటనే యిది చేయకపోతే చాలా నష్టం వస్తుందని అంత తీవ్రమైన పరిస్థితి యేర్పడినప్పుడు మాత్రమే ఆర్డినెన్స్‌ను జారీ చేయవచ్చును. కాని యిక్కడ అటువంటి అవసరం యేమి వచ్చిందనే విషయం చూస్తే లేదు అన్నది కనిపిస్తున్నది. ఈ సమస్య యెప్పటి నుంచియో చర్చించబడుతూ 1947 నుంచి దీనిమీద చర్చ జరుగుతూనే ఉంది. మౌలంకర్ గారు ఆనాడు లోక్‌సభ స్పీకర్‌గా ఉన్నప్పుడు ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్స్ కాన్ఫరెన్స్‌లో దీనిని గట్టిగా వ్యతిరేకించడమే కాకుండా 1950, నవంబరు 25 వ తారీఖున అప్పటి పార్లమెంటరీ వ్యవహారాలశాఖామంత్రిగారికి వ్రాసిన లేఖలో ఒక విషయం చెప్పినారు. అది చాలా ముఖ్యమైనది.

"The procedure of promulgation of Ordinances is inherently undemocratic. Whether an Ordinance is justifiable or not, the issue of a large number of Ordinances has psychologically a bad effect. The people carry an impression that Government is carried on by Ordinances. The House carries a sense of being ignored, and, the Central Secretariat perhaps get into the habit of slackness which necessitates Ordinances and an impression is created tha it is desired to commit the House to a particular legislation as the House has no alternative but to put its seal on matters that have been legislated upon by Ordinances. Such a state of things is not conducive to the development of the best parliamentary traditions."

ఇది మౌలంకర్‌గారు అన్న విషయం. అంతేకాదు తర్వాత అనేక సందర్భాలలో పార్లమెంటులో చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు చివరకు ఒక సమయాన 1954 ఫిబ్రవరి 18 వ తారీఖున ఆయన ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను జారీ చేసే పద్ధతిని అన్నది యేమిటంటే "Calculated affront to the dignity and the Privileges of the House,, ఇటువంటి తీవ్రమైన పదజాలం ఉపయోగించినారు. అంతే కాకుండా మరల 1954 జూలై 17 వ తారీఖున ప్రధానమంత్రికి అప్పటి స్పీకర్ మౌలంకర్‌గారు వ్రాసిన లేఖలో భాగాలు పరిశీలించవలసి ఉంటుంది.

"We, as first Lok Sabha, carry a responsibility of laying down traditions. It is not a question of present personnel in the Government but a question of precedents; and if this Ordinance issuing is not limited by convention only to extreme and very urgent cases, the result may be that, in future, the Government may go on issuing Ordinances giving Lok Sabha no option but to rubber-stamp the Ordinance."

అందువల్ల ఈ నాడు తెలుగుదేశం పార్టీ వారు క్రొత్తగా ప్రభుత్వంలోకి వచ్చిన ఈ సందర్భంలో వారి దృష్టికి ఈ విషయాలు తీసుకురావడంలో ప్రధానమైన ఉద్దేశ్యం యేమిటంటే జరిగింది యేదో జరిగిపోయింది. ఇక ముందు యిటువంటి ఆచరణ కొనసాగించకుండా, మన ప్రజాస్వామ్యానికి పునాదిరాళ్లు మూడు అని అందరూ భావిస్తున్నదే. అవి లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్ అండ్ జుడీషియరీ ఒకదాని అధికారాలు మరొకటి ఆక్రమించకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయడం ద్వారా ఎగ్జిక్యూటివ్ యేదైతే ఉందో అది లెజిస్లేటివ్ పవర్స్‌ను కాజేస్తున్నది. మనకు ఉన్నటువంటి వ్యక్తిత్వాన్ని లేకుండా చేస్తున్నది. అది మన ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేకం. అది నియంతృత్వానికి దారితీసేది. మన శాసన సభకు ఉన్న ప్రివిలేజస్, అధికారాలను అన్నిటికి భంగపరుస్తున్నది. చివరికి మన తెలుగు జాతి ఆత్మగౌరవానికి భంగకరంగా శాసన సభను దిగజార్చడానికి చేసిన పరిస్థితులలో ఈ ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయడానికి అలవాటుపడిన మనస్తత్వం కూడా ప్రధాన కారణం అనే సంగతి గుర్తు చేస్తున్నాను. అందువల్ల భవిష్యత్తులో యెటువంటి పరిస్థితులలోను కూడ అత్యవసర పరిస్థితి వచ్చి శాసన సభ ఒక వారం రోజులు సమావేశపరచడానికి వీలులేని పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు మాత్రమే ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేయడానికి అంగీకరించాలి. అంతకు మినహా అంగీకరించకూడదు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన 2, 3 బిల్లులు శ్రీకృష్ణదేవరాయల యూనివర్శిటీకి సంబంధించిన ఎమెండ్‌మెంట్ బిల్లు. మున్సిపాలిటీలకు సంబంధించిన ఎమెండ్‌మెంట్ బిల్లు తెచ్చారు. అవి తెస్తే ప్రభుత్వానికి గౌరవం ఉంటుంది. మాకు గౌరవం ఉంటుంది. దీనిమీద చర్చ యెంత జరగాలో అంత జరుగుతుంది. పైగా ఆర్డినెన్స్‌లు పెట్టినా శాసన సభలో చర్చ జరిగి మైనారిటీ, మెజారిటీ ప్రకారం నిర్ణయం జరగవలసిందే. బిల్లు తీసుకువచ్చి పెట్టినా శాసన సభలో మైనారిటీ, మెజారిటీ ప్రకారం నిర్ణయించవలసిందే. అందువల్ల ఓటింగులోను, కాని కక్కూర్తి తెలియ జేస్తుంది. అన్నిటికన్నా దీనివెనుక ఉన్నటువంటిది యేమిటంటే ఎగ్జిక్యూటివ్ కన్నా పవర్‌ఫుల్ అయిన పార్లమెంట్ కాని శాసన సభ కాని నామమాత్రంగా ఉన్నాయి. వీటికి వ్యక్తిత్వం ఉండనీయకూడదని భావిస్తున్నటువంటి ఒక ఆలోచన దీనిమూలకంగా వస్తున్నది. కనుక యిది రాకుండా చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రకంగా ఒక దుష్ట స్వభావం యిందులో యిమిడి ఉంది. కనుక దీనిని వ్యతిరేకిస్తూ ఒక స్టేట్యూటరీ రిజల్యూషన్‌ను మువ్ చేసినాము. ఈ సందర్భంగా ఒకటి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం క్రొత్తది కావచ్చును. ఇప్పటికి ఈ అనుభవాన్ని చూసి యిక వచ్చే నెల నుంచి అయినా జరగకుండా చూడండి. ఒక నెలలో అంజయ్య గారి టైములో 37 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ అయినాయి. ఈ ప్రభుత్వ హయాంలో ఒక నెలలోనే 5 ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ అయినవి అట్లా లెక్కచూసుకుంటే వీరికి వారికి

11-30 a.m. ఉన్న తేడా యేమిటి? కనుక తీవ్రంగా ఆలోచన చేయాలనేనని పదే పదే చెబుతూ, భవిష్యత్తులో ఇలాంటి పనులు చేయకూడదని వారిని కోరుతున్నాను. అందువల్ల, ఈ విధానాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ నేను ఈ రెజల్యూషన్‌ని మూవ్ చేశాను. ఈ బిల్లు విషయంలోని అంశాలకు వస్తే, మేము ప్రభుత్వం యొక్క సవరణలను హృదయ పూర్వకంగా ఆహ్వానిస్తున్నాము. ఆహ్వానించడానికి ప్రధాన కారణమేమిటి? ఇప్పటిదాకా ఏదైనా అవిశ్వాస తీర్మానము పెట్టాలన్నా నెగ్గాలంటే ఐదింట మూడు వంతులు సభ్యులు హాజరయిన వారిలో ఓటు చేస్తే, అప్పుడది పాసవుతుంది. ఇప్పుడలా కాకుండా, సింపుల్ మెజారిటీతో సరిపోతుందని అన్నారు. వాస్తవానికి ఎన్నికలు కూడా సింపుల్ మెజారిటీతో ఎన్నుకోబడుతున్నారు. ఎన్నికయిన వారిని తొలగించటానికి సింపుల్ మెజారిటీ లేకుండా వుండడం న్యాయం కాదు. ఐదింటిలో మూడు వంతులు మెజారిటీ వుంటేనే అవిశ్వాస తీర్మానం నెగ్గుతుంది. దానికి సాధారణ మెజారిటీ అనేది పెట్టారు. మేము బలపరచడానికి ప్రధానమైన కారణాలు ఏమిటంటే, ఎప్పుడయితే సింపుల్ మెజారిటీ వుండాలని అన్నారో, తీసివేయడానికి కూడా అదే మెజారిటీ వుండాలి. రెండింటికి ఒకటే పద్ధతి వుండాలి. ఇది అస్థిరతకు దారితీస్తుందేమోనని అన్నారు. మాకు అటువంటి అనుమానం ఏమీలేదు. అస్థిరత సమస్య రానేరాదు. అధికారంలోకి వచ్చిన అధ్యక్షులవారు తాను ఏ క్షణములోనైనా తొలగించబడవచ్చు కాబట్టి, వారు ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకొని అందరికి సమానంగా వుండేవిధంగా జాగ్రత్తగా పరిపాలనా విధానాన్ని చూడాలనే భయం వుంటుంది. దానివల్ల ఒక స్వచ్ఛమైన, ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణం ఏర్పడడానికి దారి తీస్తుంది. కాని నష్టానికి దారితీయదు. యింకో విషయాన్ని గమనించాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వ్యవహారాలను నిర్ణయించేది శాసనసభ. ఈ శాసన సభలో ఒక ప్రభుత్వము వుండాలా పోవాలా అనేది కూడా సింపుల్ మెజారిటీతో నిర్ణయింప బడుతుంది. అట్లాగే పార్లమెంటులో కేంద్ర ప్రభుత్వం వుండడమా, పోవడమా అని ఓటింగ్ వచ్చినపుడు సింపుల్ మెజారిటీతోనే చేయబడుతుంది. రాష్ట్ర శాసన సభలోను, పార్లమెంటులోను అటువంటి వాతావరణం వున్నపుడు, సింపుల్ మెజారిటీ వున్నప్పటికిన్నీ, సుస్థిరమైన పరిపాలనకు అవకాశము వున్నపుడు జడ్. పి. లో అలాంటిది వుండదని అనుకోడానికి వీలులేదు. మేము ఈ సూత్రాన్ని బలపరుస్తున్నాము. కాని అది ఒకటే చాలదు. దీనిలో కొన్ని ముఖ్యమైన మార్పులు తీసుకొని రావలసిన అవసరముంది. అందువల్ల దీనికి రెండు సవరణలు ప్రతిపాదించాము. ఒకటి, శాసన సభలో సభ్యులు ఎవరయితే వున్నారో, పార్లమెంటు సభ్యులు గాని, అందులో ఎక్స్ అఫిషియో మెంబరుగా వున్నపుడు వారికి ఓటింగు హక్కు వుండకూడదు. సలహా యిచ్చే సభ్యులుగానే వుండాలి. ఇది రెండు రకాల అనుభవంతో తీసుకొని రావడం జరిగింది. మొదటి అనుభవం ఏమిటంటే శాసన సభా సభ్యుడుగా తనకు అనేక బాధ్యతలున్నాయి. అక్కడ డైరెక్టుగా గాని, ఇండైరెక్టుగా గాని ఎన్నుకోబడిన వారు సమితిలోను, జిల్లా పరిషత్తులోనూ, వారు చేయవలసిన పనులు క్రిందా మీదాపడి చేస్తూ వుంటారు. ఆ చేసే వారికి సలహాలు యివ్వవచ్చు. అంతేగాని, మెజారిటీ, మైనారిటీ వైగైరా నిర్ణయించటానికి

ఈయన గారి జోక్యము వుండకూడదు. అది ఒక విధంగా తన బాధ్యతలను దుర్వినియోగం చేసినట్టవుతుంది. రెండవది ఖమ్మం జిల్లా పరిషత్తులో, పాలేరు సమితిలో కాంగ్రెసు వారి హయాములో కృత్రిమంగా మెజారిటీని సృష్టించటానికి నానా తంటాలుపడి, అనేక ఎం. ఎల్. సి. లను రాజ్యసభ మెంబర్లను అక్కడకు దిగుమతి చేసి, కృత్రిమ మెజారిటీని కల్పించుకొని, వామపక్షాలలో వాళ్లు పడకుండా ఆపుకో గలిగారు. ఈ రోజు కూడా దాన్ని ఏదోరకంగా నిలబెట్టుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తూ వున్నారు. శాసన సభ్యులకు ఓటు హక్కు వుండకూడదు. కేవలము పరిశీలకుడుగా వుండడం న్యాయంగా వుంటుంది. దీనివల్ల ఆయన హక్కుకు భంగము కలిగేది ఏమీ లేదు. ఎక్కడ బావులు త్రవ్వాలో, ఎక్కడ రోడ్లు వేయాలో, ఎక్కడ పాఠశాలలు పెట్టాలో వగయిరా వాటిల్లో సలహాలు చేయవచ్చు. జిల్లా పరిషత్తులో శాసనసభా సభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులేకాకుండా, రాజ్య సభకు సంబంధించిన సభ్యులు కూడా ఉంటున్నారు. అటువంటి వారిలో ఎవరు వుండాలి అనేదానికి వస్తే, ఈ చట్టములో అందుకు సంబంధించి స్పష్టంగా లేదు. ఎవరయినా సరే వారు తమ తమ అభిప్రాయాన్ని ఫలానిచోట వుంటామని ఆప్షన్ ఇవ్వించు కుంటే సరిపోతుందా? ఒక ఎం. ఎల్. సి. ఆమె ఇంట్లు ఎక్కడో వుంటుంది. ఓటు ఇక్కడ వుంటుంది. నేను పాలేరు సమితిలో వుండదలచుకొన్నానంటే పాలేరులో వుండవచ్చు. జడ్. పి. లో వుండదలచుకొన్నానంటే ఎక్కడైనా వుండవచ్చు. ఇటువంటి దురదృష్టకరమైన [illegible] కాంగ్రెసు (ఐ) వాళ్లు తీసుకొని వచ్చి, రాష్ట్రములో వామపక్ష [illegible] ఖమ్మం జడ్. పి. లో రానీయకుండా ఆపుకోగలిగారు. [illegible] అటువంటి పరిస్థితిలో మేము [illegible] గారి [illegible] ఎక్కడ [illegible] ఒక [illegible] [illegible] ఓటర్లే వుండే [illegible] దృష్టిలో మేము ఈ రెండు సవరణ [illegible] చేయదలచుకొన్నాను. ఖమ్మం జడ్. [illegible] ఇది రాష్ట్రమంతటా జరిగే [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sri S. Jaipal Reddy:—The Chair has no obligation to rule out. [illegible] It is a literal copy of the Objects and Reasons. That is one reason why we asked for a separate statement. The Government owes responsibility to the House as to why it felt to promulgate an Ordinance. What exactly the urgent reasons that prompted the Government to promulgate the Ordinance? Those reasons have not been adumbrated in the explanatory note and this Government tried to mislead the House by merely placing a copy of the Objects and Reasons as in the explanatory note for ordinance. It is a right and direct point of order to be explained and so long as the explanatory note is given to the Bill introduced this Bill cannot be taken into consideration at all.

Chairman:—Mr. Jaipal Reddy's point of order must support as to the violation of the provisions of the Business of the House.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, you are an experienced Parliamentarian. You cannot violate the very ordinary canons

Chairman :—You must be able to give me time to give a finding on that.

Sri M. Venkaiah Naidu:—(Rose up).

Chairman :—I have already given my finding.

Sri M. Venkaiah Naidu:—That is why it applies to the entire House.

Chairman:—I am not at all impatient. I have given sufficient time to complete.

Sri S. Jaipal Reddy:—You have not taken any time or trouble to consider.

Sri M Venkaiah Naidu:—We are not interested in quarrelling with the Chair. మీరు స్పీకరుగా అధ్యక్షస్థానంలో లేనపుడు నేను పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు రైజ్ చేసిన. ఆర్డినెన్సు ఏ పరిస్థితులలో ప్రవేశపెట్టారు అనేదానికి గల కారణాలు తెలుపమని అడిగితే దానికి స్పీకరుగారు ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేయవలసిందిగా డిపార్టుమెంటువారికి దీని సర్క్యు లేట్ చేసారు. ఈ బిల్లు ప్రింటులో పేజ్ నెం 3 లో స్టేట్‌మెంటు ఆఫ్ ఆబ్జెక్ట్సు అండ్ రీజన్సు ఉన్నాయి. దాని సమాచారం ఆర్డినెన్సు జారీచేసిన ప్రత్యేక పరిస్థితుల వివరణ దానిని సైక్లో స్టైల్ తీసి ఈ సభముందు బిల్లు ఎందుకు పెట్టారో తెలిపే వివరణకుగాను పెట్టాలి. బిల్లుకు, ఆర్డినెన్సుకు ఒకే వివరణ అయితే ఎట్లాగు? The Ordinance is a powerful weapon like Brahmastra దానిని మామూలు పరిస్థితులలో పెడితే, ఈ బిల్లు తీసుకురావడం అనేది శాసన సభ సమావేశంలో లేనందున అనేది కారణంకాదు. ఈ బిల్లు తీసుకురావడానికి కారణం ఇంతవరకు జిల్లా పరిషత్తులలో సింపుల్ మెజారిటీ లేకపోతే ఏదో ఎన్నికపోయే ప్రమాదం ఏమిటో వివరించాలి. లేకపోతే వేరొక ప్రత్యేక కారణాలు ఏమైనా ఉంటే ప్రభుత్వం [illegible] వివరించాలి. అందువల్ల ఇటువంటి పరిస్థితులు మరల రాకుండా చూడాలని [illegible]. ఏదో క్రిందివారు వ్రాసి ఇస్తే సైన్ చేయడం మాని ఆలోచించాలి.

We request the reply from the Government and a ruling is given.

Chairman:—Anyway it is not a point of order.

Sri S. Jaipal Reddy:—I wish to seek the clarification. Let the Minister clarify.

* శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— ఇప్పుడు ఓంకార్‌గారు, జైపాల్‌రెడ్డిగారు ఈ బిల్లుకు ఉద్దేశాలు, కారణాలు చెప్పబడలేదని అంటున్నారు. ఇప్పుడు ఈ ఆర్డినెన్సు మీద గవర్నరు సంతృప్తిపడిన తరువాత జారీచేయడం జరిగింది కాబట్టి దాని గురించి సభలో చర్చించడం అనేది మంచిది కాదు.

(Sri S. Jaipal Reddy, Sri M. Venkaiah Naidu and others

rose up saying 'No' 'No')

* శ్రీ కె. రామచంద్ర రావు :— అధ్యక్షా, మిత్రులు ఓంకార్ గారు, జైపాల్ రెడ్డి గారి ఉద్దేశంలో కారణాలు చెప్పలేదనే భావన ఉంది. వాస్తవంగా ప్రింట్ చేయ లేదు. కాని ముఖ్యమైన ఉద్దేశమేమంటే గవర్నర్‌గారు ఆర్డినెన్స్ పాస్ చేసిన తరువాత మంత్రి మండలి సలహా ప్రకారం, సంతృప్తికరమైన పరిస్థితులున్నాయని గవర్నరుగారు భావించినమీదటే ఆర్డినెన్సు జారీచేయటం జరిగింది. దానిని గూర్చి చర్చించడం అంత మంచిది కాదేమో. కారణాల సమస్య వచ్చినప్పుడు అసలు ప్రభుత్వ ఉద్దేశం ఏమిటి? ప్రజలందరి మెజారిటీతో ప్రజాస్వామ్యంలో క్రొత్త మార్పు వచ్చిన తరువాత, క్రొత్త వచ్చిన ఏ ప్రభుత్వమైనా వీలున్నంత త్వరలో తమ పాలసీలను అమలు చేయ[illegible] ప్రయత్నిస్తుంది. అదే ప్రథమ ఉద్దేశం. మరి ఇంప్లిమెంట్ ఏజెన్సీలుగా జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు ఉన్నప్పుడు దానికి సంబంధించిన కొన్ని సవరణలు తీసుకురావలసనేది ముఖ్య ఉద్దేశం. ఎప్పుడైనా కానీ ఎన్నికలలో సింపుల్ మెజారిటీతో అధికారంలోకి రావచ్చు అన్నప్పుడు, అదే సూత్రం పదవినుంచి దించడానికి ఉండాలనే అభిప్రాయంతో సవరణ చేయడం జరిగింది. అంతకు మించి వేరే ఉద్దేశం లేదు. కనుక దీనిని సభ్యులు సమర్థించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:— నా పాయింట్ ఏమంటే, ఆబ్జెక్ట్స్ అండ్ రీజన్స్‌లో సమాధానం చెప్పమంటే మంత్రిగారు దానికి సమాధానం చెప్పకుండా, వేరే కారణాన్ని తెచ్చారు. మా ప్రభుత్వం క్రొత్తగావచ్చింది కాబట్టి మా ప్రభుత్వ విధానాలన్నీ కూడా జిల్లా పరిషత్తులలో కూడా అమలు చేయాలని పాస్ చేసా[illegible] చెబుతున్నారు. ఆర్డినెన్స్ తేవడానికి అది సరైన కారణమా? When such is t[illegible] case the same reason is not mentioned in the objects and reaso[illegible]

(Mr. Speaker in the chair)

మెరిట్స్‌లోకి పోయి, మనం బిల్లు మీద చర్చ జరిపినపుడు వారో సమా[illegible] చెపితే బాగుంటుంది. అడిగిన దానిని ప్రక్కకి పెట్టి మంత్రిగారు క్రొత్త [illegible] చెప్పటం ఎంతవరకు సమంజసం? గవర్నర్‌గారు చేసారని చెబుతున్నారు. [illegible] పరిస్థితుల్లో, ఆర్డినెన్స్ పాస్ చేసేది గవర్నమెంటు.

Sri S. Jaipal Reddy:—The statement of objects and reasons should be appended to the Bill [illegible] ఏదో అర్జంటు ఉంటే ఆర్డినెన్స్ అయినా [illegible]? [illegible] ఈ విషయంలో క్లారిఫై చేయాలి.

[illegible]

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆలోచించి [illegible] పాస్ చేస్తాను [illegible]

శ్రీ వెంకయ్యనాయుడు :—ఆలోచించే క్లారిఫై చేయండి.

శ్రీ [illegible] రావు:— అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ [illegible] పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారు ఈ 5వ పంచాయతీ [illegible] పరిషత్తుల ఆక్ట్‌కు [illegible] సవరణ [illegible] [illegible] సమావేశ [illegible] [illegible] శాలు, [illegible]

అవసరమైన చర్యగా, దాని అవసరమున్నది కనుకనే గవర్నరుగారి ద్వారా ప్రభుత్వం ఆర్డినెన్సు తీసుకు వచ్చింది. నేను పంచాయతీ రాజ్యమునుండి వచ్చిన వాడను. కనుక దీనిలో తీసుకువచ్చిన సవరణ సక్రమమైనది, సహేతుకమైనది అని భావిస్తున్నాను. మితిమీరిన అధికారం ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ నియంతృత్వం ఉంటుంది. దానికిగాను ఒక శాసన సభ్యుడు— సమితి అధ్యక్షుడు, ఒక పార్లమెంటు మెంబరు —జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ ఈ రకంగా ఎక్కువ అధికారాలను గుప్పెటిలో పెట్టుకొనడం వలన దేనికీ సరైన న్యాయం చేయలేదు. రెండు పదవులలో ఒకదాన్ని వదులుకున్న వ్యక్తిగా చెబుతున్నాను. రెండు పదవులుంటే నియంతృత్వానికి దారి తీసే ప్రమాదముంటుంది. కనుక ఒక వ్యక్తికి ఒక్క పదవి మాత్రమే ఉంటే సక్రమమైన పరిపాలనకు అవకాశముంటుంది. ఈ పంచాయతీ రాజ్య సంస్థలను చాలా పవిత్రమైన ఉద్దేశాలతో పెట్టుకున్నాని. [illegible] బలవంతరావు మెహతా మొదటిసారిగా పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు [illegible] దాని ఉద్దేశాలు చాలా పవిత్రమైనవి. కాలక్రమేణ [illegible] అధికారాలు [illegible] ఆశయాలు రోజురోజుకు దిగజారుతున్న [illegible] దానిని [illegible] జోడు గుర్రాలపై స్వారికి స్వస్తి చెప్పి, పంచాయతీ రాజ్ [illegible] ఒక వ్యక్తికి ఒక్కే పదవి అనే సిద్ధాంతంతో ఉంటే మంచిదనే ఉద్దేశంతో, [illegible] వెంటనే కానీ లేదా 15 రోజులలో కాని రాజీనామా చేయాలని అన్నారు. [illegible] అధికారంలో ఉండడానికి అవకాశం కలగాలని [illegible] కూడ [illegible] 15 రోజులలో [illegible] వదవి [illegible] చేల [illegible]

1 [illegible]

చేసినా, ఏ [illegible]

కాని ఎవరూ ఏమీ చేయలేరు [illegible]

[illegible] అయితే చెక్ ఉంటుంది [illegible]

దీనికి అనవసరంగా రాజకీయమైన రంగులు పూయవద్దని కోరుతున్నాను పంచాయతీ
12-00-noon రాజ్‌లో వికేంద్రీకరణ ద్వారా వివిధ గ్రామ సీమలలో అట్టడుగున ఉన్న ప్రజా వీకన్ని అభివృద్ధి చేయాలంటే పంచాయతీలోను పంచాయితీ సమితిలోను జిల్లా పరిషత్తులోను సింగిల్ వోటు మెజార్టీతో ఎన్నికైనప్పుడే ఏమైనా అభివృద్ధి సాధ్య మవుతుంది కాని లేనివాడు ప్రభుత్వం అనుకున్న లక్ష్యాలు నెరవేరవని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ సంస్థలను ఎంతో పటిష్ఠం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వీటికి అవసరమైన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చాలి. ఎక్సైజ్ నుంచి [illegible] వీటికి ఎప్పించాలి. రివెన్యూ వసూలు చేసే కార్యక్రమం వారికి అప్పగించాలి. వీటి శిరువు మంచి పది శాతం వారికి ఇవ్వాలి ఎంటర్‌టైన్‌మెంటు టాక్సు నుంచి 20 శాతం ఇవ్వాలి. మోటారు వెహికల్ టాక్సులో 20 శాతం వారికి ఇవ్వాలి. ఈ విధంగా ఆర్థికంగా పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలను బలపరచి శక్తివంతం చేసి వాటి ద్వారా ప్రజలకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరగాలంటే, [illegible] పరిషత్తు అధ్యక్షుడు కాని పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్షుడు కాని [illegible] సింగిల్ వోట్ మెజార్టీతో అధికారంలో కొనసాగ[illegible] అప్పుడే వనం అధికంగా [illegible] అర్థిక వన[illegible]గంగా ఉ[illegible] [illegible] కలుగుపడుతుంది సింగిల్ వోటు మెజార్టీతో [illegible] వారికి ఉండాలి కాంగ్రెసు పార్టీవారు పంచాయతీ [illegible] ఉన్నారనే ఉద్దేశంతో మీరు తెస్తున్న సవరణ కాదని [illegible] భవిష్యత్తులో తెలుగుదేశం పార్టీ వారికి కూడా వర్తించే సవరణ అని మనవిచేస్తున్నాను ఈ సవరణ బిల్లును మేము హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాము. జైహింద్, జై తెలుగునాడు

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు :—అధ్యక్షా, ఒకే సమయంలో రెండు పదవులు తీసుకోరాదనే ప్రిన్సిపల్ ఇందులో చెబుతున్నారు. ఒకే వ్యక్తి తెలుగు దేశం పార్టీ అధ్యక్షులుగాను ముఖ్య మంత్రి గాను ఉన్నారు ఇది [illegible] కాదా. దయచేసి వారిచేత ఒక పదవి వదిలిపెట్టించండి.

శ్రీ [illegible] నాగేశ్వరరావు :—మేము చెప్పినది, ఎగ్జిక్యూటివ్ పదవులు.

[illegible] వెంకయ్య నాయుడు :—మురుకు పెద్ద [illegible]గా ఉంటే అట్లా అన్న [illegible] కాబోరు. ఈ బిల్లుకు సంబంధించి మొత్తంగా [illegible] [illegible] మా పార్టీకి ప్రజాస్వామ్య సాంప్రదా[illegible] [illegible] కొత్త ప్రభుత్వం తక్కువ కాలంలో [illegible] ప్రజాస్వామ్య సాంప్రదాయాలను [illegible] [illegible] సందర్భంలో అదే ఆలోచనతో [illegible] [illegible] అవకాశాన్ని ఇది ఒక [illegible] [illegible] సరిస్థితి [illegible] ప్రజా[illegible] [illegible] [illegible]

ఇటువంటి విపత్కర పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు రాజ్యాంగ పరంగా ఇబ్బంది ఉండ కూడదని రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన ఆర్డినెన్సు ఏర్పాటును, ఆ అధికారాన్ని, ప్రభుత్వం చీటికి మాటికి ప్రతి చిన్నవాటికి పెద్దవాటికి శాసనసభ ముందుకు రాకుండా ఈ రకంగా ఆర్డినెన్సులను జారీచేసి నడిపించడం దురదృష్టకరమైన విషయం. ప్రజాస్వామ్య సాంప్రదాయాన్ని నిలబెడతానని చెప్పే ప్రభుత్వం చేయవలసిన పని కాదు ఇది. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా పునరాలోచన చేసి ఇటువంటి విషయాలలో ఆర్డినెన్సులకు దిగకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. వెనుకటి ప్రభుత్వం 116 ఆర్డినెన్సులు ప్రకటిస్తే, ఆ విషయంలో వారితో మీరు పోటీ పడదలచు కుంటే, ప్రజలు వారికిచ్చిన [illegible] మీకు ఇవ్వరని గుర్తుంచుకోవాలి. [illegible] మండలిలో సభ్యునిగా ఉన్నవారు పంచాయతీ [illegible] పదవిలో మరొక [illegible] నిర్వహించరాదని 15 రోజులలో ఏదో ఒక పదవికి [illegible] చూచినట్లు [illegible] పార్టీ బలపరుస్తుంది. శాసన మండలి సభ్యులు [illegible] నిర్వర్తించడానికి [illegible] గంటలు కేటాయించినప్పటికి [illegible] చేయవలసిన కార్య[illegible]లకు న్యాయం చేయలేని పరిస్థితులలో ఉంటారు. శాసనసభ కార్యక్రమాలు [illegible] కమిటీల కార్యక్రమాలు, వాటికి ప్రజానీకంలో పరిష్కారం కాని సమస్య[illegible] శాసన సభ్యుల కార్య[illegible] [illegible]

[illegible]

రాండ్ మార్టిగేజి బాంకు ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకున్న తరువాత సింపుల్ మెజార్టీతో అతన్ని దింపడానికి వీలు లేదు. వారిని దించే అవకాశం ఉండకూడదని పెట్టినది కాదు. శాసన సభలో కాని పార్లమెంటులో కాని పార్టీ సిద్ధాంతాల పట్ల కార్యక్రమాల పట్ల ప్రణాళికల పట్ల ప్రజలకు విశ్వాసం కలిగితే దానిని బట్టి వోటింగు ఉంటుంది. జిల్లా పరిషత్తులలో అనేక స్థానికమైన అంశాలపై ఎన్నుకుంటారు. శాసనసభలోను పార్లమెంటులోను సింపుల్ మెజార్టీ కనుక జిల్లా పరిషత్తు [illegible] సింపుల్ మెజార్టీ ఎందుకు పెట్టుకోకూడదు అంటే రెంటి లెవెల్సు [illegible] రెంటికి సంబంధం లేదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మెన్ కాని పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు కాని పార్టీ టికెటుపై ఎన్నుకోబడిన వా[illegible] కారు. ఆ విషయం అందరికి తెలుసును.

ఏ పార్టీ అధికారములోకి వస్తే ఆ పార్టీలో [illegible] ముందు వుండే పార్టీని విమర్శిస్తూ వుంటారు [illegible] దున్నది. ఒక్క ఓటు తేడాతో [illegible] ఓటు తేడాతో వున్నప్పుడు [illegible] వస్తాయి. లోకల్ [illegible] అటు, ఇటు [illegible] అవకాశము వుంది. [illegible] నో, సమితిలో పని చేసే ఉద్యోగులు [illegible] అటువైపుకు పోయే అవకాశము [illegible] స్థానిక లెవెల్లో అభివృద్ధి కార్య[illegible] యిస్తుంది. [illegible] ముందుకువెళ్ళి [illegible] ద్వారా తీసివేస్తున్నాము. దానికి ఆర్డినెన్స్ ద్వా[illegible] జిల్లా పరిషత్తు చైర్మెన్లను తమ వారిని చేసుకోవా[illegible] దేశానికి ప్రధానమంత్రి కావాలని ఉద్దేశ్యము వుండవ[illegible] ఏమిటి? ఆ స్థానాన్ని చేరుకోవడానికి లక్షణాలు వున్నవా[illegible] రాష్ట్ర స్థాయిలో తెలుగుదేశానికి అధికారం వచ్చినది [illegible] తీసుకురావడం మంచిది కాదు. [illegible]

వున్నారు. అధికారములో వున్నవారు చేతులు ఎత్తకపోతే పదవి తీసుకొంటాం. జాగ్రత్త అని స్టెబిలిటీ వుండేదానికి ఏర్పాటు చెయ్యడాన్ని ప్రోత్సహించడం విచారకరమైన విషయం. దీనిని ప్రోత్సహించకపోతే తరువాత బాధపడవలసివస్తుంది. సమితి ప్రెసిడెంట్స్, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లుగా వుండేవారి అనుభవాలను, సలహాలను తీసుకొని నిదానంగా మార్పు తీసుకువస్తే బాగుండేది. తాత్కాలిక ప్రయోజనాల కోసము పోకూడదు. నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తులో తెలుగుదేశము మాపార్టీకో ఆపరేట్ చేస్తున్నది. లెజిస్లేచరు, పార్లమెంటులో జరిగే చర్చల వలన పబ్లిక్ స్క్రూటినీ వుంటుంది. ఈ చర్చలకు పబ్లిసిటీ వుంటుంది. గ్రామస్థాయిలో ఫేక్షనల్ పాలిటిక్స్ ఎక్కువగా వుంటాయి. అక్కడ పబ్లిక్ ఒపీనియన్ క్రియేట్ అయ్యే అవకాశము లేదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ లేక సమితి ప్రెసిడెంటు లేక శాసనసభ్యుడు గాని ఒకే పదవిలో వుండాలనే ప్రిన్సిపుల్ మంచిదే. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వాన్ని సమర్థిస్తున్నాను. సింపుల్ మెజారిటీ మంచిది కాదు కాబట్టి దీనిని ఉపసంహరించుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరామజోగయ్య (సర్పాపూర్) :—అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందున్న పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తుల ఆక్టులో 3/5 మెజారిటీ వున్నపుడు మాత్రమే జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌ను గాని, పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడిని గాని దించడానికి అవకాశము వుంది. సింపుల్ మెజారిటీతో అవిశ్వాసమును ప్రకటించే పద్ధతిని తెలుగుదేశంపార్టీ పాలసీగా ప్రకటిస్తూ ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చామని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. చాల సంతోషము. వెంకయ్యనాయుడు గారు, ఇతర మిత్రులు చెప్పినట్లుగా సింపుల్ మెజారిటీ అయినంత మాత్రాన ఇప్పుడున్న జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ గాని, రాబోయే జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ గాని ఎవరో ఒకరి ఒత్తిడికి లొంగిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుందనేదానిని నేను ఒప్పుకొనడం లేదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ తనకు సంబంధించిన 6 మందిని కో ఆప్షన్‌ద్వారా చేర్చుకొనడమువల్ల సింపుల్ మెజారిటీలో అవిశ్వాసము ప్రకటించడానికి అవకాశమువున్నా ఏమీ యిబ్బంది కలిగే అవకాశం లేదు. దీనిలో మరింత మార్పు తీసుకురావడం అవసరమేమో అనుకొంటున్నాను. పంచాయతీ అధ్యక్షులు, సమితి అధ్యక్షులు, జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షులు డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ ద్వారా తీసుకురావాలని గతములో కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వములో ఆలోచన చేయడం జరిగింది. పంచాయతీలు, సమితి ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్‌పార్టీకి సంబంధించినవారు రాని స్థితి చూసి జిల్లా పరిషత్తులకు కూడ ఇదే గతి పడుతుందనే ఉద్దేశ్యముతో పరోక్షముగా ఎన్నిక కావడానికి కావలసిన సవరణ చేయడంవల్ల కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి సమితి అధ్యక్షులను, శాసనసభ్యులను కొని జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ అయి ఈ రోజున అధికారములో వున్న విషయాన్ని చూస్తున్నాము. ఇటువంటి జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లు ఎన్నాళ్లు కొనసాగాలి? సామాన్యుడు కూడ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ కావడము న్యాయమనుకొన్నపుడు డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ ద్వారా రావడానికి అవసరమైన సవరణను చేయడం అవసరమేమో అనుకొంటాను. ఇప్పుడు ఎన్నికైన జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ల ఎన్నిక విధానాన్ని రద్దు చేస్తూ ప్రత్యక్ష ఎన్నిక విధానముద్వారా వచ్చే అవకాశము

కల్గిస్తే బాగుంటుంది. చక్కటి జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేసుకొనే అవకాశము వుంటుంది కనుక దానినిగురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

అట్లాగే స్టాండింగ్ కమిటీలకు జిల్లా కలెక్టరు ఛైర్మన్‌గా వుండకూడదు, నాన్ అఫిషి యల్ ఛైర్మన్‌గా వుండాలని ఆలోచన జరిగింది. ఇప్పటికైనా జిల్లా కలెక్టరు స్టాండింగ్ కమిటి ఛైర్మన్‌గా వుండే పద్ధతిని రద్దుచేసి ప్రభుత్వం నామినేట్ చేసే వ్యక్తికాని, ఎన్నుకోబడిన వ్యక్తికాని స్టాండింగ్ కమిటీలకు ఛైర్మన్‌గా వుండే అవకాశం కలుగజేయ డం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఆ విధమైన ఎమెండ్‌మెంట్స్ తీసుకువచ్చి జిల్లా పరిషత్తు యొక్కను సవరించి ప్రజాహితముగా బిల్లును తయారు చేయువలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్‌రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మిత్రులు ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లు ఆర్డినెన్సులు తెచ్చే పద్ధతిని మానుకోవలసిన అవసరం వుంది. It is a provisional Constitutional power and it has to be rarely used. అలా కాకుండా దీనిని చిల్లరమల్లరగా వాడుకోవడం వల్ల ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియ పట్ల ఇందిరా కాంగ్రెసు వారికి వున్న విశ్వాసమే తెలుగుదేశం పార్టీ వారికి కూడా వున్న దని ఈ ఆర్డినెన్సులు జారీచేసే పద్ధతివల్ల మేము అర్థం చేసుకోవలసి వస్తున్నది. ఇప్పుడు ఆర్డినెన్స్ స్థానంలో తెచ్చిన బిల్లును చూస్తే ఇందులో రెండు అంశాలు వున్నాయి. ఒకటి ఒకే వ్యక్తి రెండు పదవులను అధిష్టించకూడదు అనేది. దానిని నేను సూత్రప్రాయంగా సమర్థిస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు కాంగ్రెసు పార్టీ వారు అధి కారంలో వున్నప్పుడు కూడా మేము ఇదే వైఖరి అవలంభించాము. నిజానికి ఒరిజినల్ చట్టంలో కూడా ఒకే వ్యక్తి రెండు పదవులను అధిష్టించటానికి అవకాశం లేకుండా వుండేది. కాని ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఇందిరా కాంగ్రెసు వారు ఆ పార్టీలో వుండే పాలకవర్గం వారి భక్తులకు, శిష్యులకు స్థానం కల్పించటానికి ఈ సవరణ తీసుకు వచ్చారు. అసలు పంచాయితి రాజ్ చట్టము శాపగ్రస్తమయినదని అనుకుంటున్నాను. ఎప్పుడు ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా పంచాయితిరాజ్ వ్యవస్థకు, ప్రజాస్వామిక వికేంద్రీకరణకు పనికివచ్చే సరైన సవరణను పరిశీలించలేదు. ఏ సవరణ తీసుకువస్తే పాలక పక్షానికి ప్రయోజనకారిగా వుంటుందనే దృష్టితోనే పరిశీలించబడింది. ఇప్పుడు కొత్తగా అధికారం లోకి వచ్చిన పార్టీ కొంత ఆదర్శప్రాయంగా వ్యవహరిస్తుందని ఆశించడంలో తప్పు లేదు. కాని మా ఆశ వమ్ము అయినదనే బాధపడుతున్నాను. ఎసంబ్లీ సమావేశాలు పది రోజుల్లో, నెల రోజుల్లో జరుగుతాయనగా ఏమి ఉపద్రవం వచ్చిందని ఆర్డినెన్సు తీసుకు వచ్చారని అడుగుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులన్నీ ఇందిరా కాంగ్రెసు వారి వశంలో వున్నాయి. కనుక వాటిని ఎలా వదిలించాలనే దురాలోచనతో, దురాలోచనలో ఈ సవరణ ప్రవేశపెట్టారు తప్ప మరొక కారణంలేదని స్పష్టమవుతున్నది. అంజయ్యగారు ముఖ్య మంత్రిగా వుండగా చీరాలలో ఉపఎన్నిక జరిగినప్పుడు అక్కడ కాంగ్రెసు పార్టీ ఓడిపోయిన తరువాత పంచాయితిరాజ్ ఎన్నికలలో సింబల్‌తో ఎన్నికలలో పాల్గొనటానికి అవకాశంలేదని మార్పు తీసుకువచ్చారు. తరువాత గెలిచిన వారంతా కాంగ్రెసు వారేనని వారు ప్రవచించారు. ఖమ్మం జిల్లా పరిషత్తును ఎంతటి దుష్ట పద్ధతిద్వారా వారు

కైవసం చేసుకున్నారో ఓంకార్ గారు చెప్పారు. రజబలిగారు చెబుతారు. వారు అన్ని జిల్లా పరిషత్తులు, అన్ని సమితులు హస్తగతం చేసుకున్నప్పటికీ మొన్నటి ఎన్నికలలో ఘోర పరాజయం పొందారు. ఈ వ్యవస్థను హస్తగతం చేసుకొంటేనే ప్రజలలో ప్రాబల్యము వుంటుందనే అభిప్రాయం సరికాదని రుజువు అయింది. ఇప్పుడు మేము అధికారంలోకి వచ్చాము. కనుక మా అధికారం పటిష్ఠం కావాలంటే దేశంలో వున్న సంస్థలన్నీ మా కైవసం కావాలనుకొంటున్నారు. దానివల్ల కూడా ప్రయోజనం లేదు. సింపుల్ మెజారిటీ అనేది ఎసెంబ్లీ, పార్లమెంటులకు వర్తింపబడేది. విధాన సభలో, లోక్‌సభలో వుండే పద్ధతి వేరు. ఇక్కడ శాసన నిర్మాణము జరుగుతుంది. అందుచేత ఇక్కడ సింపుల్ మెజారిటీ ఎప్లయి అవుతుంది. జిల్లా పరిషత్తులలోకాని, సమితులలో కాని శాసన నిర్మాణం జరగడం లేదు. వారు పొందిన నిధులతో వారు కొన్ని విధులను నిర్వర్తించాలి పరిపాలనా సంబంధం లేని అధికారాలు కొన్ని వున్నాయి అలాంటి అధికారాలను వినియోగించవచ్చు. జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులు సభ్యుల సత్తికి అతీతంగా వుండాలి తప్ప స్థానిక రాజకీయాల సుడిగుండంలో చిక్కుకునే పరిస్థితి కలుగచేస్తే వాటి వునికికే నష్టం కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కనుక ప్రభుత్వం ఇది ప్రతిష్ఠాకరమైన వ్యవహారం అనుకోకుండా ఆదర్శప్రాయంగా ప్రవర్తించాలి. కాంగ్రెసు వారు ఈ విషయం చెప్పరు. వారు ఈ తప్పులు చేశారు కనుక వారు చెప్పలేకపోయినా వారు చేసిన తప్పులనే మీరు చేసినట్లయితే వారికి పట్టిన గతే మీకు పడుతుంది. అలాంటి గతి మీకు పట్టకూడదని నేను అనుకుంటున్నాను కనుక మీకు సలహా ఇస్తున్నాను. పంచాయితీ రాజ్ చట్టంలోవున్న లొసుగులను, లోపాలను సవరించవలసి వుంది. ఇంతకు ముందు ఇక్కడ కాంగ్రెసు పరిపాలన వున్న కాలంలో తెచ్చిన సవరణలు రాజకీయ దురుద్దేశ్యంతో కూడుకున్నవి. శాసనసభ్యుడు సమితి స్థాయిలో సలహా సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా వుండవచ్చు అనే సవరణ కాంగ్రెసు వారు తెచ్చారు. వారు చేసిన తప్పులను సవరిస్తూ సవరణలు చేయవలసిన అవసరం వుందనే ఆలోచనకాని, పద్ధతికాని మీకు వున్నట్లు లేదు. దానిని సవరిస్తూ ఎందుకు సవరణ ప్రతిపాదించరని అడుగుతున్నాను. 12-30 p.

అదే విధంగా మిత్రులు వెంకయ్యనాయుడుగారు చెప్పారు. హ్యాండ్స్ అప్ డెమొక్రసీ చేతులు లేపే ప్రజాస్వామ్య పద్ధతి. ఈ పదజాలాన్ని నేను వాడలేదు. హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్ మాధవరెడ్డిగారు రిట్ పిటిషనును విచారిస్తున్నప్పుడు వాడారు. ఇది ఎందుకు చేశారు ? చట్టానికి సవరణ చేయలేదు. రూల్సులో సవరణ చేశారు. The hands of democracy - under the Rules, are simply amended with only two days to go with the elections. మీరు యిప్పుడు చట్టాన్ని సవరించవచ్చు. కాని మీరు ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నారు. పాలక పక్షముగా మేము వున్నాము గనుక చేతులు లేపే పద్ధతిని కొనసాగిస్తే రాష్ట్రస్థాయిలో మాకు ప్రయోజనకారి గనుక దురదృష్టకరమైనటువంటి సవరణ అయినప్పటికీ అది మా పార్టీకి శ్రేయస్కరమనే ధృక్పథాన్ని అవలంభిస్తున్నారు. దాని విషయములో మీ స్పష్టమైనటువంటి వైఖరిని తెలుపవలసిన అవసరం వుంది. ఈ చట్టం ఒక ప్యాచ్ వర్క్, అతుకుల బొంత. ఎప్పటికప్పుడు వచ్చే ప్రభుత్వాలు సవరణలు తెస్తూ వుండడంవల్ల గత 15, 16 సంవత్సరాలుగా అవిచ్ఛిన్నంగా యీ శాసనసభలో

ప్రస్తా నేను ప్రతి సవరణ వర్చుల్లో పెట్టినా నాకు కూడ సమగ్రమైనటువంటి అవగాహన లేదు. కాబట్టి ఈ చట్టాన్ని సమగ్రంగా మరొకసారి పరిశీలించవలసిన అవసరం వుంది. దాని కొరకు సరైన ఏర్పాటు చేసి, ఏ పాలక పక్ష సభ్యులతో సంప్రదించి యీ చట్టాన్ని సమగ్రంగా పునఃపరిశీలన చేయవలసిన అవసరం వుంది. కాని దానికి సంబంధించి మీరు ఏ మాత్రం ఆలోచిస్తున్నట్లుగా లేదు. అందుచేత నేను యింకా కొత్తగా చెప్పేది ఏమి లేదు. ఈ సింపుల్ మెజారిటీ రూలు అనేది వెంటనే తీసివేయాలి. అది మంచి పద్ధతి కాదు. దీనివల్ల మీరు జిల్లా పరిషత్తులన్నింటిని కైవసం చేసుకున్నా ప్రజలలో ఎక్కడ మంచి భావం వుండదు. ఆ జిల్లా పరిషత్తులు మిమ్ములను రక్షించలేవు. కాంగ్రెస్ వారిని రక్షించలేదు, కాబట్టి రేపు ఆ సంస్థలు మిమ్ములను రక్షించవు. అందుచేత మీరు ఏ మార్గములో ఎన్నికల్లో గెలిచారో దానిని గుర్తించుకోండి. ఆ క్రమము నుండి కొన్ని గుణపాటాలు నేర్చుకొని దాని ఆధారంగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ సవరణ తెచ్చే పద్ధతిలో మాత్రం మీరు చరిత్ర నుండి స్వానుభవమునుండి ఎలాంటి పాటాలు నేర్చుకున్నట్లు కన్పించడం లేదు. ఫ్రెంచ్ బార్బన్స్ లాగా—"you learn nothing-forget nothing" In that case, you will go to he same way as the French Barbons and the Congress-I Government.

శ్రీ కె. హనుమంతరావు (నూజివీడు) :— అధ్యక్షా, పంచాయతీ రాజ్ చట్టానికి సవరణ తీసుకురావడం ముఖ్యంగా ఆర్డినెన్సు వుద్దేశము—41 పర్సెంటు ఓటర్సుతో ఒక్కొక్క జిల్లా పరిషత్తులో ఛైర్మెన్‌గా వుంటున్నారు. అవి నడుస్తున్నవి — 59 పర్సెంటుకు వ్యతిరేకంగా 41 పర్సెంటు పరిపాలన చేయడం ప్రజాస్వామ్య పద్ధతికి విరుద్ధమైనటువంటి విషయము. అందుకనే ఆర్డినెన్సును పెట్టి ఒక నిమిషం కూడ మెజారిటీ లేనివారు ఏ ఒక్కరుకూడ ప్రజాస్వామ్య పూరితమైనటువంటి పంచాయితి రాజ్ వ్యవస్థలో పరిపాలించడానికి అర్హులుకారనే విషయానికి ప్రాధాన్యత యిస్తూ చట్టానికి యీ సవరణ వుద్దేశించబడి ప్రవేశపెట్టబడంది. పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థలో జిల్లా పరిషత్తు వుంది. ఎం. ఎల్. ఏ. లకు, ఎం. ఎస్. సి లకు, ఎం. పి. లకు సంబంధించి యిక్కడ ఏదైతే పద్ధతి వుందో స్థానిక సంస్థలలో అది ఎందుకు లేకుండా పోయింది. ఇక్కడ వుండే చట్టం అక్కడ వుండాలి. మరి యిక్కడ అసెంబ్లీలో కూడ 2/3 వ వంతు అని పెట్టుకుంటే సరిపోతుందేమో. కాబట్టి యీ పద్ధతి సింపుల్ మెజారిటీ విశ్వాస తీర్మానము— హేతుబద్ధమైనటువంటి ప్రజాస్వామ్య విధానాలలో మంచి పద్ధతి అవి ఫీల్ అవుతున్నాము. ముఖ్యంగా జోడు పదవులువున్న వారిలో ఎక్కువగా తెలుగు దేశము పార్టీవారే రిజైన్ చేయవలసివచ్చింది. మా ఎం. ఎల్. ఎ. ల ఎక్కువ మంది పదవులు పోయినా కూడ యీ ఆర్డినెన్సును తీసుకురావడం అంటే మా పరిపాలన అర్థం చేసుకోవచ్చు. సమితి ప్రెసిడెంటు, ఎం. ఎల్. ఎ. యీ రెండింటిని నిర్వహించడం కష్టం అని ఆర్డినెన్సు పెట్టి ఒక నెల రోజుల్లో సమితి ప్రెసిడెంటో, ఎం. ఎల్. ఎ. నో నిర్ధారించుకోవాలని వీలైనంత తొందరలో అసెంబ్లీ జరగని రోజుల్లో అది తెస్తే, మా తెలుగు దేశము సమితి ప్రెసిడెంట్లు 20 మంది రిజైన్ చేశారు. ఏ పద్ధతిన మా

ప్రభుత్వం పోతుందో అర్థం చేసుకోవాలి. పార్టీయారిటీ వుందంటే ఎక్కువ పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంట్లు తెలుగు దేశం పార్టీ వారే. ఏ విధానము తెలుగు దేశ ప్రభుత్వానికి లాభం అనేది చూడకుండా ప్రజా అవసరాలకు పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ స్ట్రెంథన్ అవుతుందని ఆర్డినెన్సు తీసుకు రావడమే దీని వుద్దేశము. అందుకని దీనిని హృదయ పూర్వకంగా సపోర్టు చేస్తున్నాను. ఇంకా చాల సవరణలు అవసరం వున్నాయి. అయితే తరువాత పంచాయతీ రాజ్ మినిష్టరుగారు ఆలోచించి చేస్తారని అనుకుంటున్నాను. ప్రస్తుతానికి యీ రెండు బిల్లులు ముఖ్యమైనవి. వీటివల్ల ప్రజాస్వామ్యం పరిరక్షించబడుతుందని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి (మధిర) :— అధ్యక్షా, బాధ్యతగల సభ్యులు మాట్లాడుతూ ఖమ్మం జిల్లా పరిషత్ ఫారం అయినప్పుడే పెద్ద అన్యాయం జరిగినట్లు, అపోజిషను పార్టీవారికి వచ్చేది అక్రమంగా కాంగ్రెస్ వారికి వచ్చినట్లు మాట్లాడారు. ఇక్కడినుంచి కొంతమంది ఎమ్. ఎల్. సి లను ఎలాట్ చేసిన మాట నిజమే. అన్ని జిల్లాలలో జరిగింది. కాకపోతే ఆ జిల్లాలో కొంచెము ఎక్కువ జరిగితే జరుగవచ్చు. ఈ ఎమ్. ఎల్. సిల ఎలాట్‌మెంటువల్లనే ఖమ్మం జిల్లా కాంగ్రెస్ వారికి వచ్చిందనే భ్రమ ఏదైతే ఉందో అది నిజం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. వేరే జిల్లాలనుంచి ఎలాట్ చేసిన మెంబర్సును అందరిని తీసివేసి ఖమ్మం సభ్యులను తీసుకొని చూసినా మొత్తం 26 మంది సభ్యులు జిల్లా పరిషత్‌లో ఉన్నారు. అందులో కాంగ్రెస్‌వారు ఖచ్చితంగా 13 మంది ఉన్నారు. మిగిలిన 13 మందిలో నానా పార్టీలవారు ఉన్నారు. నానా పార్టీలలో ఓటింగు జరిగితే ఎంతమంది మా ప్రక్కకు వచ్చేవారో అది వదిలివేయండి. అందులో మేము ఎలక్షనులో పాల్గొనము అని బహిరంగంగా ఎమ్. ఎల్ పార్టీవారు డిక్లేర్ చేసారు. ఆనాడు ఓటింగులో పాల్గొనేవారిని లెక్క వేసినా కాంగ్రెస్ పార్టీకి 13 మంది సభ్యులు ఉన్నారు. హైదరాబాద్ నుంచి పంపించిన ఎమ్ ఎల్ సి లను తీసివేసినా ఆనాడు ఒక్క ఓటుతో కాంగ్రెస్‌వారికి జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్ష పదవి వచ్చే అవకాశం ఉంది. యధార్థాన్ని ప్రక్కకు పెట్టి బాధ్యతగల మెంబర్సు ఖమ్మం జిల్లా పరిషత్ శ్రీ అంజయ్యగారి దయ వల్లనో, అధికారం చేతులలో ఉండడంవల్ల దానిని దుర్వినియోగం చేయడంవల్లనో వచ్చిందని అంటున్నారు. ఈమధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు ఖమ్మం వచ్చిన సందర్భంలో మా మిత్రులు శ్రీ రజాబ్ ఆలీగారు, మరికొంతమంది అక్కడ కలియడం తటస్థించింది. ముఖ్యమంత్రిగారు అమెండుమెంటు తీసుకొని వస్తున్నారని అన్నారు. మేము అమెండుమెంటుకు భయపడేవారం కాదు. ఎప్పుడు ఏది అమలులో ఉంటే ఆనాడు ఆ శాసనం ప్రకారంగా జరిగిన దానిని క్వశ్చన్ చేసే అధికారం ఎవరికి ఉంది ? ఆనాడున్నటువంటి చట్టం ప్రకారంగా ఎమ్ ఎల్ సి లను ఎలాట్ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉంది. ఎలాట్ చేసింది. దీనిలో అన్యాయం ఏమి జరిగింది. ఆనాడు ప్రభుత్వం అన్యాయం చేసిందని కాని మేము అక్రమంగా అపోజిషను పార్టీవారికి పోయేదానిని అక్రమించుకున్నామని అనడం దేనికి ? ఇప్పుడు సింపుల్ మెజారిటీతో దింపడం అనేది న్యాయమా, అవిశ్వా

ఖమా అనేది ఒక సమస్య. కోర్టు అయితే కోర్టులో ఇద్దరికి ఆర్గ్యుమెంట్సు సమానంగా ఉంటాయి. అటు ఇటు ఆర్గ్యుమెంట్సు చేయవచ్చును. అందుచేత అనుభవంతో ఏది మంచిది, ఏది చెడ్డది అనేది ఆలోచించాలి. ఈనాడు తెలుగు దేశం పార్టీవారికి ఇది అవసరం వచ్చింది. రేపు ఇంకొక ప్రభుత్వం వస్తే వారికి అనుకూలంగా శాసనం తీసుకొని రావడం మంచిది కాదు. శ్రీ వెంకయ్యనాయుడుగారు చెప్పినట్లు ఇప్పుడు జిల్లాపరిషత్ లలో ఉన్న వారిని దింపడానికి అవసరం వచ్చింది కనుక సింపుల్ మెజారిటీ పెట్టి 6 మాసాలు, సంవత్సరం అయిన తరువాత మళ్ళీ మీరే తిరగతోడి 2/3 మెజారిటీ అని పెట్టుకోవచ్చు ఏమోగాని అన్నారు. ఇది ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు విరుద్ధం. మెజారిటీ ఉంది కనుక మా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకుంటామంటే అది మంచి పద్ధతి కాదు. దీనిని ప్రజా బాహుళ్యం మన్నించదని మనవిచేస్తున్నాను. అసెంబ్లీలో మెజారిటీ ఉన్నా తెలంగాణాలో మెజారిటీ ఉన్నా ప్రజలలో వ్యతిరేకం వచ్చినప్పుడు తెలంగాణా ఉద్యమం బ్రహ్మాండంగా వచ్చింది. అసెంబ్లీలో మెజారిటీ ఉన్నా ఆంధ్రలో పెద్ద ఉద్యమం వచ్చింది. వేరే రాష్ట్రాలలో గవర్నమెంటులో మెజారిటీ ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలు వస్తున్నాయి. అందుచేత ప్రజల బాగోగులను దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహారం చేస్తే బాగుంటుంది. మీకు మెజారిటీ ఉందని ఏదో ఆర్గ్యుమెంటు చెప్పవచ్చు. ఒక్క ఓటుతో దింపే పరిస్థితి ఏర్పాటు చేస్తే ఏ జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ అయినా 24 గంటలు ఆ ఓటును కాపాడు కోవడంలో ఎవరికి ఉద్యోగం యివ్వాలి, ఎవరికి ఏ పని చేసిపెట్టాలి అనే ఆలోచనే సరిపోతుంది తప్ప గ్రామాలలోని డెవలప్‌మెంటల్ కార్యక్రమాలను ధైర్యంగాచేయడం సాధ్యం కాదు. ఈనాడు మీకు 200 మంది శాసనసభ్యులు ఉండడం వల్ల ఇటువంటి శాసనాలు చేసుకుంటూ పోతున్నారు. ఒకటి, రెండు ఓట్ల మెజారిటీతో మీ ప్రభుత్వం ఉంటే మీరు గుర్రపు స్వారీ చేయలేరు. ఒక్క ఓటుతో దింపే పరిస్థితి మీరు ఏర్పాటు చేస్తే 24 గంటలు ఆ ఛైర్మన్‌గారు అవినీతి కార్యక్రమం అయినా పనికిరాని కార్యక్రమం అయినా తన చెయిర్‌ను కాపాడుకోవడానికి చేయాలి. జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం కష్టం. సింపుల్ మెజారిటీతో మీకు రాకపోతే రేపు వాటిని మీరు రద్దు కూడా చేయవచ్చును. జిల్లా పరిషత్‌లు మీ స్వాధీనంలోకి రావాలి అంతే కదా ? ఇది తొందరపాటు చర్య. దీనిని మీరు వాయిదా వేసుకుంటే మంచిది. మీరు ఏ శాసనం అయినా తీసుకొని వచ్చేప్పుడు పబ్లిక్ ఒపీనియన్‌కు పంపించండి. రాత్రి మంత్రిగారికి ఆలోచనవస్తే చేసివేయడమేనా? ఆమంత్రిగారు వెళ్ళినప్పుడు జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ దండ వేయలేదనో, మీటింగ్ పెట్టలేదనో ఇటువంటివి చేయడం మంచిది కాదు. ఇది సెలక్టు కమిటీకి పంపించండి. మీరు అనుభవం గలిగిన వారి సలహాలు తీసుకుంటున్నామని చెబుతున్నారు కనుక వారి సలహాలు తీసుకోండి. ఏమీ తీసుకోకుండా అధికారం ఉందని చేసుకుంటూ పోతే మరింతకాలం సాగదు. జిల్లాపరిషత్ వ్యవహారాలు కొంచెము స్థిమితంగా పనిచేయాలంటే ఇప్పుడున్నటువంటి మెజారిటీ పద్ధతిని ఉంచడం మంచిది. మేము ఇప్పుడు మంత్రిగారు తీసుకొని వస్తున్నటువంటి దానిని వ్యతిరేకిస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఇచ్చిన క్లారిఫికేషనును మిత్రులు దురుద్దేశంతో తీసుకోకూడదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి చంద్రశేఖర రెడ్డి (వెంకటగిరి) :— అధ్యక్షా, సింపుల్ మెజారిటీ అని ప్రభుత్వం తీసుకొనివచ్చిన బిల్లు చాలా సమంజసమైనదని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. 1976లో కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన వారు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌గా ఉన్నారు. అప్పుడు ఆయనకు మెజారిటి లేదు. రెండు సార్లు బడ్జెటును ఓట్ డవున్ చేసారు ప్రతిపక్షంవాడు. ఆయన ఆ బడ్జెటును ఎప్రూవ్ చేయించుకోలేక పోయాడు. అన్నీ స్థంభించిపోయాయి. తరువాత ఆయన ప్రభుత్వం కాళ్లు పట్టుకుంటే ముఖ్యమంత్రిగారో, పంచాయితీ రాజ్ మినిస్టరుగారో కలుగజేసుకొని ఎప్రూవ్ చేయించారు. బడ్జెటును ఎప్రూవ్ చేయించుకోలేని వాడు నేను ఉంటానంటే న్యాయం కాదు. ఉండి నేను సర్కాస్ చేస్తాను అంటే ధర్మం కాదు. ఈ నిర్ణయం సమంజసమైనదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ ఆలి (సుజాతా నగర్) :— అధ్యక్షా, నేను దీనిని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని రాదలచుకున్నాను. ఇది చాలా సమంజసమైనది కూడా. ఈ సవరణ చాలా మంచిది. ఒక ప్రయోజనం నెరవేరగలదు. కొన్ని అనర్థాలకు దారితీయకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. అనర్థకాలు అంటే ఒక వ్యక్తి సంవత్సరం ఉండకుండా 15 రోజుల గడువులో బైటకు వచ్చే సమస్య కూడా ఉంది. తమ అధికార దాహాన్ని తీర్చుకొనడానికి సభ్యులను కొనుగోలు చేసే ప్రమాదం కూడా దీనిలో ఉంది. దానికి స్పష్టి చెప్పడానికి కావలసినటువంటి చర్య ఈ ప్రభుత్వ వివే యుతపైన ఆధారపడిఉంటుంది. ఇప్పుడే పెద్దలు సిద్దారెడ్డిగారు కొన్నివిషయాలు చెప్పారు. ఆనాటికి అది మంచి · ఈ నాటికి ఇది చెడ్డది. అంటే దీనిని పరోక్షంగా అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకోడానికి ఎప్పటికి ఏ పద్ధతి కావాలో ఆ పద్ధతిలో దానిని ఉపయోగించుకుంటారు కాబట్టి ఇప్పుడు మన తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ప్రయోజనాలను కాపాడడానికి ఇది మంచిది అయినప్పటికి ఇది కొస్త అప్రయోజనాలను తీసుకు రావడానికి మాత్రం ఇట్లాంటి దొడ్డిదారిని ప్రవేశించే పద్ధతులకు స్వస్తి చెప్పి దానియొక్క చిత్త శుద్ధిని పరీక్షించుకోవాలి. ఆ కారణంగా ఈ సవరణను నేను బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ (మహబూబ్‌నగర్):—అధ్యక్షా, ఈ పంచాయతీరాజ్ ఎమెండుమెంటు బిల్లుని మా తెలుగు దేశం పార్టీ తరవున ప్రజాస్వామ్యం పై నమ్మకం ఉన్న ప్రజలందరి తరవున కూడా నేను బలపరుస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతం దృష్ట్యా సింగిల్ వోటు మెజారిటీ పద్ధతి మంచిది. ఎన్నుకునేటపుడు ఒక వోటు మెజారిటీ ఉన్నప్పుడు దింపేప్పుడు మాత్రం ఒక వోటు మెజారిటీతో ఎందుకు దింపకూడదు? సింగిల్ వోటు మెజారిటీతో దింపడం తప్పు లేదని నేను మనసార నమ్ముతున్నాను. జోడు పదవులు అనేది మాకు అవసరం లేదు. మామూలుగా ఇండియన్ పీనల్ కోడు సెక్షన్ 494 ప్రకారంగా ఒక మనిషి ఒక వేళ ఇద్దరు భార్యలను చేసుకుంటే అతనికి శిక్ష పడుతుంది. కాని ఇక్కడ ప్రజానాయకులము మనం రెండు పదవులలో ఉండడంలో అర్థం లేదు. ప్రజాసేవ చేయాలి అంటే అసలు పదవులు లేకుండా కూడా చేయవచ్చు.

అట్లాంటిది ఒక పదవి ఉండగా రెండవ పదవికి కూడా ఆశ పడడం తప్పు. ఒక పదవిలోనే మనం ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చగలము. తరువాత దీనికి ఆర్డినెన్సు తేవడం దేనికి అని అన్నారు. ఒక మంచి పని జరపడానికి కారణాలు అవసరం లేదని నేననుకుంటున్నాను. ఇంతకు ముందు ప్రభుత్వము వారు ఇటువంటి బిల్లు ప్రవేశ పెడితే అపోజిషన్ వ్యతిరేకించింది. మరల ఇప్పుడు ఈ బిల్లును అపోజిషన్ వారు వ్యతిరే కిస్తున్నారు. ప్రజల కొరకు మంచి పని చేస్తున్నప్పుడు వ్యతిరేకించడం బాగుండదు. రామారావుగారు రెండు పదవులు నిర్వహిస్తున్నారని అన్నారు. అప్పుడు వాజుపాయి గారు కూడా అట్లా చేయలేదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇక చేతులెత్తే పద్ధతికి నేను కూడా వ్యతిరేకినని మనవి చేస్తున్నాను. చేతులెత్తడం అంటే భయపడవలసి వస్తుంది. ఏక్టుకి ఎమెండుమెంటు ఎందుకు తీసుకురాలేదు అన్నారు. అది అంజయ్యగారు కూడా ఏక్టుని ఎమెండు చేసి తీసుకురాలేదు. వారు ఒక జి. ఓ. మాత్రమే ఇష్యూ చేశారు. జి. ఓ. ను ఎమెండు చేయడ నికి జి. ఓ. సరిపోతుందని ఏక్టుని ఎమెండు చేయునవసరం లేదని భావిస్తున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ఈ బిల్లులో ఉన్నటువంటి స్పిరిట్‌తో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. ఇది ప్రవేశపెట్టిన పద్ధతి అనగ ఆర్డినెన్సు ఇవ్వడం మీద మాత్రం మేము వ్యతిరేకించక తప్పడంలేదు. అధికారం గురించి తగాదా తప్ప మిగతా ఆలోచన ఏమీ పట్టినట్లు లేదు. రెండు పదవులను ఉంచుకోవడం రద్దు చేశారు. సంతోషం. చాల మంది సభ్యులు మాట్లాడినారు. వసంత నాగేశ్వరరావుగారికి అనుభవంతో ఎందుకు తెలియలేదో నాకు తెలియదు. అసలు ఈ సమితులలో డబ్బు ఉందా? అసలు ఈ జిల్లా పరిషత్తులు సమితులు అన్నీ చచ్చు బడ్డ సంస్థలుగా ఉన్నాయి. వీటికి ఎక్కడా ఫండ్సు లేవు. ఇదివరకు శాసన సభ్యులు ఎడ్వయిజరికమిటీ సభ్యులుగా ఉండేటప్పుడు ఏదో ఫుడ్ ఫర్ వర్క్సు స్కీములు అని జరిగేవి. ఇప్పుడు ఏ పని లేక ఈగలు కొట్టుకుంటూ ఏదో మూడు నెలలకొకసారి మీటింగు పెట్టాలి కాబట్టి మీటింగు పెట్టి చివరకు ఆ మీటింగు బత్తాలకు కూడా డబ్బులేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ అధికారాలు ఎవరికి ఎట్లా మార్చుకుందామా అనే ఆలోచన తప్పితే ఫండ్సు గురించి పనులు గురించి పట్టించుకున్నట్లు లేదు, ఇపుడు ఈ ఆర్డినెన్సుకి ఏమి తొందర వచ్చింది అనేది ప్రశ్న. గౌరవనీయ సభ్యులు సిద్దారెడ్డిగారు మాట్లాడింది చూస్తే నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. వెనకటికి ఊళ్ళలో అంటు ఉండే వారు. మేము మా కాలంలో చేసినాముగాని ఇంత పాపంగా ఇంత తెగబడి చేసినామా అని. కాంగ్రెస్ పార్టీకి మెజారిటీ ఉన్నా ఖమ్మంలో 13 మెంబర్సు ఉండగా హైదరాబాదులో మంత్రి పదవిలో ఉన్న వెంకటస్వామిగారిని తీసుకు పోయి దానిలో పెట్టారు. ఏమి టంటే ఎక్స్ట్రా ప్రొటెక్షను అంటారు. అంటే వారికి అపనమ్మకం ఉందన్నమాట. 1959 లో నల్గొండ జిల్లా పరిషత్తులో కూడా ఇదే పరిస్థితి. 13 ని వెనకాల వింజామరలను పట్టుకుని అధ్యక్ష పదవిని నిలబెట్టడానికి ఆ జిల్లా వారిని కాకుండా

వేరే జిల్లా వారిని కూడా పెట్టారు. అక్కడ ఏమి జరిగినా ఆ జిల్లా పరిస్థితులు వీరికి తెలియక తికమక పడేవారు. అటువంటి పరిస్థితి ఉంటుంది కనుక ఆ ఇబ్బంది కూడా వారికి తొలగించడానికి మేము పెట్టిన సవరణ కూడా అంగీకరిస్తే మంచిదని నేను మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఆ పల్లెల్లో ఓటరుఅయి ఆ సమితి ప్రాంతంలో ఓటుగా ఉన్నటువంటి ఎం. ఎల్. సి. గాని రాజ్యసభ మెంబరుగాని దీనిలో సభ్యత్వం కలిగి ఉండాల అనేది దీనితోబాటు ఆమోదిస్తే ఉపయోగికరంగా ఉంటుంది. అట్లాగే ఇప్పుడు దీనికి తొందర ఏమి లేదు. మీరు దయచేసి దీనిని సెలెక్టు కమిటీకి పంపించి దీనిని మొత్తం సమగ్రంగా ఆలోచించి అన్ని మార్పులు ఒకేసారి చేస్తే బాగుంటుంది. కేవలము ఇది వారికే కాకుండా అధ్యక్షులకు కూడా వర్తింపచేస్తే మంచిది. అతను కూడా డైరెక్టుగా ఎన్నిక అవుతాడు కాబట్టి ఆయనకు కూడా వర్తింపచేస్తే మంచిది. అసలు మనం శాసన సభ్యులకు కూడా ఎక్కువ మంది ఓటర్లు వెనక్కు పిలవదలచుకుంటే అట్లా పిలవడానికి వీలు పెట్టుకుంటే మంచిదేమో. వెనక్కు పిలిచే హక్కు కూడా ఓటర్లకు ఉంటే అది సరీ ప్రజాస్వామికంగా ఉంటుంది. పెద్దారెడ్డిగారు అన్నారు ప్రజాభిప్రాయం సేకరించాలని. కాని మేము ఇదివరకు ఎన్నిసార్లు అట్లా చెప్పినా వారు మంత్రిగా ఉండేటప్పుడు కూడా కనీసం సెలెక్టు కమిటీకి రిఫరు చేయుమన్నా చేయకుండా ఉండే పద్ధతి ఉంది. మరి ఈ వేళ కూడా అదే పద్ధతి అనుసరించకుండా ఉంటే మంచిది. అన్నిటి కంటే ముఖ్యమైన పని ఈ సంస్థలకు ఫండ్సు ఇవ్వడం వారు కనీస పనిని కూడా చేయలేని స్థితిలో ఉన్నారు. కనీసం మరుగుదొడ్డి కూడా కట్టలేని స్థితిలో ఉన్నారు. మంచి నీళ్ళు ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. రోడ్లు కూడా పోసుకునే పరిస్థితిలో అవి లేవు. అందుచేత ఆ వూరు గుంటలు వారే పార్కు చేసుకునేదానికి ప్రతి పంచాయితీలోను వారికి కావలసిన పనులు వారే చేసుకునేటట్లు అన్నిటికి తలొక లక్ష రూపాయలు ఇచ్చి సమితి ఏరియాలో ఉండే అన్ని పంచాయతీలు కనీసం ఆ గ్రామానికి ఏది కావాలో అది వారే చేసుకోగలిగేట్టు చేయడం అవసరం. లేకపోతే పంతుళ్ల బదిలీలు తప్ప వీరికి ఇక ఏమీ పని లేకుండా పోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పంతుళ్ల ట్రాన్స్‌ఫరు విషయం ఈ సమితుల నుంచి తీసివేస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను.

శ్రీ బి. గోపాల్ (పుంగనూరు):—అధ్యక్షా, పంచాయితీరాజ్ బిల్లుమీద గౌరవ 1-00 p. m.
సభ్యులు చాలా సమస్యలు తీసుకొని వచ్చినారు. ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చి యెన్నో ఎమెండుమెంట్స్ చేయవలసి వచ్చిందంటే పంచాయితీరాజ్‌లో సింపుల్ మెజారిటీ మీద జిల్లాపరిషత్తులలో ఛైర్మన్, పంచాయితీ సమితులలో ప్రసిడెంట్లను దింపివేయడానికి ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలిపింది. ఇది చాలా సబబుగ ఉంది. ఈ నాడు తెలుగుదేశం పార్టీకి ప్రజలు అశేష ఆదరాభిమానాలు అందచేశారు. మన ప్రభుత్వం అందిస్తున్నటువంటి ఆర్థిక వనరుల్లో కాని,యితర విషయాలు కాని శాసన సభ్యులు తమ తమ నియోజకవర్గాలలో పని చేయడానికి అక్కడ జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్మన్లు, సమితి ప్రసిడెంట్లు సహకరించకుండా వారిని అవమానపరుస్తున్నారు. కాబట్టి సాధారణ

మెజారిటీ వల్ల బాధపడవలసినది యేమీలేదు. జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్లు కాని సమితి ప్రసిడెంట్లు కాని మిగతా శాస. సభ్యులతో కాని ఈ ప్రభుత్వం యిచ్చిన వసర్లు ఉపయోగించడంలో వైఫల్యం చెందుతున్నారు కాబట్టి ఆ విధంగా అమెండ్‌మెంటు తీసుకురావడంలో తప్పు లేదని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక యిప్పుడు తీసుకువచ్చిన అమెండ్‌మెంటును బలపర్చేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. నాగార్జునరెడ్డి (కంబం):—మొత్తం మీద మన రీసెంట్రలైజేషన్ ఆఫ్ పొలిటికల్ పవర్ అని దానిమీద సమితి, పంచాయితీ, జిల్లాపరిషత్తులు ప్రజల బాగోగులు చూసేదానికి యేర్పడిన సంస్థలు. అయితే కొన్ని కారణాలవల్ల రాజకీయాల వల్ల పంచాయితీరాజ్ యాక్ట్ సరిగా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయితీ బోర్డు ప్రసిడెంట్లకు, సమితి ప్రసిడెంట్లకు డైరెక్ట్ ఎలక్షన్స్ పెట్టినారు. సమితి జనరల్ బాడీ సమితి ప్రెసిడెంట్లను తీసివేయడానికి కాని, డైరెక్షన్ యివ్వడానికి కాని వీలు లేని పరిస్థితి ఉంది. కనుక సమితి జనరల్ బాడీకి యేది చెబితే అది జరిగేటట్లు యెక్కువ పవర్స్ యివ్వాలి. సమితి ప్రసిడెంటు అయిన తరువాత జనరల్ బాడీలో మెజారిటీ లేక బడ్జెటు పాస్ చేసుకోలేక అది గవర్నమెంటు దాకా పోవలసిన అవసరాలు ఉన్నాయి. ఇప్పుడే చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు చెప్పినారు—జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్ అయి ఉండి బడ్జెటు పాస్ చేసుకోలేకపోతే వారిని దించే అవకాశం ఉంది. అది సమితి ప్రసిడెంటుకు మాత్రం లేదు. ఆ విధంగా సమితి ప్రసిడెంటును దించే అవకాశం జనరల్ బాడీకి యివ్వాలి. సమితిలో యేమి జరిగినా జనరల్ బాడీకిరావాలి. స్టాండింగ్ కమిటీలకు రావాలి. స్టాండింగు కమిటీలకు రాకుండాసమితి ప్రసిడెంట్లు యెన్నో కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇది జనరల్ బాడీస్‌కు స్టాండింగు కమిటీలకు రావలసిన అవసరం లేదంటున్నారు. ఎరువులు సప్లయికి ఐ. ఎం. ఎస్. లోన్స్ యిచ్చేదానిలో కాని, సబ్సిడీస్ యిచ్చేదానిలో కాని అన్ని స్టాండింగు కమిటీలకు, జనరల్ బాడీలకు తప్పకుండా వచ్చిన తర్వాతనే అది సమితి ప్రసిడెంటు నిర్వహించాలి. ఈ చట్టంలోనే చాలా పొరబాట్లు కనుక మొట్టమొదట పంచాయితీరాజ్ యాక్టును సెలక్ట్ కమిటీకి తీసుకువచ్చి పునః పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఎం. థామస్ చౌదరి:—ప్రజాస్వామ్యం అంటున్నాము కాని యిక్కడ ప్రజాస్వామ్యం యేవిధంగా నడుస్తున్నదో అర్థం కాకుండా ఉంది. ఇక్కడ ఉన్న పార్టీలలో అపోజిషన్ వారికి యిచ్చే సమయం వారి చేత తిట్టించడానికే ఉపయోగ పడుతున్నది. కాని ప్రవేశపెట్టిన యాక్టును గురించి మాట్లాడడానికి మా పార్టీకి తక్కువ అవకాశం యిస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం సమితి ప్రసిడెంటుకు, జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్‌కు డైరెక్ట్ ఎలక్షన్‌పెట్టి వారి మీద నో కాన్ఫిడెన్స్ లేకుండా చేశారు. ఇప్పుడు ఈ యాక్ట్ ప్రకారం వారిమీద నో కాన్ఫిడెన్స్ తేవడానికి అవకాశం కల్పించినాము. ఈ జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్‌ను 3/5 మెజారిటీ కాకుండా సింపుల్ మెజారిటీతో తొలగించవలసిన అవసరం ఉంది. వారికి

అప్పుడు మెజారిటీ ఉంది, వారి చేతిలో పవర్స్ ఉన్నాయి కాబట్టి వారు అప్పుడు ఆ విధంగా చేసినారు. ఇప్పుడు ప్రతి గ్రామానికి అక్కడ డబ్బు సక్రమంగా వినియోగించి పనులు జరగడానికి మా పార్టీ తరపున ఈ బిల్లును పెట్టినాము. ఈ సింపుల్ మెజారిటీతో తొలగించే అవకాశం యే ఒక్కరి బాగుకోసం కాదు, అందరి బాగుకోసం ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడింది. కనుక ఈ బిల్లును సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ పంచాయితీరాజ్ మినిష్టరు గార్కి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. ప్రకాశరావు:— అధ్యక్షా, ఈ పంచాయితీరాజ్ సవరణ బిల్లు సమంజసమైనది అయినా ఈ పద్ధతి మాత్రం తప్పుగా ఉంది, ఎందుచేతనంటే ఈ సింపుల్ మెజారిటీ వల్ల తెలంగాణాలో 9 జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్‌లో యే ఒకరిద్దరో పోయే అవకాశం ఉంది. ఆ ఒకరిద్దరు పోయినా కూడా మరల 2, 3 నెలల్లో ఈ గుంజడంలో యిటు అటు మార్పు జరిగే అవకాశం ఉంది. పూర్వం పెద్దలు ఈ నిర్ణయం యెందుకు చేసినారంటే 3/5 ఉంటే మాటిమాటికి మార్పు జరిగే అవకాశం ఉంది. తరువాత జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్ చాలాకాలం ఉండే అవకాశం ఉంది. కాని ఈ సింపుల్ మెజారిటీవల్ల నష్టం జరిగే అవకాశం ఉంది. ప్రత్యేకంగా తెలంగాణాలో ఐయితే యే జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్ పోయె అవకాశం లేదు. ఒకవేళ పోయినా చాలా తక్కువ అవకాశం ఉంది. జిల్లాపరిషత్తులలో ఈ మార్పు చేయాలనడం సమంజసంకాదు ఎందుచేతనంటే 1977 లో జనతా ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత అసంబ్లీని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి యాక్టు తెచ్చి అసంబ్లీకి ఎలక్షన్స్ పెట్టడం జరిగింది. అట్లాగే శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారు పార్లమెంటు ఎలక్షన్స్ అయిన తర్వాత మరల అసంబ్లీకి ఎలక్షన్స్ పెట్టి స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. అట్లాగే ఈ జిల్లాపరిషత్తులు మన ప్రభుత్వానికి రావాలనే ఉద్దేశంతో మరల ఈ పంచాయితీరాజ్ చట్టం సవరించి ఎలక్షన్స్ పెట్టి సాధించాలని, ఈ విధంగా పార్టీ మారిన వారిని చేర్చుకొని సమితులను స్వాధీనం చేసుకోవడం, కేవలం ఇక్కడ కూర్చున్న 200 మంది తెలుగుదేశం శాసన సభ్యులకు దాదాపు 90 మంది సమితి ప్రసిడెంట్లు వ్యతిరేకం చేసిన వారిని ఈ నాడు తెలుగుదేశం పార్టీలో చేర్చుకుంటే ఈ శాసన సభ్యులకు యే గతి వచ్చుతుందో? రేపు పగ కక్ష అన్నది ఉంటుంది. ఈ విధంగా మార్పు తెచ్చి వారిని మన తెలుగుదేశం పార్టీలో చేర్చుకుంటే ఈ శాసన సభ్యులకు యే పని చేయడానికి హక్కు లే ఆ సమితి ప్రసిడెంట్లు పవర్‌ఫుల్ అవుతారు. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టము వస్తుంది. జిల్లాపరిషత్తులను స్వాధీనము చేసుకునే ఈ బిల్లును సవరించి, ప్రత్యేకంగా ఎలెక్షన్ పెట్టి సమితులను, జిల్లా పరిషత్తులను స్వాధీనము చేసుకుంటె బాగుంటుంది కాని ఈ పద్ధతి బాగుగా లేదు. ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. ఎన్. నాయకర్ (సంపర) :—అధ్యక్షా, మనం చట్టాలను తయారు చేయునప్పుడు ప్రజాస్వామ్యానికి మరియు సామాన్య మానవుడికి అవి అందుబాటులో ఉండేటట్లు చూడాలని మీద్వారా మంత్రిగారికి సూచన చేస్తున్నాను. ఎందుచేతనగా,

జిల్లాపరిషత్తులో త్రీ ఫిఫ్త్ మెజారిటితో చైర్మన్‌ను దింపుటకు కాంగ్రెసు వారు ప్రపోజల్ తయారుచేశారు. అదే విధంగా రాజ్యాంగ చట్టంలో 2/3 మెజారిటీ వుందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఒక ఆర్డినెన్స్ ద్వారా, జెడ్. పి. చైర్మన్‌కు దురుద్దేశమున్నట్లయితే ఒక ఆర్డినెన్స్‌ద్వారా అతన్ని రద్దు చేసే హక్కు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో మాత్రం ఈ ప్రభుత్వానికి ఎలాటి దురభిప్రాయం లేదని గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులకు మనవి చేస్తున్నాను. మేమందరము ప్రజాస్వామికంగా మెజారిటీతో వచ్చాము. కాబట్టి పరిషత్ చైర్మన్ ఎవరయినాగాని, సింపుల్ ఓటింగ్ మెజారిటీలో అతన్ని దించడానికి ఈ ఆర్డినెన్స్ ద్వారా అధికారాన్ని తీసుకొని రావడం సమంజసంగా వుంది. అంతేకాకుండా నిజంగా చూస్తే ఒక పదవిని నిర్వహించడమే కష్టతరం. అలాంటప్పుడు రెండు పదవులు నిర్వహించడంవల్ల ఏ ఒక్క పదవికి కూడా న్యాయము చేకూర్చలేము. అందువల్ల ఒకే పదవిని ఎవరయినాసరే నిర్వహించాలని, రెండు పదవులు వున్నట్లయితే 15 రోజులలో రాజీనామా చేయవలెననే నిబంధనను ఈ అమెండ్‌మెంట్‌ద్వారా తీసుకొని వచ్చినందుకు దీనిని సమర్థిస్తున్నాను. డీసెంట్రలైజేషన్ పవర్స్ ఈ చట్టముద్వారా చైర్మన్‌కు ఇచ్చినచో ఇంకనూ కొన్ని ఇబ్బందులు తొలగిపోతాయి. ప్రజలు హైదరాబాదు వచ్చి ఇక్కడ తిష్టవేసి, సెక్రటేరియట్ చుట్టూ తిరిగే అవకాశముండదు. ఏదయినా టెక్నికల్ శాంక్షన్ కొరకు, గ్రామాలనుండి, తాలూకాలనుండి, జిల్లాలనుండి హైదరాబాదు వచ్చి, సెక్రటేరియట్ చుట్టూ రోజుల తరబడి తిరగవలసిన అవసరము ఏర్పడుతున్నది. దానిని తొలగించుటకు చట్టాన్ని సవరణచేసి, చట్టము సామాన్య మానవుడికి అందుబాటులో వుండేటట్లు చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యమంటే ఏమి? జిల్లా పరిషత్తులో కమిటిచైర్మన్‌గా కలెక్టరు వుండాలా? అది ప్రజాస్వామ్యమా? అవసరమయితే చట్టాన్ని మార్చి, కమిటి చైర్మన్‌గా ఒక నాన్ అఫిషియల్‌ని వుంచేటట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అవసరము వచ్చినపుడు చట్టాన్ని అమెండుచేసి, సామాన్యమానవుడికి చట్టము అందుబాటులో వుండేట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. సింపుల్ మెజారిటీ ఓటింగ్ పద్ధతి పెట్టడం సమంజసంగా వుంది. దీనివల్ల అక్రమ మార్గాలలో నడవడానికి ఎవరికిగాని అవకాశముండదు. ఈ సింపుల్ మెజారిటీ అమెండ్‌మెంట్‌ని సమర్థిస్తూ, ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. మోహన్‌రెడ్డి (చొప్పదండి):— అధ్యక్షా, పంచాయితీ సమితి, జిల్లా పరిషత్తు బిల్లును సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. దీనిలో సింపుల్ మెజారిటీతో జెడ్. పి. చైర్మన్ని తీసివేయడంగాని, సమితివైస్‌ప్రసిడెంట్‌ని తీసివేయడం గాని ఇది సాంప్రదాయకంగానేవుంది. అయితే సమితిప్రెసిడెంట్స్‌ని తీసివేసే హక్కు ఎవరికీ దీనిద్వారా తెలుస్తోంది. కేవలం సమితిప్రెసిడెంట్స్ ఎక్కడ చూచినా వారు ఉపయోగించే అధికారాలు చాలా తీవ్రంగా వున్నాయని చెబుతున్నారు. నల్గొండ సమితి చూచినట్లయితే అక్కడ సమితిప్రెసిడెంటుగారు తాను ఉపయోగించే జీపును

బి. డి.ఒ. కు రెండు సంవత్సరాలలో ఎపుడూ ఇవ్వలేదు. దానికి రిపేర్స్ క్రింద 80 వేలు రూపాయలు రెండు సంవత్సరాలలో చూపించారు. సమితి జనరల్‌ఫండ్స్ కూడా అంతలేవు. ఈవిధంగా చేస్తూవుండగా మొత్తము సర్పంచులు ఏకగ్రీవంగా వ్యతిరేకము చెప్పినా, కలెక్టరు దృష్టికి దీన్ని తీసుకొని పోయినా లాభము కనబడలేదు. నేను చేసేదిలేదు ప్రభుత్వము చర్య తీసుకోవలెనని కలెక్టరు అనడం జరిగింది. ఆనాటి పంచాయితీరాజ్ సెక్రెటరీ దృష్టికి కూడా తీసుకొని వచ్చాను. ఏమీ జరగలేదు. ఈ బిల్లును పూర్తిగా నేను సమర్థిస్తున్నాను. పంచాయితీలను సెల్ఫ్ సఫిషియెంట్‌గా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీలో నిధులులేవు. సర్పంచులు ఏమి చేయలేని పరిస్థితిలోవున్నారు. జనాభా ప్రాతిపదికమీద డబ్బు ఎలాట్ చేస్తే నీటికిగాని, రోడ్లకుగాని ఉపయోగించడానికి వీలుంటుంది. స్టాండింగ్ కమిటి యొక్క పాత్ర ఎవరూ ఎక్కడా ఖాతరు చేయడంలేదు. కమిటి నిర్ణయాలను అమలు పరచడంలేదు. ఎక్సైజు, మోటార్ టాక్సెస్‌గాని గ్రామ పంచాయితీకి చెందేటట్లు, సమితి అధ్యక్షులకు వీటిని కంట్రోల్ చేసే అధికారము కూడా కలిగేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. సమితి మీటింగ్సులో ఎం. ఎల్. ఎ. సీటు ఎక్కడ? గౌరవ సభ్యులకు సమితి మీటింగ్సులో ఎక్కడ స్థానము కల్పించాలో ఈ బిల్లులో సూచిస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకనగా ఎం. ఎల్. ఎ. లకు సరియైన స్థానము కల్పించని సంఘటనలు కొన్ని నా దృష్టికి వచ్చాయి. ఈ సూచనతో ఈ బిల్లును సమర్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రంగస్వామినాయుడు (కుప్పం) :—అధ్యక్షా, సింపుల్ మెజారిటీ సిస్టాన్ని పొందుపరుస్తూ ఈ బిల్లులో అమెండ్‌మెంట్‌ను తీసుకొని రావడాన్ని నేను సమర్థిస్తున్నాను. కొన్ని కోపరేటివ్ సొసైటీస్‌లో కూడా లోన్సు మంజూరు చేసే విషయంలో గాని, సబ్సిడీ యివ్వడం విషయంలోగాని పక్షపాతవైఖరి అవలంబిస్తున్నట్లు తెలిసినపుడు, ప్రెసిడెంటును మూడింట రెండువంతుల మెజారిటీతో దింపుతారు. ఇది అందరికి తెలుసు. అలాగే ఈ సింపుల్ మెజారిటీ సిస్టం కూడా ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాలను గౌరవిస్తున్నట్లు వుంది. ఇలా జిల్లాపరిషత్తు చైర్‌మెన్‌ను సింపుల్‌వోటు మెజారిటీతో తొలగించవచ్చును అనే చట్టం తీసుకురావడంవల్ల జిల్లాపరిషత్తు చైర్‌మెన్‌లు అధికారం నిర్వహించే సమయంలో ఎందరిని సుహృద్భావంతో కూడకట్టుకొని తాము ఎప్పుడూ పదవీ చ్యుతులు అవుతామో అన్న భయంతో జిల్లాలలో వ్యవహరించడానికి వీలుగా ఉంటుంది. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతికి అనుగుణంగా ఈ చట్టాన్ని తెలుగుదేశం ఈ శాసనసభముందుకు తీసుకువచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. రంగనాయకులు (హిందుపూర్):—అధ్యక్షా, జిల్లాపరిషత్తు అమెండు మెంటు చట్టమును పంచాయతీ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెడుతూ ఒకే పదవిలో మాత్రమే శాసనసభ్యులుకాని, జిల్లాపరిషత్తు చైర్‌మెన్‌లుగాని ఉండాలని ఒకే కాలంలో రెండు పదవులు నిర్వహించకూడదని నిర్ణయించడం చాలా సంతోషం ఎందుకంటే ఒకే కాలంలో రెండు పదవులు నిర్వహించడం అనేది చాలా అసంబద్ధమైన విషయం. అది కాంగ్రెసువారు అమలు చేసారు. శాసనసభ్యులుగా ఉంటూ కూడా జిల్లాపరిషత్తు

అధ్యక్షులుగా ఉండే విధానం మంచిదికాదు. ఆ రెండు పదవులూ ఒకేసారి నిర్వహించడం వల్ల స్వతంత్రంగా వారు వ్యవహరించలేరు. అందువల్ల మొట్టమొదటిసారిగా ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఒక సముచితమైన నిర్ణయం తీసుకొన్నది. రెండు పదవులలో ఏదో ఒకటి ఉంచుకుంటూ 15 రోజులలో వారి నిర్ణయం తెలపాలని నిర్ణయించడం కూడా చాలా సముచితమైనది. ఇపుడు జిల్లాపరిషత్తు ప్రసిడెంట్లు ఎన్నికలు అయిన తరువాత మెంబర్లను ఎస్ అనేవారిగా వారి అధికార పరిధిలోనికి తీసుకుంటున్నారు. అంతేకాకుండా కోఆప్టెడ్ సభ్యులతో ఈ ప్రసిడెంట్లు చేసే పనులకు అంతులేకుండా ఉంది. జిల్లాలలో ఎలాటుచేసిన నిధులు దుర్వినియోగం కూడా జరుగుతోంది. ఇపుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రజాకార్యక్రమాలు త్వరితంగా చేపట్టడంకోసము యీ బిల్లు తీసుకురావడం జరిగింది. సింపుల్ మెజారిటీతో జిల్లాపరిషత్ ఛైర్‌మెన్‌ను తొలగించవచ్చు అనే నియమం పెట్టడంవల్ల అక్కడ అధ్యక్షులు తాము పదవి కోల్పోతామేమో అనే భయంతో తమ విధులను సక్రమంగా నిర్వహిస్తారు. ప్రభుత్వం చేపట్టిన యీ కార్యక్రమానికి నా మద్దతు తెలియజేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి:— ఇపుడు ఎం. ఎల్. ఎ. లు, ఎం. ఎల్. సి. లు, జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్‌మెన్‌గా ఉండే పరిస్థితులలో దేనికో దానికి రిజిగ్నేషన్ యివ్వాలని చట్టం తీసుకువస్తున్నారు. అది బాగానే ఉంది కాని ఏ జిల్లాపరిషత్తుకైనా ఎం. ఎల్. ఎ. కాని ఎం. ఎల్. సి. గాని ఎక్స్‌అఫిషియో మెంబరుగా ఉంటూ జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్‌మెన్‌గా ఎన్నిక అయిన పక్షంలో, తరువాత ప్రజలు ఎన్నికల్లో శాసనసభ్యునిగా అతనిని తిరస్కరించినపుడు జిల్లా పరిషత్తు మెంబరుగా కంటిన్యూ కావడానికి వీలులేదు. కాని యిపుడు చట్టము ప్రకారము ఎక్స్ అఫీషియో మెంబరుగా ఉన్న ఛైర్‌మెన్ కంటిన్యూ అవుతున్నాడు. ఇపుడున్న నిజామాబాద్ జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్‌మెన్‌గా ఉన్న బాలాగౌడ్ ఎన్నికలలో ఓడిపోయినా కాని ఛైర్‌మెన్‌గా కంటిన్యూ అవుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గౌరవసభ్యులు తరువాత కంటిన్యూ చేయవచ్చును. సభను
1-25 p.m. సాయంత్రము 4-00 గంటలకు వాయిదా వేస్తున్నాను

(The House then adjourned at 1-25 p.m. till 4-00 p.m. in the evening.)

The House reassembled at 4-00 p.m.

(Mr. Speaker in the Chair.)

శ్రీ సి. జంగా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఉదయం నేను మాట్లాడుతున్న సందర్భంలో నిజామాబాదు జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్ ఉదాహరణ చెప్పాను. జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్ గా ఎన్నిక అయిన వ్యక్తి ఎం. ఎల్. ఎ. గా ఓడిపోయారు. ఎక్స్ అఫీషియో మెంబర్‌గా ఓడిపోతే, జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ పదవి కూడా పోవాలి. కాని మన చట్టం ప్రకారం ఎం. ఎల్. ఎ. అయిన వాడు జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి అవుతాడు. ఎం. ఎల్. ఎ. గా ఓడిపోయినా కూడా కంటిన్యూ అవుతున్నాడు. మరి పదవి ఓడిపోయిన తరువాత ఎక్స్ అఫీషియో మెంబర్‌గా

ఎట్లా కొనసాగురాడు? ఇది మన చట్టంలో లోపభూయిష్టంగా ఉంది. ఉదా: 1978 నుంచి 83 వరకు మెంబరుగా కొనసాగవచ్చు. జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్‌గా కూడా కొనసాగవచ్చు. సమితి అధ్యక్షుడు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌గా ఎన్నిక అవుతాడు. ఎన్నిక అయిన తరువాత చట్ట ప్రకారం ఏదో ఒక దానికి రాజీనామా చేయాలి. ఈ ప్రభుత్వ చట్టం ప్రకారం సింగిల్ ఓట్ మెజారిటి ప్రకారం డైరెక్టుగా 5 సంవత్సరాల కోసం ఎన్నిక అయినవాడు 2 సంవత్సరాల తరువాత ఈ సింగిల్ ఓట్ మెజారిటీ ప్రకారం దించి వేయడం జరిగితే ఆటోమాటిక్‌గా జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ పదవి పోతుంది. సభ్యత్వం పోతుంది. సమితి ప్రసిడెంటు పదవి పోతుంది. ఇక్కడ విరుద్ధంగా ఉంది. అక్కడేమో ఎవరికైతే సభ్యత్వం లేదో జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్‌గా కంటిన్యూ అవుతాడు. ఎవరికైతే క్రింది స్థాయిలో దేవి ద్వారా సభ్యత్వం లభించిందో, మెజారిటీ సభ్యులు దించి వేస్తే, పదవి పోతుంది. డైరెక్టుగా లక్ష మంది ఓటర్ల చేత ఎన్నిక అయింది పోతుంది. ఇది కూడా లోపభూయిష్టంగా ఉంది. దీనిలో సవరణ తీసుకు రావాలి. నా సలహా ఏమంటే ఎక్స్ అఫీషియో మెంబర్‌గా ఉన్న ఎం.ఎల్.ఎ. ఒక వేళ జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ గా ఎన్నిక అయితే, ఎం. ఎల్. ఎ. పదవీ కాలంలో మాత్రమే జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌గా కంటిన్యూ కావాలి. కాని ఆ తరువాత కారాదు. సమితి అధ్యక్షుడిగా ఉన్న వ్యక్తి జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌గా ఎన్నికఅయితే అవిశ్వాస తీర్మానం ద్వారా తొలగించడం జరిగితే, బై ఎలక్షన్ జరపకుండా, అక్కడ ఉన్న సమితి ప్రెసిడెంటుకు పర్మనెంటు అధికారం ఇస్తే కాని ఈ లోపం తొలగిపోదు. సింగిల్ ఓటు మెజారిటీ ప్రకారం చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. మిత్రులు చెప్పారు. జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ గాని, సమితిలో ఉపాధ్యక్షుడు కాని బాగా అధికార దుర్వినియోగం చేస్తున్నట్లు అంటున్నారు. ఉపాధ్యక్షుడికి అధికారమే లేదు. మరి ఏ రకంగా అధికార దుర్వినియోగం చేస్తాడు? వాస్తవానికి సమితి ప్రసిడెంటుని తీసి వేసే అధికారమే లేదు. డైరెక్టుగా వస్తాడు. సింగిల్ ఓటు మెజారిటీ ప్రకారం ఏడాదికొకరిని దించి వేయవచ్చు. ఈ పద్ధతి వల్ల అస్థిరత ఏర్పడుతుంది. కనుక 3/5 ఉంటేనే బాగుంటుంది. కోఆపరేటివ్స్‌లో అవిశ్వాసం ఉందని మిత్రులు చెబుతున్నారు. కోఆపరేటివ్ ఆక్టు ప్రకారం సి. సి. బ్యాంకుచైర్మన్‌ను కాని, ఎల్. ఎం. ఇ. చైర్మన్‌ను గాని తీసి వేసే అధికారం లేదు. ఈ విషయంలో 3/5 మెజారిటీని కంటిన్యూ చేసి మిగతా చోట ఈ జోడు గుర్రాల స్వారిని తీసివేయడానికి ఈ ఆర్డినెన్సును బలపరుస్తున్నాను. సమగ్ర రూపంలో ఈ చట్టానికి సవరణ తేవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారావ్ు:—అధ్యక్షా, ఈ పంచాయతి రాజ్ శాఖల బిల్లుకు, ఎమెండ్ మెంట్స్‌కు సంపూర్ణమైన మద్దతు ప్రకటిస్తూ, గౌరవ సభ్యులకు విన్నవించుకునేది ఏమిటంటే జిల్లా పరిషత్తులో ఎం. ఎల్. ఎ. లకు వోటు హక్కు అనేది ఉండరాదని ఓంకార్ గారు చెప్పారు. దానిని నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఎందుకంటే తన నియోజక వర్గం నుండి తన ప్రజల కోసం ఎన్నికైన నియోజక వర్గం అభ్యర్థి జిల్లాపరిషత్ స్థాయిలో తన సమస్యలు పరిష్కరించుకోవడానికి, శాసన సభ్యుడిగా ఈ రోజు కేవలం పర్యవేక్షకుడుగా మాత్రం ఉంచితే అది జరిగే పని కాదని వోటింగ్ లేనప్పుడు దానికి జిల్లా పరిషత్

చైర్మన్ తనకున్న విశిష్ట అధికారాలను దుర్వినియోగం చేసి, సమస్యలను నిర్లక్ష్యం చేసే అవకాశం ఉంది కాబట్టి, అసెంబ్లీ సభ్యులు కూడా వోటింగులో పాల్గొనడానికి అవకాశం ఉంటే కాస్త భయభక్తులతో మెలిగే అవకాశం ఉంటుందని అందు చేతనే అసెంబ్లీ సభ్యులకు కూడా వోటింగులో అవకాశం ఉండవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక సమస్య పట్ల ప్రతిష్టంభన ఏర్పడితే ఆ సమస్యను పరిష్కరించేటప్పుడు ఓటింగు చాలా అవసరం. ఇటువంటి ప్రాముఖ్యత గల ఓటింగులో శాసన సభ్యులకు అవకాశం లేకపోతే అది సమంజసంగా ఉండదని తెలియ చేస్తున్నాను. కాబట్టి దాని ఓటింగులో శాసన సభ్యుడి పాత్ర చాలా అవసరం. శ్రీ ఓంకార్ గారు చెప్పారు. శాసన సభ్యుడిగా ఎక్కడో ఎన్నికై, వేరే నియోజక వర్గానికి ఆప్షన్ ఇవ్వడం జరుగుతోందని అన్న వారి అభిప్రాయంలో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అది కేవలం అధికారం కైవసం చేసుకోడానికి మాత్రమే జరుగుతుంది. ఆ పని కాంగ్రెసు వారి అధికారంలో జరిగింది అది తిరిగి మళ్లీ పునరావృతం కాకుండా ఉండాలని కోరుతూ ఈ ఆర్డినెన్సును బలపరుస్తున్నాను. ఓంకార్ గారు చెప్పిన దానిని నేను సమర్థిస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులో కొనసాగుతూ సమితి ప్రెశిడెంటుగా ఉండేవాడు రిజైన్ చేస్తే అక్కడ ఎలక్షను జరిపించడానికి కలెక్టరును ఎన్నికల నిర్వహణ అధికారిగా పెడుతున్నారు. కాని జిల్లా పరిషత్తుకు సంబంధించి పరిషత్తు చైర్మన్‌నే ఎన్నికల నిర్వహణ అధికారిగా పెట్టడం వల్ల పక్షపాతంతో కొన్ని నిర్ణయాలు చేయడం జరుగుతోంది. శ్రీకాకుళం జిల్లా పరిషత్తుకు సంబంధించి ఒకటి జరిగింది. ఎన్నికల నిర్వహణ అధికారిగా వ్యవహరించవలసిన పరిస్థితులలో టైం లేదని నియంతృత్వ ధోరణిలో త్రోసివుచ్చారు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మెన్‌నే ఎన్నికల నిర్వహణ అధికారిగా పెట్టడం వల్ల ఈ విధంగా అధికార దుర్వినియోగం జరిగి ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. దీనికి సవరణ తీసుకురావలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. సింపుల్ మెజార్టీ పద్ధతిని నేను సంపూర్ణంగా సమర్థిస్తున్నాను. అందువల్ల చైర్మన్‌గా ఎన్నికైన వారు ఎవరైనప్పటికీ కొంత కాషన్‌గా ఉంటారు. సిద్దారెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ ఎవరో కంట్రాక్టరు కారణంగానో లేక టీచరును ఎవరినో ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తారనో చేయలేదనో స్వల్ప కారణాలతో బెదిరించే అవకాశం ఉండకూడదని చెప్పారు. జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షుని స్థాయిలో ఉన్నవారు తప్పుచేస్తే శాసన సభ్యులు బెదిరించడం తప్పు లేదని భావిస్తున్నాను. కాంగ్రెసు వారు ఇటువంటి భావాలు, ఆలోచనలు విడనాడ నందుకు విచారిస్తున్నాను. సింపుల్ మెజార్టీ అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాలలోని లైన్స్ డిస్ప్యూట్స్‌గా మారాయి. పోరంబోకులపై రివెన్యూశాఖ వారు హక్కు ఉందని అంటున్నారు. ఈ విషయమై ఖచ్చితమైన స్టేటుమెంటు ఇవ్వవలసి ఉంది. నాకు తెలిసినంతవరకు, గ్రామంలోని బంజరు భూములపై పంచాయతీకి అధికారాలున్నాయని చెప్పినట్లుగుర్తు. గ్రామాలలో రాజకీయ కక్షలు, పక్షపాతం ఉంటుందని కనుక వాటిని రివెన్యూశాఖ వారే చూస్తే న్యాయం చేకూరుతుందని మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

డా. ఎం. వెంకట కృష్ణారావు (ఇచ్ఛాపురం):— అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోనికి వచ్చింది. తమకు రాజకీయంగా ప్రతికూలంగా ఉన్న జిల్లా పరిషత్తులను వశం చేసుకోడానికి ఈ సవరణ తెస్తున్నారని ప్రజాస్వామ్యంలో ఇది తగని పని అని ప్రతిపక్ష సభ్యులు కొంతమంది ఆందోళన చెందుతున్నారు. భారత దేశం ప్రజలు తమ ప్రభుత్వం నిజాయతీగా నీతి నియమాలకు కట్టుబడి తమ గురుతరమైన బాధ్యతను గుర్తించుకుని సరైన నిర్ణయాలు చేస్తుందని భావించారు. రాజ్యాంగం తయారైన క్రొత్తలో కొన్ని సంవత్సరాలు పాటు ఈ ఆశయాలకు భంగం కలుగ లేదు. దరిమిలా ఈ ఆశయం పాటించకుండా చెడుగా రాజకీయపార్టీలు ప్రవర్తించాయి. రాజ్యాంగం తయారు చేసిన పెద్దలలో ఒకరైన బి. ఆర్. అంబేడ్కర్ గారు రాజ్యాంగం గురించి చెబుతూ —

We have taken all precautions to make this Constitution one. But in future if this Constitution does not work, say. this Constitution did not fail, man has to turn wild. But the man has already turned wild. Not only the man, but the majorities in Assemblies, in Parlial ments and also in every big National Party, economic history has turned wild. ఈ విధంగా మన రాజకీయ పరిస్థితి పూర్తిగా తారుమారై పోయింది. రాజ్యాంగం తయారు చేసిన క్రొత్త రోజులలో త్యాగం, ప్రజా సేవ, రాజకీయ విలువలు కొలబద్దలుగా ఉండేవి. వాటి స్థానంలో ఇప్పుడు డబ్బు, కులం, ప్రాంతీయత చోటు చేసుకున్నాయి. ఈ పరిస్థితులలో రాజ్యాంగం తయారు చేసినప్పుడు ఐదింట మూడు వంతులు మెజార్టీ పెట్టడానికి కారణం ప్రత్యేకమైనది ఉంది. రాజకీయ బాధ్యతలో ఉన్నవారు స్థిరత్వం కలిగి ఉండాలని అవాంఛనీయమైన ఒడుదుడుకులకు గురి కాకుండా ఉండాలని ఈ నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. ఈనాడు ఏ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ అయినా కనీసం కోటి రూపాయలు ఆస్తి తక్కువ కాకుండా కలిగి ఉన్నాడు. అంత మాత్రం ఉంటేనే తప్ప జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌గా కొనసాగలేడు. డబ్బు మూలంగా రాజకీయ పదవికి సుస్థిరత చేకూరుతున్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో అదనపు బలాన్ని రెయిన్‌ఫోర్సు చేయాలంటే మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. సింపుల్ మెజార్టీతో ఉండడమో ఉండకపోవడమో తేలే విధానం చాలా సముచితమైనదని తెలియచేస్తున్నాను. ఓంకార్ గారు తమ సవరణలో శాసన సభ్యులకు వోటింగు హక్కు లేకుండా సలహా దారులుగా మాత్రమే జిల్లా పరిషత్తులలో ఉండాలని అన్నారు. తన నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే శాసనసభ్యుడు జిల్లా పరిషత్తు పరిధిలో తన నియోజక వర్గం కూడా ఉన్నప్పుడు వోటింగు హక్కుతోనే అందులో పాల్గొనాలే కాని మరొక విధంగా కాదని మనవిచేస్తూ ఓంకార్ గారి సవరణను నేను వ్యతిరేకిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. వి. బాలకృష్ణయ్య (వనపర్తి) :— అధ్యక్షా, సింపుల్ మెజార్టీతో సరిపోయేట్లు తెచ్చిన ఈ సవరణను నేను పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. ఇదే డెమాక్రటిక్ పద్ధతి అని భావిస్తున్నాను. నేను సింహావలోకనం చేసి పూర్వం సింపుల్ మెజార్టీ ఉండి దానిని మార్చినప్పుడు ఇప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉండే మిత్రులు వాదవట

ఎట్లా ఉన్నాయో అని నేను ఆలోచిస్తున్నాను. చాలా మంది ఒప్పుకున్నారు. సింపుల్ మెజార్టీ అన్నది డెమాక్రెటిక్ వ్యవస్థలో అంతర్భాగం. ఆ కాలంలో కాంగ్రెసు వారు స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసం అధికారులు నిలబెట్టుకోడానికి నిరంకుశత్వాన్ని పెంపొందించుకోడానికి సింపుల్ మెజార్టీని పెంచుకున్నారు. ఒక ఆర్డినరీ కోఆపరేటివ్ సొసైటీగా ఎన్నుకోబడాలంటే ఎంతో ఖర్చుతో కూడుకున్న పని. ఒక కాంపును ఏర్పాటు చేయాలి, అక్కడకు వోటర్లను తెచ్చి పెట్టాలి. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను కావాలంటే లక్షలతో కూడుకున్న వ్యవహారము. వారికి సింపుల్ మెజార్టీ అంటే భయం వేస్తున్నదేమో.

ఎన్నో లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. సింపుల్ మెజారిటీ అనేటప్పటికి వారిమీద వారికే నమ్మకము లేదేమో అనిపిస్తున్నది. చేతులు ఎత్తే పద్ధతి యాంటి డెమక్రటిక్ అని అందరూ ఒప్పుకోనవలసినదే. వారి కాన్షియెన్స్ ఏమిచెబుతుందో తెలియదు. కాంగ్రెస్‌వారికి వారి సభ్యులమీద వారికే నమ్మకములేక చేతులు ఎత్తే పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టారు అనేది వుంది. అందువల్ల ఈ చేతులు ఎత్తే పద్ధతిని కూడ మార్చవలసిన అవసరం వుంది.

శ్రీ ఎ. జనార్దనరావు (టెక్కలి) :— సింపుల్ మెజారిటీ జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షున్ని దించ వచ్చుననే సవరణను నేను బలపరుస్తున్నాను. 1964 చట్టములో అసలు స్టాట్యుటరీగా జరగవలసిన కార్యక్రమాల విషయములో చాల లోపాలు వున్నాయి. ఇప్పుడు చేస్తున్న సవరణతోపాటు డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్‌లో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొనవలసిన అవసరం వుంది. సమితులలో ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్, అగ్రికల్చర్, ఇ. ఒ. ఎడ్యుకేషన్, ఇ. ఒ. ఇండస్ట్రీస్ అని వున్నారు వారు చేసే పని ఏమీ లేదు. వారికి కావలసిన ఆర్థిక సహాయము తక్కువ. కాబట్టి నీటి విషయములో కూడ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అధ్యక్షా, దాదాపు 23 మంది గౌరవ సభ్యులు ఈ చర్చలో పాల్గొని తమ అమూల్యమైన సలహాలను యిచ్చినందుకు వారికి కృతజ్ఞతలు చెబుతున్నాను. పంచాయితి రాజ్ సంస్థలను పటిష్టవంతము చేసి యితోధిక అధికారాలను కల్పించి, కావలసిన మేరకు ఆర్థిక వనరులను కల్పించి, వాటిని చాల ఇఫెక్టివ్‌గా పని చేయించాలన్నదే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము. అది ఎట్లా, ఏమిచేయలనేదాన్ని గురించి ఆలోచనలు జరుగుతున్నాయి. వీటిని పటిష్టము చేయటానికి గతములో ఎన్నో కమిటీలు వేయడం, అవి రిపోర్టులను యివ్వడం జరిగింది. అవి ప్రస్తుతము ప్రభుత్వం ముందు వున్నాయి. ఆర్థికపరమైన యిబ్బందులు లేని సూచనలను అమలుచేయడం జరిగింది. కొన్ని సూచనలు ఏ మేరకు అమలుచేస్తే పటిష్టవంతముగా పని చేస్తాయి, ప్రజల అవసరాలను తీరుస్తాయి అనేది ఆలోచించవలసివుంది. ఏమి చేసినా గ్రామ ప్రజలకు సదుపాయాలను కల్పించ వలసినదే. ఈ సంస్థల ఆర్థిక స్తోమతు ఏవిధంగా పెంచ గలుగుతామనే ఆలోచన వుంది. పరిశీలన పూర్తి అయిన తరువాత సభకు తెలియ చేస్తాను. దానిలో భాగముగానే ఈ 2, 3 సవరణలను చేయడం జరిగింది. మిగతావి సమగ్రముగా ఆలోచించి చేయవచ్చు. ఒకరికి రెండు పదవులు వుండకూడదనేదానిలో భేదాభి

ప్రాయములేదు. అందరూ సమర్థిస్తున్నారు. సింపుల్ మెజారిటీయా, 3/5 మెజారిటీయా అనే దానిపైన భిన్నాభిప్రాయము వున్నప్పటికి ఈ సవరణకూడ సమంజసమైనదే అని ఎక్కువమంది సభ్యుల అభిప్రాయముగా కన్పిస్తున్నది. ఏ రాజకీయ ఉద్దేశ్యముతోనో ఎవరి మీదనో కక్షతోనో, ఎవరినో అధికారమునుంచి దించాలనే ఉద్దేశ్యముతోనో తీసుకువచ్చిన సవరణ కాదు. ఈ సవరణలవల్ల అన్నిపార్టీలవారికి అవకాశము ఏర్పడుతుంది. ఏ పార్టీవారికైనా ఇది వర్తిస్తుంది. అందరికి అనుకూలముగా ఆలోచించాలనేదే సింపుల్ మెజారిటీ పెట్టిన ఉద్దేశ్యము. శాసనసభకు గాని, పార్లమెంటుకు గాని సింపుల్ మెజారిటీతోనే ఎన్నుకుంటున్నపుడు జిల్లా పరిషత్తులలో కూడ సింపుల్ మెజారిటీ ద్వారానే దించాలనేది తప్ప వేరే ఏమీ లేదు. ఎన్నిక కావడానికి ఏ పద్ధతి వుందో దించటానికి .కూడా ఆదే పద్ధతి వుంటే బాగుంటుందని చేశాము.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, వారు అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత ఫలానా, ఫలానా కారణాలవల్ల సింపుల్ మెజారిటీ అని సవరణ తెచ్చామని మంత్రిగారు అంటున్నారు. 6 నెలల తరువాతనో, 1 సంవత్సరం తరువాతనో ఈ సింపుల్ మెజారిటీ సిస్టమ్ తీసివేసి 2/3 వంతు లేక 3/5 వంతు మెజారిటీ అని సవరణ చేయకుండా వుంటారా అనేది చెప్పాలి.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :—ప్రస్తుతము ఆలోచనలో లేని సమస్య గురించి చెప్పమంటే ఏమి సమాధానము చెప్పగలుగుతాను. ఎప్పుడో వచ్చే సమస్య గురించి యిప్పుడు చెప్పలేను. ప్రస్తుత సమస్యగురించే మాట్లాడుతున్నాము.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— జిల్లా పరిషత్తులు పొరపాటున వారి పార్టీ చేతుల్లోకి వస్తే మరల 3/5 వంతు లేక 2/3 వంతు అని పెట్టకుండా వుంటారా? కనీసం తెలుగు దేశంపార్టీ అధికారములో వున్నంతవరకైనా సవరణ చేయకుండా వుంటారా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— గౌరవ సభ్యులు మొత్తము జిల్లా పరిషత్తులు మాకు వస్తాయనే గ్యారంటీ యివ్వగలరా? ఎప్పటి విషయమో ఇప్పుడు మాట్లాడటం సమంజసము కాదు. సరికాదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఎప్పుడైనా ఒక చట్టమును తీసుకువస్తున్నపుడు కేవలం తాత్కాలిక రాజకీయావసరాలనిమిత్తము తీసుకువస్తున్నారా? లేక ఇది మంచిదనుకొని తీసుకువస్తున్నారా? అని అడిగారు. తెలుగుదేశంపార్టీ ఈనాడు అధికారములోకి వచ్చింది. కాంగ్రెస్‌పార్టీ చేతిలో వున్న జిల్లా పరిషత్తులను తమ చేతిలోకి తీసుకొనడానికి ఇది చేస్తున్నారనే ఆరోపణ వుంది. ఈ మాత్రాన్ని మేము అంగీకరిస్తున్నాం. ఆ ఆరోపణను అంగీకరించడము లేదు. ప్రభుత్వం ఒక హామీ ఇవ్వడానికి వెనుకాడితే అనుమానము వస్తుంది. తెలుగుదేశంపార్టీ అధి కారములో కొనసాగినంతవరకు ఇటువంటి సవరణద్వారా చట్టమును మార్చమనే హామీ యిస్తారా? అటువంటి హామీని యివ్వడం వారి కనీస ధర్మము. లేకపోతే కాంగ్రెస్‌వారు వెలిబుచ్చుతున్న అనుమానమును నూటికి నూరు పాళ్ళ ఖాయపరచినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ ఎం. కిషన్‌రావు :— మెజారిటీ సభ్యులు ఒప్పుకొన్నపుడు ఎలాంటి సవరణ అయినా చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. కాబట్టి అలాంటి క్లారిఫికేషన్ యివ్వ వలసిన అవసరం లేదు.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— వారికి బుల్‌డోజింగ్ మెజారిటీ వుంది. వారికి కావలసిన సవరణలు తీసుకురావడానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. తాత్కాలిక రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం చేస్తున్నారా? ఏ 10 జిల్లా పరిషత్తులో వారి చేతి లోకి రాగానే వెంటనే 3/5, 2/3 వంతు మెజారిటీ అని పెట్టి జిల్లా పరిషత్తులు వారి చేతిలోనుంచి పోకుండా వుండేదానికి సవరణ తీసుకువస్తారా? అనేది కనీసము చెప్పమంటున్నాము, లేకపోతే తాత్కాలిక రాజకీయ ప్రయోజనంకోసము ఈ సవరణను తీసుకువస్తున్నారనుకొంటాను.

4-30 p. m.

శ్రీ పి. హెచ్. వెంకటరామజోగయ్య :— చాలా మంచి విషయమని, మంచి పద్ధతి అని ఎమెండ్‌మెంట్ పెట్టారు ఇంతకన్నా మంచి ఎమెండ్‌మెంట్ అను కున్నప్పుడు తీసుకురావడానికి అభ్యంతరం ఏముంటుంది?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అందరకూ ఉపయోగంగా వుండాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేసిన సవరణ తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యంలో చేసింది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సవరణ కూడా ప్రిన్స్‌పుల్ యాక్టుకు తీసుకువచ్చింది కాదు. ప్రిన్స్‌పల్ యాక్టులో రెండు పదవులు వుండకూడదు అని వుంది. మధ్యలో వచ్చిన ఎమెండ్‌మెంట్ అది. ఒకే పదవి వుండటం మంచిదనే ఉద్దేశ్యంలో ఎన్నికైన పదిహేను రోజుల్లో ఏదో ఒక పదవిని వదులుకోవాలనే సవరణ మేము తీసుకువచ్చాము. మెజారిటి లేకపోతే పరిపాలించటం సాధ్యం కాదు కదా. సింపుల్ మెజారిటి వుంటేనే సక్రమంగా సాఫీగా పనులు జరుగు తాయనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ నిర్ణయం తీసుకున్నాము. వోటింగ్ బై షోయింగ్ హ్యాండ్స్ అనే సూచన ఇచ్చారు. ఓంకార్‌గారు ఆర్థికంగా వనరులు కల్పించడం చాలా అవసరమని చెప్పారు. వాటి గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది. పరిశీలిస్తుంది. ఖమ్మంలో జరిగిన వ్యవహారం గురించి చెప్పారు. ఎమ్. ఎల్. సి. , ఎం. పి. లను ఒకచోట కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేయకుండా వుండాలని చెప్పారు. అది కూడా మా ప్రభుత్వ ఆలో చనలో వుంది. సభ్యులు చేసిన సూచనలన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అవసరమై నప్పుడల్లా సభ్యుల సలహాలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తూ ఈ సవరణను ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :— మెజారిటి లేకపోతే ఎలా పరిపాలిస్తాడు అని మంత్రిగారు అడిగారు. సమితి ప్రెసిడెంటుకు మెజారిటీ వుండదు. బడ్జెటు పాస్ చేయరు. వారిని ఎలా తొలగిస్తారో చెప్పండి. సమితి అధ్యక్షుని దించే అవకాశం లేదు. కావలి సమితి ఎన్నిక అయిన తరువాత ఇంతవరకూ ఒక్క మీటింగు కూడా జరగలేదు. కోరం వుండదు. మీటింగుకు పిలుస్తున్నారు. సమితుల విషయం వచ్చేటప్పటికి ప్రభుత్వ ఆలోచన ఏమిటి? మంత్రిగారు చిత్తశుద్ధితో పని చేస్తున్నప్పుడు తిరిగి ఎమెండ్‌మెంటు తీసుకొస్తాము అని హామీ ఇవ్వటానికి వున్న ఇబ్బంది ఏమిటి? శాసనసభలో మెజారిటీ

వుంది. కాబట్టి ఏ సవరణ తెచ్చి అయినా పాస్ చేసుకోవచ్చు అని కిషన్‌రావుగారు చెప్పారు. ఆ విషయం మాకు తెలుసు. కాని మేము అట్లా చేయము. మేము అతీతులము అను కుంటున్నప్పుడు అటువంటి హామీ మంత్రిగారు ఇవ్వవచ్చు కదా.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— వెంకయ్యనాయుడు గారు సమితి ప్రెసిడెంట్ల గురించి అడిగారు. ఇండైరెక్టుగా ఎన్నికైన వారి గురించి ఇప్పుడు ఆలోచించాము. సమితి ప్రెసిడెంటు డైరెక్టుగా ఎన్నిక అయినవాడు కనుక ఆ విషయం వేరే పరిశీలించాలి.

డా వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— సమితిలోవుండే లోపాల కంటే జిల్లా పరిషత్తు యాక్టులో ఎక్కువ లోపాలు వున్నాయని మంత్రిగారు అనుకుంటున్నారా? దానికి లేని అర్జెన్సీ దీనికి ఎందుకు వచ్చింది?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— జిల్లా పరిషత్తు యాక్టులో ఎక్కువ లోపాలున్నా యని కాదు. సమితి ప్రెసిడెంటు డైరెక్టుగా ఎన్నిక అయిన పర్సన్ కాబట్టి ఆ విషయం ఇప్పుడు ఆలోచించలేదు.

డా వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— జిల్లా పరిషత్తులను మీ చేతులలోకి తీసుకో టానికి చేసిన ప్రయత్నం ఇది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుని ఎన్నిక కూడా డైరెక్టుగా జరగాలని ఇదివరకు చర్చ జరిగినప్పుడు మేము చర్చించాము. అతన్ని తొలగించటానికి నో కాన్ఫిడెన్స్‌మోషన్ మూవ్ చేయటానికి వీలులేదు కనుక అతని రికాల్ చేసే అధి కారం ఓటర్సుకు ఇవ్వండి, అలా చట్టంలో అవకాశం కల్పించండి.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అది పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, నా స్టాట్యుటరి రిజల్యూషన్‌ను నేను ప్రెస్ చేయడంలేదు. అయినా దానిని మీరు ఓటింగుకు పెట్టబోయేముందు మీనుండి నాకు ఒక రూలింగ్ కావాలి. ఇటువంటి ఆర్డినెన్స్‌ల విషయం చర్చకు ఇదివరలో ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు స్పీకర్స్‌గా వున్నవారందరు తమ తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు. రేబాల దశరథరామిరెడ్డిగారు చాలా కాంప్రహెన్సివ్‌గా చెప్పారు. గవర్నమెంటుకు ఆర్డినెన్స్ ఇష్యూ చేసే అధికారం వున్న మాట వాస్తవమే. కాని దానిని అసాధారణ పరిస్థితిలో తీసుకురావాలి తప్ప సాధారణ పరిస్థితిలో తీసుకురావడం, అటువంటి ప్రాక్టైటి మంచిది కాదు అని వారు చెప్పారు. దీనిపై తమరు తమ రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ఇకముందు మేము ఆర్డినెన్సులు తీసుకురాము, శాసనసభ ముందుకు బిల్లులు తీసుకువస్తాము అన్న హామీ ఇవ్వగలరా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఈ ఆర్డినెన్స్ ఇష్యూ చేసింది గవర్నరుగారు...

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—మంత్రివర్గం సలహా లేకుండా వారు చేశారా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు:— పరిస్థితులు పరిశీలించిన తరువాత వారికి సంతృప్తి కలిగిన తరువాత వారు ఆర్డినెన్స్ ఇష్యూ చేశారు.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— గవర్నరుగారు తమంతట తామే చేసినట్లు మంత్రిగారు ఎందుకు చెబుతారు? They have done it and let them take the responsibility.

శ్రీ కె. రామచంద్ర రావు :—మంత్రిమండలి సలహామేరకు వారు చేశారు. ఆ సలహాను దృష్టిలో పెట్టుకొని అది అవసరమని వారు భావించారు. దానికితోడు అసెంబ్లీ సమావేశములో లేదు గాబట్టి అట్టిపరిస్థితులలో అది సమంజసమని వారు భావించి చేశారు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—చెవిటి వాడి ముందు శంఖు వూదినట్లుంది. ఒకటి. ఈ పద్ధతిలో ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తే వారి చేతులతోనే వారు ఒక ఊబిలో బొంద త్రవ్వుకుంటున్నారని చెప్పక తప్పదు. చాలా నష్టకరమైనటువంటి పరిణామాలు వస్తాయి. కాంగ్రెస్‌వారి దారిలోనే వీరు ప్రయాణిస్తున్నారని చెప్పక తప్పదు. దానివల్ల వచ్చే పరిణామాలు విపరీతంగా వున్నాయని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. అయితే నా స్టాట్యూటరీ రెజొల్యూషనను ఓటింగుకు పెట్టడం లేదు, విత్‌డ్రా చేసుకోవడం లేదు. ప్రెస్ చేయడం లేదు. వాయిస్ ఓటుక్రింద తీసుకోండి. తరువాత మీ రూలింగు ఏమిటో చెప్పండి.

Mr. Speaker:—Earlier ruling is more than sufficient.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఎక్స్‌ట్రార్డినరీ కండిషన్సులో చేయబడిందని మీరు భావిస్తున్నారా?

మిస్టరు స్పీకరు:— నేను భావించే ప్రశ్న కాదు. ప్రభుత్వం భావిస్తే చేస్తుంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— మేము స్పీకర్ గారిని అడుగుతున్నాము, ప్రభుత్వాన్ని అడగడం లేదు. లోకసభ స్పీకర్‌గారు తీసుకున్నటువంటి స్టాండ్ ఏమిటో చదివి విన్పించాను, ఆ సమయములో తమరు లేరు. మౌలంకార్ దగ్గర నుండి వారు ఏ విధంగా వ్యతిరేకిస్తూ వచ్చారో, ఎంత తీవ్రమైన వాదోపవాదాలు చెలరేగాయో చెప్పాను. అనేక ప్రిసైడింగు ఆఫీసర్సు కాన్ఫరెన్సులలో దీనిని ప్రధాన అంశంగా తీసుకుని చర్చిస్తూ వచ్చారు. 1978 నుండి యిప్పటివరకు ఏ సంవత్సరములో ఎన్ని ఆర్డినెన్సులు జారీ చేయబడినవో చెప్పాము. ఇన్ని జరిగిన తరువాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్పీకరుగా తమ అభిప్రాయములో యిది సరైనది కాదని చెప్పాలి, కొత్తగా అడగడం లేదు, కొత్త సాంప్రదాయాన్ని సృష్టించడం కాదు. అసలు చైర్‌కు గాని సభకు గాని గౌరవప్రదం కానే కాదు. కనీసం దీని ప్రాప్రయిటీ, యిది చేయడం మంచిది కాదనే మాట మీ నోటి నుండి రాకపోతే శాసనసభకు వుండే గౌరవం ఏమిటి? ఎగ్జిక్యూటివ్‌ను ఎలా అదుపులో పెడుతారు? వారు లెజిస్లేటివ్ పవర్సును దురాక్రమణ చేస్తూ వుంటే ఎట్లా?

మిస్టరు స్పీకరు .—అవసరమా లేదా అనేది it is only subject to the satisfaction of the Government.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మమ్ములను ఎమర్జన్సీలో జైళ్లలో పెట్టినప్పుడు ఫార్మ్ నింపకుండా బ్లాంక్ ఫారాలపైన సంతకం చేయడం జరిగింది. The Governor is hereby satisfied that his presence outside is detrimental to the law &

order and hence he has to be imprisoned."అన్నారు. పంపారు, పేరు లేదు, తండ్రి పేరు లేదు. పోలీసువారి తెలివి ఎలా వుందంటె పేరు లేదు, తండ్రి పేరు లేదు. సాటిస్‌ఫాక్షన్ అంటే ఏమిటి? One has to apply his mind. I am telling that our Governor is no applying his mind. Has he applied, he should no have done this. ఇట్లా జరిగింది. అందుకని వారికున్న బ్రూట్ మెజారిటీని వుపయోగించుకొని వారి కేబినెట్‌లో తీర్మానం తీసుకువచ్చి ఆర్డినెన్సు పాసు చేయించుకొని గవర్నరుగారు సాటిస్‌ఫై అయినట్లు చెప్పవచ్చు.

మిస్టరు స్పీకరు :—ఎప్పుడూ అట్లాగే వుందిగదా.

శ్రీ యం. ఓంకార్ : —ఎప్పుడూ అట్లాగే వుండేది అయితే కొత్త ప్రభుత్వం ఎందుకు? ఆ ప్రభుత్వాన్ని ఎందుకు దించాలి, ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు?

Mr. Speaker :—Extraordinary powers of the Legislature are there.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఓంకారు గారు చెప్పిన దానిలో ఒక పాయింటు వుంది. పిల్లవాడు ముందు రోజు వెధవ పని చేస్తే ఆ వెధవ పని ఎందుకు చేశావని అడుగుతాము. మళ్లీ తప్పు పని చేస్తాడు, వూరుకుంటామా, తప్పు పని చేశాడని చివాట్లు వేస్తాము, మొట్టికాయలు వేస్తాము. పాయింటు ఏమంటే I am sorry to say sir, that the Governor is no where in the picture. The Government, the cabinet though that" it is an extraordinary matter. " అని ఒక రెజొల్యూషను పాసు చేసి కేబినెటు డిసిషను తీసుకొని Then, they have forwarded it to the Governor for issuance of an Ordinance. ఆర్డినెన్సుయొక్క ఆవశ్యకత వుందా లేదా, దాని బాధ్యతను మంచి జరిగినా చెడు జరిగినా తీసుకోవలసింది మంత్రిగారు. గవర్నరుగారు పాసు చేశారంటే గవర్నరుగారు యిక్కడి ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పే పరిస్థితి లేదు. రాజ్యాంగములో ఆ ప్రొవిజను లేదు. అందువల్ల in the name of the Government, he does it, because the Government has recommended it. మేము కోరేదేమంటే తమరు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు, సభ దగ్గరలో సమావేశం అవుతున్నప్పుడు అత్యంత ప్రజా ప్రాముఖ్యత, అవసరం కలది అయితేతప్ప ఆర్డినెన్సులు జారీ చేయడం మంచిది కాదని చెబితే కొంతవరకు తమ నోటి నుండి వచ్చిన మాట డిటరెంటుగా పని చేసి భవిష్యత్తులో యిట్లా చేయకుండా వుండేట్లు చేయవచ్చు. Why should they bring it to the Assembly? ఈ శాసనసభకు బిల్లు రావాలి. లేకపోతే తీర్మానం పెట్టి పాసు చేయవచ్చు -అంటే 202 మెంబర్సు పాసు చేసుకొని మెజారిటి అప్రూవ్డ్ అనవచ్చు. ఇక అసెంబ్లీకి ఎందుకు రావాలి. ఒక సిస్టం పెట్టుకున్నాము. సరిగా ప్యాడీ మిల్లింగ్ ఆడి క్రిందికి వస్తేనే మంచి బియ్యం బయటకు వస్తాయి. ఈ ప్రాసెస్‌లో తొందరపడినప్పుడు చెక్స్ అండ్ బ్యాలెన్సెస్ పెట్టుకోవాలి. స్పీకరుగారికి పవరు వుంది. తమరు దయచేసి ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చి కామెంటు చేసినందువల్ల ప్రమాదం ఏమీ లేదు. వారు, దానివల్ల మేము అనవసరంగా భవిష్యత్తులో ఆర్డినెన్సులు జారీచేయకుండా గాస్తామంటే కొంత తేడా కన్పిస్తుంది. లేకపోతే రాజశేఖరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వానికి ...రావుగారి ప్రభుత్వానికి తేడా లేదనుకోవాలి.

కా.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :—సభ్యుల సూచనలు దృష్టిలో పెట్టుకొని యికముందు అనవసరంగా ఆర్డినెన్సులు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేయమని మనవి చేస్తున్నాను.

డా॥ శ్రీ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి — ఇప్పుడు తెచ్చింది అనవసరంగా తెచ్చామని ఒప్పుకుంటున్నారన్న మాట.

Sri M. Venkaiah Naidu:—That should be strictly implemented.

Mr. Speaker:—The question is:

"This House disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Ordinance, 1983 (Andhra Pradesh Ordinance No. 4 of 1983) promulgated by the Governor on 1st February 1983."

(Pause.)

The Statutory Resolution was negatived.

The question is:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1983 be taken into consideration."

(Pause.)

The Motion was adopted.

CLAUSES 2 AND 3.

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clauses 2 and 3 do stand part of the Bill."

(Pause.)

The Motion was adopted and Clauses 2 and 3 were added to the Bill.

Sri M. Omkar:—I beg to move:

"Add the following explanation at the end of the proviso in Clause 4:

Explanation.—For purposes of this Act, a member of either House of the State Legislature or of the Parliament who is a member of the Panchayat Samithi and Zilla Parishad shall be an Ex-Officio Member in the capacity of an Adviser without right to vote."

Mr. Speaker:—Amendment moved.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—యిందులో మా ఉద్దేశము ప్రధానంగా ఏమంటే లెజిస్లేటరు యొక్క బాధ్యతలు వేరే వున్నవి. ఓటింగు హక్కు లేకుండా పాల్గొని సేవ చేయవచ్చు. ఓటింగు హక్కు అనవసరం. ఇతర విధాల ఇన్‌ఫ్లూయెన్సు చేయకుండా వీలుంటుంది. అందుకని దీని గురించి ప్రభుత్వానికి ఆక్షేపణ వుండకూడదు. అంగీకరించవలసినదిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :—లేదు.

Mr. Speaker:—Are you accepting the amendment?

Sri Karanam Ramachandra Rao:—No.

Mr. Speaker:—The question is:

"Add the following explanation at the end of the proviso in Clause 4:

Explanation.—For purposes of this Act, a member of either House of the State Legislature or of the Parliament who is a member of the Panchayat Samithi and Zilla Parishad shall be an Ex-Officio Member in the capacity of an Adviser without right to vote."

(Pause.)

The amendment was negatived.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—పైకంపు అమెండుమెంటుకు కూడ మంత్రిగారికి ఏమి అభ్యంతరం వుండకూడదు. దానిలో చెప్పింది ఏమిటి, ఒక ప్రొవిజను యాడ్ చేయుమన్నాము.

Sir, I beg to move:

"Add the following as second proviso to Clause 4:

Provided further that no member of Legislative Council nor member of Rajya Sabha, if he or she is not resident and voter of any village under that Panchayat Samithi or Zilla Parishad as the case may be shall give his or her option........."

Mr. Speaker:—Amendment moved.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఇది ప్రధానంగా మనకు ఖమ్మం జిల్లా పరిషత్ ఎన్నికల సందర్భంలో ఇదివరకు ఉన్నటువంటి కాంగ్రెస్—ఐ ప్రభుత్వం అనుసరించిన ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక విధానంతో రాష్ట్రమంతటా అందరి కళ్లు తెరిపించారు. భవిష్యత్తులో ఇటువంటి దుర్వినియోగం జరుగకుండా ఉండాలంటే ఇటువంటి ఏర్పాటు చట్టంలో ఉండటం మంచిది. తెలుగు దేశం పార్టీ కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీయొక్క వైఖరిని అవలంభించ దలచుకుంటే దీనిని అంగీకరించరు, ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేకులకు వీరు భిన్నం అనుకుంటే అంగీకరించాలి. వీరు దీనిని ఏ కారణంచేత వ్యతిరేకిస్తున్నారు. మీ రాజకీయ పలుకుబడులకు ఏమైనా అభ్యంతరం కలుగుతున్నదా? ఈ అమెండుమెంటును విరాకరించ వలసిన అవసరం ఏమి ఉంది? దీనిని తప్పకుండా అంగీకరించవలసిన ధర్మం మీ మీద ఉంటుంది. అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :—నేను దీనిని అంగీకరించడం లేదు

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఏ కారణంచేత దీనిని వ్యతిరేకిస్తున్నారో చెప్పండి. దీనిమీద మీ ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీ ఏమిటి? ఓటరు కాని వారిని—లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు మెంబరును, రాజ్య సభ మెంబరును తీసుకొనిపోయే పనికి మీరు కూడా

పూనుకుంటారా? ఇప్పుడు మీ చేతికి వస్తున్నది కనుక పాత ప్రభుత్వం చేసినది మీరు చేస్తారా? ఆ అవకాశం లేకుండా వీళ్ళు ఎందుకు ప్లగ్ చేయరు?

శ్రీ కె. రామచంద్ర రావు :—ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ఇప్పుడు కౌన్సిలును ఏబాలిష్ చేయాలని అంటున్నాము కదా?

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ : చట్టం చేస్తున్నప్పుడు పరిశీలన ఏమిటి? కౌన్సిలు పోయినా రాజ్య సభ మెంబరు ఉన్నాడు కదా. కౌన్సిలు పోయినప్పటి సంగతి. మీరు రాజ్య సభను రద్దు చేయడం లేదు కదా. దీ-ని అంగీకరించడంవల్ల వచ్చే నష్టం ఏమిటి?

Mr. Speaker:—The question is:

"Add the following as second proviso to Clause 4:

Provided further that no member of Legislative Council nor member of Rajya Sabha, if he or she is not resident and voter of any village under that Panchayat Samithi or Zilla Parishad as the case may be shall give his or her option to and exercise his or her vote in that Panchayat Samithi or Zilla Parishad as the case may be."

Sri M. Omkar pressed for division and the House divided thus:

Ayes—3.

Noes—104.

Neutrals—Nil.

The Amendment was negatived.

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clause 4 do stand part of the Bill."

The Motion was adopted and Clause 4 was added to the Bill.

CLAUSE 5, 6, 1 AND ENACTING FORMULA AND LONG TITLE OF THE BILL.

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clauses 5, 6, 1 and Enacting Formula and Long Title of the Bill do stand part of the Bill."

(Pause.)

The Motion was adopted and Clauses 5, 6, 1 and Enacting Formula and Long Title of the Bill were added to the Bill.

Sri K. Ramachandra Rao:—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1983 be passed."

Mr. Speaker:—Motion moved.

Mr. Speaker:—The question is:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1983 be passed."

(Pause.)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

ANNOUNCEMENT.

re: Election of Leader and Deputy Leader of Sanjay Vichar Munch Party.

Mr. Speaker:—I have received a letter from Sarvasri P. Gangaiah, S. Sanjeeva Rao, K. Mruthyumjayam and G. Prakasa Rao, members of Sanjay Vichar Munch informing that Sri P. Gangaiah and Sri S. Sanjeeva Rao have been elected as Leader and Deputy Leader of Sanjay Vichar Munch Party respectively in the Assembly.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :— సంజయ్ విచారమంచ్ ఒక రాజకీయపక్షమా?

మిస్టరు స్పీకరు :- వారు పంపించారు. దానిని పరిశీలించవలసిన బాధ్యత నాకు ఉంది కదా.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ .— మా లీగల్ ఇంప్లికేషన్ ఒకటి, అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ టి. సీతారాం :— వారు ఏ సింబల్ పైన ఎన్నిక అయినారు? వారికున్నటు వంటి ఎలక్షను మానిఫెస్టో ఏమిటి? అది ఒక రాజకీయ పక్షమా?

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— వారు తెలుగు దేశం పార్టీ టికెట్‌పైన ఎన్నుకోబడ్డారు. శాసనసభకు వచ్చిన తరువాత వారు ఇండిపెండెంటుగా ఉంటామని అన్నారు. అంత వరకు బాగానే ఉంది. ఇప్పుడు సంజయ్ విచారమంచ్ అనేటటువంటి పేరుతో ఒక ప్రత్యేకమైన గ్రూపుగా ఉండదలుచుకున్నారు. బైట ఏ గ్రూపు అయినా పెట్టుకోవచ్చును. శాసనసభలోకి వచ్చేప్పటికి సంజయ్ విచారమంచ్ అనేటటువంటి పొలిటికల్ షిప్ ఇవ్వవచ్చా? అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయానికి అనుకూలంగా ఉంటుందా? అది మీరు పరిశీలించండి.

Mr. Speaker:—I will examine it.

re: Election of Deputy Speaker.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that under Rule 8 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the election of Deputy Speaker will be held at 10-30 a.m. on Tuesday, the 22nd March 1983.

The nomination paper for the election of Deputy Speaker shall be delivered to the Secretary at any time between 10-30 a.m. and 5-00 p.m. on Monday, the 21st March 1983 either by the proposer or the candidate nominated.

STATUTORY RESOLUTION.

re: Disapproving the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Ordinance, 1983 (Andhra Pradesh Ordinance No. 1 of 1983).

Sri M. Omkar:—Sir, I beg to move:

"This House disapproves the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Ordinance, 1983 (Andhra Pradesh Ordinance No. 1 of 1983) promulgated by the Governor of Andhra Pradesh on 29th January 1983."

Mr. Speaker:—Resolution moved.

GOVERNMENT BILL.

THE ANDHRA PRADESH HOUSING BOARD (AMENDMENT) BILL, 1983.

Sri Y. Ramakrishnudu:—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Bill, 1983 be taken into consideration."

Mr. Speaker:—Motion moved.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, కనీసం మన హౌసింగు బోర్డుకి సంబంధించిన ఈ అంశం మీద అయినా మన మున్సిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిష్టరుగారు కాస్త విశాల దృష్టితో ఆలోచించి ఒక క్రొత్త ప్రజాస్వామ్యయుతమైన సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పుతారని ఆశిస్తున్నాను. ఇక్కడ మేము ఒకటి స్పష్టం చేయవలసి వుంది. దీని స్పిరిటుతో మాకు ఏమీ బేదాభిప్రాయం లేదు. ఈ బిల్లులోని సారాంశంతో మాకు ఏ విధమైన బేదాభిప్రాయం లేదు. కాకపోతే దీనిని ఆర్డినెన్సు రూపంలో తీసుకురావలసిన అగత్యం ఎందుకు వచ్చింది? కొంప మునిగేది ఏమీ లేదు కదా: శాసన సభను పిలిచి బిల్లును ప్రవేశ పెట్టి చట్టము చేసిన తరువాత అమలు లోనికి తీసుకు రావచ్చును కదా. దీనికి అత్యవసరం ఏమి ఉన్నది? ఏ అసాధారణ పరిస్థితి ఏ అత్యవసర పరిస్థితి ఇందులో కానరావడం లేదు. కాబట్టి ఈ మంత్రిగారు కూడా పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారు చెప్పిన దానికన్న ఇంకా పటుత్వమైన పదాలలో ఇక నుంచి ఈ విధంగా ఆర్డినెన్సులు తీసుకు వచ్చి శాసన సభ యొక్క విలువను గౌరవాన్ని భంగపరచి కేవలము ప్రభుత్వము చేసిన నిర్ణయానికి ఆమోదముద్ర తెలిపి రబ్బరు స్టాంపు వేసే నీచ స్థితికి గవర్నమెంటును దిగజార్చము అనే హామీ వారు ఇవ్వాలి అని కోరుతూ ఉన్నాను. ఇది ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేకమైన పని కాబట్టి దీని మీద తగినంత వివరణ ప్రొద్దున జరిగిన చర్చల సందర్భంలో మేము ఆ పంచాయితీరాజ్ జిల్లా పరిషత్తుల ఆర్డినెన్సు మీద వివరించాము కనుక మళ్లీ

ఆ వివరాలు అన్నీ చెప్పవలసిన పని లేదు. ఇక బిల్లులోని అసలు విషయానికి వచ్చినప్పుడు కొన్ని ప్రధానమైన అంశాలు ఈ సభ్యులు ఆలోచించాలి. అది ఏమిటంటే మొదట పోయిన కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ వారు తమ పార్టీలో ఉన్న రాజకీయ నాయకులకు రాజకీయ నిరుద్యోగాన్ని పరిష్కరించే నిమిత్తం మాత్రమే అనేక కార్పొరేషనులు బోర్డులు సృష్టించారు. వాటిని రద్దు చేయవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది. మొదటి నుంచి ప్రతిపక్షాల వారము మేము ఆందోళన చేస్తూ వస్తున్నాము. అయితే ఇప్పుడు ఏవి రద్దు చేస్తున్నారు, ఏవి రద్దు చేయడం లేదు, దేనిని దేనిని కలుపుతున్నారో దేనిని కలపడం లేదో ఇంతవరకు స్పష్టంగా మాకు ఎక్కడా వివరణ ఇచ్చినట్లు లేదు. పైగా కొన్ని పద్ధతులు చూస్తూ ఉంటే వెనకటికి రెవిన్యూ బోర్డుని రద్దు చేసి దాని స్థానంలో కమిషనర్లను పెట్టినట్లు గానే ఉంటుంది. పేరు మార్పిడి తప్ప స్టాఫులో గాని బాధ్యతలలో గాని అధికారాలలో గాని బడ్జెట్ కేటాయింపులో గాని సేలరీలలో గాని మరి దేంట్లో కూడా తేడా లేని పరిస్థితి పోనీ ప్రొసీజరు మారిందా? ఏది మారలేదు. అది యథాతథం ఉంది. అప్పుడు బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూ అని పేరు, ఇప్పుడు కమిషనర్లు అని పేర్లు తప్ప ఏమీ లేదు. ఇక్కడ కూడా మీరు చేస్తున్న పనులు చూస్తున్నట్లయితే ఈ కార్పొరేషన్ల విషయంలో స్పష్టత గవర్నమెంటుకి ఉన్నట్లు మాకు కనపడడంలేదు. మరి దీనిని గురించి చర్చించి మీరు చేసిన మార్పు ఏమిటి? అనధికారిగా ఉన్న చైర్మన్‌ను రద్దు చేశారు. చాల సంతోషం. దానివల్ల మనకు జీతభత్యాలు తగ్గుతున్నాయి. ఆయన టి. ఏ. లు డి. ఏ. లు తగ్గుతున్నాయి. కార్ల ఎలవెన్సు తగ్గుతున్నది ఇంటి అద్దె ఎలవెన్సు తగ్గుతున్నది. టెలిఫోను ఖర్చు తగ్గుతున్నది. ఇవి అన్నీ తగ్గుతున్నాయి. అంత వరకు సంతోషమే. బాగానే

(Sri Ch. Venkata Ramajogaiah in the Chair.)

ఉంది. కానిఅదే సమయములో ఒక అధికారిని దీనికి అధ్యక్షునిగా ప్రమోట్‌చేస్తూ ఉన్నారు. అనధికారిగాఉన్న వారిని తీసివేసి ఒక అధికారిగాఉన్న వారిని అధ్యక్షులుగా చేస్తున్నారు. కాని ఈబోర్డుమీద ప్రజాప్రతినిధులకు లేక ప్రజలకుసంబంధించినంతవరకు అజమాయిషీకి ఏవిధమైన అస్కారము ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు జరగబోయేదిఏమిటి? ఇదివరకు అనేకరకాలుగా అప్రదిష్టపాలు అయినటువంటి రాజకీయ నాయకులు దీనిలో ఉండడం వల్ల అధ్యక్షులుగా వారు వుండడంవల్ల ఈ బోర్డు ఒక విధంగా పతనం అయిపోతే ఇప్పుడు నిరంకుశ అధికారుల చేతిలో దీనిని మరల మీరు పెడుతున్నారు. ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు, దీనిని పగడ్‌బందీగా నడపడానికి గాని లేకపోతే ఏ విధమైన లంచ గొండితనానికి అస్కారం లేకుండా ఉండడానికి పక్షపాతానికి అస్కారం లేకుండా ఉండడానికి గాని లేకపోయినట్లయితే గృహ నిర్మాణ సమస్యలు ప్రజలు ఎదుర్కొనే ఇతర ఇబ్బందులు తీర్చడానికి గాని ఏ విధమైన అవకాశం ఇందులో మీరు కల్పించడం లేదు. అటువంటప్పుడు మేము ఒక సూచన చేస్తూ ఉన్నాము. గుర్తింప బడిన రాజకీయ పార్టీ ప్రతినిధులతో ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయండి. వారి సంఖ్య ఏడు గురికి మించ కుండా వేయండి, వారికి జీతాలు మాత్రము అక్కరలేదు.

ఎలక్షన్లు జరపలేదు. కార్మికులకు లేదు కేవలం టి. ఏ లు డి. ఏ లు మాత్రమే ఇవ్వడి లన్నా ప్రజాపరిపాలన పబ్లిక్ ప్రతినిధుల యొక్క అజమాయిషీ ఉండడంమూలంగా ఆ అధికారులు ఏమైనా చెల్లుతుంది. వీరికి అదనంగా కలిగే భారం లేదు. ఇతరంగా ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టం లేదు. అంతేకాదు ఈ సందర్భంలో ఇంకొక విషయం మాత్రం మీకు మనవి చేసుకుంటున్నాను. సరి అయిన అజమాయిషీ లేక ఆ నాడు కేవలం అధికారుల యొక్క పెత్తనం మీదనే నడిపిస్తున్నాడు, చూస్తూ ఉన్నాము. కూకట్ పల్లిలో కాని ఇంకా చాలా చోట్ల హైదరాబాదు పరిసరాల లోనూ ఇతర అనేక ప్రాంతాలలో హౌసింగు బోర్డువారు భూమిని సేకరించినప్పుడు కోట్ల రూపాయల ప్రభుత్వ ధనం దుర్వినియోగం అయింది. కన్‌స్ట్రక్షనులో కూడా కోట్ల రూపాయల డబ్బు దుర్వినియోగం అయింది. ఇళ్ల కేటాయింపులో కూడా ఖచ్చితంగా ఆశ్రిత పక్షపాతానికి, బంధు ప్రీతి రాజకీయ పక్షపాతం ఒక వైపున చూపబడితే బహిరంగంగా లంచాలు తీసుకునే పద్ధతి కూడా అనుసరించబడింది. అన్ని విధాల కంపు కొట్టింది ఇది. వీరికి హౌసింగు బోర్డు అంటే అందరిలోను నగుబాట్ల పాలు అయ్యే విధంగా తయారయింది. ... నుంచి దీనికి వ్యతిరేకంగా అనేక సమస్యల మీద హైకోర్టు దాకా వెళ్ళి వాటిని వేసుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. చివరికి వీరు కూడా కొంత మంది అధికారులను దాని మీద సస్పెండు చేయవలసిన దుర్గతి పట్టింది. ఇంత డబ్బు కొట్టినటువంటి దాని వ్యవహారాలను పక్కబెట్టాలి అనినా లేకపోతే భవిష్యత్తులో ఇలాంటిది జరగకుండా ఉండాలి అనినా అనధికారులతో కూడినటువంటిది, రాజకీయ పార్టీల ప్రతినిధులతో కూడినటువంటి ఒక సలహా సంఘం ఉండడం అనేది అత్యంత అవసరం. నేను మంత్రిగారిని దీనిని అంగీకరించమని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఆర్డినెన్సులు జారీ చేసే పద్ధతి మంచిది కాదని నిర్ద్వంద్వంగా ప్రకటించండి. అదే సమయంలో ఈ సలహా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి అంగీకరించమని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రవేశపెట్టబడినటువంటి ఈ బిల్లులో, మిత్రులు ఓంకార్ గారు చెప్పినట్లు ఇది ఆర్డినెన్సు రూపంలోగా కాకుండా బిల్లు రూపంగా ప్రవేశపెట్టి ఉండిఉంటే ప్రమాదం ఏమీ లేదు. మేము కూడా దానిని హర్షించి ఉండేవారము. ఇటువంటి అనవసరమైనటువంటి దానికి ప్రాధాన్యత లేని వాటి అత్యవసర పరిస్థితి లేనివాటికి ఆర్డినెన్సులు ఏ విధంగా జారీ చేస్తున్నారో మనకు ఇంతకన్నా చక్కని ఉదాహరణ ఇంకొకటి ఉండదు. అసలు There is no issue involved here. ఆ ఉన్న చైర్మన్ను, ఆ ఉన్న అధికారులను తీసివేసి ఇప్పుడు చైర్మన్‌ని ఒక ఆఫీసరు వేస్తున్నారు, అనేది దీంట్లో సారాంశం. దీనికోసం అని ఆర్డినెన్సు పాస్ చేసి ఆ చైర్మన్‌ని ఆ రోజు తొలగించకుండా ఈ రోజు తొలగించి ఉంటే వచ్చే ప్రమాదం ఏమిటో నాకైతే బోధపడడం లేదు. భవిష్యత్తులో అయినా కనీసం ప్రభుత్వం ఇలాంటి తప్పు పని చేయకుండా లోగడ పాటు ఎవరు చేయకుండా వ్యవహరిస్తుందని చెప్పి మనం ఆశిద్దాము. తరువాత మంత్రిగారి దగ్గర నుంచి నేను ఒక వివరణ అడుగుతున్నాను. చైర్మన్‌గా ఒక అధికారిని నియమిస్తాము అన్నారు. The person appointed under Clause (a) shall, until the Board is re-constituted, exercise the powers and perform the functions of the Board and of its Chairman. అన్నారు.

ఈ బోర్డులో ఎవరెవరు సభ్యులు ఉంటారు? ఈ బోర్డు యొక్క కన్స్టిట్యూషన్ ఏమిటి? దానికి చైర్మన్‌గా పెట్టబడే మెంబరుకి ఉండవలసిన అర్హతలు ఏమిటి? ఆ ఎక్కడా దీనిలో పేర్కొనబడినట్లుగా నాకు కనబడడంలేదు. ఇంకా నాకేమైనా తెలిస్తే దయచేసి ఉయన తెలియచేస్తే మంచిది. నేను పేర్కొనడం లేదు. ఏ సభ్యుగు మెంబరును దీనికి చైర్మన్‌గా వేయబోతున్నారు? దీనిని రీకాన్స్టిట్యూట్ చేయబోతున్నారా? ఈ రీకాన్స్టిట్యూట్ బోర్డు యొక్క స్ట్రక్చరు ఏమిటి? దీని ఎమెండ్‌మెంట్‌లో క్లారిటీ ప్రభుత్వానికి ఏమైనా కనుసం ఉందా? ఉంటే అది ఎక్కడ పొందుపరచారు దయచేసి తెలియజేస్తారా? ఇప్పుడు దీంట్లో ఏమి చెప్పారు అంటే In order to improve the functioning of Andhra Pradesh Housing Board, it was proposed to reconstitute it with an official as Chairman-cum-Chief Executive Officer, by replacing the existing non-Official Chairman and to abolish the post of Vice-Chairman and Housing Commissioner. అని అన్నారు. అదిగాను గుండి మిగతా హౌసింగ్ బోర్డులో ఉన్నటువంటి సభ్యులు నాన్-అఫిషియల్ సభ్యులు, వారు పోతారా? ఇక్కడ నాన్ అఫిషియల్ సభ్యులను మొకనే ఉపయోగం పెట్టుకున్నారా? ఈ అధికారులు ఏమైనా తప్పుచేస్తే దానిమీద ఎంక్వైరీ ఎవరు చేస్తారు? Public scrutiny is very much necessary. ఇప్పటికైనా మీకు తెలుసు హౌసింగ్ బోర్డులోని ఒకానొక మెంబరు చేసినటువంటి పొరపాట్లవల్ల కోట్లకొలది రూపాయలు ప్రభుత్వానికి నష్టము వచ్చింది అలాంటప్పుడు కేవలము అధికారికే దీనిని వదలిపెట్టేస్తామను అంటే ఏ విధంగా న్యాయం జరుగుతుందో ప్రభుత్వం వారు చెప్పవలసిన అవసరం వారికి ఎంతో ఉంది. అందువల్ల అధ్యక్షా. మీద్వారా మంత్రి గారిని కోరేది ఏమిటంటే ఈ చైర్మన్‌కి ఉండవలసిన అర్హతలు ఏమిటి? ఇది ఏ కేడరులో పెడుతున్నారు? ఆ తరువాత దీనికి బోర్డు పెడతాము అంటున్నారు, ఈ బోర్డులో ఎవరు సభ్యులుగా ఉంటారు? బోర్డుయొక్క సంఖ్య ఎంత? దాని యొక్క ప్రాతిపదిక ఏమిటి? దయచేసి ప్రభుత్వం తెలియజేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:—అధ్యక్షా, హవుసింగ్ బోర్డులో ఉన్న అవకతవకలను తొలగించే నిమిత్తం ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను పాస్ చేయడం జరిగిందని గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తను ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ హవుసింగ్ బోర్డు ఫంక్షనింగ్ యింప్రూవ్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను పాస్ చేసినామని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన ఓంకార్ గారు దీనికి ఆమోదం తెలిపినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. అట్లాగే వెంకయ్యనాయుడుగారు కొన్ని సూచనలు చేసినారు. అవి కన్సిడరేషన్‌లోకి తీసుకొని ఆ సలహాలను ప్రభుత్వం తప్పకుండా ఆలోచిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఓంకార్‌గారు మాట్లాడుతూ ఈ పొలిటికల్ పార్టీస్‌తో వేరే మీటింగు పెట్టి పొలిటికల్ అడ్వయిజరి కమిటీ వేసి ఈ బోర్డుకు తగిన సలహాలు యిస్తూ ఉంటే బాగుంటుందని అన్నారు. ఆ విషయం మీద ప్రభుత్వం ఆలోచించి దాని మీద తగిన చర్య తీసుకుంటుందని సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. వెంకయ్యనాయుడుగారు మాట్లాడుతూ యింతకు ముందు దీనికి నలుగురు నాన్ ఆఫీషియల్స్ ఉండేవారు, ఆ నలుగురు కంటిన్యూ

అవుతారా ? లేదా అని అన్నారు. ఈ ఆర్డినెన్స్ వచ్చినప్పటి నుంచి ఈ కంప్లీట్ హౌసింగ్ బోర్డు అబాలిష్ అయింది. దీనిని తరువాత రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేసేప్పుడు నలుగురు నాన్ అఫీషియల్స్ ఉంటారని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రస్తుత ఈ ఆర్డినెన్స్ ప్రకారం దీనిలో 11 మంది ఆఫీసర్స్, ఒక చైర్మన్, నలుగురు నాన్ అఫీషియల్స్ ఉంటారని, దీనిలో వైస్ చైర్మన్‌ను డిలిట్ చేయడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా మన సభ్యులు యిచ్చిన సంహాలను తప్పకుండా పాటించి ప్రభుత్వం యిక ముందు జాగ్రత్త తీసుకుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక ఈ బిల్లును పాస్ చేయవలసిందిగా గౌరవనీయులైన సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఇళ్ళు లేనివారి బాధ చూసి మాకు యెంత ఆవేదన కల్గలేదో ఈ ఇళ్ల శాఖామంత్రి గారిని చూస్తే అంత బాధ కల్గుతోంది. ఎందుచేతనంటె యిటువంటి సీరియస్ మేటర్ హౌస్‌లో చర్చిస్తున్నప్పుడు సీనియర్ మంత్రులు తోటి సభ్యులకు తగిన సంహాలు యివ్వడానికి హౌస్‌లో లేకుండా ఉండడం, రెండవది ఆయన రాను చదివేది సక్రమంగా ఉంటుందో, లేదో, యేదైన అవసరమైన సూచనలు వస్తే చేస్తామనేదానికి తయారుగా ఉండకుండా, యిట్లా వారిని దిక్కులేని వారిగా వదిలివేసినందుకు నిజంగా దిక్కులేని వారి తరపున నా సానుభూతిని వ్యక్తపరుస్తున్నాను.

(యింటరప్షన్స్)

వారికి నోరు ఉందని తెలుసు, వారికి కాళ్లు ఉన్నాయని తెలుసు. కాని వారికి యిది లేదని తెలుస్తోంది.........................

(యింటరప్షన్స్)

ఒక విషయం యేమిటంటే మీరు అనధికారిగా ఉన్నటువంటి అధ్యక్షుని రద్దు చేశారు. దానివల్ల కొన్ని లక్షలు రూపాయలు దుర్వినియోగం అవుతున్నది. ఇది మీరు పొదుపు చేసే చర్యలకు ముఖ్య భాగం. కాబట్టి మేము హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాము. కనుక ఒక ఐ. ఏ. ఎస్. ఆఫీసరును వేసి వీరితో పాటు నలుగురు నాన్ అఫీషియల్స్‌ను అపాయింట్ చేస్తున్నామన్నారు. ఐ. ఏ. ఎస్. ఆఫీసరే చైర్మన్‌గా ఉంటారు. వైస్ చైర్మన్ మాత్రం లేరు. కాని నలుగురు నాన్ అఫీషియల్స్ అంటే యెవరు ? గవర్నమెంటు అప్పాయింట్ చేసిన నిరంకుశ అధికారుల యొక్క విచ్చలవిడి ప్రవర్తనను అదుపు చేయగలిగిన శక్తి సామర్థ్యాలు ఈ బోర్డుకు ఉంటాయా ? ఒక ఐ. ఏ. ఎస్. అధికారి ముందు మిగిలిన ప్రభుత్వాధికారులు యెవరయినా నోరు విప్పి మాట్లాడగలరా ? రెండవది నాన్ అఫీషియల్స్ నలుగురిని మీ యిష్టం వచ్చిన వారిని నింపుకున్న తర్వాత అది ఏక పక్షంగా ఉండి ఈ బండి బోల్తా పడడం తప్ప మీ ఉద్దేశం నెరవేరడానికి యెంత మాత్రం తోడ్పడదన్నది స్పష్టంగా కనపడుతున్నది. దానికి బదులుగా మేము చేస్తున్నటువంటి సూచనలు నలుగురు అనధికారులను పెట్టడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఈ నలుగురికి టి. ఏ., డి. ఏ. యిస్తారు. వీరికి ఆనరేరియం లేక ఇతర సదుపాయాలు ఉన్నాయో, లేవో తెలియదు. వీరికి రెంట్ ఫ్రీ క్వార్టర్స్, సౌకర్యం టెలిఫోన్ సౌకర్యం యిస్తున్నారా అంటే లేదు. మేము చెప్పిందేమిటంటే వీరికి టి. ఏ.

డి. ఏ లు రాకపోకలకు [illegible] ఉండా [illegible] రెండి ఖర్చులు యిచ్చి ఈ సంఘా [illegible] [illegible]. ఇప్పుడే [illegible] [illegible]దుస్తుందని చెప్పారు. దీనిని వ్యతిరేకిం[illegible] [illegible] [illegible] ? [illegible] అజమాయిషీ ఉండకూడదా ? అనధికారులు [illegible] ఈ శాసన సభ యెందుకు ? చీఫ్ సెక్రటరీ ఒకరే ఉంటే చాలు [illegible] ?

(మిస్టర్ స్పీకర్ యిన్ ది చైర్)

ఈ శాసన సభ లేకుండా, మంత్రులు ఉండ [illegible] యేమిటి ? ఆ విషయానికి వస్తే ఐ. ఏ. ఎస్. ఆఫీసర్స్ సంఘ [illegible] లేకుండా [illegible] పని చేస్తున్నారా ? లేక నాన్ ఐ. ఏ. ఎస్ ఆఫీసర్స్ డిప్యూటీ కలక్టర్స్ రేంకులో ఉన్నటువంటి వారి సంఘా లేకుండా మంత్రులు పని చేస్తున్నారా ? మంత్రులు ప్రజల అభిప్రాయాలు దృష్టిలో ఉంచుకొని రాజకీయంగా నిర్ణయాలు చెయవలసి ఉంటుంది. కేవలం బ్యూరోక్రసీ మీద ఆధార పడితే పరిపాలన ప్రజాస్వామ్యంగా ఉండాలంటే రాజకీయ నాయకుల అజమాయిషీ ఉండాలి. అందుకే మన ప్రజలు శాసన సభ్యులను యెన్నుకోవడం, మంత్రులను యెన్నుకోవడం, పరిపాలన యివన్నీ జరుగుతున్నాయి. అటువంటప్పుడు యిటువంటి హౌసింగ్ బోర్డులాంటి సంస్థలలో అనధికారుల అజమాయిషీ ఉండకుండా వారి పాత్రను తీసివేస్తే వారు నిరంకుశత్వంగా వ్యవహరించే అధికారుల దుర్మార్గాలకు తలఒగ్గవలసి వస్తున్నది. ఆ తర్వాత వచ్చే దుష్పరిణామాలు యేమైతే ఉన్నాయో తెలంగాణాలో ఒక సామెత ఉంది తుంగను దించి దూలాన్ని యెత్తుకున్నట్లు అవుతుంది. అట్లాగే తేలికగా ఉండే గడ్డిపోచను దించి నెత్తిన పెద్ద బండను యెత్తుకున్నట్లు ఉంటుంది. ఇది చాలా ప్రమాదం. దారుణం. ఇప్పటికయినా మీరు ఈ సవరణను ఆమోదించడం మన రాష్ట్ర శ్రేయస్సుకు, మీ పార్టీ శ్రేయస్సుకు చాలా అవసరం అని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది ఆర్డినెన్స్‌లు జారీ చేసే విషయంలో, కనీసము ఇకముందైనా ఈరకంగా ఆర్డినెన్స్‌లను జారీ చేయమని మంత్రి గారు చెప్పాలని నేను అన్నాను. దాని విషయంలో ఎందుకు మాట్లాడరు ? కనీసము మీ హయాములోనైనా మంచి సాంప్రదాయాన్ని సృష్టించండి. మేము హర్షిస్తాము.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:—మంత్రిగారు, సంఘా చెబితే, వాటిని చూస్తాము, పరిశీలన చేస్తామని అన్నారు. ఈ అమెండ్‌మెంటులో "Notwithstanding anything in the principal Act, with effect on and from the commencement of this Act, all the members of the Board, including its Chairman and Vice-Chairman and Housing Commissioner who are holding offices at such commencement shall cease to hold their offices as such; and the Government may appoint person to manage the affairs of the Board untill the Board is reconstituted in accordance with the provisions of sub-section (1) of section 4 of the principal Act, as amended by this Act,", అని అన్నారు. అంటే మొత్తము బోర్డు పోయింది అన్న మాట. చైర్మన్ గారు, వైస్ చైర్మన్ గారు అందరూ పోయారు. వీరు వేసే ఆఫీసరే ఇన్‌చార్జిగా వున్నారు. గవర్నమెంటు బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేసే వరకు అని అన్నారు. మంత్రిగారు ఇందాకా ఏమి చెప్పారంటే నలుగురు అనధికారులు, 11 మంది

అధికారులు బోర్డులో సభ్యులుగా వుంటారని అన్నారు. ఎప్పటిలోపల బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయబోతున్నారు? మంచి చేయని, చెడు చేయనీ ప్రజాప్రతినిధులున్న బోర్డును తీసివేసి, ఒక అధికారి చేతిలో పెట్టి, దీన్ని ఇలాగే ఎక్కువ కాలము కొనసాగిస్తూ పోతే, మొన్న ఒక అధికారే తప్పు చేశారు; దాన్ని గుర్తు పెట్టుకొనవలెనని కోరుతున్నాను. బోర్డుకున్న అధికారాలన్నీ ఆ అధికారి చేతిలో పెట్టి, ఎక్కువ రోజులు కొనసాగించడం మంచిది కాదు మంత్రి గారు ఇప్పటికే అంటే ఎపుడయితే ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను పాస్‌చేసి, బిల్లును తీసుకొని వచ్చే తరుణంలోనే, ఇప్పటికే బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేసి వుండాలి. అది ప్రభుత్వము యొక్క చాయిస్. మేము ఎంత చెప్పినా వారికి ఇష్టము వచ్చినవారినే ఫయినల్‌గా వేసుకొంటారు. అది ప్రతి ప్రభుత్వము చేసే పనే. ఈ నలుగురు అనధికారులు, 11 మంది అధికారులు సభ్యులుగా వుంటారని అన్నారు. వారు ఎవరో సభకు తెలియజేయాలి. అటువంటి ఆలోచన లేకపోతే వెంటనే హవుసింగ్ బోర్డును డెమొక్రాటిక్ ప్రిన్సిపుల్ మీద రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయాలి. అది మనమందరం నొక్కి చెప్పిన ప్రిన్సిపుల్. అది కాకుండా, వారెవరో తప్పు చేశారని, దాన్ని తీసివేసి ఒక ఆఫీసరును చైర్మన్‌గా వేసే పవరును యివ్వండని మా ఆమోదం కావాలని అనడం బాగా లేదు ఇలాంటి ముఖ్యమైన బిల్లులు సభ ముందు వచ్చినపుడు, డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన ఆఫీసర్లు ఇక్కడకు వచ్చి, మంత్రి గారికి సలహాలు యివ్వవలసిన సాంప్రదాయం మన శాసనసభలో వుంది. వారేమో కొత్త. వారే కాదు, మొత్తము ఈ యాక్ట్‌లోని ప్రొవిజన్స్, అందులోని సెక్షన్స్ మాకే తెలియవు. వారికేమి తెలుసు? అలాంటప్పుడు ఆఫీసర్లు ఎవరూ రాకుండా ఏమి జరగబోతున్నది ? ఏ కాడర్‌లోవున్న ఆఫీసరును చైర్మన్‌గా వేయబోతున్నారు ? వీటికన్నిటికి ఎవరు సమాధానము చెప్పాలి ? దయచేసి ఇప్పటికైనా ఆవిధంగా జరగకుండా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. బోర్డులో మెంబర్లుగా కాబోతున్న ఈ 11 మంది అధికారులు ఎవరు ? అనధికారులు అంటే వాళ్ల చాయిస్ ప్రకారమా లేక లెజిస్లేటర్స్‌లో కొందరిని తీసుకుంటారా ? ఏ ప్రాతిపదికమీద బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయబోతున్నారు ? మంత్రిగారు చెప్పాలి. మరల మూడింట రెండు వంతులు, సింపుల్ మెజారిటీ అనే విషయంలో మా ప్రిన్సిపుల్ అంతా అమలు జరపాలని వారికి ఒక కారణం దొరికింది. మా దృష్టిలో అది కారణం కాదు. కనీసము ఇపుడు చెప్పకోడానికైనా కారణం లేదు. పవిత్రన్ గారు ఒక ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసరుగా వుండి పొరపాటు జరిగిందంటే Government have got powers to shift him or to suspend him. You have already suspended him. కాని, చైర్మన్‌గా పెట్టి, మిగతా బోర్డును తీసివేసినందువల్ల వారు సాధించిన అదనపు సౌకర్యము ఏమి? హవుసింగ్ బోర్డు పనిని మెరుగుపరచాలని మంత్రిగారు అన్నారు. 15 మంది సభ్యులు వున్నపుడే బోర్డు మెరుగుపడనపుడు, ఇపుడు ఒకటి రెండు డిపార్టుమెంటులకు హెడ్‌గా వున్న అధికారిని తీసుకొనివచ్చి, దీనికి అడిషనల్ చార్జ్‌గా పెట్టారు. ఆయన అక్కడ వుండడు. ఇక్కడ వుండడు పని ఏమి జరుగుతుంది? హవుసింగ్ ఎక్స్‌పాన్షన్ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఎంతో రాపిడ్‌గా జరుగుచున్నందున, ఫయినాన్షియల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్, హడ్‌కో ఎయిడ్, బ్యాంక్స్ ఎయిడ్ ప్రోగ్రామ్స్‌కు డిమాండ్ పెరిగిపోతున్నది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో మీరు యాడ్‌హాక్ ఎరేంజిమెంట్స్‌కు

ఆలోచన చేయలేదు. మీాకు ఏదో ఒక ఐడియా వచ్చింది. వచ్చినప్పుడు, దాన్ని వెంటనే కూర్చొని ఆలోచనచేసి, ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. అవి రెండు కాకుండా చేశారు. మంత్రి గారు ఇప్పుడు, ఈ బోర్డు స్వరూపాన్ని గురించి ఆలోచన చేయకపోతే మరి వారు ఏ ప్రతిపాదనను ఆలోచన చేస్తారో అద్దైనా సభకు తెలియజేయాలి. ఇకమీాదట ఇటువంటి ఆర్డినెన్సులను తీసుకొని రామని అవయినా చెప్పాలి.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :— అధ్యక్షా, ఓంకార్ గారు ఒక సలహా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే, యింకా ఎపెక్టివ్‌గా వుంటుందని సలహా యిచ్చారు. వారి సలహాను తప్పకుండా ఆలోచనలోకి తీసుకొంటానని మనవి చేస్తున్నాను. బోర్డు రీకాన్‌స్టిట్యూషన్ గురించి ఆలోచన చేశారా? లేకపోతే చేస్తున్నారా అని అడిగారు. అది ఇంకనూ ఆలోచనలోనే వుంది. సాధ్యమైనంత త్వరలో బోర్డు రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక ప్రశ్నగా నాన్ అఫిషియల్ ఎవరుంటారని అడిగారు? రాయలసీమ, తెలంగాణా, మరియు ఆంధ్ర ఏరియాల నుండి ఒక్కొక్క ఏరియాకు ఒక్కొక్కరు చొప్పున వుంటారు. అదేవిధంగా హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాలకు ఒకరు వుంటారు. మొత్తము నలుగురు వుంటారు. సాధ్యమైనంత త్వరలో బోర్డు రీకాన్‌స్టిట్యూట్ అయి, సభ ముందు పెడతామని మనవి చేస్తూ, ఈ బిల్లును పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— మిగతా భాగము తరువాత చూద్దాము. ఆర్డినెన్సు గురించి, ఇక ముందైనా ఈరకంగా తొందరపాటు చర్యగా జారీ చేయమని మంత్రి గారు హామీ యిస్తే, దీనివల్ల వచ్చే నష్టము ఏమీా లేదు. ఈ హవున్‌యొక్క గౌరవము పెరుగుతుంది, హుందాతనం పెరుగుతుంది. అటువంటి సాంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పుతారా ?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :— ఇకముందు అర్జెన్సీ లేనిపక్షములో, ఇటువంటి ఆర్డినెన్సులను జారీ చేయమని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బి.హెచ్.భూపతిరావు :— వెంకయ్యనాయుడుగారు, ఓంకారు గారు చెప్పింది ఏమిటంటే, శాసన సభ్యులను కమిటీలో సభ్యులుగా వేస్తే, వుపయోగకరంగా వుంటుందని సలహా యిచ్చారు. ఇంతకు ముందు తెల్ల ఏనుగుల్లాగా వున్న కార్పొరేషన్సు చైర్మన్ల ప్రవర్తనవల్ల దాన్ని రద్దు చేయుటానికి ఈ కమిటీలను వేస్తున్నామని అన్నారు శాసన సభ్యులను వేస్తే మంచిదని చెప్పిన తరువాత, నాన్‌అఫీషియల్సు అంటే ఎవరు ? రాజకీయ పార్టీ వారా ? లేక ఉద్యోగులా లేక సోషల్ వర్కర్సా ? ఎటువంటి వారిని వేస్తారో తెలియజేయాలి.

శ్రీ వై.రామకృష్ణుడు :—బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయడమనేది ఆలోచనలో వుంది. నాన్ అఫీషియల్సు అంటే ఉద్యోగులుగా వున్న వారిని ఎవరినీ వేయము.

Mr. Speaker :—The question is:

"This House disapproves the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Ordinance, 1983 (Andhra Pradesh Ordinanee No. 1 of 1983) promulgated by the Governor of Andhra Pradesh on 29th January 1983."

(Pause.)

The Statutory Resolution was negatived.

Mr. Speaker:—The question is:

"That the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Bill, 1983 be taken into consideration."

(Pause.)

The motion was adopted and the Bill was considered.

Clause 2.

Sri M. Omkar:—I move:

"In sub-clause (3) of Clause 2 after a new section 4-A add the following:—

'Constitution of Advisory Committee:

4-B. (1) The Government shall constitute an Advisory Committee with the Representatives of all recognised political parties consisting of not more than 7 members.

(2) No member shall be eligible for salary or honorarium except T.A. and D.As. as may be prescribed.

(3) The duties and functions of the Advisory Committee shall be as may be prescribed.

Explanation—For the purposes of this Act "Recognised political parties" means as defined in the Representation of Peoples Act."

Mr. Speaker:—Amendment moved.

శ్రీ ఎం.ఓంకార్:— గౌరవనీయులైన మంత్రిగారికి నేను ఒక విషయం చెప్ప
5-30 p.m. దలచుకున్నాను. పోయిన సారి పంచాయితీ సమితి జిల్లాపరిషత్తు చట్టాన్ని తెచ్చినపుడు ఆ శాఖమంత్రిగాఉన్న బాగారెడ్డిగారు ఎన్నో సూచనలు అప్పటికప్పుడు ఫ్లాట్‌మీద చర్చల సందర్భంగా వచ్చిన ఆలోచనలు స్వీకరించారు. అట్లాగే సాంకేతిక విద్యాశాఖామంత్రిగా ఇదివరకు ఉన్న హయగ్రీవాచారిగారు కూడా మా సూచనలు స్వీకరించారు మనము ఎపుడు అయితే శాసనం చేస్తున్నామో ఆ శాసనం కోర్టులలో పరిశీలనకు వస్తుంది. బయట ప్రజలు చదువు కుంటారు అటువంటపుడు చట్టం చేసేవారు ఏగా ఆలోచన లేకుండా చేసారు అనే అనుమానం రాకుండా ఉండాలంటె వీలైనంతమేరకు దానిని ఆలోచనచేసి నిర్మాణం చేసుకోవాలి. అందువల్ల యిపుడు నేను కోరిన నా సవరణ ఏమిటంటే సబ్ క్లాజు 3 ఆఫ్ క్లాజు 2 లో యిలా యిచ్చాను.

"In sub-clause (3) of Clause 2 after a new section 4-A add the following:—

'Constitution of Advisory Committees:

4-B. (1) The Government shall constitute an Advisory Committee with the representatives of all recognised political parties consisting of not more than 7 members.

(2) No member shall be eligible for salary or honorarium except T.A. and D.As. as may be prescribed.

(3) The duties and functions of the Advisory Committee shall be as may be prescribed.

Explanation.—For the purpose of this Act "recognised political parties" means as defined in the Representation of Peoples Act.' '

ఇందులో ప్రాంతీయ పార్టీలకు గాని, అఖిల భారత పార్టీలకు గాని తావులేదు. రికగ్నైజుడు పొలిటికల్ పార్టీలు అంటే కేవలం ఆల్ ఇండియా పార్టీలు అనే కాదు. ఒక పరిమితిలో, నిష్పత్తిలో ఓట్లు సంపాదించుకున్న ప్రాంతీయ పార్టీలు కూడా రికగ్నైజుడుగా గుర్తింపబడి ఉంది. అందులో తెలుగుదేశం అధికారంలోకి వచ్చింది కాబట్టి దానికి అధికారంలేదు గుర్తింపులేదు అని అనుకోవడానికి లేదు. రికగ్నైజుడు పొలిటికల్ పార్టీలు అంటే ప్రాంతీయ పార్టీలు రావని అనుకోవడానికి లేదు. అందువల్ల ఆంధ్ర, రాయలసీమ, సర్కార్. తెలంగాణా జంటనగరాలలో ఒక్కరూ క్రింద తీసుకొని మెంబర్లుగా వేస్తామన్నారు. అన్ని పార్టీల వారిని కూర్చోపెట్టుకొని గవర్నమెంటు మొత్తం 7 గురు సభ్యులు మించకుండా అన్ని పార్టీలవారికి రిప్రజెంటేషన్ ఉండేటట్లుగా చేస్తే బాగుంటుంది. ఇపుడు పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్స్ కమిటీ మొదలైన కమిటీలలో కూడా ఆ విధంగానే చేస్తున్నారు. అన్ని పార్టీల వారిని కూడా తీసుకుంటే ఒకరిమీద ఒకరు నిఘా వేసుకుంటారు. దుర్వినియోగం ఏమీ జరగదు. ఈ బిల్లు ఆబ్జక్ట్సు అండు రీజన్సులో హౌసింగు బోర్డు ఫంక్షన్సును అభివృద్ధి చేయడానికి అని కూడా వ్రాశారు కాబట్టి నేను చేసిన సూచన అవసరం అవుతుంది. అనధికారంగా ఉన్న చైర్మన్‌ను తీసివేసి అధికార చైర్మన్‌ను పెట్టడం అనేది రాదు. తు-గను దించి దూలంను పెట్టుకున్నట్లుగా కూడా ఉండదు. రాజకీయంగా పెద్దవారిని వేసుకున్నందువల్ల భారం ఏమీలేదు. ఇపుడు అట్లా వేసుకున్న మెంబర్లకు టి.ఏ.లు డి.ఏ.లు మాత్రమే యివ్వవచ్చును కాని మిగతావేవీ అక్కరలేదు. రెండవది ఏమిటంటే పోయిన ప్రభుత్వంలో ఉన్న హౌసింగు బోర్డు మినిష్టరుగారు స్వయంగా తమ పిల్లలకు, బంధువుల పేర ఇండ్లు పెట్టించుకున్నారు. దానికి బాధ్యులు ఎవరని మేము యిక్కడ అడిగితే ఎలాట్‌మెంట్సు కాన్సిల్ చేసారన్నారు. కాని దానిమీద సమగ్రవిచారణ జరగలేదు. వారిమీద ఏమీ యాక్షన్ తీసుకున్నారో తెలియదు. అందువల్ల యిపుడు ప్రభుత్వం వారు అయినా వారం రోజులలో యీ సమావేశాలు ముగిసేలోపల కాకపోయినా వచ్చే సమావేశంలో అయినా వివరాలు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

Sri Y. Ramakrishnudu:—The amendment proposed by Mr. Omkar is not accepted

Mr. Speaker:—The question is:

"In sub-clause (3) of Clause 2 after a new Section 4-A add the following:—

'Constitution of Advisory Committee:

4-B. (1) The Governmment shall constitute an Advisory Committee with the Representatives of all recognised political parties consisting of not more than 7 members.

(2) No member shall be eligible for salary or honorarium except T.A and D.As as may be prescribed.

(3) The duties and functions of the Advisory Committee shall be as may be prescribed.

Explanation.—For the purpose of this Act "recognised political parties" means as defined in the Representation of Peoples Act."

(Sri M. Omkar pressed for a division. Ayes—18; Noes—72; Neutrals—Nil.)

The amendment was negatived.

Mr. Speaktr:—The question is:

"That clause 2 do stand part of the Bill."

(Pause.)

The motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill.

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clauses 3 to 13, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause.)

The motion was adopted and Clauses 3 to 13, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri Y. Ramakrishnudu:—Sir, I move:

"That the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Bill, 1983 be passed."

Mr. Speaker:—Motion moved.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఈ బిల్లు మీాద మూడవ రీడింగులో కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావలసి ఉంది. ఈ హౌసింగు బోర్డు ఏర్పడిన తరువాత అర్బన్ ఎగ్లామరేషన్ ఏరియా అంటూ ప్రతి మునిసిపాలిటీలోనూ పట్టణాలలోనూ 10, 14 కి. మీా. దూరం వారి ఏరియాలుగా నిర్ణయం చేసారు,

లిమిట్స్ కాకుండా రెవిన్యూ గ్రామాలలో కూడా అట్లాగే ఉన్నాయి. ఇక్కడ మొదటి నుంచి జరుగుతున్నది ఏమిటంటే ప్రభుత్వ భూములు ఉన్నచోట సిటీలో గాని గ్రామాలలో గాని బీద ప్రజలు ఇళ్లువేసుకొని నివసిస్తూ వస్తున్నారు. అట్లాగ హైదరాబాదులో కూడా లక్షలాదిమంది ఆ విధంగా ఉన్నారు. కొన్ని చోట్ల ప్రయివేటు స్థలాలలో కూడా ఇళ్లు వేసుకొని పేద ప్రజలు ఉన్నారు. వారి గురించి మేము యీ శాసనసభలో హౌసింగుబోర్డు విషయాలు చర్చకు వచ్చినపుడు ఇదివరకు మంత్రి శ్రీమతి సరోజినీపుల్లారెడ్డి గారికి చెప్పినపుడు ఆ బీద ప్రజలకు ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయకుండా ఉన్న గుడిసెలు నుంచి తొలగించమని హామీ యిచ్చారు. ఆ వాగ్దానాలను యిపుడు మంత్రిగారు కూడా నిలబెట్టుకోవాలి. అట్లాగే గ్రామాలలో చాలా మంది పేద ప్రజలు ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు బంజరు భూములను సాగుచేసుకుంటున్నారు. వాటికి రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు మామూలుగా లాండు ఎసైన్‌మెంటు చేపట్టడంలేదు. ఎందుకంటే అవి అర్బన్ రిక్లమేషన్ ఏరియా క్రింద ఉంది. ఇపుడు యీ హౌసింగు బోర్డు వారు ఏమైనా ఎడ్యుకేషన్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ కొరకు, ఇండస్ట్రీస్ కొరకు వేరే ఇనిస్టిట్యూషన్స్ కొరకు ఎక్వయిర్ చేసి ఏదో 500, 1000 ఎకరాలు పెట్టుకోవచ్చును గాని మొత్తం గ్రామంలో ఉన్న అన్ని రకాల భూములను ఎక్వయిర్ చేసి దున్నుకునే అవకాశం లేకుండా చేయడం అనేది మంచిది కాదని అందువల్ల పేద ప్రజలకు చాలా నష్టం వస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఒక నష్టం ఏమిటంటే గ్రామాలలో ఉండే స్వార్థపర వర్గాలు, ముఖ్యంగా ఈ వోటింగ్ పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు, తమకు వ్యతిరేకంగా ఉండే వారిని దించివేయడానికి ఎన్నికైన వారిని కబ్జా చేస్తున్నారు. లంచగొండులైన వారు వారిని బెదిరించి డబ్బు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. స్థానిక పెద్దలు, తహసిల్దారు వంటి వాళ్లు కూడా ఈ రకంగా చేయడానికి దోహదపడుతున్నారు. పక్కా ఇళ్లు కట్టుకోవడానికి బావులు త్రవ్వుకోడానికి. నీటి వసతి గల భూమిగా మార్చుకోవడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది. సిటీలో ఉన్న పేదవారిని వారికి ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయకుండా వారుంటున్న ప్రదేశాలనుండి ఖాళీ చేయించము అన్న పూర్వపు ప్రభుత్వం హామీని నిలబెట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇకముందు నుండి ప్రభుత్వ స్థలాలను ఎవరూ ఆక్రమించుకోకుండా ఆయా స్థలాలకు నిషిద్ధ స్థలాలనే బోర్డు పెట్టించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. మిగిలిన స్థలాలకు, అర్హులైన వారికి పట్టాలు ఇప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు :— హౌసింగు బోర్డు నిధులు ఎక్కువ భాగం పెద్ద పట్టణాలకు మాత్రమే పరిమితము అవుతున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తాలూకా లలో ఎక్కడైతే ఇండ్లకు రద్దీ ఎక్కువగా ఉందో ఆ విషయాన్ని హౌసింగు బోర్డు పరిగణలోకి తీసుకోవడం లేదు. గత సంవత్సరం శాసన సభలో ఈ విషయంలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఆనాటి మంత్రిని శ్రీమతి సరోజినీపుల్లారెడ్డి గ్రామాలలో కూడా అధికంగా ఈ పథకాలను విస్తరింపచేయగలమని చెప్పారు. హైదరాబాదు వంటి సిటీలో ఇండ్లకు ఎంత రద్దీ ఉందో, అంత కంటే ఎక్కువ రద్దీ తాలూకాలలో కూడ ఉంది. బాడుగకు ఇండ్లు దొరకడం లేదు. అందువల్ల ఈ హౌసింగ్ బోర్డు పథకము అమలు

చేసేటప్పుడు అర్బన్ రూరల్ నిష్పత్తిని పాటించాలని కోరుతున్నాను. కేవలం పట్టణ ప్రజలకే కాకుండా, గ్రామీణ ప్రాంతాలకు, ఆ యా కాలనీలకు కూడా ఈ పథకాన్ని విస్తరింపజేయాలని కోరుతూ, మంత్రిగారు, ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, భవిష్యత్తులో హౌసింగ్ బోర్డుకు సలహా ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బోర్డును వారు త్వరలో రీ కాన్‌స్టిట్యూట్ చేస్తామన్నారు. ఎంత కాలంలో చేస్తారు? బోర్డు రీకాన్‌స్టిట్యూట్ కాకుండా ఎలా పని చేస్తుంది? ఒక వ్యక్తి చేతిలో అంత అధికారం పెట్టి, కొన్ని కోట్ల విలువైన నిర్ణయాలు తీసుకొనే బోర్డు రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయకుండా ఉంటే చెక్స్ అండ్ బాలెన్సెస్ లేకపోయే ప్రమాదం ఉంది. కనుక 10, 15 రోజులలోనైనా ఈ బోర్డును రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేస్తామన్న హామీని శాసన సభకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో వైడర్ రిపోర్టు, వైడర్ డిస్కషన్, వైడర్ స్క్రూటినీ ఆఫ్ ఫండ్స్ ఉండాలని మంత్రిగారిని అందుకు అంగీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:— రిహాబిలిటేషన్ ఇవ్వకుండా అక్కడ ఉన్న పేద ప్రజలను తొలగించకుండా ఉండేటట్లు చూస్తామన్న గత ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వాగ్దానాన్ని ఈ ప్రభుత్వం కూడా పరిశీలించగలమని మనవి చేస్తున్నాను. వెంకయ్యనాయుడు గారు చెప్పినట్లుగా బోర్డును ఒకటి, రెండు నెలల్లో రీకాన్‌స్టిట్యూట్ చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. అర్బన్ అగ్లిమరేషన గురించి కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందని చెబుతున్నాను.

Mr. Speaker:—The question is:

"That the Andhra Pradesh Housing Board (Amendment) Bill, 1983 be passed."

(Pause.)

The motion was adopted and the Bill was Passed

VII. STATUTORY RESOLUTION:

re: Disapproving the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Ordinance, 1983.

Sri M. Omkar:—Sir, I beg to move:

"This House disapproves the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Ordinance, 1983 (Andhra Pradesh Ordinance No. 3 of 1983) promulgated by the Governor on 30th January 1983."

Mr. Speaker:—Resolution moved.

VIII. GOVERNMENT BILL:

THE ANDHRA PRADESH EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSION AND PROHIBITION OF CAPITATION FEE) BILL, 1983 (L.A. BILL No. 2 OF 1983).

Minister for Education (Sri P. Ananda Gajapathi Raju):—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Bill, 1983 be taken into consideration."

Mr. Speaker:—Motion moved.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— స్టాట్యుటరీ రెసెల్యూషన్ మూవ్ చేసే సందర్భంలో ముందు, ఒక విషయం స్పష్టం చేయాలి. ఈ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశంతో మాకు పూర్తి ఏకీభావం ఉంది. కాని దానిని ఆర్డినెన్సు రూపంలో తెచ్చిన పద్ధతికి మాత్రం వ్యతిరేకము. బంగారు కత్తి అయినంత మాత్రాన మెడ ఎవరు కోసుకుంటారు? మంచి పనులకు వారికున్న ఆశయాలను ఉపయోగించ కుండా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. వారం రోజుల వ్యవధిలో అసెంబ్లి సమావేశం అవుతుండగా ఆర్డినెన్సు తేవలసిన అవసరమేమిటి? ఇది కాలేజిలలో అడ్మిషన్స్ టైమా? కాదు. డొనేషన్లను నిషేధించలేదు. కాపిటేషన్ ఫీజు నిషేధించారు. ఇది కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేసే సమయం కూడా కాదు. మెరిటోరియస్ స్టూడెంట్స్‌ను తీసుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తామన్నారు. కాలేజిలో వచ్చిన మార్కులను బట్టి కాని ఎంట్రెన్స్ పరీక్షలో వచ్చిన మార్కులను బట్టి కాని ప్రవేశం కల్పిస్తామన్నారు. ఇది కాలేజిలలో చేరే సమయమా? ఏమి లేదు. పైగా, ప్రయివేటు మానేజమెంటు వారు తమ ఆస్తులను ప్రభుత్వానికి స్వాధీనం కాకుండా ఏదో దాచి వేస్తున్నారు. అందుకోసం విద్యా సంస్థలను స్వాధీనం చేశారా అంటే అది లేదు. ప్రయివేటు కాలేజీలను గవర్నమెంటు స్వాధీనం చేసుకునే ఉద్దేశ్యం లేదు. ఎందుకు చేసినట్లు ఇంత హడావుడిగా? "ఈనాడు" అనే దిన పత్రిక తమ సంపాదకీయంలో "ఆవేశమే కాదు ఆలోచన కూడా ఉండాలి" అని వ్రాసింది. తెలుగుదేశం పార్టీ ఎంతో బలపరచిన పత్రిక అది. తెలుగుదేశంవిజయానికి ఎంతో సహాయపడిన పత్రిక అది. ఆవేశం పెరిగింది. బాగానే ఉంది. కాని ఆలోచన మాత్రం తగ్గింది. బిల్లు తీసుకు వచ్చారు. బాగుంది. ఈ రకమైన ఆర్డినెన్సు తెచ్చిన దానిని గురించి వివరాలు చెప్పే పనిలేదు. కాని మంత్రి గారిని ఒకటే కోరుతున్నాను. ఏ రకమైన అత్యవసర పరిస్థితి లేకుండా, మామూలు పరిస్థితిలో చట్టాలను తీసుకు వచ్చి ఆర్డినెన్సు తీసుకు రాకూడదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేయాలనేదాన్ని మా పార్టీ బలపరుస్తుంది. మాకేమి అభ్యంతరం లేదు. ఇదివరకు డొనేషన్స్ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు కాపిటేషన్ ఫీజు కూడ వ్యతిరేకమని ఆ ప్రభుత్వం చెప్పింది. కాని వారు అమలు చేయలేకపోయారు. సెక్షన్ 44 లో ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ఫీజు తప్ప, ఏ రకమైన డబ్బు అడ్మిషన్ విషయంలో తీసుకోరాదని చెప్పారు. ఈ ఆర్డినెన్సులోని ప్రత్యేకత ఏమిటంటే—ఏరకమైన విద్యార్థులను చేర్చుకోవాలో ఇందులో నిర్దిష్టంగా చెప్పారు. డబ్బు ఇచ్చిన వారిని కాక అర్హతలున్న వారిని చేర్చుకోవాలని చెప్పారు. ఎడ్యుకేషన్ బిల్లులో సె. 44 కు కొద్ది సవరణలతో ఇది జరిగేది. ఆర్డినెన్సు అవసరం లేదు. అందులో మైనార్టీ సంస్థలను మినహాయించారు కాని ఇందులో మైనార్టీ సంస్థలకు వర్తింపచేసారు. ఈ ఆర్డినెన్సు ప్రకటించిన

రెండవ రోజున నేను వరంగల్లులో ఉన్నాను. అప్పటి పరిస్థితి చూస్తే మేనేజిమెంట్లు భయపడ్డాయి. నేను ప్రెస్ స్టేటుమెంటు కూడా ఇచ్చాను. మేనేజిమెంట్లు తమ చేతనున్న ఆస్తులను ప్రభుత్వం చేతికి చిక్కకుండా ఉండడానికి ఎన్నో రకాల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు సీనియర్ అధికారులను పంపి ఆస్తుల లెక్కలను తీసుకొని రికార్డ్సు సీజు చేయకపోతే ప్రమాదం వస్తుందని మంత్రి సత్యనారాయణ గారికి జిల్లా పరిషత్తు హాలులో కలిసినప్పుడు రిప్రెజెంట్ చేసాను. ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా కాంటాక్టు చేయాలని ఫోనులో రెండుసార్లు ప్రయత్నం చేసాను కాని కనెక్షన్ దొరక లేదు, మేనేజిమెంట్సులో తెలివికలవారు జాగ్రత్త పడ్డారు. ఈ రోజున కాలేజీలను స్వాధీన పరచుకుంటారనే విశ్వాసం లేదు. అన్ని కాలేజీల ప్రిన్సిపాల్సును వెంటనే సమావేశపరచాలి. గౌరవనీయులైన సత్యనారాయణగారితో చెప్పాను ఫంక్షనింగ్ ఎట్లా ఉంది ఖర్చు ఎంత అవుతున్నది, ఆదాయం ఎంత వస్తున్నది, ఆస్తిపాస్తుల వివరాలు అన్నింటిని తెలుసుకుని సమావేశపరచండి అని చెప్పాను. మంత్రి గారు ఏమి చేసారో తెలియదు. అటువంటి సమావేశం మాత్రం జరగలేదు. ఇప్పుడు వస్తున్న చర్చలు ఏమిటి? మీరు స్వాధీనం చేసుకోలేరు. కాపిటేషను ఫీజు వద్దు అన్నారు. ఆ సంస్థలు ఎట్లా నడవాలి? డొనేషన్లు ఇవ్వడం అంటే మనకు తెలుసును. లంచం అంటే లక్ష రూపాయలు ఇస్తారు కాని కూటికి లేదంటే పది పైసలు ఇవ్వడానికి మనస్సు ఒప్పదు. పిల్లవాణ్ణి కాలేజీలో చేర్పించేందుకు డబ్బు ఇవ్వాలంటే ఇస్తాడు కాని విరాళంగా ఇచ్చే ఔదార్యం కలవారు చాలా కొద్ది మంది. ప్రయివేటు మేనేజిమెంటు వారి ఒక సమస్య వస్తున్నది. నడుపుకోడమా, వదిలివేయడమా అనే సమస్య. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు ఆందోళన వ్యక్త పరుస్తున్నారు. దీనికి ఏమి చేయాలి? కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేసే చర్యకు మా సంపూర్ణ మద్దతు ఉంది. బైటకువచ్చి దీనికి ప్రత్యామ్నాయం ఏమిటి అనేది అగమ్యగోచరం కాకుండా చూడాలి. మేనేజిమెంట్లు కాపిటేషను ఫీజు లేకుండా కాలేజీలను నడుపలేమని అశక్తత వ్యక్తపరిస్తే మేమే తీసుకుని నడుపుతామనే మాట ఆర్డినెన్సులో కాని ఈ బిల్లులో కాని ఉండి వుంటే ఎంతో గర్వపడేవారం విస్తృతంగా ప్రచారం చేసి ఎంతోమంది ప్రజలను సమీకరించగలిగేవారం. ఆ మాట లేదు. వారి భవిష్యత్తు ఏమి కావాలి? మిగతా రాష్ట్రాలలో కాపిటేషను ఫీజు ఉంది కనుక ఇక్కడ అమలుచేయాలని అనేవారం కాదు. మనం కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద కూడా వత్తిడి తీసుకురావలసి ఉంది. కొందరు సూటిగా ప్రశ్న వేస్తున్నారు. ఇక్కడ రద్దు అంటున్నారు. ప్రక్క కర్నాటకలో ఇంజినీరింగు కాలేజీలు, మెడికల్ కాలేజీలున్నాయి. మా పిల్లవాణ్ణి అక్కడకు పంపడానికి అభ్యంతర పెట్టలేరు కదా. అక్కడ డబ్బు కట్టి చదివించుకుంటాము. తెలుగు గడ్డ మీద ఖర్చు చేయడానికే కదా మీ అభ్యంతరం? దీనికి ఏ జవాబు చెప్పాలన్నా నా బోటి వానికి నోటి మాట రాని పరిస్థితి. కేంద్ర ప్రభుత్వం వత్తిడి చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. ఏ రాష్ట్రంలోను ప్రవేటు సంస్థలకు అవకాశం ఇవ్వకుండా ఉంటేనే ఇది జరుగుతుంది. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రత్యామ్నాయ మార్గం ఏమిటి? ఒక సవరణ పెట్టాం ఏ మేనేజిమెంటు అయినా కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేసిన తరువాత నడుపలేమని

అశక్తత తెలియజేస్తే ప్రభుత్వమే తీసుకుని నడపాలి. అని. దీనికి అంగీకరించండి. మైనార్టీల విషయంలో ఒకటే మనవి చేయదలచుకున్నాను. రాజ్యాంగంలో మైనార్టీలకు కొన్ని హక్కులు ఇచ్చిన మాట నిజమే. అయితే వీటి క్రింద ఈ సంస్థలను చేర్చడం హర్షించ తగిన విషయం, అందరం కలిసి ఒక మార్గాన్ని పయనించినప్పుడే ఇందులో ఏమి నష్టం ఏమి లేదనే విషయం తెలుస్తుంది. మిగతా విషయాలలో రక్షణ ఉడుగ వచ్చును కాని ఇందులో వారు కూడా బలపరిస్తే బాగుంటుందనే మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సవరణను అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

కుమారి కె. ప్రసూన (సనత్‌నగర్) :— అధ్యక్షా, ఈ నాడు కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయాలని తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం ఆంధ్ర రాష్ట్ర విద్యా రంగంలోనే ఒక మహత్తరమైన విప్లవాన్ని సాధించిందని సగర్వంగా చెప్ప గలుగు తున్నాను. విద్యార్థులలో ప్రతిభా పాటవాలు, మేధా సంపత్తి ఉన్నప్పటికి ఆర్థికంగా స్తోమతు లేనప్పుడు సీట్లు రాక నిరాశా నిస్పృహలకు గురి అవుతూ పేదరికంలో పుట్టడమే మహా పాపమా అని ప్రశ్నించుకునే పరిస్థితులలో ప్రతిభకు మేధా సంపత్తికి శక్తి యుక్తులకు సరైన స్థానం కల్పించి న్యాయబద్ధమైన విధానంలో కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయాలని మా ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ప్రతిపక్షంలోని వారందరూ శ్లాఘిస్తారనే విశ్వాసం, నమ్మిక నాకు ఉంది. 1982 లో కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయాలని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయంలో కొంత లోపం ఉండడం వల్ల ఈ రోజున ప్రవేటు ఇంజనీరింగు కళాశాలల్లో వైద్య కళాశాలల్లో కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయిలేక పోయారు. ఆనాడు ప్రతిపక్షనాయకులు కొన్ని విమర్శలు చేసి నప్పటికి ప్రవేటు కళాశాలల స్థాపనకు ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది. కాపిటేషను ఫీజు వసూలు చేసే తీరు తెన్నులు చూచిన తరువాత ప్రభుత్వం కళాశాలలను స్వాధీనం చేసుకోడమో కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయడమో మంచిదనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఇలాంటి చర్య మొట్టమొదటిగా రెండు నెలలు పరిపాలనలోనికి వచ్చిన కొద్ది కాలంలోనే మా ప్రభుత్వం తీసుకున్నందుకు అందరూ మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తారని అను కుంటాను. ఇందులో ఒక విషయం గుర్తించాలని మా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కళాశాలల స్థాయిలోను 10 వ తరగతి నుంచి ఉన్న గుర్తింపబడిన విద్యా సంస్థ లలోను అన్నారే కాని చిన్న ప్రైమరి స్కూల్సు, నర్సరీ స్కూల్సు విషయంలో కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేస్తామనే విషయం ఇందులో ప్రస్తావించ లేదు ఈ విషయమై కూడా ఆలోచించాలని విద్యా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. చిన్న స్కూల్సులో కూడా కాపిటేషన్ ఫీజు వసూళ్లు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. నర్సరీ స్కూల్సులోను లిటిల్ ఫ్లవర్, గ్రామర్ స్కూలు వంటి మిషన్ స్కూల్సు లోను కాపిటేషన్ ఫీజు విపరీతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంప్లిమెంటేషన్‌లో ఈ విషయం కూడా గుర్తించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నారు. అప్పుడే ఈ చట్టంలో గొప్పతనం ఉందని సగర్వంగా చెప్పగలుగుతాము. ముస్లిం విద్యా సంస్థలలోను మతపరమైన ఇతర విద్యా సంస్థలలోను ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోడం కష్టం అవు తున్నది అనుకునే సమయంలో చిన్న సవరణతో అక్కడ కూడా జోక్యానికి అనుకూలత కల్పిస్తున్నది. మతపరమైన విద్యా సంస్థ అయినప్పుడు వారి మతానికి ధర్మానికి సంబంధించిన

పాఠశాలల్లో కళాశాలల్లో 80 శాతం వరకు సీట్లు కేటాయించినప్పటికి జనరల్ కేటగిరి క్రింద వివిధ విషయాలకు ఎన్ని సీట్లు కల్పిస్తారో వాటికి ప్రతిభ, టాలెంటు గుర్తించి సీట్లు ఇవ్వాలని కోరిన ప్రతిపాదన సరికొత్త ప్రతిపాదన. ఈ రకంగా అన్ని రకాల విద్యా సంస్థలలోను కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయాలని ఏ మేనేజిమెంటు అయినా అమలు చేయకపోతే శిక్షాస్మృతి క్రింద మేనేజిమెంటును శిక్షిస్తామని చెప్పడం హర్షించ దగిన విషయం. నేను అధికార పక్షానికి సంబంధించినప్పటికి, విద్యా సంస్థలతో సంబంధం ఉన్న వ్యక్తిగా అధ్యాపక వృత్తిలో ఉన్న వ్యక్తిగా ఒక చిన్న లోపం ఇందులో ఉందని చెప్పవలసి ఉంది.

6-00 p. m. విరాళము సేకరించవచ్చును అన్నారు. మంచిది. విరాళము లేకపోతే సంస్థ నడవదు. క్రింది విధంగా విరాళము సేకరించవచ్చును అన్నారు. క్రింది విధంగా అనేది వివరిస్తే ప్రతిపక్షాలవారికి సందేహము రాదు. ఎవరైతే స్వచ్ఛందముగా విరాళాలు ప్రకటించారో వారి పిల్లలకు ఆ కాలేజీలో సీట్స్ యివ్వకుండా వుంటే నిష్పక్షపాతముగా వ్యవహరించడానికి న్యాయము జరగడానికి అవకాశం వుంటుంది. అలాంటి చర్యలను ఉత్తర్వులద్వారా విద్యామంత్రిగారు తీసుకోవాలి. ఎవరికి సందేహము వుండదు. విరాళాలను యిస్తే సీటు దొరుకుతుందనే దొడ్డి త్రోవ లేకుండా వుండాలి. వారిని విద్యాభివృద్ధికి యిచ్చినవారుగా గుర్తించి ఆ రకమైన చర్య తీసుకోవాలి. కాపిటేషన్ ఫీ తీసుకొన్న వ్యక్తుల సంస్థలను 5 సంవత్సరాలలోపల రద్దు చేయడం జరుగుతుందని దీనిలో వుంది. 5 సంవత్సరాలు ఎందుకు వేచి వుండాలి? కాపిటేషన్ వసూలు చేసిన సంస్థను వేచివుండకుండా స్వాధీనము చేసుకొనడానికి ఎందుకు ప్రయత్నము చేయకూడదు? కాపిటేషన్ ఫీ రద్దు కంటె కూడ వాటిని స్వాధీనము చేసుకొంటే ఇంకా విప్లవాత్మకమైన చర్య అవుతుంది. విద్యారంగములో గణనీయమైన, విప్లవాత్మకమైన మార్పు తీసుకురావడానికి తెలుగు దేశం గవర్నమెంటు ప్రతిపాదించిన కాపిటేషన్ ఫీ రద్దు చట్టమును మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను.

కుమారి టి. వెంకటరత్నం (చీపురుపల్లి):—అధ్యక్షా, చాల సంవత్సరాలుగా కాపిటేషన్ ఫీ ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలు వసూలు చేస్తున్నప్పటికి గతములో వున్న ప్రభుత్వాలు ధైర్యముగా రద్దు చేస్తు నిర్ణయము చేయలేకపోయినవి. కాని ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన కొద్ది రోజులలోనే విద్యార్థులకు, వారి తల్లిదండ్రులకు చాల భయానకముగా పరిణమించిన ఈ కేపిటేషన్ ఫీ రద్దును ఆర్డినెన్స్ ద్వారా తీసుకువచ్చి ప్రవేశపెట్టడం చాల ఆనందదాయకమైన విషయం. చాల ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలు విద్యావ్యాప్తిని చేయడం కాకుండా వాటిని వ్యాపార సంస్థలుగా మార్చుకొన్న విషయం వుంది. దానిలో ప్రొఫెషనల్ కాలేజీలు చెప్పుకోదగినవి. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో సీటుకోసము 25 వేల నుంచి 40 వేల రూపాయలవరకు వసూలు చేసిన సందర్భాలున్నాయి. కేపిటేషన్ ఫీ ని రద్దు చేస్తున్న ఈ చర్య చాల ఉత్తమమైన చర్యగా పేర్కొంటున్నాను. కాపిటేషన్ ఫీ రద్దు అని చెప్పారు. బాగానే వుంది. కొన్ని కొన్ని జిల్లాలలో జూనియర్ కాలేజీలు కాని, డిగ్రీ కాలేజీలు కాని, వృత్తి కళాశాలలు గాని లేనపుడు ప్రభుత్వము పెట్టింది కాని కొన్ని ప్రాంతాలలో కాలేజీలు కావాలని చెప్పినా ప్రభుత్వం ముందుకు రానందున

ప్రైవేటు కాలేజీలు రావడం జరిగింది. శ్రీకాకుళం పట్టణములో జూనియర్ కాలేజీ డిగ్రీ కాలేజీతో కలిసివుంది. సెపరేట్ జూనియర్ కాలేజీ లేనందువల్ల ఆడపిల్లలకు ప్రత్యేకమైన జూనియర్ కాలేజీని స్థాపించాము. ఆ కాలేజీ కరస్పాండెంట్‌గా నాకు ప్రత్యక్ష అనుభవముతో ఒక మాట చెబుతాను. వెనుకబడిన ఆ ప్రాంతములో ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి కాలేజి పెట్టక పోవటంవల్ల ప్రజలనుంచి విరాళాలు సేకరించి జూనియర్ కాలేజీని పెట్టాము. పిల్లలనుంచి ఎటువంటి కాపిటేషన్ ఫీ తీసుకొనలేదని సగర్వంగా ప్రకటిస్తున్నాను. అర్హత, ప్రతిభ వున్న విద్యార్థులను చేర్చుకొన్నాము. కో ఎడ్యుకేషన్ కాలేజీ అయితే 5 సంవత్సరాల తరువాత, ఆడపిల్లల కాలేజీ అయితే 3 సంవత్సరాల తరువాత ప్రభుత్వము తీసుకొంటుందనే నిబంధన పెట్టకుండా ఆ ప్రాంతములో వున్న అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పెట్టిన కాలేజీ కాబట్టి ప్రభుత్వం స్వాధీనము చేసుకొనే విషయం ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ కాలేజీ పెట్టి 2 సంవత్సరాలైనది. పెద్దలు ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లు కాపిటేషన్ ఫీ రద్దు చేసినందుకు హర్షిస్తున్నాము. కాపిటేషన్ ఫీ లేకుండా చిన్న విద్యా సంస్థలు అయితే నడుపవచ్చు. కాని ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కాలేజీలు వంటివి డొనేషన్స్ లేకుండా నడపడం అనేది అసాధ్యమని మనందరకు తెలుసు. అందువల్ల వాటిని ప్రభుత్వమే స్వాధీనము చేసుకొని నడపడానికి ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. ఎంట్రన్స్ ఎగ్జామినేషన్స్, లేక క్వాలిఫైయింగ్ ఎగ్జామినేషన్‌లోని మార్కులను బట్టి అడ్మిషన్స్ యిస్తాము అన్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో కాలేజీలు లేనపుడు కొంతమంది ముందుకువచ్చి కాలేజీలను పెడతారు. వాటిల్లో స్థానికముగా వున్న వారికి సీట్స్ యివ్వక ఎక్కడనుంచో దూరప్రాంతాలనుంచి, ఇతర జిల్లాలనుంచి వచ్చిన విద్యార్థులకు యివ్వడముతో స్థానిక విద్యార్థులకు సీట్స్ దొరకక యిబ్బంది అవుతున్నది. ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లా సీట్స్ యివ్వడములో పరిమితము చేయాలి. తరువాత యితర జిల్లాలలో కాలేజీలు లేనపుడు వారికి కూడ అవకాశము కల్పిస్తే బాగుంటుంది. విద్యామంత్రిగారు ఈ సూచనను పరిశీలిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎం. జగన్నాథం :— అధ్యక్షా, కాపిటేషన్ ఫీ రద్దు విషయంలో యించుమించు ఏకాభిప్రాయము వ్యక్తమైనది. మా ప్రభుత్వ కాలములోనే దీనిని అమలులోకి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. కాపిటేషన్ ఫీ ని మొదటి అంశములో నిషేధించారు. రెండవ అంశముగా చెబుతూ ఏదైనా విద్యాసంస్థ విరాళము వసూలు చేస్తే బ్యాంక్‌లో జమ చేసి లెక్కలు యివ్వాలని చెప్పారు. అంటే ఈ బిల్లుకు "చిక్కదు–దొరకదు" అని పేరు పెడితే బాగుంటుందనుకొంటాను. కాపిటేషన్ ఫీ అనేది ఒక్క ఇంజనీరింగు కాలేజీలలోనే కాకుండా రాష్ట్రములో ప్రైమరీ స్కూలు స్థాయినుంచి ఈ వాతావరణం నెలకొని వుంది. ప్రైమరీ స్కూలు లెవల్‌నుంచి మతపరమైన విద్యాసంస్థలు అభివృద్ధిలోకి వస్తున్నాయి. వాటిపైన ప్రభుత్వం తన దృష్టిని మరల్చకుండా కేవలం ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల మీదనే ఎందుకు తమ దృష్టిని కేంద్రీకరించారో అర్థము కావడం లేదు. వీటిని ఎందుకు స్వాధీనము చేసుకొనడంలేదు? దశలవారీగా చేసుకుంటారా? మేనేజిమెంట్లకు ఏమి వివరణ యిస్తారు? వారు నిర్వహిస్తున్న కళాశాలలను ఏవిధముగా నడుపమన్నారు?

ఆదేశాలేమైన యిస్తున్నారా? మన రాష్ట్రంలో షుమారు 13 ప్రైవేటు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు, ఒక మెడికల్ కాలేజి వున్నవి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్న విద్యార్థులందరూ వృత్తి పరమైన విద్యను నేర్చుకోవాలనే అభిలాషతో ముప్పయి వేలు నుండి ఏభయి వేలు ఖర్చు పెట్టి ప్రక్క రాష్ట్రాలకు వెడుతున్నారు అనే కారణంతో వారికి మన రాష్ట్రంలోనే అవకాశం కల్పించాలనే ప్రభుత్వ నిర్ణయం కారణంతో కొందరు వ్యక్తులు ముందుకు వచ్చి ప్రైయివేటు కాలేజీలు ఏర్పాటు చేశారు. వాటిలో డబ్బు వున్న వారు చేరి చదువుకుంటున్నారు. ఆ కాలేజీలను బాగా తీర్చి దిద్దాలనే ఉద్దేశ్యంతో వందల ఎకరాల భూమిలో భవనాలు, కావలసిన ఎక్విప్‌మెంట్, స్టాఫ్ అన్నింటిని వారు సమకూర్చుకున్నారు. ప్రభుత్వ కళాశాలలను మించిన స్థాయికి వెళ్లారు. చవుకబారు ప్రచారానికి ఇప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం ఇలాంటి ఆర్డినెన్స్ తీసుకువచ్చింది. ఒకనాడు కేరళలో మొత్తం ప్రయివేటు విద్యాసంస్థలన్నింటిని స్వాధీనం చేసుకోవాలనుకొన్నప్పుడు ఎటువంటి ఆందోళన వచ్చిందో మనకు తెలుసు. మన దేశంలో ప్రజలకు స్వేచ్ఛ వున్నది. అది మంచిదా చెడ్డదా అనే విషయం జోలికి నేను పోవడం లేదు. ఒకొక్క ప్రైవేటు ఇంజనీరింగు కాలేజీలో 300 నుండి 400 విధ్యార్థులు చేరుతున్నారు. ప్రతి ఏటా పదివేల మంది విధ్యార్థులు గవర్నమెంటు కాలేజీలలో ప్రవేశానికి ఎంట్రెన్సు పరీక్ష వ్రాస్తె మనం ఎంతమందికి ప్రభుత్వ కాలేజీలలో సీట్లు ఇవ్వగలుగుతున్నాము? కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయడం సంతోషమే గాని ప్రయివేటు కాలేజీలను స్వాధీనం చేసుకోకుండా కొందరిని దొడ్డి దారిని విరాళాలు వసూలు చేసుకొని దొంగ చాటుగా వ్యాపారం చేసుకోవటానికి అవకాశం ఇవ్వకూడదు. ఈ నిర్ణయం చాలా చిక్కులతో కూడివది ఈ బిల్లును జాయింట్ సెలక్టు కమిటికి పంపి సమగ్రంగా విచారణ జరపటానికి అవకాశం కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను. మాకు మెజారిటీ వుంది. మేము ఏదైనా చేస్తామని ప్రభుత్వ పార్టి వారు అనుకుంటే యిప్పటికే మీరు చేస్తున్న పనుల వల్ల ఆ పడవకు చీలికలు పడి నీరు ప్రవేశించింది, ఇంకా అనాలోచిత పనులు చేస్తే అది మునిగిపోతుందని వారికి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో అనేక ఐ.టి.ఐ., పాలిటెక్నిక్ వంటి ప్రైవేటు సంస్థలు వున్నాయి. వాటికి ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది. వాటి గురించి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయదలచుకున్నదని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఈ బిల్లును జాయింట్ సెలక్టు కమిటికి పంపి సమగ్ర రూపంలో తిరిగి రావడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతూ, సమగ్ర చర్చలు జరపటానికి ఈ బిల్లును జాయింట్ సెలక్టు కమిటికి దీనిని పంపాలని చివరిసారి కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - اسپیکر صاحب یہ جو بل لایا گیا ہے میں سمجھتا ہوں کہ یہ سراسر میناریٹیز کے اوپر ظلم ہے- اور قطعی قانون کے خلاف ہے جب یہاں اوتھ لیکر آتے ہیں تو قانون کا پاس و لحاظ رکھنا چاہئے- اور جبکہ دفعہ ۳۰-۱ اپکا حق دیتا ہے کہ اور سپریم کورٹ کے فیصلے ہیں اس تعلق سے اور یہاں ہائی کورٹ

کے فیصلے ہیں کہ واضح طوور پر انسٹیٹیوٹ جل سکتے ہیں - سینارٹیز اپنے انتظام کیلئے اپنا مالیہ جس طریقہ سے بھی فراہم کرسکتے ہیں - گورنمنٹ کو یہ اختیار ضرور حاصل ہے وہ اگر دیکھیں کہ کیپیٹیشن لے رہے ہیں تو اس کا استعمال غلط طریقہ سے تو نہ کرر ہے ہیں اگر ہم کیپٹیشن فیس لیکر مدرسہ کو بڑھانا چاہتے ہیں ایک سپریم کورٹ کا فیصلہ سینٹ زیو اسکول گجرات کا اور دوسرا فیصلہ آل سینس کا جو گورنمنٹ آف آندھرا پردیش کا اور ایک فیصلہ جیون ریڈی کا فیصلہ یہ تمام فیصلوں کی روشنی اس طریقہ سے قلائین بنائین - اور پھر سوال یہ ہے کہ پہلے وقت گورنمنٹ کا اعلان آتا ہے کہ سینارٹیز کیلئے کیپٹیشن فیس مستثنی ہے پھر دوسری مرتبہ بعد میں اعلان آتا ہے کہ اس میں تمام لوگ شامل ہیں - آخیر پہلے وقت ایک اعلان دوسرے وقت ایک اعلان آتا ہے آخر ہے کیا - اس طریقہ سے حرکتیں ہیں یورے لیگ آف نیشن دنیا کے ایک دوسرے البانیہ کے اندر یہ چیزیں طئے ہوئی کہ دنیا کے کسی خطہ میں بھی اگر مینارٹیز رہتے ہیں تو تعلیم کے لئے یہ تمام چیزیں ہونی چاہئے یہاں میں سمجھتا ہوں کہ جناب صاحب دنیا کے اندر آپ اس طریقہ کی باتین کررہے ہیں آپ خود غور کیجئے .. ایک اسٹیوٹ ہے ہمارا سلطان العلوم انجنیرنگ کالج اس ایوان میں ڈنکے کی چوٹ پر کہتا ہوں کہ ہم کیپیٹیشن فیس لیتے ہیں - ہم چھپانا نہیں چاہتے - سلطان العلوم انجنیرنگ کالج میں لیتے ہیں بنک میں رکھتے ہیں آپ اندازہ کیجئے ایک طرف سینارٹیز کے تعلق سے یہ کہتے ہیں انسٹیٹوٹ میں یہاں بھی ٢٥ فیصد ریزرویشن ہیں اسکے بعد جس وقت اگزام لیتے ہیں یونیورسٹی کو ایک لاکھ ٦٠ ہزار روپیہ دیا جائے - نہیں کہ کیسے دیا جائے - یہ کیپٹیشن نہیں ہے اسکانام اگر تھوڑا پیسہ لیکر انسٹیوٹ کے اچھے کیلئے کرر ہے ہیں یونیرسٹی ایک لاکھ ٦٠ ہزار روپیہ لیتی ہے ہمارے انسٹیٹوٹ سلطان العلوم انجنیرنگ کالج سے - ایک ھائی اسکول کا بچہ خانگی استحان دیتا ہے تو ھائی اسکول اسکے لئے ٢ سو روپیے حاضری نہیں کہہ کر لیتے ہیں - کیا یہ کیپیٹشن فیس نہیں ہے - یہ تمام چیزیں تو آپ لے لیتے جائینگے - اسکے بعد اگر وہ پرائیوٹ اچھا کرر ہے ہیں انسٹیٹیوٹ کیلئے کرر ہے ہیں - خیر آپ کیا کرر ہے ہیں میں آپ سے پوچھتا ہوں کیا آپ انسٹیٹوٹ چلاتے ہیں تو آپکو پورے انسٹیٹوشن کو کم سے کم ٦٨ کروڑ روپیہ دینا پریگا - اپکے واقعی پیسہ نہیں ہے اگر آپ ٦٨ کروڑ روپیہ دینگے تو ظاہر ہے کہ آپ عوام سے ٹکس بڑھا دینگے - یہ اگر دوسرے اسٹیٹ کو چار ہے ہیں وہاں ضرور بچے جا کر کیپٹیشن فیس دے رہے ہیں - انکے رہنے کے لئے کوئی انتظام نہیں ہے اگر اپنے بچوں کا انتظام کرر ہے ہیں کونسی بری بات ہے کرر ہے ہیں کونسا جرم کرر ہے ہیں مینارٹیز کیلئے آپ نے کچھ نہیں کیا - میں منسٹر صاحب سے پوچھو جو اسکولس

اولڈ سٹی میں ہیں ہائی اسکول ہیں ۳۰ برس کے پہلے - آج ۵۰ فیصد ہو گئے ہیں - آبادی بڑھ رہی ہے - اسکول کم ہو رہے ہیں جو عمارتیں گر رہی ہیں بنا نہیں سکے وہاں ڈبل سفٹ ایک اسکول میں چل رہے ہیں جب یہ اپنا پیسہ جمع کر کے دلا رہے ہیں یہاں بھی ۲۰ فیصد ریزرویشن ہو - آپ کیپٹیشن فیس مت وصول کیجئے آخر ہم لیتے تو کہاں سے لیں آج یہاں بند کردیتے ہیں تو بچے کرناٹک میں جا رہے ہیں اور دوسری جگہ جاتے ہیں - اسکے نتیجہ میں بہت سے لوگ ایسے ہیں جو فارن جا رہے ہیں بچوں کو فارن بھیج رہے ہیں وہ پیسہ اپنے ملک کے اندر خرچ ہو باقاعدہ کالج قائم ہو - آپ ۱۰ برس تک کیپٹیشن فیس لیتے ہیں جب ہمارے اسکول اور کالج اتنے مستحکم ہوجائینگے کہ کیپٹیشن فیس نہ لیں آپ یہ کرسکتے تھے کہ ۱۰ برس ۱۵ برس یہ کہتے کہ نئے کالج ۱۵ برس کے بعد کیپٹیشن فیس مت لیں لیکن یہاں ایسا معلوم ہورہا ہے عجیب و غریب قسم کی باتیں کی جارہا ہیں - اس سے میں سمجھتا ہوں کہ میناریٹیز کی ہمدردی حاصل کرنے کے بجائے آپ ان سے خلاف اپنے آپ کو کررہے ہیں آپ بتائے نہ انکو کوئی سہولتیں دینا چاہتے ہیں نہ اولڈ سٹی کے کیا حالات ہیں سرکاری ملازمین میں فیصد کیا ہے یہاں کیا سہولتیں دے رہے ہیں اپنا پیسہ دیکر وہ تعلیم دلا رہے ہیں تو اس میں کیوں آپ چھین لینا چاہتے ہیں - آخر کس طریقہ سے ایسی حرکتیں ہورہی ہیں جسکی وجہ سے کوئی اچھا کام کررہا ہے تو آپ خود اپنے آپ کو میناریٹیز علحدہ کرتے جارہے ہیں اب یہ چاہتے ہیں کہ کم سے کم میناریٹیز کے انسٹیٹیوٹ جتنے ہیں ایک انسٹیٹیوٹ سلطان العلوم انجینیرنگ کالج ہے اسکے سوائے انسٹیٹیوٹ ہمارا ہے ہی نہیں یقیناً ہم لے رہے ہیں - اس فلور کے اوپر کہتے ہیں چوری نہیں کررہے ہیں کھلے کہہ رہے ہیں اس وجہ سے آپ کہتے ہیں کہ اتنے کروڑ روپیہ دبا جائے آپ کہتے ہیں کہ ۲۴ ایکڑ زمین فراہم کی جائے - کہاں سے لایا جائے - یہ لیکر اگر کوئی اچھا کام کیا جارہا ہے تو آپ اسکے بعد کہتے ہیں مت لیں - میں کہونگا اس تعلق سے پہلے آپ نا کہا تھا کہ میناریٹیز انسٹیٹیوٹ اس میں شامل نہیں ہیں اسکے بعد آپ نے کہا کہ اس میں شامل ہے - میں حوالے دونگا سپریم کورٹ کا وہ فیصلہ السینس اسکول کا ہے - جو حیدر آباد میں ہے - اور سینٹ زیو جو گجرات میں ہے ایسے کتنے فیصلے ہیں جیون ایڈی کا فیصلہ پورے طور پر چلاسکتے ہیں اڈمنسٹریشن مالیہ پیسہ فراہم کرسکتے ہیں گورنمنٹ یہ نہیں پوچھ سکتی مالیہ کس طریقہ سے لایا گیا البتہ یہ پوچھ سکتی ہے کہ وہ پیسہ جو لیا جارہا ہے دوسرے کاموں کی طرف تو صرف نہیں کیا جارہا ہے - یہ بھی نہیں کہ جو چاہے چل رہی ہے - اس طریقہ سے جو چاہے میں کرتے جائینگے - میں سمجھتا ہوں سیاست کا اسٹیج دوسرا اسٹیج ہوتا ہے یہاں ہر قسم کے حالات کا سامنا ہوتا ہے تو ہمیں ذرہ سونچ سمجھ کر کام کریں - میناریٹیز کو مستثنیٰ کریں -

శ్రీ యం. కాశిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ నాడు విద్యా శాఖ మంత్రిగారు కేపిటేషను ఫీజు వసూలు రద్దు గురించి ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. ఈ కేపిటేషను ఫీజు పెట్టడం వల్ల అనేక ప్రైవేటు సంస్థలలో అతి తక్కువ మార్కులు వచ్చిన విద్యార్థులు సీట్సు సంపాదించి యింజనీర్లు, డాక్టర్లు అవుతున్నారు. అటువంటివారు డాక్టర్సు అయినందువల్ల సరైన నైపుణ్యం లేక ఎంతో మంది వ్యక్తులు చనిపోయే ప్రమాదం వుంది. అటువంటి యింజనీర్లు, కట్టిన డామ్‌లు సాంకేతిక నైపుణ్యం కొరవడి కూలిపోయే ప్రమాదం వుంది. అత్యధిక పర్సంటేజి మార్కులు సంపాదించినవారికి సీట్సు రాక వారికి వున్న నాలెడ్జ్ వుపయోగించుకునే అవకాశం లేకుండా పోయింది. అట్టి పరిస్థితులలో కేపిటేషను ఫీజు రద్దు చేసి మెరిట్ బేసిస్ పైన సెలక్ట్ చేసుకోవడం చాలా ప్రశంసనీయమైన విషయం. ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో సీట్సు దొరకక ప్రైవేటు కళాశాలల్లో రద్దీ ఎక్కువై యితర రాష్ట్రాలకు పోయి కేపిటేషను ఫీజు ఎక్కువగా చెల్లించి ఎంతో మంది యింజనీరింగ్‌లో మెడిసిన్‌లో చేరి వుత్తీర్ణులై వస్తున్నారు. అటువంటి సమయములో కేపిటేషను ఫీజు రద్దుకు బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు. ఒక ప్రమాదం వుంది, యిల్లు అలకగానే పండుగ కాదు. ఈ ప్రైవేటు సంస్థలలో కేపిటేషను ఫీజు తీసుకోవద్దు అని మెరిట్‌పైన తీసుకోవాలన్నప్పుడు మన ప్రభుత్వంనకు అన్ని కళాశాలలను నిర్వహించే శక్తి వుందా? ఇంజనీరింగు కళాశాల ఎంతో ఎక్విప్‌మెంటుతో ఖరీదుతో కూడుకుని ఉంటుంది. వాటిని నిర్వహించడానికి మనకు ఆర్థిక స్తోమత వుందా అనే విషయం పరిశీలించుకోవాలి. ఎంతో మంది విద్యార్థులు ఇక్కడ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేసినందువల్ల వేరే రాష్ట్రాలకు పోతారు. ఇప్పటికే మైసూరు స్టేటుకు వెళ్లి కొంత మంది చదువుతున్నారు. టీచర్సు ట్రైనింగు కోర్సులాంటి దానికి 1500, రెండు మూడు వేలు పెట్టి సీట్సు కొనుక్కుంటున్నారు. అ. వంటి అవకాశం లేనప్పుడు అక్కడికి పోయినప్పుడు మూడు వేలు వున్నది 15 నుండి 25 వేలకు పోతుందనే అనుమానం వుంది. అటువంటప్పుడు ప్రభుత్వం ఎక్కువ కళాశాలలను స్థాపించడానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన వుందా అనేది విద్యా శాఖ మంత్రిగారు తెలియజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మీకు తెలుసు బి. ఇడి. సీటు కొరకు 10, 12 వేలు డొనేషను కట్టి ఎంతో మంది యువకులు సీట్సును కొంటున్నారు. వరకట్నం పెరగడానికి అదే కారణం కావచ్చు. ఎక్కువ డబ్బు పెట్టి సీటు సంపాదించినప్పుడు కొడుకులకు వరకట్నం ఎక్కువ వస్తుందని తల్లిదండ్రులు ఆశించి యింజనీరింగు, మెడిసిన్‌కు పంపుతున్నారు, చదివిస్తున్నారు. కేపిటేషను ఫీజు రద్దు చేసే విషయం చాలా మంచి విషయం. అలాంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం మారుమూల ప్రాంతాలలో చిన్న చిన్న టౌన్సులో ఎక్కువ కాలేజీలను నెలకొల్పే అవసరం వుంది. ఎవరైనా విరాళాలు యిచ్చే దాతలు వున్నారా అంటే ఓంకారు గారు చెప్పినట్లుగా సీటు కొరకు 30, 40 వేలు డొనేషను కడుతారు గాని ఫలానా చోట కాలేజి పెడుతున్నామంటే ఏదైనా విరాళం యివ్వమంటే వంద రూపాయలు కూడ యివ్వరు. అది మాత్రం నగ్న సత్యం, సభ్యులకు తెలిపిన విషయమే. ఉదాహరణకు మా కనిగిరి తాలూకాలో రెండు లక్షల పైచిలుకు జనాభా వుంది, ఎంతో మంది పల్లెలనుండి టవును నుండి వేరే జిల్లాలకు పోయి చదువుకుంటున్నారు. కాని

[illegible] డిగ్రీ కాలేజీ పెట్టే పరిస్థితి లేదు. ప్రభుత్వం ముందుకు రావడం లేదు, ప్రైవేటు వ్యక్తులు విరాళాలు యిస్తారా అంటే వారు ముందుకు రావడం లేదు. [illegible] పరిస్థితులలో [illegible] ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ కాలేజీలు నెలకొల్పడానికి యోచన ఉంటేనే గాని కేపిటేషను ఫీజు రద్దు చేసిన బిల్లు సార్థకం కాదు. కాబట్టి విద్యా శాఖ మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే, కేపిటేషను ఫీజు రద్దు చేయడముతోనే సంతృప్తి [illegible]దు. దానివల్ల అనర్థాలకు దారి తీస్తుంది. అందుకని యింకా ఎక్కువ కాలేజీలు [illegible] యీ పెరుగుతున్న విద్యార్థులకు ఎక్కువగా విద్యా అవకాశాలు కల్పించాలని [illegible]. ఎక్కువగా సాంకేతికపరమైన కళాశాలలను స్థాపిస్తారని [illegible] యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ [illegible] [illegible]టున్నాను.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ (మాడుగుల) :— అధ్యక్షా, విద్యా శాఖామాత్యులు
6-30 p. m. [illegible] పై యిటువంటి ఒక బిల్లును ప్రవేశ పెట్టినందుకు వారికి కృతజ్ఞతాభి[illegible] తెలు చేస్తున్నాను. తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారంలోకి రాకముందే ఇటు[illegible]టి కార్యక్రమాలు తీసుకుంటామని ప్రజలకు వాగ్దానం ఇచ్చింది. ఆ వాగ్దానాన్ని అనతికాలంలో చేసి చూపించారు. దానికి కొంతమంది అధికారాన్ని కోల్పోయిన పెద్దలు [illegible] చెబుతూ ఉంటే అది వినడానికి హాస్యాస్పదంగా ఉంది. వీటిని వృత్తి కళాశాలలు అన్నారు. అవి వృత్తి కళాశాలలు కావు. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా అవి వృత్తి కళాశాలలు అని చెప్పి నెల్లూరు మొదలైన జిల్లాలలో ప్రజలను దోచుకుంటూ ఉన్నారు. దానికి చరమ గీతాన్ని పాడినందుకు నా హర్షాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను. ప్రయివేటు ఇనిస్టిట్యూషన్స్‌ను పేజ్డువారిగా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. కాపిటేషను ఫీజు లసవేసి ప్రయివేటు కాలేజిగా ఉంచితే వారు ఏదో రూపంలో డబ్బు తీసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అందులో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు రక్షణ ఉండదు. కనుక వెంటనే కాకపోయినా పేజ్డు సిస్టములో వాటిని పూర్తిగా టేకోవర్ చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఉన్నత పాఠశాలలు, కాలేజీలు పెట్టేప్పుడు కొంత డొనేషను కట్టాలని అనేకచోట్ల కోరుతున్నారు. విరాళాలు తీసుకోవడంవల్ల కూడా ఉపయోగం ఉండదు. విరాళాలు ఇచ్చినప్పుడు స్వార్థం ఉంటుంది. ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటును వ్యాపార సంస్థగా మార్చకుండా ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించి ప్రభుత్వ అజమాయిషీలో ఉంచాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రయివేటు యజమానుల, మత సంస్థలకు ఆధిపత్యం ఉండకూడదు. ఇదివరకు టీచర్సు పోస్టులు చాలా ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు కొంతమంది రిటైర్ అయినారు. అందుచేత ఆ ఖాళీలన్నింటిని పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కనుక వెంటనే ఆ విషయం గురించి మంత్రిగారు ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి అభివందనములు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి.హెచ్. భూపతి రావు :— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం తీసుకొని వచ్చిన ఈ కాపిటేషను ఫీజు రద్దు బిల్లును భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరపున మేము సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాము. అయితే ఈ బిల్లులో చాలా విషయాలు చెప్పారు. కాపిటేషను

ఫీజు రద్దు చేస్తే కాలేజీలను నడపడం సాధ్యం కాదని కూడా ప్రయివేటు మేనేజిమెంటు వారు అక్కడక్కడ చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఆ మేరకు ప్రభుత్వం 35 సంవత్సరాలుగా ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు చూపించలేదు కనుక, అటువంటి సదుపాయాలు కల్పించ లేదు కనుక విద్యార్థులు కర్నాటకకు కాని ఇతర రాష్ట్రాలకు కాని పోయి చదువుకోవడం జరిగింది. తరువాత ఇక్కడ కొన్ని కాలేజీలు పెడితే విద్యార్థులు చేరడం జరిగింది. ఈనాడు కులంతో నిమిత్తం లేకుండా అందరికి ఎడ్యుకేషను ఇవ్వాలనే ప్రధానమైన ఉద్దేశ్యం ఇందులో ఇమిడి ఉంది కనుక దీనిని మేము బలపరుస్తున్నాము. అయితే ప్రభుత్వం దీనిని మరికొంత ఆలోచించాలి. ఇది శాస్త్రీయ దృక్కోణంలో చెప్పిన బిల్లు అయినా నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. కాలేజీలు మొత్తంగా ఒకేసారి స్వాధీనం చేసుకోవాలి. నాటిని స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత వారు నష్టపరిహారం అడుగుతారు. అన్ని కాలేజీలకు ఒకేసారి నష్టపరిహారం ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు క్రమ పద్ధతిలో అయినా 15 సం. లు కాని 20 సం లు కాని గడువు పెట్టి ఆ గడువు లోపల ఆ డబ్బును తీర్చే పద్ధతి పైన స్వాధీనం చేసుకుంటే ప్రభుత్వంయొక్క ఉద్దేశం నెరవేరుతుంది. డొనేషను ఇచ్చేవారు ప్రత్యామ్నాయంగా సీటు అడగడానికి వీలులేదు. మన రాష్ట్రంలో అటువంటి దాతలు లేరు. ఇప్పటివరకు మనం చూసాము. 30 సంవత్సరాల అలవాటు పడ్డారు. ఎమ్ బి బి ఎస్ సీటుకు 2 లక్షలు డొనేషను. ఇంజి నీరింగు సీటుకు 25 వేల నుంచి 50 వేల వరకు పోయింది. మధ్య తరగతి ఉద్యోగస్థుల పిల్లలు, పేద వర్గాల వారి పిల్లలు చదువుకోవాలని అంటే సాధ్యం కావడం లేదు. ఇదివరకటినుంచి వింటున్నాము కాని ఆచరణలో జరుగలేదు. ఇప్పుడు ఇది ఆచరణలో పెట్టాలంటే నూతన ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచనచేసి చట్టాన్ని పాస్ చేయవలసిందే. దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఈ ఎడ్యుకేషను కాలేజీలను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి 15 20 సంవత్సరాలు గడువు పెట్టి ఆ గడువులో వారికి డబ్బు చెల్లించడానికి ఏర్పాటు చేయాలని నా సూచన. నేను ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం అసందర్భం అయినా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని రావాలనుకొంటున్నాను. కొత్తగూడెంలో రామచంద్ర సైన్సు కళాశాల ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు సాముహిక నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నారు. ఆ కాలేజిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలని, అక్కడున్నటువంటి మేనేజమెంటువైఖరికి నిరసన తెలియజేస్తూ గత రెండు మాసాలనుంచి కొత్తగూడెం ఆర్ టిసి బస్‌డిపో ముందు పందిరి వేసుకొని విద్యార్థులు, లెక్చరర్లు నినాదాలు చేస్తూ ఊరేగింపులు చేస్తున్నారు. వారు ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఎడ్యుకేషను మినిస్టరుగారికి, ప్రతిపక్ష నాయకులకు మెమోరాండాలు సమర్పించారు. దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని తక్షణమే రామచంద్ర సైన్సు కళాశాలను స్వాధీనం చేసుకోవాలి. వారు చేస్తున్న ఆందోళనను విరమింపజేయడానికి ఎడ్యుకేషను మినిస్టరుగారు జోక్యంచేసుకొని ఆ సమస్యను పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లును తీసుకొని వచ్చినందుకు ఈ నూతన ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. రాజశేఖర్ (కంకిపాడు) :-- అధ్యక్షా, విద్యాశాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన ఈబిల్లును మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాము కాపిటేషను ఫీజు రద్దు గురించి ఇంతకుముందు ప్రభుత్వం ఎన్నో ప్రకటనలు చేసింది. మేము అధికార-

లోనికి రాకపూర్వందు మానాయకులు అయిన శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారు ప్రజలకు చెప్పి ఉన్నారు. ఈ కాపిటేషన ఫీజును రద్దు చేస్తామని, సామాన్య మానవునికి కూడా అందుబాటులో ఉండేట్లు చేస్తామని ఆరోజున వాగ్దానం చేసారు. ఆ ప్రకారం ఈ రోజున విద్యా శాఖామంత్రిగారు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు. దీనిని మేము మనస్పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాము. మనకు రెండవ రాజధానిలాంటి విజయవాడ పట్టణములో మెడికల్ కాలేజీలు, ఇంజనీరింగు కాలేజీలు ఉన్నాయి. నేను గత సంవత్సరం 90 శాతం మార్కులు వచ్చిన విద్యార్థిని తీసుకొని వెళ్లి చేర్చుకోమంటే 40 వేలు డొనేషను కడితేనే తీసుకుంటామని అన్నారు. ఇతనికి మెరిట్ మార్కులు వచ్చాయి కదా అతనిని చేర్చుకోండి అంటే ఇప్పుడు ఇతనికి ఇస్తే తరువాత మేము అందరికీ ఆ విధంగా ఇవ్వాలి కనుక మేము ఇవ్వము అని నిరాకరించారు. అటువంటి అనుభవంలో మేము కూడా విద్యార్థి దశ నుంచి ప్రజా ప్రతినిధిగా ఇక్కడికివచ్చాము. తప్పకుండా మేము ఇటువంటి కేపిటేషను ఫీజును రద్దు చేస్తాము అని ఆ రోజున అభయహస్తం ఇచ్చారు. అదే విధంగా ఈ వేళ ఇది ప్రవేశపెట్టారు. ఈ రోజుకీ కూడా మెడికల్ కాలేజీలలోను అక్కడ జరుగుతున్న కేపిటేషను ఫీజు వసూళ్ళను కాకుండా చూడడానికి అక్కడ నిఘా సంఘాలను నియమించి ఆ సంఘాల ద్వారా దీనిని కంట్రోలు చేయాలని సూచిస్తున్నాను. విజయవాడ పట్టణంలో ఉన్న ఒకే ఒక గవర్నమెంటు కాలేజీలో పి. జి. సెంటరు లేదు రెండవ రాజధాని అయిన విజయవాడ పట్టణములోని ఆ ఎస్. ఆర్. అండ్ సి. ఆర్. గవర్నమెంటు కాలేజీలో పి. జి. సెంటరు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఆ కాలేజీయొక్క 15 ఎకరాల భూమిని అక్కడ ఉన్నటువంటి కొంత మంది వ్యక్తులు గత ప్రభుత్వంతో లాలూచిపడి ఆక్రమించుకోవడం వారికే అనుకూలంగా హైకోర్టులో జడ్జిమెంటు కూడా రావడం జరిగింది. ఈ విషయం నేను విద్యా శాఖామంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకు వచ్చాను. ఆ 15 ఎకరాల భూమిని తిరిగి కాలేజీకి హేండోవరు చేయించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. జైప్రకాశ్ (విజయవాడ—తూర్పు) :— అధ్యక్షా, విద్యామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ కేపిటేషన్ ఫీ రద్దు బిల్లును సమర్థిస్తున్నాను. విజయవాడ ముఖ్యంగా డొనేషన్ కాలేజీల కేంద్రమయి పోయి విద్య ఒక వ్యాపారంగా మారి చాల దారుణమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ప్రయివేటు సంస్థలే కాకుండా కొంత మంది ఇండివిడ్యువల్స్ కూడా ఈ విద్యా సంస్థల ద్వారా కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఆర్జించారు. మనం ఈ ఆర్డినెన్సు ఇచ్చిన తరువాత కూడా ఇంకా ఒక ఇంజనీరింగు కాలేజీలలో ఈ డొనేషను వసూలుచేయడం కొనసాగుతునే ఉంది. దీని మీద నేను విద్యా శాఖమంత్రి గారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి టెలిఫోనుల ద్వారా తెలిపాను. నాకు వారు తీసుకున్న చర్యలు ఏమీ కనబడలేదు. క్రిందటి సంవత్సరం రు. 15 వేలు కడతామని చెప్పి 10 వేలు మాత్రమే కట్టిన వారు ఈ ఆర్డినెన్సు వచ్చిన తరువాతకూడా ఆ మిగిలిన 5 వేలు ఇప్పుడు కట్టకపోతే వారిచేత ఇప్పుడు ఈ సంవత్సరపు ట్యూషను ఫీజు కట్టుకోకుండా వారిని వేధిస్తున్నారు. అటువంటి యాజమాన్యాల మీద ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుం

టారో తెలియపర్చాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకటి బిల్లులలాగే కాకుండా ఈ బిల్లును కట్టుదిట్టంగా అమలు చేయడానికి నిఘా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ బిల్లు 10 వ తరగతి పైన ఉన్న విద్యార్థులకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది. మరి క్రింది తరగతులలో కాన్వెంటు స్కూల్సులోను, హైస్కూలు ఎడ్యుకేషనులోను కూడా చాల ఇండిస్క్రిమినేట్‌గా డొనేషనులు వసూలు చేయడం జరుగుతున్నది, వాటిమీద కూడా ఏమైనా చర్యలు తీసుకోవాలని సూచిస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు (సత్తుపల్లి) :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లులో కష్ట సుఖాలు వారు చూశారో లేదోగాని ప్రయివేటు సంస్థలలో ఉన్న కాలేజీలు కాపిటేషను ఫీజు లేకుండా నడపాలని వారు చెప్పారు. గవర్నమెంటు స్కూల్సు నడపడానికి ఇంతవరకు ఒక అవగాహన లేకుండా ఉంది. గవర్నమెంటు డబ్బు తీసుకునే క్లాసు శాంక్షన్ చేయడం జరుగుతున్నది. గవర్నమెంటుకే డబ్బు తీసుకోకుండా నడిపే కెపాసిటీ లేనప్పుడు ప్రయివేటు వారు ఎట్లా నడుపుతారని అనుకుంటున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. గవర్నమెంటు నడపలేక పోవడం మూలంగానే పూర్వపు గవర్నమెంటు ప్రయివేటు వారికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. దీనిలో ఏదో చేస్తాము అనే ఆతృత తప్ప ఏమీ కనబడడంలేదు. గవర్నమెంటు స్కూల్సునే ఒక దారిలోనికి తీసుకు రాలేని స్థితిలో మనం ఉన్నప్పుడు ప్రయివేటు వారిపై బాన్ పెట్టి ఎట్లా గవర్నమెంటుకి నడపాలని ఉందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇప్పటికే ఎడ్యుకేషన్ పరిస్థితి చాల అధ్వాన్నంగా ఉంది. మరి కేపిటేషన్ ఫీ రద్దు చేసి వీటిని అన్నిటిని గవర్నమెంటు తీసుకుని నడుపుతుందా? నడిపే కెపాసిటీ గవర్నమెంటుకి ఉందా? ఏదో మేము ఎన్నికలలో వాగ్దానం చేశాము కాబట్టి రద్దు చేయాలనుకోవడమేనా? నేను మంత్రిగారికి వ్రాశాను. ట్రయిబలు ఏరియాలో కూడా డబ్బు కట్టలేని పరిస్థితిలో ఉంది గవర్నమెంటు. గవర్నమెంటు రన్నింగు కేపిటలు కూడా పెట్టలేని స్థితిలో ఉన్నది. మరి గవర్నమెంటులోనే ఆ పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు ప్రయివేటు కళాశాలలు ఏవిధంగా నడుపుతారు? గవర్నమెంటుకి కెపాసిటీ ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా వీటి ని తీసుకోవాలి. ఈ బిల్లుని జాయింటు సెలక్టు కమిటీకి నివేదించమని కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లువల్ల ముందు ముందు చాల దుష్ఫలితాలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎన్నికల వాగ్దానాల గురించి వాటిని తీసుకుని ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్స్టిట్యూషన్సుని నాశనం చేయడం మంచిది కాదని నా ఆలోచన. తరువాతఏదైనా విద్యా సంస్థకు ఎవరైనా విరాళం ఇస్తే అది 20 పర్సంటు షెడ్యూల్డు బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయాలని ఏదో నిబంధన ఉన్నది. అది నాకు అర్థము కావడంలేదు. మరల దీనిలో ఒక లూప్‌హోలు ఏర్పడడం తప్ప ఏమీ ఉండదనుకుంటున్నాను, ఎడ్యుకేషన్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సులో మనం వేలు పెట్టడం అంటే మన కళ్లు మనం పొడుచుకోవడంలాంటిది. విద్యార్థుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరిగి పోతుండడం మూలాన్న గతంలో కొన్ని ప్రయివేటు సంస్థలకు పర్మిషన్ ఇవ్వడం

జరిగింది. నాటిలో కొంత పెర్సెంటేజి గవర్నమెంటుకి కూడా ఇస్తున్నారు ఏమైనప్పటికి ఈ బిల్లు పెట్టేముందు బాగా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను ప్రయివేటు సంస్థలవారు అంతా మా దగ్గరకు వచ్చి వారి కష్టసుఖాలు చెప్పుకోవడం జరిగింది. ముందు గవర్నమెంటు ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు గురించి ఆలోచించి తరువాత ప్రయివేటు ఇన్‌స్టిట్యూటన్సును గురించి ఆలోచిస్తే మంచిదని ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెల్పుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీమతి గ్రంధి మాధవి (విశాఖపట్టణం-1) :—అధ్యక్షా, ఈ నాడు ప్రవేశ పెట్టిన కేపిటేషన్ ఫీజును రద్దు చేసే బిల్లు పే ప్రజలకు ఆశాజ్యోతిగా ఉండేందుకు రూపొందించబడినందుకు దీనిని మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. విద్య అన్నది యే ఒక్కరి సొత్తు కాదు. ఈ ప్రజాసామ్యంలో విద్య యేఒక్క వర్గానికే అందుబాటులో ఉండే విధంగా కాకుండా అందరికి అందుబాటులో ఉండేటట్లు ఉండాలి. ఈ కేపిటేషన్ ఫీజు వల్ల ఈ విద్యా సంస్థలన్ని వ్యాపార సంస్థలుగా మారే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా ఈ విద్య ఉన్నతాధికారులు, ధనవంతులు కొనే విధంగా వారి గుత్తాధిపత్యంలోకి పోయే అవకాశాలు యెక్కువగా ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా పేద విద్యార్థులు నిరాశ నిస్పృహలకు లోనయ్యే అవకాశాలు యెక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ విద్యా ప్రమాణం పడిపోయే అవకాశం కూడా ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో విప్లవాత్మకమైన మార్పును సృష్టించే విధంగా విద్యా రంగంలో ఈ కేపిటేషన్ ఫీజును రద్దు చేయడమే కాకుండా అవినీతి విధానాలు అరికట్టి ప్రతిభ గల విద్యార్థులకు ఉన్నత విద్యావకాశాలు కల్గించే విధంగా ఈ బిల్లును రూపొందించినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఒక సూచన మాత్రం చేయదలచుకున్నాను. ఈ నాడు ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో ఉన్న అన్ని విద్యా సంస్థలు ప్రభుత్వం తమ పరిధిలోకి తీసుకొని ఈ బిల్లును సక్రమమైన రీతిలో అమలుజరగడానికి తగిన చర్యలుతీసుకోవాలి. అంతేకాదు ఈ నాడు కిండర్‌గార్డెన్ లాంటి చిన్న చిన్న స్కూల్స్‌లో డిపాజిట్ పేరు మీద యేదో పేరు మీద ఫీజు వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. ఈ కేపిటేషన్ ఫీజు పై తరగతుల స్కూల్స్‌కే కాకుండా చిన్న తరగతుల స్కూల్స్‌కు కూడా అప్లయి అయ్యే విధానం ప్రభుత్వం తీసుకుంటే బాగుంటుంది. కేపిటేషన్ ఫీజు రద్దు బిల్లు పేద విద్యార్థులకు యెక్కువగా విద్యావకాశాలు కల్పించే విధంగా రూపొందించినందుకు దీనిని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ కె. పాపయ్య (రామన్నపేట) :—అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత కొన్ని మౌలికమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. అయితే వారు నిర్ణయాలు తీసుకున్నప్పుడు దానికి సంబంధించిన యజమానులను కాని ప్రతిపక్షాల వారిని కాని పిలిచి దానివల్ల జరగబోయే రిపర్‌కేషన్స్ విచారించి యేదైన ఆర్డినెన్స్ తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే ఒకేసారి నెత్తిమీద బండ పెట్టినట్లు యిటువంటి ఆర్డినెన్స్ తీసుకువస్తే యిప్పుడు కొనసాగుతున్నటువంటి కళాశాలలు యిక ముందు కొనసాగడానికి యిబ్బంది కల్గుతుంది. ప్రభుత్వం ఉచిత విద్య కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది? అయితే ఈ నాడు పాఠశాలలు కాని కళాశాలలు కాని ప్రయివేటు యాజమాన్యం

వారు నడుపుతున్నారు. అదేవిధంగా ప్రభుత్వం వారు నడుపుతున్నారు. ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో నడుస్తున్నటువంటి కళాశాలల్లో కాని పాటశాలల్లో కాని విద్యా బోధన బాగా జరుగుతోంది. దానిని యెవరూ కాదనలేరు. విద్యామంత్రిగారు యే గ్రామం పోయి చూసినా కూడా ఆ పాటశాలల్లో 7 తరగతులు ఉంటే ముగ్గురు టీచర్స్ ఒక చోట ఇద్దరు టీచర్స్ ఒక చోట ఉన్నారు. కాని ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో నడుస్తున్నటువంటి స్కూల్స్‌లో చూసినట్లయితే ప్రతి క్లాస్‌కు ఒక టీచర్ ఉంటాడు. వారు వేళకు వెళ్లి విద్యా బోధన చేస్తారు. ఈనాడు ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో కళాశాలలు కూడా నడుస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ రంగంలో కూడా నడుస్తున్నాయి. అయితే ప్రభుత్వానికి అన్ని పాటశాలలు, కళాశాలలు నడపించే శక్తి ఉందా? లేదా అన్నది ఆలోచించాలి. ఎక్కడ కూడా మనకు సరియైన స్కూలు భవనాలు లేవు. అదే ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో నడుస్తున్నటువంటి పాటశాలలకు చక్కటి భవనాలు ఉన్నాయి. డొనేషన్ ద్వారా కట్టించినారో లేక యితర ఆదాయం ద్వారా కట్టించినారో కాని వారికి మంచి ఎకామిడేషన్ ఉంది. అదేవిధంగా క్రమశిక్షణ ఉంది. టీచర్స్ సంపూర్ణంగా ఉన్నారు. కాని మన ప్రభుత్వ పాటశాలల్లో టీచర్ల సంఖ్య కొరతగా ఉంది. ఎకామిడేషన్ లేనేలేదు. మనము ప్రజలకు విద్య ఉచితంగా కల్పిస్తామన్నది నిజంగా ఉచితంగానే కనిపిస్తున్నది. స్టేండర్డ్ కూడా లేదు. ఒక సంవత్సరం చదువుకున్నవారికి ఆల్ఫాబెట్ రానటువంటి పరిస్థితులు కూడా ఉన్నాయి. అయితే ఈ కేపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేయడం అందరికి హర్షదాయకమైనదే. ఎందుచేతనంటే డబ్బు ఉన్నవారికే అడ్మిషన్స్ దొరకడం మంచిది కాదు మెరిట్ ఉన్నవారికి అడ్మిషన్స్ రావాలి. దానిని యెవరూ కాదరు. ఈ విధానంతో యింతవరకు యే కళాశాలలు బాగా కొనసాగించినారో ఆ యాజమాన్యం వారు ఈ కేపిటేషన్ ఫీజు వస్తేనే కొనసాగిస్తారు. లేకపోతే కొనసాగించడం కష్టం. ఎన్నో పాటశాలలు ప్రయివేటు యాజమాన్యం ద్వారా నడుస్తున్నాయి. అదేవిధంగా ఈ కళాశాలలు కూడా ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో నడుస్తున్నాయి. కాని వారు యెంత ఫీజు తీసుకుంటే అక్కడున్నటువంటి లేబరేటరి, యితర వాటికి చెల్లించాలి, అక్కడున్నటువంటి లెక్చరర్లకు చెల్లించాలి, యిటువంటి బాధ్యత తీసుకుంటే ఆ కాలేజీలు ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో జరిగితే పర్వా లేదు. ప్రభుత్వం టేకోవర్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. అక్కడున్న లెక్చరర్స్‌కు— జీతభత్యాలు ప్రభుత్వం యిస్తే అవి ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో నడిచినా కొన్ని కళాశాలలు బాగా నడిచే అవకాశం ఉంటుంది. అంతేకాకుండా దీనిలో విరాళాలు వసూలు చేసే పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినారు. ఇంతకు ముందు ప్రభుత్వం దీనిని నిషేధించింది. విరాళాలు వసూలు చేయవచ్చునని యిందులో సెక్షన్ పెడితే ప్రమాదానికి దారితీస్తుంది. ఆ విధంగా అయితే వారు తప్పకుండా వసూలు చేస్తూ ఉంటారు. ప్రతి పాటశాల అభివృద్ధి కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో కొంత డొనేషన్ యిస్తే తప్పు చేర్చుకోము అంటారు. కాని మనము ఉచిత విద్య ప్రజలకు యిస్తామని చెప్పినాము కాబట్టి ఈ డొనేషన్ యిచ్చే పద్ధతి వద్దు. మనమే వారికి ఉచితంగా బట్టలు, పుస్తకాలు మరియు హాస్టల్ ఫీజు యిచ్చి డొనేషన్స్ వసూలు చేసే సెక్షన్ తీసివేయాలని కోరుతున్నాను.

కేపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేసిన కళాశాలలు యెన్ని ఉన్నాయో ఆ కళాశాలల్లో ఉన్నటువంటి లెక్చరర్స్‌కు ప్రభుత్వం తరపు మంచి జీతాలు చెల్లించాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. వీరయ్యచౌదరి (పొన్నూరు) :—అధ్యక్షా, ఈ రోజున మన విద్యాశాఖామంత్రిగారు విద్యా సంస్థలలో ప్రవేశాన్ని క్రమబద్ధం చేస్తూ ఆ సందర్భంగా కేపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేస్తూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినారు. నేను దీనిని మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ యెన్నికలకు పూర్వం యావత్తు విద్యార్థులకు యిచ్చిన హామీని అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత విద్యా రంగంలో తొలి విడిత చర్యగా తీసుకున్న చర్య యిది. ఈ సందర్భంగా మనవి చేసేదేమిటంటే
7-00 p. m. ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు వల్ల ప్రయివేటు యాజమాన్యము చేస్తున్న దోపిడి తగ్గుతుంది. వ్యాపార దృష్టితో కాకుండా దయా గుణముతో ఎవరయినా ప్రయివేటు వ్యక్తులు ఏ సహాయమైనా చేస్తే, అటువంటి సహాయాన్ని తీసుకొని, ఏ విద్యా రంగానికి అయితే అవసరముందో అక్కడ వినియోగించేటట్లు ఈ బిల్లులో అటువంటి ప్రావిజన్‌ను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుదని సభా దృష్టికి తెస్తున్నాను. రెండవది ఏమిటంటే, ఎక్కడయితే విద్యా సంస్థలున్నాయో, వాటి ప్రక్కన ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీలున్నాయి. వీటిని మనం మరచిపోవద్దు. ఈ సొసైటీలు వేరే విధంగా కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేసే అవకాశాలున్నాయి ఎందుకనగా ఈ విద్యా సంస్థలు వేరు, ఈ సొసైటీలు వేరు. అందువల్ల దీనిలో ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీలను కూడా చేర్చితే బాగుంటుందని అమాత్యులవారిని కోరుతున్నాను. గతంలో తనికీ చేసినపుడు ఒకటి మా దృష్టికి వచ్చింది. ఏమనగా ఈ సొసైటీలు డబ్బును వేరే విధంగా వసూలు చేయడం, జరుగుచుండగా, ఈ విద్యా సంస్థలు ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీల నుండి డబ్బు తీసుకొన్నట్లు గతములో కొన్ని జరిగాయి.

ప్రయివేటు రంగములో వున్న కాలేజీలలో ట్యూషన్ ఫీజు ఎక్కువ వసూలు చేస్తూ వుండడంవల్ల బలహీనవర్గాలకు చాలా బరువుగా వుంది. ప్రభుత్వరంగ విద్యా సంస్థలలో ఏరకంగా ట్యూషన్ ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారో, అదేవిధంగా ప్రయివేటు విద్యాసంస్థలలో వసూలు చేయాలనే నిబంధన ఈ బిల్లులో పొందు పరచాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు (ఉత్తరాపల్లి) :—అధ్యక్షా, విద్యాశాఖ మాత్యులు ఆనందగజపతిరాజు గారు ప్రవేశపెట్టిన కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దుకు సంబంధించిన బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందుకు దీన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేయడాన్ని రద్దు చేసినపుడు, ఇతరత్రా విద్యా సౌకర్యాలను కల్పించే నిమిత్తమే ఓపన్ యూనివర్శిటీ, వృత్తిపరమైన మహిళా కళాశాలలు ఇవన్ని పెట్టడం సమంజసమైనవి. విద్యా విధానముపట్ల ఎంతో నిరాశ చెందిన ప్రజలు, ఒక ఘనతమైన విద్యా మార్గాన్ని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అందిస్తుందనే ఒక

ఆశతో మనలనందరిని అభినందించి పంపించారు. ఆ కారణంచేత వారి ఆశలు నిరాశ కాకుండా వారి పిల్లల భవిష్యత్తులో కొన సిన విద్యా విధానంపై యిచ్చిన హామీలను తూచ తప్పకుండా పాటించి, సరియైన మార్గంలో నడిపించవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వము మీద వుంది. మన విద్యా వ్యవస్థ ఎట్లా వుందంటే, బడిపంతుళ్ళ తాలూకు పిల్లలు, ఆఫీసర్ల పిల్లలు, కూడా కాన్వెంట్ స్కూళ్లకు పంపబడుతూ వుంటే, లక్షలు, కోట్లు ఖర్చు చేయబడుచున్న ఈ స్కూళ్లకు వస్తున్న మిగతా పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యాలు ఎలా వుంటాయో మనకు అర్థమవుతూనే వుంది. ఈ కారణంచేత ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ ఎంత లోపభూయిష్టంగా వుందో ఆలోచన చేయండి. ముఖ్యంగా ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేయడంవల్ల ప్రజలు ఎంత ఆనందపడతారో వూహించండి.

ప్రతి సంవత్సరము స్కూలు పిల్లలు క్యాస్ట్ సర్టిఫికెట్స్ స్కూలుకు సమర్పించవలసిన అవసరముంది. ఎన్నో పనులున్నా, వర్షాలు వచ్చినా, ఆ సర్టిఫికెట్స్ కొరకు కరణం దగ్గరకు మునిసిఫ్ దగ్గరకు, ఆర్. ఐ. దగ్గరకు లేదా తహశీల్దారు దగ్గరకు తల్లిదండ్రులు వెళ్లవలసి రావడం, చివరకు అది లభించేసరికి—నెల 15 రోజులు వాళ్లచుట్టూ తిరిగితేగాని రావడం లేదు. స్కూలులో జాయిన్ అయిన సమయంలోనే కులం పేరు, విలాసం వగైరా అప్లికేషన్‌లో యివ్వడం జరుగుతోంది కదా. అలాంటప్పుడు ప్రతి సంవత్సరము కులం తాలూకు సర్టిఫికేట్ పిల్లలను అడగడం అధర్మం. దీనిని ఆలోచన చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

విజయనగరం జిల్లాలో విద్యా శాఖ మంత్రిగారికి తెలియని విషయం లేదు. అక్కడ ఒక మహారాజా కాలేజి తప్పితే చుట్టుప్రక్కల డిగ్రీ కాలేజీలు ఎక్కడ లేవు. శృంగవరపుకోటలో కాలేజి ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. కొత్తవలసలో జూనియర్ కాలేజీ కావలెనని అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు. లక్ష 50 వేల రూపాయలు డొనేషన్ కూడా కట్టిన విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం కొత్తవలసలో జూనియర్ కాలేజి స్థాపన కోసం సర్వవిధాల ప్రయత్నంచేసి, అక్కడున్న ప్రజలకు విద్యావకాశము కలిగిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వృత్తి కళాశాల పెట్టినపుడు తాటిపూడిలో పెడితే బాగుంటుంది. ఎందుకనగా ప్రభుత్వ బంగళాలు చాలా శిధిలావస్థలో వున్నాయి. తక్కువ వ్యయంతో లక్షలు విలువచేసే బిల్డింగ్స్ తయారవుటకు అక్కడ చక్కని అవకాశముంది. అక్కడ ప్రభుత్వ ల్యాండ్ వ్యవసాయానికి అనుకూలమైన భూమి వుంది. వుండటానికి వసతి వుంది. కాబట్టి వృత్తి కళాశాల పెట్టడం ఆలోచనకు వచ్చినపుడు అక్కడ ప్రాజెక్టు దరిలోనే పెట్టాలని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఓపెన్ యూనివర్శిటీ పెట్టే సందర్భములో ఓపెన్ కాలేజీలు ఎక్కడయినా పెడితే, శృంగవరపుకోటలో పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ విశాలమైన స్థలం వుంది. పి. వి. జి. రాజు గారి తాలూకు ల్యాండ్ వుంది. వారు విద్యా సంస్థలకన్నచో, ల్యాండ్ తప్పక ఇస్తారు. కాన శృంగవరపుకోటలో ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ప్రతి గ్రామంలో పక్కా స్కూలు బిల్డింగ్సు లేనపుడు మధ్యాహ్న భోజన పథకాలు ఫలవంతంగా అమలు జరపడం కష్టమని, అభిప్రాయపడుతున్నాను. పిల్లలు ఆదర్శవంతులుగా చక్కని పిల్లలుగా తయారు కావాలంటే ప్రతి గ్రామంలో పక్కా స్కూలు బిల్డింగులు ఎంతయినా అవసరము. ఈ బిల్లును సంపూర్తిగా సపోర్టు చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఇంద్రసేనా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మన మంత్రులకు అకెడెమిక్ ఇయర్ ఎప్పటి నుండి స్టార్ట్ అవుతుందో తెలియనట్లుంది. బిజినెస్‌లాగా వీరు అధికారంలోకి రాగానే అప్పటినుండే అకెడెమిక్ ఇయర్ స్టార్ట్ అయినట్లు అనుకొంటున్నారు. ప్రాబ్లమ్స్ కూడా అపుడే స్టార్ట్ అయ్యాయని, (ఎమర్జెన్సీ) అవసరవుందా లేదా అనుకొనే విచక్షణ కూడా లేకుండా ఈ హవుస్ తొందరగా మీట్ అవుతుందని తెలిసి కూడా ఆర్డినెన్స్‌లను పాస్ చేశారు. ఈ ఆర్డినెన్స్‌లను ఎప్పుడు పాస్ చేయాలంటే ఎవరయినా ప్రమాదంలో వున్నపుడు ఆక్సిజెన్ ఎట్లా ఎక్కిస్తారో, ఈ ఆర్డినెన్సులను కూడాఅత్యవసర పరిస్థితులలో ఇస్యూ చేస్తూ వుంటారు. మన వాళ్లు అవసరమున్నా లేకున్నా ఆక్సిజెన్ వాడుతున్నారు. కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు విషయంపై 1979 నుండే విద్యార్థులు అనేక పర్యాయాలు అజిటేషన్ చేశారు. కాలేజీలు మూసి వేయడం, బస్సులను ఆపుచేయించడం జరిగినా పాత ప్రభుత్వము తీసివేస్తామని వాగ్దానాలు చేస్తూ వచ్చారు. ఈ ఆర్డినెన్స్‌లను చూచినపుడు నాకు ఏమీ అనిపిస్తుందంటే, పాత ప్రభుత్వము వారు "అమ్మాయి పెండ్లి చేసుకుంటాము, చేసుకుంటా" నని ఆశపెట్టి చివరకు చేసుకోనట్లుగా పాతవారు చేస్తే, ఈ ప్రభుత్వము కూడా ఏమి చేస్తుందో ఏమిటోతెలియని పరిస్థితి ఏర్పడింది. పెండ్లి చేసుకోకుండా, ఒకరిని చేసుకోనీయకుండా చివరకు వదలి పెట్టినట్లుంది. ఎట్లన, కాపిటేషన్‌ఫీజు లేకుండా నడపలేనటువంటి ప్రయివేటు కాలేజీలను టేకోవర్ చేసుకోకుండా, లేదా వాటిని నడపనీయకుండా మధ్యలో ఆశలుపెట్టి వుంచడం జరిగింది. దీని ఫలితంగా ఈ కాలేజీలలో చదివే విద్యార్థుల ఆలోచన ఎలా వుందంటే, ఈ కాలేజీలు వుంటాయా పోతాయా మా అకెడెమిక్ ఇయర్ ఏమి కావాలి. మా చదువు వృధా అవుతుందని వాళ్లు ఆందోళన చేస్తున్నారు కాబట్టి ఈ ఆందోళనలు లేకుండా విద్యార్థుల మనస్సులో ఏ బాధ లేకుండ క్లియర్‌గా ఉండడానికి ఇమీడియట్‌గా కాలేజెస్ టేకప్ చేయాలి. ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు తీసివేయడం మంచిదే. నేను దానిని సమర్థిస్తున్నాను. కాని కాపిటేషన్ ఫీజు లేకుండా ఈ కాలేజీలు ఏ విధంగా నడుస్తాయి? వారికి ఆల్టర్‌నేటివ్‌గా ఏదైన ప్రొవైడ్ చేయాలి. డాక్టర్ అన్నం తినవద్దని పేషంటుకు అన్నపుడు ఆ పేషంటు ఏమి తిని బ్రతకాలి అనేది కూడ చెప్పాలి. ఈ కాలేజీలు 1979 సంవత్సరం తరువాత ముఖ్యంగా చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత పుట్టగొడుగులలాగా ఎక్కడికక్కడే వెలిశాయి. కాని ఆ కాలేజీలలో విద్యా ప్రమాణాలు ఉన్నాయా? ఏదైన కాలేజి రికగ్నైజ్ కావాలంటే ఆ కాలేజీకి బిల్డింగులు, లేబరేటరీలు, టెక్నీషియన్స్, విద్యార్హతలు గల్గిన లెక్చరర్స్, ప్రొఫెసర్స్ కావాలి. అవన్ని లేకుండా కేవలం ఒక మంత్రి ఒకచోట ఇంటరెస్టు

ఉండి ఆయా ప్రాంతాలలో కాలేజీలు ఓపెన్ అయినపుడు వాటికి రికగ్నిషన్ యివ్వడం జరిగింది. ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు తీసివేసే ఆర్డినెన్సును మొదట జారీచేసినపుడు ఈ మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ దాని పరిధినుంచి తీసివేసారు. అది కేవలం వెస్టెరన్ ఇంటరెస్టువిూద ఆ విధంగా హిమయత్‌నగర్ ఎలక్షన్స్‌కోసం అట్లాగ జరిగింది. కాని హిమయత్‌నగర్ ఎలక్షన్స్ తరువాత ప్రభుత్వానికి తెలివి వచ్చి యిది బాగాలేదు, ఈ మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ వారితో కలిసి పోయినందువల్ల లాభంలేదని తెలుసుకున్న తరువాత ఆ మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్‌కు యిచ్చిన ఫెసిలిటీకూడా తొలగించాలని తలచుకున్నారు. ఇపుడు ఈ కాలేజీలు అంటే కేవలం బి. ఏ. బి. ఇ, ఎం. బి. బి. ఎస్, బి. ఇ. డి. స్ సంబంధించికాదు. ఇందులో ఐ. టి. ఐ లు కూడా ఉన్నాయి. అవేకాకుండా లోయర్ కే. జి., కెజి. స్కూల్సులో కూడా 10,000 20,000 రూపాయిలదాకా కూడా డొనేషన్స్ వసూలు చేస్తున్నారు. కాని వాటిని గవర్నమెంటు టేకోవరు చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే వారు నడుపుకోవడానికి కావలసిన ఫండ్స్ వారికి ఉన్నాయి. కాని అవి సరిగా నడుస్తున్నాయా లేదా అనే చెక్‌అవ్ మాత్రం గవర్నమెంటుకు ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కాలేజీలలో సరైన వసతులు లేకపోయినా వాటికి రికగ్నిషన్ ఎందుకు యిస్తున్నారంటే ఈ యూనివర్సిటీలు వచ్చేసరికి వారు ఎటానమస్ బాడీలు కాబట్టి, రెండు సంవత్సరాల క్రితము బిల్లు పాస్ అయినా యూనివర్సిటీలలో ఎలక్షన్సు జరపకుండా సెనేట్, సిండికేట్‌లు లేకుండా నడుపుకుంటున్నారు కాబట్టి వారికి రికగ్నిషన్స్ దొరుకుతున్నాయి. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని కాలేజీలలో విద్యా ప్రమాణాలు పెరగాలంటే, బిల్డింగులు, లాబరేటరీలు, టెక్నిషియన్స్ సరైన వాటిని ఉంచి మిగతావారిని తీసివేసి ఉన్న కాలేజీల సంఖ్య తగ్గకుండా వాటిలో విద్యా ప్రమాణాలు పెంచాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ విద్యాశాఖా మాత్యులు విద్యా చట్టంలో తీసుకువచ్చిన ఈ మార్పును మనసారా నేను హర్షిస్తున్నాను. ఈ కాపిటేషన్ రద్దు చేయడమే చాలదు, ప్రభుత్వము కాలేజీలను స్వాధీనం చేసుకోవాలని ప్రతిపక్ష సభ్యులు మనవిచేసారు. ఇపుడు ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు అనేది రాబోయే విప్లవానికి నాంది. ఈ కాలేజీలను స్వాధీనం చేసుకునే దృక్పథంలోనే ప్రభుత్వ ఆలోచనఉంది. కాని యిప్పటి ఆర్థికపరిస్థితులబట్టి ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోలేకపోయినా ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దువల్ల అరాచకానికి, ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్‌కు గురి అవుతున్న విద్యార్థిలోకానికి పేరెంట్సుకు ఊరట కలిగించేట్లు చేసినది. ఈ బిల్లు విూద జరుగుతున్న చర్చలలో ఏకాభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసారు. ఇపుడు ఈ ఐ. టి. ఐ. లలో కూడా ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ అన్నీ కూడా 1970 తరువాత రాజశేఖరరెడ్డిగారు విద్యాశాఖామంత్రి అయిన తరువాత పెరిగిపోయినవి.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:— నేను విద్యాశాఖమంత్రి కాకముందే అట్లాగు జరిగింది

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— అది వేరే విషయం. ఇపుడు వాడాడులో హైదరాబాదులో ఇంకా అనేక చోట్ల ఇంజనీరింగు సంస్థలు పెరిగాయి. అంతేకాదు ఇపుడు బ్రతకలేనివారికి బడిగా వ్యవహారం జరుగుతున్నది. ఈ రకంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను కొల్లగొట్టడానికి అవకాశం ఉంది. ఇపుడు ఎన్. టి. ఆర్ అధినంలో ఎలక్షన్లలో ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానం ప్రకారం ఈ బిల్లు తీసుకురావడం జరిగింది. 1972 లో అప్పటి ప్రభుత్వం పెట్టిన ఉజమాయిషి కూడా పనిచేయలేదు. కాని యిపుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆర్డినెన్సు మీద ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని విద్యా సంస్థలన్ని కూడా ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేయడానికి గడగడలాడిపోతున్నారు. ఇపుడు ఈ కాపిటేషన్ బిల్లు పాస్ చేసిన తరువాత ఎడ్యుకేషన్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ చెకప్ చేయడానికి విజిలెన్సు కమిటీలు పెట్టాలి. ఈ విద్యా సంస్థలన్నింటిలో కూడా ఉత్తమ ప్రమాణాలు కావాలంటే ప్రతిభగలవారిని విద్యాసంస్థలలో పెడితే ఆ సంస్థలు కూడా అభివృద్ధి పొందుతాయి. ఈ రకమైన మంచి బిల్లు తీసుకు వచ్చినందుకు విద్యాశాఖమంత్రిగారిని అభినందిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. కృష్ణమూర్తి (చిలకలూరిపేట)—: అధ్యక్షా, కాపిటేషన్ ఫీజును రదు చేస్తూ ప్రభుత్వం పెట్టిన తీర్మానానికి నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. దీనిలో కొన్ని హర్షించదగినవి, విచారించదగినవి ఉన్నాయి. హర్షించదగినదేమంటే విద్యను గూర్చి చాలా పెద్ద మొత్తాలలో డొనేషన్లు తీసుకోవడం రద్దు చేస్తున్నారు. విచారించదగినదేమంటే ఇప్పుడు కళాశాలలో కానీ ఎక్కడైనా కానీ మెరిట్ ఒకటే పని చేయడం లేదు. రిజర్వేషన్లు ఉన్నాయి. వీటి వల్ల 50 మార్కులు వచ్చినా సీటు వస్తుంది. మధ్య తరగతి వారికి గాని, తెలివి తేటలు ఉన్న వారికి కానీ వారు కోరిన విద్య అభ్యసించే అవకాశం లేకుండా పోయింది. అందువల్ల ప్రయివేటు సంస్థలు అవతరించాయి. మార్కులు, మెరిట్ మీదనే అడ్మిషన్లు ఇస్తున్నాయి. కానీ వేరే రకంగా కాదు. దీనిని రెగ్యులేట్ చేయాలంటే ప్రయివేటు సంస్థలను అడ్మిషన్ల దగ్గర కంట్రోలు చేయాలి. కొంత మంది ప్రయివేటు సంస్థల యజమానులు వ్యాపారులుగా మారడం వలన ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేయడం జరిగింది. మన రాష్ట్ర ప్రజలలో పరిశ్రమలు పెట్టడానికి సాంకేతికాపరమైన విద్య లోపించడం వలన, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చి, ఈ లోపం తీర్చడానికి ఈ ప్రయివేటు సంస్థలు పెట్టడం చాలా సంతోషమైన విషయం. వాటిని వ్యాపార సంస్థలుగా పెట్టినందు వల్లనే ప్రభుత్వం కాపిటేషన్‌ఫీజును రద్దు చేసింది.

శ్రీ బి. సి. గరటయ్య (అద్దంకి) :—అధ్యక్షా, ఈ నాడు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యాశాఖ మంత్రి ప్రవేశ పెట్టిన ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దును నేను సమర్థిస్తున్నాను. గతంలో ప్రభుత్వం ఎన్ని సార్లు కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేస్తామని చెబుతున్నా, పుట్టగొడుగులు లాగా ఎన్నో కాలేజీలు అవతరించినా పట్టించుకోకుండా, ప్రాక్టికల్‌గా ఏమీ చేయలేకపోయింది. విద్యా సంస్థలు వ్యాపార సంస్థలుగా మారాయి. ఏ మంత్రి

గారి ద్వారానో ప్రయివేటు కాలేజి అని పెట్టి ప్రజలనుంచి విపరీతంగా డబ్బు దోచా శ్రీ రామారావుగారు పిలుపు ఇచ్చి ఈ విషయంలో ఇచ్చిన వాగ్దానాన్ని అధికారంలోకి రాగానే ఆచరణలోకి పెట్టినందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. గతంలో విద్యా కేంద్రాలు వ్యాపార కేంద్రాలుగా మారి, విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోయాయి. కనుకనే కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేయడం జరిగింది. దీని ఉద్దేశం ప్రతి వారికి సమాజంలోని అన్ని వర్గాల వారికి సమానంగా అవకాశం కల్పించడం.

గతంలో కాపిటేషన్ ఫీజును వసూలు చేసే కొన్ని సంస్థలు కొన్ని కోట్లు వసూలు చేశాయి. దానిని కూడా స్వంతానికే ఆ సంస్థలు ఉపయోగిస్తాయి. ఏదైనా కమిటీ వేసి, ఆ ఫీజును విద్యా సంస్థలపై ఖర్చు పెట్టే ఆలోచనను పరిశీలిస్తే బాగుంటుంది. ఇకముందు కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు చేయడం మాత్రమే కాకుండా, వాళ్ళు వసూలు చేయకుండా క్రమ బద్ధం చేసి, ప్రతిభ గల విద్యార్థులకు సక్రమంగా చదువుకునే అవకాశం కలుగచేయాలని చెబుతున్నాను. మా ప్రకాశం జిల్లా ముఖ్యంగా వెనుకబడిన జిల్లా. మా జిల్లాలో ఎవరూ కూడా విద్యను గురించి పట్టించుకోవడం లేదు. రాజకీయంగా పలుకుబడి లేక పోవడమే దీనికి కారణమేమో. ప్రకాశం జిల్లాలో మహిళా డిగ్రీ కాలేజీ అవసరం. ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. ఈ విషయం మంత్రిగారు దృష్టిలో ఉంచుకుని డిగ్రి కాలేజిని ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతాల వారికి సరైన అవకాశం కల్పించాలని మనవి చేస్తూ ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టిన విద్యా శాఖ మంత్రిగారిని అభినందిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. ఎస్. ఎల్. నాయకర్:— అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రయివేటు మెడికల్ మరియు ఇంజనీరింగు కాలేజీలు కాపిటేషన్ ఫీజును వసూలు చేస్తూ విద్యా సంస్థలను వ్యాపార సంస్థలుగా మార్చినందువల్ల, కాపిటేషన్ ఫీజును రద్దు చేస్తామని, శ్రీ రామారావుగారు తమ ఎన్నికల వాగ్దానంలో చెప్పారు. అదే రకంగా అధికారంలోకి రాగానే ఈ కాపిటేషన్ ఫీజు రద్దు ఆర్డినెన్సును ప్రవేశపెట్టారు. తెలివైన విద్యార్థులకు ఈ రాష్ట్రంలో అవకాశం లేకుండా పోయింది. అందుచేతనే ఈ ప్రయివేటు మెడికల్ అండ్ ఇంజనీరింగు కాలేజీలు వసూలు చేస్తున్న విరాళాలను రద్దు చేస్తూ ప్రవేశ పెట్టిన ఈ ఆర్డినెన్సు వల్ల, పేద విద్యార్థులకు ఎంతో మంచి అవకాశం. మన రాష్ట్రంలో విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోవడం బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి నుండి మొదలైంది. విద్యా సంస్థలను వ్యాపారసంస్థలుగా మార్చిన వారికి ఇది ఒక షాక్ ట్రీట్‌మెంట్. ఇది చాలా మంచిది. అవసరమైతే ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఉన్నారు. వారి సలహాలు కూడా తీసుకోవడం మంచిది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా దీనిని బలపరచడం చాలా సంతోషదాయకం. ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చిన వారికి ఇంజనీరింగు, మెడికల్ కాలేజీలలో కొన్ని సీట్లు రిజర్వేషన్ ఉంటాయి. వీటిని మంత్రుల సంబంధితులు పంచుకోవడం శోచనీయం రాష్ట్రంలో 2, 3 ర్యాంకులు వచ్చే విద్యార్థులకు కాకుండా మెరిట్ లేని విద్యార్థులు పంచుకోవడం సిగ్గుచేటు. గత ప్రభుత్వంలోని మంత్రులు చేసిన ఈ పనిని తెలుగు దేశం మంత్రులు కాని ఎవరైన కాని చేయరాదు. మన రాష్ట్రంలోని 14 సంవత్సరాల బాలబాలికలకు కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ ఏర్పాటు చేసి, రాష్ట్రాన్ని

ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. కాలేజీలలో కాని హైస్కూల్స్‌లో కాని సాంకేతిక విద్యా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి, ఉద్యోగం లేకపోయినా వారి బ్రతుకు వారు బ్రతికే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. నాగార్జునరెడ్డి :— అధ్యక్షా, 1969-70 లలో మేము చదువుకునే రోజులలో మాకు ఉద్యోగాలు కావాలి. కాగితపు డిగ్రీలు అక్కర లేదు అనే ఒక ఆందోళన ఉండేది విద్యార్థి లోకంలో. అప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం మేము ఉద్యోగాలు ఇవ్వలేమని స్వయం ఉపాధి కల్పన పథకాలు ప్రారంభించారు. చాలా వరకు అవి ఫెయిల్ అయినాయి. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేకపోవడం ఒక కారణం. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఎక్కువగా వస్తుందనే ఉద్దేశంతో ఐటిఐ లకు ఇంజనీరింగు కళాశాలలను పాలిటెక్నిక్స్‌కు ప్రవేటువారు ప్రారంభించడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. అన్ని సంస్థలను ప్రభుత్వమే నిర్వహించే పరిస్థితిలో లేదు కనుక కొంత సమయం వారికిచ్చి ఆ కాలంలో కాపిటేషన్ ఫీజు తీసుకుని అయినా కాలేజిలను సక్రమంగా నడిపించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కొన్ని కారణాల వల్ల ప్రజలు దానిని హర్షించ లేకపోయారు. తరువాత మా ప్రభుత్వం కాపిటేషను ఫీజు రద్దు చేసింది. కాని కొన్ని కారణాల వల్ల అది ఫెయిలైనది. ఈ బిల్లులో ఇంజనీరింగు, మెడికల్ కాలేజిల గురించే చెప్పారు కాని డొనేషన్లు తీసుకునే ఐటిఐ లున్నాయి, పాలిటెక్నిక్ కాలేజిలున్నాయి. పాలిటెక్నిక్ కాలేజిలలో 15-20 వేల వరకు సివిల్ ఇంజనీరింగు కోర్సుకు తీసుకుంటున్నారు. వీటన్నింటిని ప్రభుత్వం తీసుకుంటే మంచిదే. కాగ్నైజబుల్ అఫెన్స్‌గా చేసి డొనేషన్లను రద్దు చేయడం మంచిదే. దీనివల్ల మేనేజిమెంట్లు ఆ సంస్థలను నడుప గలరా అనేది ఆలోచించాలి. ఎంట్రన్స్ పరీక్షలో మెరిట్ లిస్టు ప్రకారం ఎడ్మిషన్లు ఇస్తాం అన్నారు. ప్రవేటు కాలేజిల స్టూడెంట్సును ఎడ్మిట్ చేసుకోడానికి రిఫ్యూజ్ చేస్తే ఏమి చేస్తారు? మేము నడపలేము అనే పరిస్థితి వస్తుంది. అప్పుడు ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది? వివరణ లేదు. వారికి గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ ఏమైనా ఇస్తారా? ఇస్తే ఏ పద్ధతిలో ఇస్తారు? తెలియదు. గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ తప్పకుండా ఇవ్వాలి. ఫీజ్ స్ట్రక్చర్ కూడా గవర్నమెంటు కాలేజిలలో ఒక విధంగా ఉంటే ప్రవేటు ఇంజనీరింగు, మెడికల్ కాలేజిలలో మరొక రకంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వ కాలేజిలో రు. 400 లుంటే ప్రవేటు వాటిలో రు. 2000-4000 ల రేంజ్‌లో ఉంటుంది. ఫీజు స్ట్రక్చర్ అన్నింటిలో ఒకే పద్ధతి ఉండాలి. డొనేషన్లు ఎవరి పేరు మీదనో నమోదు చేసుకున్న వారికి ఒక విధంగాను డొనేషన్లు లేని వారికి మరొక విధంగాను సెమిస్టర్ సిస్టంలో మార్కులు వచ్చేట్లు చేయడానికి మేనేజిమెంటుకు అవకాశం ఉంటుంది. డబ్బులున్నవారు ప్రక్క రాష్ట్రాలకు వెడుతూనే ఉన్నారు. అక్కడ చదివి పాసైన వారికి ఉద్యోగం గారంటీ లేదని చెప్పాలి. మెరిట్ మీద వచ్చిన వారు కాదు కనుక ఉద్యోగం గారంటీ ఇవ్వకూడదు. మన కాలేజిలలో చదువుకున్న వారికే ప్రిఫెరెన్సు ఉంటుందని చెప్పాలి. కాలేజిలు టేకోవర్ చేస్తానన్నది రామారావుగారి ఎన్నికల వాగ్దానం. తప్పకుండా టేకోవర్ చేయాలి. లేకపోతే మేనేజిమెంట్లు సక్ర

మంగా నడపలేవు. డొనేషన్ల పద్ధతినైనా ఉంచండి. లేకపోతే కంప్లీట్‌గా టేకోవర్ చేయండి. లేకపోతే చాలా ప్రమాదాలున్నాయి. విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతారు. చేయ దలచుకున్నది పూర్తిగా చేయండి అని సగం చేసిసగం చేయకుండా వదలవద్దని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కాగ్నైజిబుల్ అఫెన్స్ అనే మాట ప్రభుత్వం పెట్టింది. మేము ఫెయిలైనాము. ఆర్డినెన్సు వచ్చిన తరువాత కూడా విజయవాడ కాలేజిలో తీసు కుంటున్నారని చెప్పారు. మెడికల్, ఇంజనీరింగు కాలేజిలను మాత్రమే కాకుండా పాలిటెక్నిక్స్, ఐటిఐ లను కూడా మొత్తం టేకోవర్ చేయండి. అప్పుడే ఈ బిల్లు వల్ల ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఈ పరిస్థితులలో ఈ బిల్లును పూర్తిగా సమర్థించ లేంచును విచారిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) :— అధ్యక్షా, తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఈ బిల్లు తెచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను. చాలా హర్షదాయకం. అయితే కొన్ని సూచనలుచేయ దలచాను. డౌరీ ప్రొహిబిషన్ చట్టం వచ్చరు కాని ఎఫెక్టు లేదు. మనం తెచ్చే చట్టాని ఒక పద్ధతిలో తేవాలి. విద్యా సంవత్సరం మొదట్లో ఏ స్కూల్సుకు ఏమి కావాలో ఆ రు పంలో సహాయం చేయకపోతే వృథా అవుతుంది. టెక్కలి ప్రభుత్వ కళాశాల స్థాపించి రెండు సంవత్సరాలైనది. కాని భవనాలు లేవు. ప్రతి సంవత్సరం డబ్బు వసూలు చేసి షెడ్సు తయారు చేసారు. కాపిటేషను ఫీజు వసూలు చేయ గాదని చట్టం పెడితే, విద్యా నిలయాలకు ధన సహాయం చేయకపోతే, ఎట్లా నడుస్తాయి? ఫర్నిచర్ లేక బాధ పడుతూంటారు. ఈ చట్టం పెట్టే ముందు, విద్యా సంవత్సరం వచ్చే ముందు, ఎకడమిక్ ఇయర్‌లో లైబ్రరికి ఇంత కావాలి, భవనాలకు ఇంత కావాలి, లాబరెటరీలకు ఇంత కావాలి అనేది ఉండాలి. లేకపోతే తప్పు త్రోవన వసూలు చేస్తూంటారు. విరాళాల పద్ధతి బిల్లులో పెట్టాం. కాపిటేషను ఫీజు వసూలు చేస్తే 3—5 సంవత్సరాల పనిష్‌మెంట్ అన్నారు. ప్రాసిక్యూషన్ చేసేటప్పుడు డిఫెన్స్‌గా విరాళాల పద్ధతి చూపిస్తారు. పెద్ద మొత్తాలు విరాళాలు ఇచ్చే వారి పేర్లు పెట్టవచ్చు కాని మా పిల్లలకు సీట్లు ఇవ్వాలనే వైఖరి పనికిరాదు. ఇతర రాష్ట్రాల వారికి రిసిప్రోకల్ బేసిస్ మీద కొన్ని సీట్లు పెట్టారు. వాటిని ముఖ్య మంత్రులు వారి బంధువులకు ఇష్టులకు ఇస్తూ వచ్చారు. మంచి రాంక్స్ వచ్చిన వారినే రిసిప్రోకల్ బేసిస్ మీద పంపే ఏర్పాటు ఉండాలి. లేకపోతే వెనుకటి ప్రభుత్వాల పై వచ్చిన క్రిటిసిజం మన ప్రభుత్వం పై కూడా వస్తుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కోటబొమ్మాళి తాలూకాలో కనీసం జూనియర్ కాలేజి అయినా లేదు. ప్రక్క తాలూకాలకు వెళ్లాలంటే ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఇంతకు ముందు కాలేజి పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు రెండు లక్షలు కావాలి అన్నారు. వెనుకబడిన జిల్లా కనుక ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. కాపిటేషన్ ఫీజు నిరోధిస్తున్నాం కనుక ఆ తాలూకాకు ఒక కాలేజిని ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లును బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. రత్నబోసు (గన్నవరం) :— అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం పార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళికలో చెప్పిన దాని ప్రకారం కాపిటేషన్ ఫీ రద్దు చేస్తూ ప్రభుత్వం బిల్లు తెస్తున్నది,

జారీ చేశారు. విద్యను అమ్మడం, కొనుక్కోవడం కాదు. విద్యా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. ఏ పట్టణములో చూచినా పుట్టగొడుగుల్లా అనేక కళాశాలలు వెలుస్తున్నాయి. మెడికల్ కాలేజీలో సీటుకు ఒక లక్ష, లక్షన్నర వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో సీటుకు 25 వేల నుంచి 40 వేల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. బి. ఇడి. సీటుకు 15 వేల నుంచి 0 వేలు వసూలు చేస్తున్నారు. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ సీటుకు 10 వేల నుంచి 20 వేలు వసూలుచేస్తున్నారు. డిగ్రీ కాలేజీలో సీటుకు 5 వేలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఐ. టి. ఐ. లలో 2 వేల నుంచి 4 వేలు వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రతి చోట ఐ. టి ఐ. లు పెట్టి డొనేషన్స్ వసూలు చేస్తున్నారు. షెడ్స్, ఎక్విప్‌మెంటు వుండదు. అలాంటి వాటికి గుర్తింపు ఎట్లా యిస్తున్నారో తెలియదు. సర్టిఫికేట్స్ యిచ్చేటపుడు కూడ ఏ రు. 500/ లో యిస్తేగాని యివ్వడం లేదు. ఐ. టి. ఐ. లలో ఉద్యోగము కావాలంటే కూడ 1000 రూపాయలో యిస్తేగాని యివ్వడం లేదు. జీతాలు లేకుండా ఎదర డబ్బు యిచ్చి ఉద్యోగము సంపాదించుకొనే పరిస్థితి వున్నది. 5 సంవత్సరాలైనా పూర్తి జీతాలు లేని పరిస్థితి వుంటున్నది. ఇటువంటి అన్యాయాలను అరికట్టడానికి కేవలం చట్టము చేయడమే కాకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. గన్నవరం నియోజకవర్గములో జూనియర్ కాలేజీ 1975 లో ప్రారంభమైనది. ఒకేఒక సంస్థ అధ్వర్యము క్రింద నడుస్తున్నది. ప్రజలకు ఉపయోగపడ్డ ం లేదు. ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని లక్షల రూపాయలు విద్యార్థుల నుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. ఉపాధ్యాయులకు సరిగా జీతాలు యివ్వడం లేదు విద్యామంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి, రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చారు. గత ప్రభుత్వ కాలములో ఒక మెమో యిచ్చారు కాని ఏమి చర్య తీసుకొనలేదు. అందువల్ల కానుమోలు జూనియర్ కాలేజీని ప్రభుత్వం స్వాధీనము చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ముస్తాబాదలో ఒక జూనియర్ కాలేజీని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. 2 లక్షలు కంట్రిబ్యూషన్ కట్టలేని పరిస్థితి వుంది. చుట్టుప్రక్కల 20 గ్రామాలు వున్నవి. అందువల్ల ప్రభుత్వమే కంట్రిబ్యూషన్ లేకుండా ఒక జూనియర్ కాలేజీని ముస్తాబాద లో పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను.

MESSAGES FROM THE LEGISLATIVE COUNCIL.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that I have received the following Messages from the Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council:—

"1. To the Speaker,
Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad.

Sir,

In accordance with Rule 145 (5) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I return herewith a copy of the Andhra Pradesh Appropriation (Vote on Account) Bill, 1983 which was passed by the Andhra Pradesh Legislative Assembly at its sitting held on 16th March 1983 and transmitted

to Legislative Council for its recommendation, duly signed by me and state that this House has no recommendations to make to the Andhra Pradesh Legislative Assembly in regard to the said Bill."

"2. In accordance with Rule 145 (5) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I return herewith a copy of the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1983 which was passed by the Andhra Pradesh Legislative Assembly at its sitting held on 16th March 1983 and transmitted to Legislative Council for its recommendation, duly signed by me and state that this House has no recommendations to make to the Andhra Pradesh Legislative Assembly in regard to the said Bill."

The House now stands adjourned to meet again at 8-30 a.m. 7-50 a. m. to-morrow.

(The House then adjourned at 7-50 p.m. till 8-30 a.m.

on Friday, the 18th March 1983.)